

Zakon o privrednim društvima

(„Službeni glasnik RS“, br. 125/04)

Deo prvi OSNOVNE ODREDBE

Odeljak 1. OSNOVNA NAČELA

Predmet zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se osnivanje privrednih društava i preduzetnika, upravljanje društvima, prava i obaveze osnivača, ortaka, članova i akcionara, povezivanje i reorganizacija (statusne promene i promene pravne forme privrednih društava, reorganizacija), prestanak preduzetnika i likvidacija privrednih društava.

Pojam i pravne forme privrednih društava

Član 2.

(1) Privredno društvo je pravno lice koje osnivaju osnivačkim aktom pravna i/ili fizička lica radi obavljanja delatnosti u cilju sticanja dobiti.

(2) Pravne forme privrednih društava u smislu ovog zakona su ortačko društvo, komanditno društvo, društvo s ograničenom odgovornošću i akcionarsko društvo (otvoreno i zatvoreno).

(3) Pored pravnih formi privrednih društava iz stava 2. ovog člana, posebnim zakonom mogu se odrediti i druge pravne forme društava, odnosno preduzeća.

Ogranak

Član 3.

(1) Privredno društvo, domaće ili strano, može obrazovati jedan ili više ogranaka.

(2) Ogranak je organizacioni deo privrednog društva koji nema svojstvo pravnog lica. Ogranak ima mesto poslovanja i zastupnike, a poslove sa trećim licima obavlja u ime i za račun privrednog društva.

(3) Ogranak se registruje u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

Vreme trajanja privrednog društva

Član 4.

Privredno društvo osniva se na neodređeno vreme, ako u osnivačkom aktu nije određeno da društvo traje do određenog vremena, nastupanja određenog događaja ili postizanja određenog cilja.

Delatnost privrednog društva

Član 5.

(1) Privredno društvo može obavljati sve zakonom dozvoljene delatnosti.

(2) Delatnosti za koje je zakonom propisano da se mogu obavljati samo na osnovu saglasnosti, dozvole ili drugog akta državnog organa, mogu se obavljati po dobijanju te dozvole, saglasnosti ili drugog akta državnog organa.

(3) Delatnosti za koje je posebnim zakonom propisano da se obavljaju u određenoj pravnoj formi privrednog društva, ne mogu se obavljati u drugoj pravnoj formi društva.

Uslovi za obavljanje delatnosti

Član 6.

(1) Privredno društvo može da obavlja delatnost u prostoru koji ispunjava uslove u pogledu tehničke opremljenosti, zaštite na radu i zaštite i unapređenja životne sredine, kao i druge propisane uslove.

(2) Ispunjenost uslova iz stava 1. ovog člana proverava nadležni organ u postupku redovnog inspekcijuskog nadzora.

(3) Privredno društvo može da otpočne obavljanje delatnosti koja obuhvata proizvodnju, promet, distribuciju, preradu i uskladištenje materija opasnih i štetnih po zdravlje ljudi i životnu sredinu, ako nadležni organ rešenjem utvrdi ispunjenost uslova iz stava 1. ovog člana.

Odeljak 2.

OSNIVANJE

Osnivački akt i drugi akti

Član 7.

(1) Privredna društva osnivaju se osnivačkim aktom koji ima formu ugovora o osnivanju ako ga osniva više osnivača ili odluke o osnivanju ako ga osniva jedan osnivač.

(2) Lica koja u smislu ovog zakona osnivaju privredno društvo su osnivači društva. Svi osnivači privrednog društva potpisuju osnivački akt.

(3) Potpisi osnivača na osnivačkom aktu privrednog društva overavaju se.

(4) Osnivački akt privrednog društva ima sadržinu utvrđenu ovim zakonom za tu pravnu formu privrednog društva.

(5) Pored osnivačkog akta, ortačko i komanditno društvo mogu imati i ugovor ortaka društva, društvo s ograničenom odgovornošću i ugovor članova društva, a akcionarsko društvo i statut.

(6) Osnivači i lica koja u skladu sa ovim zakonom posle osnivanja pristupe ortačkom društvu su ortaci, komanditnom društvu - ortaci odnosno komplementari i komanditori, društvu s ograničenom odgovornošću - članovi društva, a akcionarskom društvu - akcionari.

Odeljak 3.

REGISTRACIJA I OBJAVLJIVANJE REGISTRACIJE

Sticanje svojstva pravnog lica

Član 8.

Privredno društvo stiče svojstvo pravnog lica unošenjem podataka o tom društvu u Registar koji se vodi na način propisan zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata (u daljem tekstu: registar).

Registracija i objavljivanje

Član 9.

Registracija podataka o privrednom društvu i objavljivanje registracije vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

Dejstvo registracije i objavljivanja u odnosu na treća lica

Član 10.

(1) Smatra se da treća lica znaju za registrovane podatke o privrednom društvu posle njihovog objavljivanja ili objavljivanja izvoda iz tih podataka ili dokumenata na osnovu kojih je izvršena registracija sa upućivanjem na njih.

(2) Smatra se da treća lica znaju ili da prema okolnostima slučaja mogu znati za podatke i dokumenta iz stava 1. ovog člana i pre objavljivanja a posle deponovanja u registar, ako privredno društvo to dokaže.

(3) Ako se objavljeni podaci razlikuju od registrovanih podataka, za privredno društvo se kao tačan uzima podatak iz registra, tako da ono u odnosima sa trećim licima ne može isticati podatke koji su objavljeni, ako su se treća lica pouzdala u podatke iz registra.

Ništavost registracije osnivanja

Član 11.

(1) Registracija osnivanja privrednog društva ništava je u slučajevima propisanim ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

(2) Registracija osnivanja i registracija drugih podataka privrednog društva ništava je ako:

- 1) osnivački akt nije sastavljen u propisanoj formi;
- 2) je delatnost društva nezakonita ili suprotna javnom interesu;
- 3) osnivački akt ne sadrži podatke o poslovnom imenu društva, vrednosti i vrsti uloga svakog osnivača ili iznosa osnovnog kapitala koji je propisan ovim zakonom ili o delatnosti društva;
- 4) minimalni iznos uloga nije uplaćen u skladu sa ovim zakonom;
- 5) ne postoji pravna i poslovna sposobnost svih osnivača;
- 6) je broj osnivača manji od broja utvrđenog ovim zakonom.

(3) Ako je osnov ništavosti registracije privrednog društva otklonjiv, nadležni sud posle pokretanja postupka određuje rok od najduže 90 dana za otklanjanje nedostataka i za to vreme zastaje sa postupkom.

(4) Ništavost registracije nema pravno dejstvo na pravne poslove tog društva sa savesnim trećim licima.

(5) Utvrđenjem ništavosti registracije privrednog društva, članovi i akcionari postaju solidarno odgovorni za namirenje potraživanja poverilaca društva.

Odeljak 4.

ODGOVORNOST OSNIVAČA I DRUGIH LICA

Odgovornost za obaveze pre registracije društva

Član 12.

(1) Osnivači društva i druga lica za obaveze preuzete u vezi sa osnivanjem privrednog društva, odgovaraju solidarno celokupnom svojom imovinom, ako ugovorom sa trećim licima koja imaju potraživanja po tom osnovu nije drukčije određeno.

(2) Za obaveze iz stava 1. ovog člana privredno društvo odgovara solidarno sa osnivačima ili drugim licima iz stava 1. ovog člana ako posle registracije preuzme te obaveze, u skladu sa ovim zakonom.

Ulozi, imovina, osnovni kapital i odgovornost za uloge

Član 13.

(1) Ortaci, članovi i akcionari privrednog društva dužni su da ulože svoje ugovorene uloge u imovinu društva u skladu sa ovim zakonom, osnivačkim aktom, ugovorom ili drugim aktom društva.

(2) Na osnovu uloga iz stava 1. ovog člana ortaci, odnosno članovi društva, stiču udeo u društvu, a akcionari akcije društva.

(3) Lica iz stava 1. ovog člana koja ne izvrše obaveze u vezi sa osnivanjem privrednog društva ili daju netačne podatke o ulogu, odgovaraju društvu za prouzrokovanu štetu.

(4) Na izvršenje obaveza prema privrednom društvu u vezi sa ulogom u imovinu društva primenjuju se odredbe ovog zakona i zakona kojim se uređuju obligacioni odnosi.

(5) Ako lica iz stava 1. ovog člana ne ulože ugovorene nenovčane uloge, mogu odlučiti da ulože novčani iznos jednak vrednosti neuloženog nenovčanog uloga, po prethodnoj saglasnosti društva.

(6) Kada je predmet uloga svojina, svi uneti ulozi u imovinu privrednog društva svojina su društva i ne mogu biti korišćeni od ortaka, članova i akcionara kao njihova lična imovina.

(7) Lica iz stava 1. ovog člana, privredno društvo ne može da oslobodi od odgovornosti ili da im umanji obaveze po osnovu odgovornosti.

(8) Lica iz stava 1. ovog člana nemaju pravo na povraćaj uloga ili na kamatu na ulog u privredno društvo. Plaćanja privrednog društva po osnovu povlačenja i poništenja akcija ili sticanja sopstvenih akcija ili udela, kao i druga plaćanja tim licima u skladu sa ovim zakonom ne smatraju se povraćajem uloga ili plaćanjem kamate na uloge.

(9) U slučaju prenosa udela, odnosno akcija ako ovim zakonom, nije drukčije uređeno, prenosilac i sticalac odgovorni su solidarno za obaveze prenosioca u vezi sa ulogom nastale pre tog prenosa.

(10) Prava privrednog društva po osnovu odgovornosti iz st. 1. do 9. ovog člana, ostvaruje društvo ili ortak, odnosno član i akcionar koji ima ili zastupa najmanje 5% osnovnog kapitala društva.

(11) Imovinu društva u smislu ovog zakona čini pravo svojine i druga prava koje društvo ima na ulozima ili je steklo poslovanjem.

(12) Osnovni kapital društva u smislu ovog zakona jeste razlika između ukupne vrednosti imovine i ukupnih obaveza društva, odnosno ukupna vrednost udela, odnosno akcija u društvu.

Procena nenovčanih uloga

Član 14.

(1) Nenovčanim ulozima u smislu ovog zakona smatraju se ulozi u stvarima i pravima, radu i uslugama, kao i udeli i akcije u drugim društvima.

(2) Vrednost nenovčanih uloga ortačkog društva i komanditnog društva, kao i društva s ograničenom odgovornošću i zatvorenog akcionarskog društva, utvrđuju sporazumno ortaci, članovi ili akcionari u skladu sa osnivačkim aktom.

(3) Ako se vrednost nenovčanog uloga ne utvrdi na način iz stava 2. ovog člana, ortaci, članovi ili akcionari mogu procenu vrednosti tog uloga poveriti ovlašćenom procenjivaču ili podneti zahtev da ga u vanparničnom postupku odredi sud.

(4) Procenu vrednosti nenovčanih uloga otvorenog akcionarskog društva vrši ovlašćeni procenjivač koga biraju osnivači odnosno upravni odbor sa liste ovlašćenih procenjivača ili nadležni sud u vanparničnom postupku na zahtev osnivača ili upravnog odbora društva.

(5) Procena vrednosti nenovčanih uloga vrši se u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje računovodstvo i revizija.

Zloupotreba pravnog lica

Član 15.

(1) Komanditori komanditnog društva, kao i članovi društva sa ograničenom odgovornošću i akcionari akcionarskog društva mogu prema trećim licima lično odgovarati za obaveze društva ako zloupotrebe privredno društvo za nezakonite ili prevarne ciljeve ili ako sa imovinom privrednog društva raspolažu kao sa sopstvenom imovinom kao da privredno društvo kao pravno lice ne postoji.

(2) Lica iz stava 1. ovog člana odgovorna su za obaveze društva solidarno.

(3) Odgovornost iz st. 1. i 2. ovog člana utvrđuje nadležni sud, pri čemu uzima u obzir sve okolnosti vezane za zloupotrebu, a naročito da se opšti princip ograničene odgovornosti ne primenjuje na slučajeve iz stava 1. ovog člana.

Odeljak 5.

SEDIŠTE I POSLOVNO IME

Sedište

Član 16.

(1) Sedište privrednog društva je mesto iz koga se upravlja poslovima društva.

(2) Sedište privrednog društva određuje se osnivačkim aktom i registruje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

Poslovno ime

Član 17.

(1) Poslovno ime je naziv pod kojim privredno društvo posluje.

(2) Poslovno ime privrednog društva ne može da bude zamenljivo sa poslovnim imenom drugog privrednog društva, niti da izaziva zabunu o privrednom društvu ili o njegovoj delatnosti.

Obavezni sadržaj

Član 18.

- (1) Poslovno ime ortačkog društva sadrži oznaku „ortačko društvo“ ili skraćenicu „o.d.“ ili „od“.
- (2) Poslovno ime komanditnog društva sadrži oznaku „komanditno društvo“ ili skraćenicu „k.d.“ ili „kd“.
- (3) Poslovno ime društva s ograničenom odgovornošću sadrži oznaku „društvo s ograničenom odgovornošću“ ili skraćenicu „d.o.o.“ ili „doo“.
- (4) Poslovno ime akcionarskog društva sadrži oznaku „akcionarsko društvo“ ili skraćenicu „a.d.“ ili „ad“.
- (5) Poslovno ime privrednog društva u postupku likvidacije sadrži i oznaku „u likvidaciji“.

Skraćeno ili modifikovano poslovno ime

Član 19.

Privredno društvo može u poslovanju, pored poslovnog imena, da koristi i jedno ili više modifikovanih i/ili skraćenih poslovnih imena, ako su ta imena navedena u osnivačkom aktu, pod istim uslovima i na način pod kojima se koristi poslovno ime.

Ograničenja korišćenja nacionalnih ili službenih imena i znakova

Član 20.

- (1) Poslovno ime privrednog društva može da sadrži naziv domaće države ili teritorijalne jedinice, kao i njen grb, zastavu i druge državne ambleme ili oznake koje ih podražavaju, uz prethodnu saglasnost nadležnog organa države ili teritorijalne jedinice.
- (2) Poslovno ime privrednog društva može da sadrži ime ili simbole strane države ili međunarodne organizacije, u skladu sa propisima te države, odnosno međunarodne organizacije.
- (3) Poslovno ime ne može da sadrži ili da podražava službene znakove za kontrolu i garanciju kvaliteta.

Ograničenja korišćenja ličnih imena

Član 21.

- (1) Poslovno ime privrednog društva može da sadrži ime ili deo imena fizičkog lica, uz njegovu saglasnost, a ako je to lice umrlo, uz saglasnost svih naslednika prvog naslednog reda.
- (2) Ako privredno društvo svojim poslovanjem ili na drugi način povređuje čast i ugled lica čije je ime uneto u njegovo poslovno ime, to lice, odnosno njegovi naslednici ako je ono umrlo, ima pravo da traži brisanje njegovog imena iz poslovnog imena društva.

Upotreba poslovnog imena i drugih podataka u dokumentima

Član 22.

(1) Poslovna pisma i drugi dokumenti privrednog društva, uključujući i one u elektronskoj formi, koji su upućeni trećim licima sadrže sledeće podatke: poslovno ime i pravnu formu društva; sedište; registar u koji je registrovano i broj registracije društva; poslovno ime i sedište banke kod koje ima račun; broj računa, kao i poreski identifikacioni broj.

(2) Poslovna pisma i drugi dokumenti društva s ograničenom odgovornošću, zatvorenog i otvorenog akcionarskog društva, pored podataka iz stava 1. ovog člana, sadrže i podatke o osnovnom kapitalu društva sa naznakom koliko je od toga uplaćeni i uneti, a koliko upisani kapital.

(3) Poslovna pisma i drugi dokumenti jednočlanog društva s ograničenom odgovornošću i akcionarskog društva sadrže naznaku da se radi o jednočlanom društvu.

Jezik i pismo poslovnog imena

Član 23.

(1) Poslovno ime privrednog društva je na srpskom jeziku i pismu koje je u službenoj upotrebi.

(2) Poslovno ime privrednog društva može biti i na stranom jeziku, odnosno može da sadrži i pojedine strane reči, ako one čine ime, odnosno poslovno ime ortaka, člana ili akcionara ili njihov robni ili uslužni žig, odnosno ako su uobičajene u srpskom jeziku ili ako za njih nema odgovarajuće reči u srpskom jeziku, odnosno ako se radi o rečima na mrtvom jeziku.

Ograničenja prenosa poslovnog imena

Član 24.

(1) Poslovno ime može se preneti na drugo lice samo zajedno s prenosom privrednog društva koje pod tim poslovnim imenom posluje.

(2) Ako član privrednog društva čije je lično ime sadržano u poslovnom imenu prestane da bude član tog privrednog društva, to privredno društvo može nastaviti poslovanje pod istim poslovnim imenom samo uz njegovu saglasnost.

(3) Ako se privredno društvo prenese na drugo lice, za dalju upotrebu poslovnog imena pribavlja se saglasnost lica čije je lično ime sadržano u poslovnom imenu ili saglasnost njegovih naslednika do trećeg stepena srodstva u pravoj liniji.

(4) Odluka o promeni poslovnog imena donosi se na način određen osnivačkim aktom.

Odeljak 6.

ZASTUPANJE I ZASTUPNICI

Zastupnici i njihova ovlašćenja

Član 25.

(1) Zastupnik privrednog društva dužan je prema privrednom društvu da poštuje sva ograničenja ovlašćenja na zastupanje utvrđena osnivačkim aktom, ugovorom ortaka ili članova društva, statutom ili odlukom nadležnog organa društva.

(2) Zastupnik privrednog društva koji prekorači ograničenja ovlašćenja iz stava 1. ovog člana odgovoran je za štetu koja se time prouzrokuje privrednom društvu ili trećem licu sa kojim je posao zaključen.

(3) Ograničenja ovlašćenja iz stava 1. ovog člana, objavljena ili neobjavljena, privredno društvo ne može isticati prema trećim licima. Ograničenja ovlašćenja za zastupanje, koja se sastoje u zastupanju od strane dva ili više lica zajedno, može se isticati prema trećim licima u skladu sa članom 10. ovog zakona.

(4) Pravni poslovi zastupnika privrednog društva izvan delatnosti društva navedenih u osnivačkom aktu, obavezuju društvo, osim ako ne dokaže da je treće lice znalo ili je prema okolnostima slučaja moglo znati da su ti poslovi izvan te delatnosti, s tim da objavljivanje samo po sebi nije dovoljan dokaz za to.

(5) Objavljeni podaci u vezi sa licima koja su ovlašćena da zastupaju društvo, obavezuju društvo i kada postoje nepravilnosti u njihovom izboru, a na to se mogu pozivati i treća lica ako društvo ne dokaže da su treća lica znala ili mogla znati za te nepravilnosti.

Pojam prokure

Član 26.

(1) Prokura je zakonska forma ovlašćenja kojim privredno društvo ovlašćuje jedno ili više lica za zaključivanje pravnih poslova i radnji u vezi sa delatnošću društva.

(2) Ako u prokuri nije izričito navedeno da je data za ogranak, smatra se da je prokura data za celo privredno društvo.

(3) Prokura ne sadrži ovlašćenje za zaključivanje poslova koji se odnose na otuđenje i opterećenje nepokretnosti. Ovlašćenja iz prokure ne mogu se ograničiti i prokura se ne može dati na određeno vreme niti se može vezati za određene uslove.

(4) Ograničenja ovlašćenja prokuriste nemaju dejstvo prema trećim licima.

Izdavanje i vrste

Član 27.

(1) Prokuru daje privredno društvo jednom licu ili većem broju lica kao pojedinačnu ili zajedničku.

(2) Ako je prokura data većem broju lica kao pojedinačna, svaki prokurista ima sva zastupnička ovlašćenja iz prokure u skladu sa ovim zakonom.

(3) Ako je prokura data većem broju lica kao zajednička, pravni poslovi koje zaključuju ili radnje koje preduzimaju punovažni su samo uz saglasnost svih tih lica, a izjave volje trećih lica i

njihove pravne radnje koje se u tom slučaju učine prema jednom prokuristi, smatra se da su učinjene svim prokuristima.

(4) Prokura se daje u pisanom obliku.

(5) Prokura se može dati samo fizičkom licu.

(6) Prokura je neprenosiva.

Potpisivanje

Član 28.

Prokurista potpisuje privredno društvo pod svojim punim imenom, sa jasnom naznakom svog svojstva koje proizlazi iz prokure sa oznakom „pp“.

Prestanak

Član 29.

(1) Prokuru privredno društvo može da opozove u svako doba.

(2) Privredno društvo ne može da se odrekne prava da opozove prokuru, niti da je ograniči i uslovi.

(3) Ako je prokura opozvana, prokurista može prema privrednom društvu ostvarivati prava koja proizlaze iz ugovora na kome je izdavanje prokure zasnovano.

(4) Prokura ne prestaje po osnovu smrti ili prestanka jedinog člana ili akcionara društva koje je dalo prokuru.

Registracija

Član 30.

(1) Zakonski zastupnik privrednog društva izveštava registar o izdavanju i opozivu prokure.

(2) Pri registraciji prokurista deponuje svoj potpis, sa oznakom koja označava njegovo svojstvo.

Odeljak 7.

LICA KOJA IMAJU DUŽNOST PREMA DRUŠTVU

Osnovna načela

Član 31.

(1) Dužnosti prema privrednom društvu u skladu sa ovim zakonom imaju:

1) ortaci ortačkog društva i komplementari komanditnog društva;

- 2) lica koja se u skladu sa ovim zakonom smatraju kontrolnim članovima društva s ograničenom odgovornošću ili kontrolnim akcionarima akcionarskog društva;
- 3) zastupnici društva;
- 4) članovi upravnog odbora, članovi izvršnog odbora, članovi nadzornog odbora, članovi odbora revizora i interni revizor društva s ograničenom odgovornošću i akcionarskog društva;
- 5) lica koja imaju ugovorna ovlaštenja da upravljaju poslovima privrednog društva;
- 6) likvidacioni upravnik privrednog društva.

(2) Lica iz stava 1. ovog člana dužna su da rade u interesu privrednog društva.

Dužnost pažnje i pravilo poslovne procene (prosuđivanje)

Član 32.

(1) Lica iz člana 31. stav 1. ovog zakona, dužna su da u tom svojstvu izvršavaju svoje poslove savesno, sa pažnjom dobrog privrednika, u razumnom uverenju da deluju u najboljem interesu privrednog društva.

(2) Lica iz stava 1. ovog člana, dužna su da svoju procenu zasnivaju na informacijama i mišljenjima lica stručnih za odgovarajuću oblast za koje veruju da su u tom pogledu savesna i kompetentna.

(3) Lice koje postupa u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana nije odgovorno za štetu koja iz takve procene nastane za privredno društvo.

Dužnost lojalnosti

Član 33.

(1) Lica iz člana 31. stav 1. ovog zakona, dužna su da postupaju savesno i lojalno prema privrednom društvu.

(2) Lica iz stava 1. ovog člana koja imaju lični interes, dužna su naročito da: ne koriste imovinu privrednog društva u ličnom interesu; ne koriste povlašćene informacije u privrednom društvu za lično bogaćenje; ne zloupotrebljavaju pozicije u privrednom društvu za lično bogaćenje; ne koriste poslovne mogućnosti privrednog društva za svoje lične potrebe i sl. (u daljem tekstu: dužnost lojalnosti).

Lični interes i povezana lica

Član 34.

(1) Lični interes u smislu člana 33. ovog zakona postoji ako je lice iz člana 31. stav 1. ovog zakona ili član njegove porodice:

- 1) ugovorna strana u pravnom poslu sa privrednim društvom;
- 2) u finansijskom odnosu sa licem iz pravnog posla ili radnje koje zaključuje ugovor sa privrednim društvom ili koje ima finansijske interese u tom poslu ili radnji, po osnovu kojih se razumno može očekivati da utiču na njegovo postupanje suprotno interesu privrednog društva;
- 3) je pod kontrolnim uticajem strane iz pravnog posla ili radnje ili lica koje ima finansijski interes u pravnom poslu ili radnji, tako da se osnovano može očekivati da utiču na njegovo postupanje suprotno interesu privrednog društva.

(2) Pod članovima porodice lica iz stava 1. ovog člana, smatraju se:

- 1) njegov bračni drug ili/i roditelji, brat ili sestra tog bračnog druga;
- 2) njegovo dete, roditelji, brat, sestra, unuk ili bračni drug bilo koga od ovih lica;
- 3) njegov krvni srodnik u pravoj liniji i u pobočnoj liniji do drugog stepena srodstva, usvojilac i usvojenik, srodnik po tazbini zaključno sa prvim stepenom;
- 4) druga lica koja sa tim licem žive u zajedničkom domaćinstvu.

(3) Lica iz stava 1. tač. 2) i 3) i stava 2. ovog člana, smatraju se povezanim licima u smislu ovog zakona (u daljem tekstu: povezana lica u smislu ovog zakona).

Odobrenje pravnog posla iz sukoba interesa

Član 35.

(1) Lice koje zaključuje pravni posao sa privrednim društvom ne povređuje pravilo sukoba interesa iz člana 34. ovog zakona i nije odgovorno za naknadu štete koja proizađe iz sukoba interesa, ako je pravni posao odobren u dobroj veri:

- 1) od svih drugih ortaka koji nemaju lični interes (u slučaju ortačkog društva), svih komplementara koji nemaju lični interes (u slučaju komanditnog društva), ako osnivačkim aktom nije određeno da o tome odlučuje većina ortaka odnosno komplementara u skladu sa osnivačkim aktom;
- 2) većinom glasova skupštine članova koji nemaju lični interes (u slučaju društva s ograničenom odgovornošću);
- 3) većinom glasova članova upravnog odbora koji nemaju interesa u tom poslu, a u slučaju da takva većina ne postoji, većinom glasova akcionara koji nemaju lični interes (u slučaju akcionarskog društva).

(2) Odobrenje pravnog posla iz stava 1. ovog člana punovažno je ako su ortacima, članovima društva, članovima upravnog odbora ili akcionarima koji o tome odlučuju sve materijalne činjenice povezane sa ličnim interesom bile otkrivene ili inače poznate.

(3) U slučaju odobrenja pravnog posla sa akcionarskim društvom od strane upravnog odbora u kome postoji sukob interesa o tom odobrenju i pravnom poslu obaveštava se skupština akcionara na prvoj narednoj sednici.

(4) Lice koje zaključuje pravni posao sa privrednim društvom ne povređuje pravilo sukoba interesa iz člana 34. ovog zakona, odnosno nije odgovorno za naknadu štete koja proizađe iz sukoba interesa, ako dokaže da je pravni posao u vreme zaključenja ili u vreme izvršenja u interesu privrednog društva.

(5) Pravni posao u kome u skladu sa članom 34. ovog zakona postoji sukob interesa a koji nije odobren u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana ili za koji nije pružen dokaz iz stava 4. ovog člana, ništav je.

(6) Ako privredno društvo ne odobri pravni posao u kome postoji sukob interesa, lica iz člana 13. stav 10. ovog zakona mogu ostvarivati prava utvrđena ovim zakonom.

Zabrana konkurencije

Član 36.

(1) Lica iz člana 31. stav 1. ovog zakona, ne mogu direktno ili indirektno biti angažovana u drugom privrednom društvu konkurentske delatnosti, osim ako za to dobiju odobrenje u skladu sa članom 35. ovog zakona.

(2) Zabrana iz stava 1. ovog člana uključuje, naročito:

- 1) zaposlenje;
- 2) svojstvo preduzetnika;
- 3) svojstvo ortaka ili komplementara;
- 4) svojstvo kontrolnog člana ili akcionara;
- 5) svojstvo člana organa društva iz člana 31. stav 1. tačka 4) ovog zakona;
- 6) zastupnike društva;
- 7) likvidacionog upravnika društva;
- 8) lica koja imaju ugovorna ovlašćenja da upravljaju poslovima privrednog društva.

(3) Osnivačkim aktom privrednog društva može da se odredi da zabrana iz st. 1. i 2. ovog člana važi i posle prestanka tih svojstava, ali ne duže od dve godine.

Posledice povrede pravila sukoba interesa i zabrane konkurencije

Član 37.

(1) Povreda sukoba interesa i zabrane konkurencije daje privrednom društvu, pored prava na naknadu štete i pravo da se:

- 1) poslovi koje izvrši to lice za svoj račun priznaju kao poslovi izvršeni za račun privrednog društva;
- 2) privrednom društvu preda svaki novčani iznos koji je ostvaren od poslova koji su obavljani za račun tog lica;
- 3) sva potraživanja koja proizlaze iz posla izvršenog za račun tog lica, ustupe privrednom društvu.

(2) Prava koje privredno društvo ima po osnovu povrede sukoba interesa i pravila konkurencije može ostvarivati privredno društvo i ortak, član ili akcionar koji ima ili zastupa najmanje 5% osnovnog kapitala društva, u roku od 60 dana od dana saznanja za učinjenu povredu, odnosno tri godine od dana učinjene povrede.

Dužnost čuvanja poslovne tajne

Član 38.

(1) Poslovnom tajnom smatra se informacija o poslovanju određena osnivačkim aktom, aktom ili ugovorom ortaka ili ugovorom članova društva, odnosno osnivačkim aktom ili statutom akcionarskog društva, za koju je očigledno da bi prouzrokovala znatnu štetu privrednom društvu ako dođe u posed trećeg lica.

(2) Informacija čije je objavljivanje obavezno u skladu sa zakonom ili koje su u vezi sa povredom zakona, dobre poslovne prakse ili principa poslovnog morala, uključujući i informaciju za koju postoji osnovana sumnja na postojanje korupcije, ne može se smatrati poslovnom tajnom privrednog društva i objavljivanje ove informacije je zakonito, ako ima za cilj da zaštiti javni interes.

(3) Lica iz člana 31. ovog zakona odgovorna su za štetu prouzrokovanu privrednom društvu ako u pogledu čuvanja poslovne tajne, odnosno njenog saopštavanja u skladu sa zakonima i drugim propisima.

(4) Privredno društvo dužno je da pruži potpunu zaštitu licu koje postupajući savesno u dobroj veri ukazuje nadležnim organima na postojanje korupcije.

Promena pravila dužnosti prema privrednom društvu

Član 39.

(1) Ortačko društvo, komanditno društvo, društvo s ograničenom odgovornošću ili zatvoreno akcionarsko društvo mogu pored dužnosti prema privrednom društvu utvrđenih u čl. 32. i 34, kao i čl. 36. i 38. ovog zakona, utvrditi i druge dužnosti.

(2) Privredno društvo iz stava 1. ovog člana, uključujući i otvoreno akcionarsko društvo, može osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka ili ugovorom članova, odnosno osnivačkim aktom ili

statutom akcionarskog društva, utvrditi poslove, vrstu i način obavljanja poslova, kao i mesto obavljanja poslova koji ne predstavljaju zabranu konkurencije privrednom društvu.

Odeljak 8.

INDIVIDUALNA I DERIVATIVNA TUŽBA

Individualna tužba ortaka, člana i akcionara

Član 40.

(1) Ortak, član ili akcionar privrednog društva ima pravo da podnese individualnu tužbu u svoje ime protiv bilo kog lica iz člana 31. stav 1. ovog zakona za naknadu štete koju mu to lice prouzrokuje povredom dužnosti utvrđenih u skladu sa ovim zakonom.

(2) U slučaju ortačkog društva, dužnosti prema društvu su istovremeno i dužnosti prema ortacima društva, ako osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka društva nije drukčije određeno.

(3) Tužbu iz stava 1. ovog člana podnosi jedno lice u svoje ime ili više lica koja deluju zajedno u njihovo ime.

Derivativna tužba komanditora, člana i akcionara

Član 41.

(1) Komanditor komanditnog društva, član društva s ograničenom odgovornošću ili akcionar akcionarskog društva, imaju pravo da podnesu tužbu u svoje ime a za račun društva protiv bilo kog lica iz člana 31. stav 1. ovog zakona, radi naknade štete prouzrokovane privrednom društvu od strane tih lica povredom dužnosti koje imaju prema društvu u skladu sa ovim zakonom (u daljem tekstu: derivativna tužba).

(2) Derivativnu tužbu može da podnese samo komanditor, član ili akcionar ako su ispunjeni sledeći uslovi:

- 1) ako ima svojstvo komanditora, člana ili akcionara u vreme podnošenja tužbe ili ako to svojstvo stekne po osnovu pribavljanja udela ili akcija od lica koje je imalo to svojstvo u vreme podnošenja tužbe;
- 2) ako poseduje udele ili akcije u privrednom društvu koji predstavljaju najmanje 5% osnovnog kapitala društva, u kom slučaju se njihovi udeli ili akcije računaju zajedno;
- 3) ako je pre podnošenja tužbe pisanim putem zahtevao od privrednog društva da podnese tužbu a taj zahtev je odbijen odnosno po tom zahtevu nije postupljeno u roku od 30 dana od dana podnošenja.

(3) Zahtev iz stava 2. tačka 3) ovog člana podnosi se u komanditnom društvu svim komplementarima, u društvu s ograničenom odgovornošću i akcionarskom društvu direktoru ili članovima upravnog odbora ili drugim licima koja imaju ovlašćenje da podnesu tužbu.

(4) Lica iz stava 2. ovog člana dužna su da uz derivativnu tužbu prilože i dokaze da su prethodno preduzela radnje iz stava 2. tačka 3) ovog člana.

(5) Postupak po derivativnoj tužbi ne može biti okončan vansudskim putem.

(6) Ostvarena naknada štete po derivativnoj tužbi pripada privrednom društvu, a lice koje je podnelo tužbu ima pravo na naknadu troškova.

(7) Odredbe st. 1. do 6. ovog člana ne primenjuju se na ortачko društvo, osim ako osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka društva nije drukčije određeno.

Istovremena individualna i derivativna tužba

Član 42.

U slučaju istovremenog podnošenja individualne i derivativne tužbe, podnosilac tužbe može voditi istovremeno oba sudska postupka i u tom slučaju ograničenja iz člana 41. ovog zakona ne primenjuju se na individualnu tužbu.

Odeljak 9.

INFORMISANJE, OBJAVLJIVANJE I ZASTARELOST

Pravo informisanja i uvida

Član 43.

(1) Privredno društvo dužno je da svoje ortake, članove ili akcionare informiše o svom poslovanju i finansijskom stanju i da im učini dostupnim informacije i dokumenta koja se u skladu sa ovim zakonom, osnivačkim aktom ili statutom moraju učiniti dostupnim.

(2) Nadležni organ ili ovlašćeno lice privrednog društva koje ne postupi na način iz stava 1. ovog člana odgovara za štetu koja je time prouzrokovana ortacima, članovima ili akcionarima društva.

(3) Ako nadležni organ propusti da izvrši dužnost iz stava 1. ovog člana, ortaci, članovi i akcionari mogu podneti pisani zahtev sudu da u vanparničnom postupku izda nalog za postupanje na način iz stava 1. ovog člana.

Dostava registru i objavljivanje informacija

Član 44.

(1) Privredno društvo koje emituje hartije od vrednosti putem javne ponude dostavlja registru radi objavljivanja informacije sadržane u dokumentima utvrđenim zakonom kojim se reguliše tržište hartija od vrednosti.

(2) Privredno društvo informacije iz stava 1. ovog člana objavljuje i u sredstvima javnog informisanja u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrednosti i aktom Komisije za hartije od vrednosti.

Zabrane izbora

Član 45.

(1) Lica koja su osuđena za određena krivična dela iz oblasti privrede i službene dužnosti u skladu sa posebnim zakonom, u vezi sa vršenjem svojih dužnosti u privrednom društvu, kao i lica koja su povredila odredbe ovog zakona o ograničenjima plaćanja, ne mogu biti zastupnici, članovi upravnog odbora, prokuristi kao ni likvidacioni upravnici dok traju pravne posledice osude.

(2) Članovi organa društva i sa njima povezana lica u smislu ovog zakona, koji vrše funkciju nadzora u tom društvu i u sa njim povezanim društvima u smislu ovog zakona, ne mogu da budu članovi organa koji vode poslove upravljanja i zastupanja društva.

Rešavanje sporova

Član 46.

(1) Trgovinski sud sedišta privrednog društva nadležan je za rešavanje sporova koji proizlaze iz ovog zakona, osim ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

(2) U slučajevima utvrđenim ovim zakonom ili ako to proizlazi iz ovog zakona nadležni sud odlučuje u vanparničnom postupku.

(3) U slučajevima iz stava 2. ovog člana postupak je hitan i sud prvog stepena je dužan da donese odluku najkasnije u roku od 60 dana od dana prijema zahteva, ako ovim zakonom nije drukčije propisano. Rok za žalbu je osam dana. Sud drugog stepena dužan je da odluči po žalbi u roku od trideset dana od dana prijema zahteva.

(4) Žalba protiv odluke suda doneta u stvarima iz stava 2. ovog člana ne zadržava izvršenje odluke.

Zastarelost

Član 47.

(1) Potraživanja ortaka, članova i akcionara prema privrednom društvu, dok imaju to svojstvo, zastarevaju u roku od 180 dana od dana saznanja za razlog podnošenja tužbe a najkasnije u roku od tri godine od dana dospelosti, ako zakonom za pojedina potraživanja nije drukčije uređeno.

(2) Potraživanja poverilaca privrednog društva prema ortacima, članovima i akcionarima, zastarevaju u roku od 180 dana od dana saznanja za razlog podnošenja tužbe, a najkasnije u roku od tri godine od dana prestanka društva ili od dana prestanka svojstva ortaka, člana i akcionara, ako zakonom za pojedina potraživanja nije određen drugi rok zastarelosti.

(3) Odredbe st. 1. i 2. ovog člana primenjuju se i na potraživanja privrednog društva prema ortacima, članovima i akcionarima, kao i članovima organa društva, zastupniku i likvidacionom upravniku, po osnovu tog svojstva.

Deo drugi

PREDUZETNIK

Pojam i registracija

Član 48.

- (1) Preduzetnik, u smislu ovog zakona, jeste fizičko lice koje je registrovano i koje radi sticanja dobiti u vidu zanimanja obavlja sve zakonom dozvoljene delatnosti, uključujući umetničke i stare zanate i poslove domaće radinosti.
- (2) Umetnički i stari zanati i poslovi domaće radinosti jesu, naročito: filigranska delatnost; opančarska; grnčarska, kao i izrada predmeta koji imaju estetsko obeležje narodnog stvaralaštva.
- (3) Ministar nadležan za poslove privrede bliže određuje poslove, koji se u smislu ovog zakona, smatraju umetničkim i starim zanatima, odnosno poslovima domaće radinosti.
- (4) Preduzetnik se registruje u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.
- (5) Fizičko lice upisano u posebni registar, koje u vidu zanimanja obavlja delatnost slobodne profesije uređenu posebnim propisima, smatra se preduzetnikom u smislu ovog zakona ako je tim propisima to određeno.
- (6) Individualni poljoprivrednik nije preduzetnik u smislu ovog zakona, osim ako posebnim zakonom nije drukčije uređeno.

Odgovornost

Član 49.

Preduzetnik odgovara za sve obaveze iz obavljanja delatnosti celokupnom imovinom.

Obeležja

Član 50.

- (1) Preduzetnik obavlja delatnost pod svojim ličnim imenom, imenom nekog drugog lica ili pod nekim posebnim poslovnim imenom, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Ime iz stava 1. ovog člana registruje se uz dodatak naziva „preduzetnik“ ili skraćenice „pr“.

Shodna primena

Član 51.

Određbe ovog zakona o poslovnom imenu, sedištu, delatnosti, uslovima za obavljanje delatnosti, zastupanju, likvidaciji i zastarelosti privrednih društava, shodno se primenjuju i na preduzetnika, ako posebnim zakonom nije drukčije uređeno.

Prestanak

Član 52.

Preduzetnik se briše iz registra u slučaju:

- 1) odjave;
- 2) smrti ili gubitka poslovne sposobnosti;
- 3) neobavljanja delatnosti neprekidno jednu godinu;
- 4) isteka vremena ako je obavljanje delatnosti registrovano na određeno vreme;
- 5) obavljanja delatnosti u vreme privremenog prekida rada po odluci nadležnog organa;
- 6) kažnjavanja, više od tri puta, za obavljanje delatnosti za koje ne ispunjava propisane uslove;
- 7) izrečene mere zabrane obavljanja delatnosti zbog neispunjavanja uslova za obavljanje te delatnosti, a u roku određenom u izrečenoj meri ne ispuni te uslove odnosno ne promeni delatnost;
- 8) promene pravne forme u pravnu formu privrednog društva, u skladu sa ovim zakonom;
- 9) stečaja i likvidacije.

Deo treći

PRAVNE FORME PRIVREDNIH DRUŠTAVA

Glava I

ORTAČKO DRUŠTVO

Odeljak 1.

POJAM I OSNIVANJE

Pojam i odgovornost

Član 53.

(1) Ortačko društvo u smislu ovog zakona jeste privredno društvo koje osnivaju dva ili više fizičkih i/ili pravnih lica u svojstvu ortaka društva radi obavljanja određene delatnosti pod zajedničkim poslovnim imenom.

(2) Ortačko društvo odgovara za svoje obaveze celokupnom imovinom.

(3) Ortaci ortačkog društva odgovorni su solidarno za sve obaveze društva celokupnom svojom imovinom, ako sa poveriocem nije drukčije ugovoreno.

(4) Ako ugovor ortaka društva sadrži odredbu suprotnu stavu 3. ovog člana, ta odredba ugovora nema pravno dejstvo prema trećim licima.

Princip slobode ugovaranja

Član 54.

Ortaci ortačkog društva mogu svoje međusobne odnose, kao i odnose sa ortačkim društvom urediti slobodno, osim ako je zakonom drukčije uređeno.

Osnivački akt

Član 55.

(1) Osnivački akt ortačkog društva sadrži, naročito:

- 1) puno ime i prebivalište svih fizičkih lica ortaka i poslovno ime i sedište pravnog lica svakog ortaka;
- 2) poslovno ime i sedište društva;
- 3) delatnost;
- 4) označenje vrste i vrednosti uloga ortaka.

(2) Osnivački akt ortačkog društva može da sadrži i druge elemente od značaja za društvo i ortake društva.

(3) Izmene i dopune osnivačkog akta ortačkog društva vrše se uz saglasnost svih ortaka društva, ako tim aktom nije drukčije određeno.

Ugovor ortaka društva

Član 56.

(1) Pored osnivačkog akta ortačko društvo može da ima i ugovor ortaka društva kojim se određuje naročito poslovanje društva i upravljanje.

(2) Ugovor ortaka ortačkog društva ne prilaže se uz prijavu za registraciju.

(3) Ugovor ortaka ortačkog društva sačinjava se u pisanoj formi i potpisuje ga svaki ortak.

(4) Ugovor ortaka ortačkog društva, odnosno njegove izmene i dopune imaju pravno dejstvo među ortacima od dana kada ga potpišu svi ortaci, ako tim ugovorom nije drukčije određeno.

Odnos između osnivačkog akta i ugovora ortaka društva

Član 57.

U slučaju neusklađenosti između osnivačkog akta ortačkog društva i ugovora ortaka ortačkog društva, primenjuje se osnivački akt društva.

Odeljak 2.

PRAVNI ODNOSI IZMEĐU ORTAKA I ORTAKA SA ORTAČKIM DRUŠTVOM

Uređivanje osnivačkim aktom i ugovorom ortaka društva

Član 58.

Pravni odnosi između ortaka i ortaka sa ortačkim društvom uređuju se osnivačkim aktom i ugovorom ortaka društva, ako društvo ima takav ugovor.

Ulog

Član 59.

(1) Ulog ortaka u ortačko društvo može biti u novcu, stvarima i pravima, kao i u radu ili uslugama, koji su izvršeni ili treba da budu izvršeni.

(2) Ortaci ortačkog društva ulažu uloge jednake vrednosti.

Posledice zakašnjenja unošenja uloga

Član 60.

(1) Ortak ortačkog društva koji u imovinu društva ne unese svoj ulog, u skladu sa osnivačkim aktom društva, koji novac primljen za društvo ili drugu imovinu ne preda u određenom roku društvu ili koji za sebe uzme novac ili drugu imovinu društva bez ovlašćenja, dužan je da društvu plati ugovorenu kamatu počev od dana kada je morao uplatiti ili uneti ulog, odnosno od dana kada je morao predati novac ili drugu imovinu ili kada je uzeo novac ili drugu imovinu.

(2) Odredba stava 1. ovog člana ne isključuje pravo ortačkog društva i na naknadu druge štete.

Povećanje i smanjenje uloga

Član 61.

(1) Ortak ortačkog društva nije dužan da poveća ulog iznad iznosa određenog osnivačkim aktom niti je dužan da poveća ulog određen osnivačkim aktom radi pokrivanja gubitaka društva.

(2) Ortak ortačkog društva ne može smanjiti svoj ulog bez saglasnosti svih ostalih ortaka.

Raspolaganje ortačkim udelom među ortacima

Član 62.

Prenos udela među ortacima ortačkog društva je slobodan.

Odlučivanje ortaka društva

Član 63.

(1) Odluke ortaka o pitanjima koja predstavljaju redovnu delatnost ortačkog društva donose se većinom od ukupnog broja glasova ortaka. Saglasnost svih ortaka potrebna je za odluke o pitanjima koja su izvan redovne delatnosti društva, kao i za odluke o prijemu novog ortaka društva.

(2) Ortaci kod kojih postoji sukob interesa u smislu čl. 34. i 35. ovog zakona, u odnosu na odluku koja se donosi, ne učestvuju u glasanju za donošenje takve odluke.

(3) Ortaci ortačkog društva donose odluke na sednici, što važi i za ortake koji su ovlašćeni na poslovođenje.

Poslovođenje

Član 64.

(1) Ortak ortačkog društva ima pravo i obavezu da vodi poslove društva (u daljem tekstu: poslovođenje).

(2) Ako je osnivačkim aktom ortačkog društva ili ugovorom ortaka društva određeno da je poslovođenje preneto na jednog ili više ortaka društva, ostali ortaci društva nemaju pravo na poslovođenje.

Poslovođenje od strane više ortaka

Član 65.

(1) Ako pravo na poslovođenje imaju dva ili više ortaka ortačkog društva, svaki od tih ortaka ima pravo da postupa samostalno, osim ako se najmanje jedan ortak usprotivi tom pravu.

(2) Ako je osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka društva određeno da ortaci društva ovlašćeni na poslovođenje mogu da postupaju zajedno, za svaki posao potrebna je saglasnost svih ortaka društva ovlašćenih na poslovođenje, osim ako bi odlaganje donošenja te odluke prouzrokovalo štetu društvu.

(3) Ako je osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka ortačkog društva određeno da je, u slučaju poslovođenja od strane više ortaka, svaki ortak ovlašćen na poslovođenje dužan da postupa po instrukcijama drugih ortaka ovlašćenih na poslovođenje, svaki ortak dužan je da obavesti ostale ortake ovlašćene na poslovođenje radi donošenja zajedničke odluke o pravnoj radnji ili poslu.

(4) Ako ortak ovlašćen na poslovođenje s obzirom na okolnosti slučaja smatra da instrukcije u smislu stava 3. ovog člana nisu primerene, o tome obavestava druge ortake radi zajedničkog odlučivanja, osim ako bi odlaganje odluke prouzrokovalo štetu društvu, kada može postupati samostalno, o čemu je dužan da bez odlaganja obavesti ostale ortake.

Obim poslovođenja

Član 66.

(1) Poslovođenje obuhvata ovlašćenje za obavljanje pravnih poslova i drugih radnji koji se redovno vrše pri obavljanju delatnosti ortačkog društva.

(2) Pravni poslovi i druge radnje koji nisu obuhvaćeni ovlašćenjem iz stava 1. ovog člana, mogu se obavljati samo uz saglasnost svih ortaka ortačkog društva.

Prenos prava na poslovođenje

Član 67.

(1) Ortak ortačkog društva ovlašćen na poslovođenje može preneti pravo na poslovođenje na treće lice, ako se sa tim saglase svi ortaci društva.

(2) Ortak ortačkog društva koji prenese pravo na poslovođenje na treće lice koje nije ortak, odgovara za izbor lica na koje je preneo pravo na poslovođenje i za radnje tog lica u izvršavanju poslova poslovođenja.

Otkazivanje poslovođenja

Član 68.

(1) Ortak ortačkog društva može odustati od poslovođenja u otkaznom roku koji je određen osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka društva, ako za to postoji opravdan razlog, što cene ostali ortaci.

(2) Ništava je odredba osnivačkog akta ili ugovora ortaka društva kojom se ortak unapred odriče od prava na poslovođenje.

(3) Ako postoji opravdan razlog za hitno odustajanje od poslovođenja, ortak može od tog ovlašćenja da odustane i u kraćem otkaznom roku od roka iz stava 1. ovog člana.

(4) Ortak ortačkog društva ovlašćen na poslovođenje, pisanim putem, blagovremeno obaveštava sve ostale ortake društva o nameri da odustane od poslovođenja, radi omogućavanja kontinuiteta nezavršenih poslova od ostalih ortaka ovlašćenih na poslovođenje.

(5) Ako se ortak ortačkog društva odrekne ovlašćenja poslovođenja suprotno st. 1. i 3. ovog člana, dužan je da ortačkom društvu nadoknadi time prouzrokovanu štetu.

Oduzimanje ovlašćenja za poslovođenje

Član 69.

Ovlašćenje za poslovođenje može se odlukom nadležnog suda oduzeti po tužbi društva ili preostalih ortaka društva, ako se utvrdi da ortak nije sposoban da vodi poslove društva ili da čini težu povredu dužnosti poslovođenja.

Pravo na naknadu troškova

Član 70.

- (1) Ortak ortačkog društva ima pravo na naknadu svih troškova koje je imao u vođenju poslova društva i koji su s obzirom na okolnosti slučaja bili neophodni.
- (2) Troškovi iz stava 1. ovog člana padaju na teret ortačkog društva.

Dobit i gubitak

Član 71.

- (1) Na kraju poslovne godine ortaci usvajaju finansijski izveštaj kojim se utvrđuje dobit i gubitak ortačkog društva i učešće svakog ortaka u dobiti i gubitku.
- (2) Dobit ortačkog društva raspodeljuje se ortacima na jednake delove.
- (3) Gubitak ortačkog društva raspodeljuje se na ortake društva na jednake delove.
- (4) Deo dobiti koji pripada ortaku ortačkog društva u dobiti ortačkog društva, isplaćuje se najkasnije u roku od tri meseca od dana usvajanja finansijskog izveštaja.
- (5) Ako osnivački akt ortačkog društva sadrži odredbu kojom se određuje samo udeo u dobiti ili samo udeo u gubitku, smatra se da se ona odnosi i na dobit i na gubitak.

Primenljivost

Član 72.

Odredbe čl. 59. do 71. ovog zakona primenjuju se ako osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka ortačkog društva nije drukčije određeno.

Odeljak 3.

PRAVNI ODNOSI DRUŠTVA I ORTAKA PREMA TREĆIM LICIMA

Pravo za zastupanje

Član 73.

- (1) Ovlašćenje za zastupanje ortačkog društva ima svaki ortak, ako osnivačkim aktom društva nije drukčije određeno.
- (2) Ako su dva ili više ortaka ovlašćeni da zastupaju ortačko društvo, svaki od ortaka ovlašćen je da postupa samostalno, ako osnivačkim aktom nije drukčije određeno.
- (3) Osnivačkim aktom društva može da se odredi da ortaci društva mogu zastupati društvo samo zajedno.
- (4) Ako su ortaci ortačkog društva, u skladu sa osnivačkim aktom ovlašćeni za zajedničko zastupanje, mogu da ovlaste jednog ili više ortaka ovlašćenih za zajedničko zastupanje da preduzimaju određene poslove ili određene vrste poslova, a izjava volje trećih lica učinjena

jednom od ortaka ovlašćenih da zajedno zastupaju društvo, smatra se da je učinjena ortačkom društvu.

(5) Osnivačkim aktom ortačkog društva može da se odredi da ortaci društva mogu zastupati društvo samo zajedno sa prokuristom, kada se shodno primenjuje odredba stava 4. ovog člana.

(6) Podaci o ortacima koji zastupaju ortačko društvo o promeni lica ovlašćenih za zastupanje ili određivanje novih ortaka za zastupanje ortačkog društva, kao i promene obima ovlašćenja ortaka koji zastupaju ortačko društvo, registruju se u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

Otkazivanje ovlašćenja za zastupanje

Član 74.

(1) Ortak ortačkog društva ovlašćen za zastupanje, može otkazati ovlašćenje za zastupanje u otkaznom roku koji je određen osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka društva, ako za to postoji opravdan razlog što cene ostali ortaci.

(2) Ništava je odredba osnivačkog akta ili ugovora ortaka društva kojom se ortak unapred odriče ovlašćenja za zastupanje.

(3) Ako postoji opravdan razlog za hitno odustajanje od zastupanja, ortak može od zastupanja da odustane i u kraćem otkaznom roku od roka iz stava 1. ovog člana.

(4) Ortak ortačkog društva ovlašćen za zastupanje, pisanim putem, blagovremeno obaveštava sve ostale ortake društva o nameri da odustane od zastupanja radi omogućavanja kontinuiteta nezavršenih poslova od ostalih ortaka ovlašćenih za zastupanje.

(5) Ako se ortak ortačkog društva odrekne ovlašćenja za zastupanje suprotno st. 1. i 3. ovog člana, dužan je da ortačkom društvu nadoknadi time prouzrokovanu štetu.

Oduzimanje ovlašćenja na zastupanje

Član 75.

Ovlašćenje za zastupanje može se odlukom nadležnog suda ako osnivačkim aktom ortačkog društva nije drukčije određeno, oduzeti po tužbi društva ili preostalih ortaka društva, ako se utvrdi da ortak nije sposoban da zastupa društvo ili da čini težu povredu dužnosti zastupanja.

Prigovori i preboj (kompensacija)

Član 76.

(1) Ortak ortačkog društva može podneti kako lične prigovore, tako i prigovore koje može istaći i društvo prema trećim licima.

(2) Potraživanja trećeg lica od ortaka ortačkog društva mogu se prebijati sa potraživanjima ortaka prema društvu.

Odgovornost novog ortaka

Član 77.

- (1) Lice koje posle osnivanja društva stekne svojstvo ortaka odgovara za obaveze društva kao i postojeći ortaci, uključujući i obaveze nastale pre njegovog pristupanja društvu.
- (2) Odredbe ugovora ortaka društva koje nisu u skladu sa stavom 1. ovog člana, nemaju pravno dejstvo prema trećim licima, osim ako se treće lice ne saglasi sa tim.

Odeljak 4.

ORTAČKI UDEO

Prenos udela trećim licima

Član 78.

- (1) Ortak ortačkog društva može preneti svoj udeo trećem licu samo uz saglasnost ostalih ortaka.
- (2) U slučaju prenosa udela trećem licu ostali ortaci ortačkog društva imaju pravo prečeg sticanja tog udela.
- (3) Ako ortaci ortačkog društva ne daju saglasnost na prenos udela trećem licu, a ne iskoriste pravo prečeg sticanja, ortak društva može preneti svoj udeo trećem licu i bez te saglasnosti.
- (4) Davanje u zalog udela ortaka ortačkog društva smatra se prenosom udela u smislu st. 1. do 3. ovog člana.
- (5) Prenos udela na naslednike i pravne sledbenike ne smatra se prenosom udela trećem licu u smislu st. 1. do 3. ovog člana.
- (6) Prenos udela trećim licima može se osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka društva drukčije odrediti.

Odgovornost kod prenosa udela

Član 79.

- (1) U svim slučajevima prenosa udela, prenosilac udela i sticalac prenetog udela odgovaraju solidarno prema društvu za sve obaveze prenosioca udela prema društvu u trenutku prenosa, osim ako se ortaci ne sporazumeju drukčije.
- (2) Zahtevi od strane ili u ime ortačkog društva iz stava 1. ovog člana zastarevaju u roku od tri godine od registracije prenosa udela.
- (3) Odredba stava 2. ovog člana primenjuje se i na druge zahteve od strane ili u ime ortačkog društva protiv lica koje je prestalo biti ortak.

Odeljak 5.
PRESTANAK ORTAČKOG DRUŠTVA I ISTUPANJE ORTAKA

Razlozi prestanka

Član 80.

(1) Ortačko društvo prestaje:

- 1) istekom vremena na koje je osnovano ili ispunjenjem cilja osnivanja;
- 2) odlukom ortaka o prestanku;
- 3) stečajem društva;
- 4) neobavljanjem poslova neprekidno u periodu od dve godine;
- 5) sudskom odlukom o prestanku;
- 6) nastupanjem bilo kojeg drugog događaja određenog osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka društva koji ima za posledicu prestanak društva.

(2) Ako osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka društva nije drukčije određeno, svojstvo ortaka u ortačkom društvu prestaje u slučaju:

- 1) smrti ortaka;
- 2) otvaranja stečaja nad nekim od ortaka;
- 3) otkaza nekog ortaka;
- 4) donošenja odluke ortaka u skladu sa osnivačkim aktom, ugovorom ortaka društva i ovim zakonom;
- 5) u drugim slučajevima određenim osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka društva.

Prećutno produženje

Član 81.

Ako je ortačko društvo osnovano na određeno vreme ili za ispunjenje određenog cilja, a protekom tog vremena ili ispunjenjem cilja osnivanja nastavi da posluje, smatra se da je društvo prećutno dobilo saglasnost svih ortaka da je osnovano na neodređeno vreme.

Otkaz i povlačenje ortaka

Član 82.

(1) Ortak ortačkog društva može da se povuče dobrovoljno iz društva, podnošenjem pisanog otkaza o povlačenju.

(2) Pisani otkaz iz stava 1. ovog člana podnosi se najmanje šest meseci pre isteka poslovne godine, osim ako je osnivačkim aktom drukčije određeno.

(3) Pravo ortaka iz stava 1. ovog člana ne može se ograničiti niti isključiti.

Sudska odluka o prestanku društva

Član 83.

(1) Po tužbi nekog od ortaka ortačkog društva, sud donosi odluku da društvo prestaje kada za to postoji opravdan razlog.

(2) Opravdan razlog u smislu stava 1. ovog člana postoji ako sud nađe da: ortak društva, sa namerom ili grubom nepažnjom, povredi svoju dužnost koja je, u smislu ovog zakona, osnivačkog akta ili ugovora ortaka društva od uticaja na poslovanje društva; je ispunjenje takve dužnosti faktički nemoguće; nije moguće da društvo drukčije nastavi poslovanje, a da to poslovanje bude u skladu sa ovim zakonom, osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka društva.

(3) Ništav je sporazum kojim se isključuje ili ograničava pravo ortaka na podnošenje tužbe iz stava 1. ovog člana.

(4) Tužba iz stava 1. ovog člana podnosi se protiv ortačkog društva i svih drugih ortaka kod nadležnog suda.

(5) Umesto odluke o prestanku ortačkog društva u skladu sa st. 1. do 4. ovog člana, sud može, ako se u tom smislu preinači tužbeni zahtev, da isključi ortaka društva u skladu sa članom 84. ovog zakona.

Isključenje ortaka

Član 84.

(1) Na isključenje ortaka ortačkog društva shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o isključenju člana društva s ograničenom odgovornošću.

(2) Odluku o isključenju ortaka ortačkog društva donose preostali ortaci u skladu sa članom 63. ovog zakona.

Posledice istupanja ortaka iz društva

Član 85.

(1) Udeo ortaka koji istupi iz ortačkog društva raspodeljuje se ostalim ortacima društva na jednake delove.

(2) Ortaci koji ostaju u društvu dužni su da isplate ortaku koji istupa iz ortačkog društva u novcu ono što bi on primio na osnovu obračuna koji bi se napravio kada bi u vreme njegovog istupanja društvo prestalo da postoji, ne uzimajući u obzir tekuće nezavršene poslove.

(3) Ako vrednost imovine ortačkog društva nije dovoljna za to da se pokriju obaveze društva, ortak koji istupa iz društva plaća društvu deo nepokrivenog iznosa srazmerno njegovom učešću u gubitku društva.

(4) Odredbe st. 1. do 3. ovog člana primenjuju se ako osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka ortačkog društva nije drukčije određeno.

Učešće ortaka koji je istupio iz društva u nezavršenim poslovima

Član 86.

Ortak ortačkog društva koji istupa iz društva, učestvuje u dobiti i gubitku iz poslova koji u vreme njegovog istupanja još nisu bili završeni sa stanjem na dan njegovog istupanja, ako osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka društva nije drukčije određeno.

Postupak u slučaju kad ostane jedan ortak

Član 87.

(1) Ako iz bilo kog razloga ostane jedan ortak ortačkog društva, taj ortak je dužan da preduzme sve neophodne mere da uskladi poslovanje društva uslovima propisanim ovim zakonom ili da nastavi poslovanje kao preduzetnik, najkasnije u roku od tri meseca od dana kada je ostao jedini ortak društva.

(2) Ako u roku iz stava 1. ovog člana jedini ortak ortačkog društva ne uskladi svoj položaj sa odredbama ovog zakona, ortačko društvo prestaje likvidacijom.

Nastavljanje društva sa naslednicima

Član 88.

(1) Ortačko društvo nastavlja da posluje sa naslednicima preminulog ortaka, ako je tako određeno osnivačkim aktom i uz saglasnost naslednika.

(2) Naslednici mogu izvršavati svoja prava u skladu sa stavom 1. ovog člana od dana saznanja za nasleđivanje ili od dana imenovanja zastupnika nasledniku koji nema poslovnu sposobnost, zavisno od okolnosti slučaja.

Registracija prestanka društva

Član 89.

(1) Preostali ortaci ovlašćeni za zastupanje ortačkog društva prijavljuju prestanak društva i istupanje ortaka iz društva, radi registracije i objavljivanja.

(2) U slučaju prestanka sudskom odlukom, sud po službenoj dužnosti prijavljuje registru prestanak ortačkog društva.

Glava II

KOMANDITNO DRUŠTVO

Odeljak 1.

POJAM I OSNIVANJE

Pojam i odgovornost

Član 90.

(1) Komanditno društvo, u smislu ovog zakona, jeste privredno društvo koje osnivaju dva ili više fizičkih i/ili pravnih lica u svojstvu ortaka, radi obavljanja određene delatnosti, pod zajedničkim poslovnim imenom, od kojih najmanje jedno lice odgovara neograničeno za njegove obaveze (komplementar), a najmanje jedno lice odgovara ograničeno do visine svog ugovorenog uloga (komanditor).

(2) Komanditno društvo za svoje obaveze odgovara celokupnom imovinom.

(3) Komplementari i komanditori odgovaraju za obaveze društva u skladu sa stavom 1. ovog člana.

Primena odredaba o ortačkom društvu

Član 91.

(1) Na komanditno društvo primenjuju se odredbe ovog zakona o ortačkom društvu, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

(2) Komplementari imaju status ortaka ortačkog društva, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

Osnivački akt

Član 92.

(1) Osnivački akt komanditnog društava sadrži naročito:

- 1) puno ime i prebivalište svakog fizičkog lica i poslovno ime i sedište pravnog lica komplementara i komanditora, kao i označenje svojstva ortaka;
- 2) poslovno ime i sedište društva;
- 3) označenje vrste i vrednosti uloga svakog osnivača;
- 4) delatnost.

(2) Osnivački akt komanditnog društva može da sadrži i druge elemente od značaja za društvo i komplementare.

Izmena osnivačkog akta

Član 93.

(1) Osnivački akt komanditnog društva menja se saglasnošću svih komplementara i komanditora društva, ako tim aktom nije drukčije određeno.

(2) Izmene osnivačkog akta komanditnog društva kojima se povećavaju obaveze ortaka društva određene tim aktom ili kojima se određuju nove obaveze ortaka društva, vrše se uz saglasnost ortaka društva na koje se te izmene odnose.

Ugovor ortaka društva

Član 94.

(1) Pored osnivačkog akta, komanditno društvo može imati i ugovor ortaka društva kojim se određuje, naročito, poslovanje društva i upravljanje.

(2) Ugovor ortaka komanditnog društva ne prilaže se uz prijavu za registraciju.

(3) Ugovor ortaka komanditnog društva sačinjava se u pisanoj formi i potpisuju ga svi ortaci.

(4) Ugovor ortaka komanditnog društva i promene ugovora imaju pravno dejstvo među ortacima danom potpisivanja svih ortaka, ako tim ugovorom nije drukčije određeno.

Odnos između osnivačkog akta i ugovora ortaka društva

Član 95.

U slučaju neusklađenosti između osnivačkog akta komanditnog društva i ugovora ortaka društva, primenjuje se osnivački akt.

Odeljak 2.

PRAVNI ODNOSI MEĐU ORTACIMA I IZMEĐU ORTAKA I DRUŠTVA

Ulog

Član 96.

(1) Ulog komanditora u komanditno društvo može biti novčani i nenovčani, uključujući i izvršeni rad i usluge u komanditnom društvu.

(2) Komanditor u komanditno društvo unosi ceo ugovoreni ulog pre sticanja svojstva komanditora.

Prenos udela

Član 97.

(1) Komplementar komanditnog društva ne može preneti ceo ili deo svog udela bez saglasnosti svih komanditora i komplementara.

(2) Komanditor komanditnog društva može preneti deo ili ceo svoj udeo prodajom, poklonom, nasleđem ili na drugi način.

Dobit i gubitak

Član 98.

Komanditori i komplementari učestvuju u deobi dobiti i snošenju gubitka društva srazmerno procentu udela u društvu.

Primenljivost

Član 99.

Odredbe čl. 96. do 98. ovog zakona primenjuju se, ako osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka društva nije drukčije određeno.

Vođenje poslova društva

Član 100.

(1) Jedan ili više komplementara vode poslove komanditnog društva (u daljem tekstu: poslovođenje).

(2) Komanditor ne može vršiti poslovođenje društva.

Odeljak 3.

PRAVNI ODNOSI KOMANDITNOG DRUŠTVA I ORTAKA PREMA TREĆIM LICIMA

Zastupanje

Član 101.

Komanditor ne može da zastupa komanditno društvo prema trećim licima.

Slučajevi odgovornosti komanditora kao komplementara

Član 102.

(1) Komanditor odgovara, kao i komplementar, prema trećim licima ako je njegovo ime uz njegovu saglasnost uneto u poslovno ime komanditnog društva.

(2) Komanditor odgovara, kao i komplementar, ako postupa suprotno zabrani iz člana 100. stav 2. ovog zakona.

Odeljak 4.
PROMENE U ČLANSTVU I STATUS DRUŠTVA
Okončanje statusa ortaka i promena pravne forme
Član 103.

(1) Komanditno društvo ne prestaje u slučaju smrti komanditora, kao ni u slučaju prestanka komanditora koji nije fizičko lice.

(2) Ako iz komanditnog društva istupe svi komplementari a novi komplementari nisu primljeni u roku od tri meseca od dana istupanja poslednjeg komplementara, komanditori mogu u daljem roku od tri meseca doneti jednoglasno odluku o promeni pravne forme u društvo s ograničenom odgovornošću ili akcionarsko društvo, u skladu sa ovim zakonom.

(3) Ako komanditori komanditnog društva ne postupe na način i u roku iz stava 2. ovog člana, komanditno društvo prestaje likvidacijom, u skladu sa ovim zakonom.

(4) Ako iz komanditnog društva istupe svi komanditori, komanditno društvo može u skladu sa stavom 2. ovog člana nastaviti da posluje kao ortačko društvo ili kao preduzetnik.

(5) Promene iz st. 1. do 4. ovog člana registruju se i objavljuju u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

Glava III
DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Odeljak 1.
OSNOVNA NAČELA
Pojam i odgovornost
Član 104.

(1) Društvo s ograničenom odgovornošću u smislu ovog zakona jeste privredno društvo koje osniva jedno ili više pravnih i/ili fizičkih lica, u svojstvu članova društva, radi obavljanja određene delatnosti pod zajedničkim poslovnim imenom.

(2) Društvo s ograničenom odgovornošću odgovara za svoje obaveze celokupnom imovinom.

(3) Član društva s ograničenom odgovornošću ne odgovara za obaveze društva, osim do iznosa neunetog uloga u imovinu društva.

(4) Društvo s ograničenom odgovornošću može imati najviše 50 članova.

(5) Ako se broj članova društva s ograničenom odgovornošću poveća iznad broja članova iz stava 4. ovog člana, ali ne više od 100 članova, i ako se taj broj održi u periodu dužem od godinu dana, to društvo menja pravnu formu u formu zatvorenog akcionarskog društva.

Načelo slobode ugovaranja

Član 105.

Članovi društva s ograničenom odgovornošću svoje međusobne odnose u društvu, kao i odnose sa društvom, uređuju slobodno ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

Odeljak 2.

OSNIVAČKI AKT I UGOVOR ČLANOVA DRUŠTVA

Osnivački akt

Član 106.

(1) Osnivački akt društva s ograničenom odgovornošću sadrži, naročito:

- 1) puno ime i prebivalište svakog fizičkog lica i poslovno ime i sedište svakog pravnog lica člana društva;
- 2) poslovno ime i sedište društva;
- 3) delatnost;
- 4) iznos osnovnog kapitala i iznos, vrstu i vrednost uloga svakog osnivača i opis vrste i vrednost nenovčanog uloga;
- 5) način i vreme unošenja nenovčanih uloga, odnosno vreme uplate novčanih uloga;
- 6) ukupan iznos troškova osnivanja, odnosno procenjeni iznos svih troškova plaćenih od društva ili zaračunatih društvu u vezi osnivanja, a po potrebi i troškove pre nego što je utvrđeno da društvo ispunjava uslove za početak poslovanja;
- 7) odobrene posebne pogodnosti bilo kom licu koje je učestvovalo u osnivanju društva ili u poslovima pre osnivanja društva ili utvrđivanja ispunjenosti uslova za početak poslovanja.

(2) Osnivački akt društva s ograničenom odgovornošću može sadržati i druge odredbe, uključujući i odredbe koje može sadržati i ugovor članova društva.

Ugovor članova društva

Član 107.

(1) Društvo s ograničenom odgovornošću, pored osnivačkog akta, može da ima i ugovor članova društva kojim se uređuje naročito poslovanje društva i upravljanje. Ugovor članova društva sačinjava se u pisanoj formi i naročito sadrži odredbe o:

- 1) obavezama članova društva na dodatne uloge pored osnovnih uloga, kao i o posebnim naknadama i posledicama u slučaju neispunjenja takvih obaveza;
- 2) posebnim uslovima i načinu prenosa udela članova društva koji se razlikuje od načina uređenog ovim zakonom;
- 3) načinu za ostvarivanje prava glasa članova društva ili prava na dividendu (jednako pravo, pravo u skladu sa udelom u osnovnom kapitalu društva ili pravo utvrđeno na neki drugi način);
- 4) postupku odlučivanja, uključujući i postupak za odlučivanje u slučaju blokade odlučivanja među članovima društva.

(2) Ugovor članova društva s ograničenom odgovornošću ne dostavlja se uz prijavu za registraciju.

(3) Ugovor članova društva s ograničenom odgovornošću, kao i njegove izmene i dopune, proizvode pravno dejstvo danom potpisivanja od svih članova društva, ako ugovorom nije drukčije određeno.

Odnos osnivačkog akta i ugovora

Član 108.

U slučaju neusklađenosti između osnivačkog akta društva s ograničenom odgovornošću i ugovora članova društva primenjuje se osnivački akt društva.

Odeljak 3.

TROŠKOVI

Troškovi osnivanja

Član 109.

(1) Osnivačkim aktom društva s ograničenom odgovornošću može se odrediti da troškove osnivanja društva snosi društvo ili osnivači.

(2) Ako osnivačkim aktom društva s ograničenom odgovornošću nije drukčije određeno, troškove osnivanja društva snose osnivači.

(3) Ako je osnivačkim aktom društva s ograničenom odgovornošću određeno da troškove osnivanja snosi društvo, ti troškovi nadoknađuju se osnivačima do iznosa navedenog u osnivačkom aktu.

Odeljak 4.

OSNOVNE OBAVEZE ČLANOVA

Odsek 1.
Obaveza u vezi sa ulogom
Vrste uloga
Član 110.

(1) Ulog u društvo s ograničenom odgovornošću može biti novčani ili nenovčani, uključujući i izvršeni rad i pružene usluge društvu.

(2) Ulozi članova društva s ograničenom odgovornošću ne moraju biti jednake vrednosti.

(3) Ulozi u društvo s ograničenom odgovornošću, novčani ili nenovčani, ulažu se u društvo u skladu sa osnivačkim aktom društva.

Odsek 2.
Dodatni ulozi
Osnov
Član 111.

(1) Članovi društva s ograničenom odgovornošću mogu doneti odluku o ulaganju dodatnih uloga ako je to određeno osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva.

(2) Dodatni ulozi članova društva s ograničenom odgovornošću srazmerni su udelima, ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drukčije određeno.

(3) Ako član društva s ograničenom odgovornošću ne unese dodatni ulog u skladu sa stavom 2. ovog člana, ostali članovi obavezni su da uplate taj deo srazmerno svojim udelima, ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drukčije određeno.

(4) Osnivačkim aktom društva s ograničenom odgovornošću može da se odredi da je član društva koji ne izvrši obaveze iz st. 1. i 2. ovog člana odgovoran ostalim članovima i društvu za prouzrokovanu štetu.

Odeljak 5.
OSNOVNI KAPITAL
Minimalni osnovni kapital
Član 112.

(1) Novčani deo osnovnog kapitala društva sa ograničenom odgovornošću na dan uplate iznosi najmanje 500,00 (petstotina) evra u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu, od čega se najmanje polovina uplaćuje na privremeni račun do registracije društva, a ostatak se uplaćuje na račun društva u roku od dve godine od dana registracije.

(2) Posebnim zakonom za osnivanje finansijskih i osiguravajućih organizacija i privrednih društava koja obavljaju zakonom određene delatnosti kao društva s ograničenom odgovornošću može se odrediti veći minimalni osnovni kapital.

Povećanje i smanjenje osnovnog kapitala

Član 113.

(1) Osnovni kapital društva s ograničenom odgovornošću može se odlukom skupštine članova povećati novim ulozima članova ili pretvaranjem raspoloživih rezervi za ove namene u osnovni kapital.

(2) Osnovni kapital društva s ograničenom odgovornošću može se smanjiti odlukom skupštine članova, ali ne ispod zakonom propisanog minimalnog osnovnog kapitala.

(3) Smanjenje osnovnog kapitala društva s ograničenom odgovornošću po jednom osnovu može se izvršiti istovremeno sa povećanjem njegovog osnovnog kapitala po drugom osnovu u skladu sa ovim zakonom.

(4) Registracija povećanja i smanjenja osnovnog kapitala društva s ograničenom odgovornošću vrši se, po pravilu, jednom godišnje i to u roku od 30 dana od dana održavanja godišnje skupštine članova društva.

Shodna primena

Član 114.

Određbe ovog zakona o otvorenom akcionarskom društvu koje se odnose na održavanje, povećanje i smanjenje osnovnog kapitala, kao i održavanje skupštine akcionara, shodno se primenjuju i na održavanje, povećanje i smanjenje osnovnog kapitala i održavanje skupštine članova društva s ograničenom odgovornošću kod gubitka koji ne prelazi 50% osnovnog kapitala društva.

Odeljak 6.

UDELI

Princip jedan udeo jedan član

Član 115.

(1) Član društva s ograničenom odgovornošću stiče udeo u osnovnom kapitalu društva srazmerno vrednosti uloga.

(2) Član društva s ograničenom odgovornošću može imati jedan udeo u društvu.

(3) Ako član društva s ograničenom odgovornošću stekne jedan ili više udela, ti udeli se spajaju sa postojećim udelom i zajedno čine jedan udeo.

Prava glasa i imovinska prava po osnovu udela

Član 116.

Pravo glasa članova društva s ograničenom odgovornošću, kao i imovinska prava prema društvu uključujući i učešće u dobiti i raspodeli likvidacionog viška, srazmerni su udelima članova u ukupno uplaćenom osnovnom kapitalu društva u vreme ostvarivanja tih prava, ako osnivačkim aktom nije drukčije određeno.

Pravna priroda

Član 117.

- (1) Udeli društva s ograničenom odgovornošću nisu hartije od vrednosti.
- (2) Udeli društva s ograničenom odgovornošću ne mogu se sticati, niti se njima može raspolagati upućivanjem javne ponude.
- (3) Društvo s ograničenom odgovornošću izdaje svakom članu društva potvrdu kao dokaz članstva i njegovog udela, ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drukčije određeno.

Suvlasništvo udela

Član 118.

- (1) Udeo može pripadati jednom licu ili većem broju lica (u daljem tekstu: suvlasnici udela). Suvlasnici udela se u odnosu na društvo s ograničenom odgovornošću smatraju jednim članom, a u knjigu udela upisuje se puno ime i adresa svakog suvlasnika udela.
- (2) Suvlasnici udela u društvu s ograničenom odgovornošću svoja prava glasa i druga prava ostvaruju preko jednog zajedničkog punomoćnika, ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drukčije određeno. U slučaju postojanja zajedničkog punomoćnika suvlasnici udela u društvu s ograničenom odgovornošću dužni su da ga identifikuju radi upisa u knjigu udela.
- (3) Obaveštenje koje društvo s ograničenom odgovornošću uputi zajedničkom punomoćniku iz stava 2. ovog člana smatra se da je dato svim suvlasnicima udela. Ako suvlasnici udela propuste da identifikuju zajedničkog punomoćnika, obaveštenje dato od društva bilo kom suvlasniku smatra se da je dato svim suvlasnicima.
- (4) Suvlasnici udela solidarno odgovaraju društvu s ograničenom odgovornošću za sve obaveze prema društvu koje se tiču njihovog udela.
- (5) Pravne radnje društva s ograničenom odgovornošću prema jednom suvlasniku udela imaju dejstvo prema svim suvlasnicima tog udela.

Knjiga udela

Član 119.

- (1) Društvo s ograničenom odgovornošću dužno je da knjigu udela drži u svom sedištu.

(2) U knjigu udela iz stava 1. ovog člana upisuju se: ime i prebivalište odnosno poslovno ime; sedište i poreski identifikacioni broj svakog člana društva, odnosno svakog suvlasnika i njihovog zajedničkog punomoćnika; iznos ugovorenog i uplaćenog uloga i eventualne sporedne činidbe i dopunski ulozi pored osnovnog uloga; opterećenja udela; broj ili procenat glasova svakog udela; podele i svi prenosni udela uključujući i vreme prenosa i ime prenosioca i sticaoca, kao i sve eventualne promene ovih podataka.

(3) Društvo s ograničenom odgovornošću podnosi registru u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata prijavu i dokumenta za svaku promenu podataka upisanih u knjizi udela, radi registracije i objavljivanja.

(4) Članovi društva s ograničenom odgovornošću imaju pravo uvida u knjigu udela i pravo na kopije.

(5) Direktori ili članovi upravnog odbora društva s ograničenom odgovornošću odgovaraju društvu za tačnost podataka u knjizi udela, u skladu sa ovim zakonom.

Značaj upisa u knjigu udela

Član 120.

(1) U odnosu na društvo s ograničenom odgovornošću, član društva je lice koje je kao takvo upisano u knjigu udela, a u odnosu na treća lica član društva je lice koje je kao takvo registrovano.

(2) Smatra se da je član društva upisan u knjigu udela danom prijave za registraciju, koja sadrži sve podatke koji se upisuju u knjigu udela, bez obzira na to kada je registracija stvarno izvršena.

Pojam i sticanje sopstvenih udela

Član 121.

(1) Sopstvenim udelom društva sa ograničenom odgovornošću u smislu ovog zakona smatra se udeo koji društvo stekne od svojih članova.

(2) Društvo s ograničenom odgovornošću ne može upisivati sopstvene udele, direktno ili indirektno, preko trećeg lica koje ih stiže za račun društva.

(3) Društvo s ograničenom odgovornošću može od svojih članova sticati sopstvene udele koji su u celini uplaćeni, kao i udele koji nisu u celini uplaćeni.

(4) Udeli iz stava 3. ovog člana mogu se steći kupovinom od članova društva po osnovu prinudnog prestanka svojstva člana društva ili po drugom osnovu.

(5) Društvo s ograničenom odgovornošću ne može sticati sopstvene udele suprotno odredbama ovog zakona o ograničenju plaćanja.

(6) Društvo s ograničenom odgovornošću po osnovu sopstvenih udela nema pravo glasa niti se ti udeli računaju u kvorum glasova niti daju pravo na dividendu.

(7) Stečeni sopstveni udeli ili delovi udela društva s ograničenom odgovornošću kojima se ne raspolaže u roku od godinu dana od dana sticanja, poništavaju se.

Uzimanje udela u zalogu

Član 122.

(1) Društvo s ograničenom odgovornošću može udele uzeti u zalogu, ako je ukupni iznos potraživanja obezbeđenih zalogom udela niži od vrednosti udela, odnosno vrednosti uplaćenog udela.

(2) Na uzimanje udela člana društva s ograničenom odgovornošću u zalogu od strane samog društva ili od strane lica koje deluje u svoje ime a za račun društva, primenjuju se odredbe ovog zakona o sticanju sopstvenih udela.

Kredit društva za sticanje njegovih udela

Član 123.

(1) Društvo s ograničenom odgovornošću ne može, direktno ili indirektno, pružati finansijsku podršku bilo koje vrste za kupovinu svojih udela.

(2) Odredba stava 1. ovog člana ne odnosi se na tekuće pravne poslove finansijskih organizacija, kao ni na davanje avansa ili kredita ili pružanja obezbeđenja od strane društva s ograničenom odgovornošću za sticanje udela društva od strane zaposlenih u društvu ili u povezanim društvima.

(3) Raspolaganja iz stava 2. ovog člana mogu se vršiti samo u okviru ograničenja plaćanja propisanih ovim zakonom.

Povlačenje i poništenje udela

Član 124.

(1) Društvo s ograničenom odgovornošću može povući i poništiti udele u slučajevima određenim osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva.

(2) Odluku o povlačenju i poništenju udela donosi skupština članova društva s ograničenom odgovornošću, ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drukčije određeno.

(3) Odluka skupštine članova društva s ograničenom odgovornošću o povlačenju i poništenju udela sadrži: osnov povlačenja i poništenja, iznos koji se plaća članu povučenog i poništenog udela i dejstvo poništenja na osnovni kapital društva.

(4) Odluka iz stava 2. ovog člana unosi se u knjigu odluka.

(5) Član društva s ograničenom odgovornošću čiji je udeo povučen i poništen gubi prava i obaveze koje je imao po osnovu tog udela.

Odeljak 7.

OSNOVNA PRAVA ČLANOVA DRUŠTVA

Odsek 1.

Pravo raspolaganja udelom

Oslobođenje ograničenja prenosa

Član 125.

Udeo člana društva s ograničenom odgovornošću može se slobodno prenositi, ako ovim zakonom, osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drukčije uređeno, i to:

- 1) drugom članu društva ili društvu;
- 2) bračnom drugu prenosioca, bratu, sestri, pretku, potomku ili bračnom drugu potomka;
- 3) zakonskom zastupniku ili nasledniku člana društva nakon njegove smrti;
- 4) statusnom promenom u skladu sa ovim zakonom.

Pravo prečeg sticanja udela društva

Član 126.

(1) Član društva s ograničenom odgovornošću pre nego što ponudi svoj udeo ili deo udela trećem licu koje nije lice iz člana 125. ovog zakona, dužan je da taj udeo ili deo udela ponudi društvu.

(2) Ako društvo ne iskoristi pravo prečeg sticanja u roku određenom osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva, o čemu odluku donosi skupština članova društva, ponuda se dostavlja drugim članovima društva, u skladu sa osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva.

(3) Ako društvo s ograničenom odgovornošću, odnosno članovi društva, ne obaveste člana društva koji prodaje udeo o odluci u roku utvrđenom osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva, smatra se da je ponuda odbijena.

(4) Društvo s ograničenom odgovornošću, odnosno članovi društva mogu dati protivponudu članu društva koji nudi prodaju udela, u kom slučaju taj član mora dati društvu, odnosno članovima društva pisano obaveštenje o prihvatanju protivponude u roku od 10 dana od dana prijema protivponude, a ako član društva koji nudi prodaju udela ne odgovori u tom roku, smatra se da je protivponuda odbijena.

(5) Društvo s ograničenom odgovornošću koje prihvati ponudu za sticanje udela člana društva, može raspodeliti deo ili ceo stečeni udeo jednom ili većem broju članova društva ako svi članovi društva koji su glasali za sticanje udela odobre takvu raspodelu. Ako društvo s ograničenom odgovornošću ne može zbog ograničenja plaćanja određenih ovim zakonom da izvrši sticanje udela člana društva, članovi društva koji su glasali za kupovinu udela obavezni su da kupe udeo srazmerno svom udelu u osnovnom kapitalu društva.

(6) Ako je ponuda člana društva s ograničenom odgovornošću društvu, odnosno članovima društva za sticanje udela odbijena, taj član društva može preneti svoj udeo ili deo ponuđenog udela trećem licu po ceni i u skladu sa drugim uslovima svoje ponude društvu odnosno članovima društva ili po višoj ceni, u roku od 60 dana od dana obaveštenja o odbijanju njegove ponude od strane društva i članova društva, odnosno od dana isticanja roka za obaveštavanje o odluci skupštine članova društva i članova društva utvrđenog osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva.

Prenos udela u sudskom izvršnom postupku

Član 127.

Pri prenosu udela člana društva s ograničenom odgovornošću u izvršnom sudskom postupku, društvo i članovi društva imaju pravo preče kupovine u skladu sa članom 126. ovog zakona, kao i u skladu sa zakonom kojim se uređuje izvršni postupak.

Uslovi i posledice prenosa

Član 128.

(1) Udeo se prenosi ugovorom u pisanoj formi sa overenim potpisima prenosioca i sticaoca. Za prenos udela nije potrebna izmena osnivačkog akta društva s ograničenom odgovornošću, osim ako je tim aktom drukčije određeno.

(2) Prenosilac udela i sticalac udela obavezni su da bez odlaganja prijave društvu s ograničenom odgovornošću prenos udela, promenu člana i vreme promene, radi upisa u knjigu udela. Prenos udela ima pravno dejstvo prema društvu s ograničenom odgovornošću od dana prijema obaveštenja o prenosu.

(3) Sticalac udela postaje član društva s ograničenom odgovornošću kad se pisanim putem saglasi da postane član i naznači da ga obavezuju osnivački akt i ugovor članova društva i kada se u skladu sa zakonom upiše u knjigu udela.

(4) Prenos udela na naslednike ima pravno dejstvo u skladu sa aktom o nasleđivanju.

Deoba udela i prenos dela udela

Član 129.

(1) Udeo člana društva s ograničenom odgovornošću može se podeliti u slučaju nasleđivanja, pravnog sledbeništva člana i prenosa na dva ili više lica.

(2) Osnivačkim aktom društva s ograničenom odgovornošću ili ugovorom članova društva može se isključiti deoba udela ili se može dozvoliti samo u određenim slučajevima kao što je prenos udela dvojici ili većem broju lica.

(3) Odredbe ovog zakona o prenosu udela primenjuju se na prenos udela u celini ili delom.

Zalaganje udela od strane člana

Član 130.

(1) Član društva s ograničenom odgovornošću može dati udeo u zalogu za obezbeđenje kredita ili druge svoje obaveze, ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drukčije određeno.

(2) Davanje udela u zalogu upisuje se u registar zaloge i u knjigu udela.

(3) Ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva s ograničenom odgovornošću nije drukčije određeno, zalogoprimalac nema nikakvo pravo glasa ili pravo upravljanja u društvu dok ne postane član društva.

(4) Ako je za davanje uloga u zalog osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva s ograničenom odgovornošću određeno davanje saglasnosti, saglasnost data za davanje udela u zalogu ne znači datu saglasnost za prenos udela trećem licu u smislu ovog zakona, osim ako u datoj saglasnosti nije drukčije određeno.

Odsek 2.

Pravo isplate dobiti

Finansijski izveštaji

Član 131.

(1) Direktor ili upravni odbor društva s ograničenom odgovornošću podnose godišnjoj skupštini članova društva finansijske izveštaje i izveštaje o poslovanju, a po potrebi i izveštaj revizora, na usvajanje.

(2) Usvajanje finansijskih izveštaja ili bilo kojih drugih izveštaja od strane skupštine članova društva s ograničenom odgovornošću ne utiče na ostvarivanje prava članova ako se kasnije pokaže da su netačni ili pogrešni.

Opšta pravila u vezi sa plaćanjem

Član 132.

(1) Društvo s ograničenom odgovornošću može vršiti isplate članovima društva u bilo koje vreme, ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drukčije određeno ili ako to plaćanje nije suprotno odredbama ovog zakona o ograničenjima plaćanja.

(2) Svaka isplata članovima društva s ograničenom odgovornošću vrši se srazmerno udelu u osnovnom kapitalu društva u vreme donošenja odluke društva o takvoj isplati, ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drukčije određeno.

(3) Ugovor članova društva može da sadrži i druge odredbe u vezi sa isplatom članovima društva, a naročito odredbe o: vremenu i iznosu isplate; određenoj većini članova skupštine društva koja o tome odlučuje; iznosu isplate ili ovlašćenje direktoru ili upravnom odboru za deklarisanje ili vršenje takve isplate; danu na koji se utvrđuju članovi koji imaju pravo na isplatu dividende; dodatnim ograničenjima plaćanja u odnosu na ograničenja plaćanja utvrđena ovim zakonom.

(4) Član društva s ograničenom odgovornošću koji stekne pravo na određenu isplatu postaje poverilac društva u odnosu na tu isplatu.

Ograničenja plaćanja

Član 133.

(1) Društvo s ograničenom odgovornošću ne može vršiti plaćanja svojim članovima ako bi posle plaćanja:

- 1) neto imovina društva bila manja od njegovog osnovnog kapitala, uvećanog za rezerve koje se mogu koristiti za isplate akcionarima u skladu sa ovim zakonom ili zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija, a umanjenog za iznos koji je društvo dužno da unese u rezerve za godinu u kojoj se vrše isplate;
- 2) društvo bilo onemogućeno da plaća svoje dugove čija se dospelost očekuje u redovnom toku poslovanja društva.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana društvo s ograničenom odgovornošću može izvršiti plaćanja svojim članovima, ako iz finansijskih izveštaja pripremljenih u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija proizlazi da je isplata razumna u datim okolnostima. Osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva može se odrediti da se za ovakvu isplatu traže posebni finansijski izveštaji, preciziranja standarda računovodstvene prakse i navođenja metoda procene.

Odgovornost za nedopuštena plaćanja

Član 134.

(1) Članovi društva s ograničenom odgovornošću kojima je društvo izvršilo nedopuštene isplate suprotno članu 133. ovog zakona, ako su znali ili ako su s obzirom na okolnosti, morali u to vreme da znaju da te isplate nisu dozvoljene, odgovorni su društvu za vraćanje primljenih iznosa.

(2) Članovi društva s ograničenom odgovornošću, direktor ili članovi upravnog odbora koji su odgovorni za nedopuštene isplate i koji su znali ili su s obzirom na okolnosti morali znati da su te isplate u to vreme nedopuštene, odgovorni su društvu za nedopuštene isplate.

(3) Ako je više od jednog lica iz st. 1. i 2. ovog člana odgovorno u vezi sa nedopuštenim isplatama, njihova odgovornost je solidarna.

(4) Ugovor članova društva s ograničenom odgovornošću može odrediti da su članovi društva dužni i nadoknaditi smanjenje osnovnog kapitala društva, ako članovi organa društva iz stava 2. ovog člana ne mogu nadoknaditi društvu takve nedopuštene isplate.

Zajam umesto kapitala

Član 135.

(1) Član društva s ograničenom odgovornošću koji društvu u vreme poslovne krize, ne poveća sopstveni kapital kao dobar privrednik, već društvu da zajam može u stečajnom postupku ostvarivati zahtev za povraćaj zajma samo kao stečajni poverilac sa neobezbeđenim potraživanjem u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečajni postupak.

(2) Ako treće lice da zajam društvu, u slučaju iz stava 1. ovog člana, a član društva pruži obezbeđenje za zajam, zajmodavac koji se nije namirio iz dobijenog obezbeđenja, može u stečajnom postupku protiv društva ostvarivati zahtev za povraćaj zajma za iznos koji nije uspeo namiriti, kao stečajni poverilac sa neobezbeđenim potraživanjem.

(3) Odredbe st. 1. i 2. ovog člana primenjuju se i na druge pravne poslove članova društva s ograničenom odgovornošću i trećih lica koje odgovaraju davanju zajma iz st. 1. i 2. ovog člana.

(4) Odredbe st. 1. do 3. ovog člana ne primenjuju se na člana društva s ograničenom odgovornošću čiji udeo u društvu ne prelazi 1/10 osnovnog kapitala društva i koji nije direktor ili član upravnog odbora društva.

(5) Ako društvo s ograničenom odgovornošću u poslednjoj godini pre podnošenja predloga za otvaranje stečajnog postupka nad društvom ili nakon podnošenja tog predloga, u slučajevima iz st. 1. do 3. ovog člana vrati zajam, član društva koji je dao obezbeđenje za povraćaj zajma dužan je tako isplaćeni iznos zajma vratiti društvu.

(6) Obaveza iz stava 5. ovog člana postoji do iznosa datog obezbeđenja člana društva za povraćaj zajma u vreme vraćanja zajma.

(7) Član društva s ograničenom odgovornošću oslobađa se obaveze iz stava 5. ovog člana ako predmet datog obezbeđenja poveriocu stavi na raspolaganje društvu.

(8) Odredbe st. 1. do 7. ovog člana shodno se primenjuju i na druge poslove davanja zajma u smislu obligacionih odnosa.

Odeljak 8.

SKUPŠTINA

Odsek 1.

Pojam i delokrug

Pojam i postojanje

Član 136.

(1) Članovi društva s ograničenom odgovornošću čine skupštinu.

(2) U društvu s ograničenom odgovornošću s jednim članom ovlašćenja skupštine članova vrši taj član ili ovlašćeno lice.

(3) Član društva s ograničenom odgovornošću iz stava 2. ovog člana po donošenju odluka iz nadležnosti skupštine društva sa ograničenom odgovornošću sastavlja i potpisuje zapisnik i donete odluke upisuje u knjigu odluka.

(4) Sporazumi između člana iz stava 2. ovog člana i društva moraju biti u pisanoj formi ili uneti u knjigu odluka, osim ako se radi o tekućim poslovima zaključenim pod uobičajenim uslovima.

Delokrug

Član 137.

Ako ovim zakonom, osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drukčije uređeno, skupština članova društva s ograničenom odgovornošću, odlučuje o:

- 1) odobravanju poslova zaključenih u vezi sa osnivanjem društva pre registracije;
- 2) izboru i razrešenju direktora ili članova upravnog odbora i utvrđivanju njihove naknade, odnosno zarade;
- 3) odobravanju finansijskih izveštaja, donošenju odluke o vremenu i iznosu isplate članovima društva;
- 4) imenovanju internog revizora ili revizora društva i potvrđivanju njihovih nalaza i mišljenja, utvrđivanju naknade ili drugih uslova njihovog ugovora sa društvom;
- 5) imenovanju likvidacionog upravnika i potvrđivanju likvidacionog bilansa;
- 6) povećanju i smanjenju osnovnog kapitala društva, sticanju sopstvenih udela i povlačenju i poništenju udela, kao i o emisiji hartija od vrednosti;
- 7) davanju prokure i poslovnog punomoćja za sve ogranke društva;
- 8) odlučivanju o dopunskim ulozima od strane članova društva;
- 9) isključenju člana društva, prijemu novog člana i prenosu udela na treća lica kada je odobrenje društva potrebno;
- 10) statusnim promenama, promeni pravne forme i prestanku društva;
- 11) davanju odobrenja na pravne poslove članova društva, odnosno direktora i drugih lica, u skladu sa članom 35. ovog zakona;
- 12) sticanju, prodaji, davanju u zakup, zalaganju ili drugom raspolaganju imovinom velike vrednosti, u skladu sa ovim zakonom;
- 13) izmeni osnivačkog akta ili ugovora članova društva;
- 14) obrazovanju ogranka;

15) donošenju poslovnika o svom radu;

16) drugim pitanjima utvrđenim osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva koja su u delokrugu skupštine članova.

Odsek 2.

Sazivanje skupštine i dnevni red

Sednice skupštine članova

Član 138.

(1) Sednica skupštine članova društva s ograničenom odgovornošću saziva se po potrebi, a obavezno u slučajevima propisanim ovim zakonom, osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva.

(2) Sednice skupštine članova društva s ograničenom odgovornošću saziva direktor ili upravni odbor, ako osnivačkim aktom i ugovorom članova društva nije drukčije određeno. Mesto održavanja skupštine je sedište društva, ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drukčije određeno ili ako skupština članova društva ne odluči drukčije.

Redovna i vanredne sednice skupštine

Član 139.

(1) Godišnja sednica skupštine članova društva s ograničenom odgovornošću održava se najkasnije u roku od šest meseci nakon završetka poslovne godine radi usvajanja finansijskih izveštaja i odlučivanja o raspodeli dobiti.

(2) Sednice skupštine članova društva s ograničenom odgovornošću koje se održavaju između godišnjih skupština su vanredne.

(3) Zahtev za sazivanje sednice skupštine članova društva s ograničenom odgovornošću može da podnese direktoru ili upravnom odboru bilo koji član društva, direktor društva ili član upravnog odbora u bilo koje vreme.

(4) Vanredna sednica skupštine članova društva s ograničenom odgovornošću obavezno se saziva i kada to u pisanom obliku zahtevaju članovi društva koji imaju ili zastupaju 10% glasačkih prava, ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije određeno da to pravo imaju i članovi koji zajedno imaju i manji procenat glasačkih prava.

(5) Zahtev iz stava 4. ovog člana upućuje se direktoru ili upravnom odboru društva.

(6) Ako direktor ili upravni odbor društva s ograničenom odgovornošću ne prihvati zahtev članova društva iz stava 4. ovog člana i ne sazove vanrednu sednicu skupštine članova društva u roku od 15 dana od dana prijema zahteva, podnosioci tog zahteva mogu uz navođenje dnevnog reda sami sazvati skupštinu, u kom slučaju skupština odlučuje ko snosi troškove za održavanje tako sazvane skupštine.

(7) Ako se vanredna sednica skupštine članova društva s ograničenom odgovornošću po sazivu manjinskih članova iz stava 4. ovog člana ne sastane ili nema kvorum, manjinski članovi mogu sazvati ponovljenu skupštinu u daljem roku od sedam dana, a ako se skupština ni tada ne sastane ili nema kvorum, oni mogu zahtevati od suda u vanparničnom postupku da odredi lice koje će u svojstvu privremenog zastupnika sazvati sednicu skupštine i odrediti njen dnevni red.

(8) Po zahtevu manjinskih članova društva s ograničenom odgovornošću iz stava 7. ovog člana sud je dužan da donese rešenje u roku od 48 sati od prijema zahteva.

Obaveštenje i dnevni red

Član 140.

(1) Sednica skupštine članova društva s ograničenom odgovornošću saziva se pisanim pozivom upućenom svakom članu društva na adresu koja se vodi u knjizi članova društva, a koji uz njihovu pisanu saglasnost može biti i u elektronskom obliku.

(2) Poziv za sednicu skupštine članova društva s ograničenom odgovornošću dostavlja se svakom članu najkasnije sedam dana, a najranije 15 dana pre dana održavanja sednice skupštine.

(3) Poziv za sednicu skupštine članova društva s ograničenom odgovornošću obavezno sadrži poslovno ime i sedište društva, vreme i mesto održavanja, predlog dnevnog reda skupštine i druge podatke određene osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva. Ako je predložena izmena osnivačkog akta ili ugovora članova društva prilaže se i tekst predloga tih akata. Uz poziv za sednicu skupštine dostavljaju se i predlozi odluka iz tačaka dnevnog reda, predlozi ili opisi ugovora koje skupština članova odobrava i, kad je potrebno, finansijski izveštaji, izveštaji direktora ili upravnog odbora, kao i revizora.

(4) Skupština članova društva s ograničenom odgovornošću odlučuje o pitanjima navedenim u dnevnom redu i o pitanjima koje predloži bilo koji član društva koji je o tome obavestio ostale članove društva najkasnije tri dana pre dana održavanja sednice skupštine. Pitanja koja nisu navedena u pozivu za sednicu skupštine članova društva s ograničenom odgovornošću ili o kojima nisu bili obavešteni ostali članovi društva mogu se uvrstiti u dnevni red ako se nijedan član ne protivi raspravi i glasanju o njima. Odluke o naknadno uključenim pitanjima punovažne su ako svoju nesaglasnost u odnosu na njih ne izrazi nijedan odsutni član, u skladu sa osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva.

Isključenje prava na prigovor

Član 141.

Članovi društva s ograničenom odgovornošću koji prisustvuju sednici skupštine, lično ili preko punomoćnika, nemaju pravo prigovora na bilo koje nepravilnosti u postupku njenog sazivanja, osim ako o tome ne stave obrazložen prigovor u pisanoj formi za vreme sednice ili najkasnije tri dana posle održavanja sednice.

Poseban slučaj održavanja

Član 142.

Skupština članova društva s ograničenom odgovornošću može se održati i bez sazivanja u skladu sa članom 140. ovog zakona ako se sa tim saglase svi prisutni članovi i ako se tome u pisanoj formi ne usprotive odsutni članovi ili ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drukčije određeno.

Odsek 3.

Postupak odlučivanja

Zastupanje člana

Član 143.

(1) Član društva može potpisivanjem pisanog punomoćja imenovati bilo koje drugo lice da glasa u skupštini za njega, ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drukčije određeno.

(2) Član društva s ograničenom odgovornošću ne može biti zastupljen u skupštini sa punomoćnikom koji bi imao samo deo njegovih glasačkih prava, niti može dati punomoćje većem broju lica.

(3) Zakonski zastupnici fizičkih lica i zastupnici pravnih lica u svojim društvima zastupaju bez punomoćja iz stava 1. ovog člana.

(4) Punomoćje se daje po pravilu za jednu sednicu skupštine, uključujući i ponovljenu skupštinu.

(5) Direktor ili članovi upravnog odbora društva s ograničenom odgovornošću ne mogu biti punomoćnici članova koji su zaposleni u društvu i sa njima povezanih lica u smislu ovog zakona.

Kvorum

Član 144.

(1) Za održavanje skupštine članova društva s ograničenom odgovornošću potrebna je većina od ukupnog broja glasova članova društva (u daljem tekstu: kvorum), ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije određen veći broj glasova.

(2) Ako se skupština članova društva s ograničenom odgovornošću nije mogla održati ili odlučivati zbog nedostatka kvoruma iz stava 1. ovog člana, ponovo se saziva sa istim predloženim dnevnim redom, najranije 10 dana i najkasnije 30 dana od dana prvog sazivanja, na način utvrđen članom 140. ovog zakona (ponovljena skupština).

(3) Kvorum za održavanje ponovljene skupštine čini 1/3 od ukupnog broja glasova članova društva s ograničenom odgovornošću, ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije određen veći broj glasova.

Način rada skupštine

Član 145.

(1) Skupština članova društva s ograničenom odgovornošću donosi poslovnik skupštine kojim bliže utvrđuje način rada i odlučivanja u skladu sa ovim zakonom, osnivačkim aktom i ugovorom članova društva.

(2) Sednicom skupštine članova društva s ograničenom odgovornošću može predsedavati predsedavajući skupštine koji se bira na početku svakog zasedanja, ako osnivačkim aktom, ugovorom članova društva ili poslovníkom skupštine nije drukčije određeno.

(3) Ovlašćenja, obaveze i odgovornosti predsedavajućeg skupštine članova društva s ograničenom odgovornošću mogu se predvideti u osnivačkom aktu, ugovoru članova društva ili poslovniku skupštine.

(4) Predsedavajući skupštine članova društva s ograničenom odgovornošću imenuje zapisničara, dva člana koji overavaju zapisnik i članove komisije za glasanje, osim ako osnivačkim aktom, ugovorom članova društva ili poslovnikom o radu skupštine nije drukčije određeno.

(5) Direktor ili članovi upravnog odbora društva s ograničenom odgovornošću, po pravilu prisustvuju sednici skupštine članova društva.

Odlučivanje

Član 146.

(1) Skupština članova društva s ograničenom odgovornošću odlučuje prostom većinom broja glasova iz člana 144. st. 1. i 3. ovog zakona, ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije određeno da se odluke donose većinom glasova svih članova.

(2) Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana skupština članova društva s ograničenom odgovornošću odlučuje saglasnošću svih članova društva, osim ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije određeno da se odlučuje većinom glasova, ali ne manjom većinom od ukupnog broja glasova o: izmenama i dopunama osnivačkog akta i ugovora članova društva; povećanju i smanjenju osnovnog kapitala osim dodatnih uloga članova u skladu sa osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva; statusnim promenama; promeni pravne forme i prestanku društva; raspodeli dobiti članovima društva; sticanju sopstvenih udela društva; raspolaganju imovinom društva velike vrednosti, u skladu sa ovim zakonom.

(3) Izuzetno od odredbe st. 1. i 2. ovog člana odluke koje umanjuju prava jednog ili više članova društva s ograničenom odgovornošću u odnosu na prava bilo kog drugog člana društva donose se samo uz saglasnost člana ili članova društva na koje se odluka odnosi, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

Sednice, telefonske sednice, pismeno glasanje i odlučivanje bez sednice

Član 147.

(1) Sednice skupštine članova društva s ograničenom odgovornošću koje nema više od 10 članova mogu se održavati korišćenjem konferencijske veze ili druge audio i vizuelne komunikacijske opreme, tako da sva lica koja učestvuju na sednici mogu da se slušaju i

razgovaraju jedno sa drugim. Smatra se da su lično prisutna lica koja na ovaj način učestvuju na sednici skupštine članova društva.

(2) Član društva s ograničenom odgovornošću može glasati i pisanim putem ili drugim načinom isporuke dokumenata, ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drukčije određeno. Osnivački akt ili ugovor članova društva može sadržati detaljna pravila za takvo glasanje, uključujući i pravila kojima se određuju pitanja o kojima se na ovaj način može glasati.

(3) Ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva s ograničenom odgovornošću nije određeno da se odluke skupštine članova društva donose na sednici, svaka odluka može se doneti i van sednice, ukoliko je potpišu svi članovi društva sa pravom glasa o tom pitanju.

Javno i tajno glasanje

Član 148.

(1) Skupština članova društva s ograničenom odgovornošću odlučuje javnim glasanjem - dizanjem ruke.

(2) Tajno glasanje putem glasačkih listića o bilo kom pitanju mogu da zahtevaju prisutni članovi društva koji imaju ili zastupaju najmanje 10% od ukupnog broja glasova o pitanjima o kojima se glasa.

Isključenje prava glasa

Član 149.

(1) Član društva s ograničenom odgovornošću ne može glasati u skupštini kad se odlučuje o:

- 1) oslobađanju ili smanjenju njegovih obaveza prema društvu;
- 2) pokretanju ili odustajanju od spora protiv njega;
- 3) odobravanju poslova između njega i društva u skladu sa članom 35. ovog zakona.

(2) Odredba stava 1. ovog člana koja se odnosi na člana društva odnosi se i na povezana lica u smislu ovog zakona.

(3) Isključenje prava glasa za člana društva s ograničenom odgovornošću iz stava 1. ovog člana ne primenjuju se kad se odlučuje o njegovom izboru ili razrešenju ili o izboru i razrešenju sa njim povezanog lica za mesto direktora, člana upravnog odbora ili likvidacionog upravnika društva.

(4) Glasovi člana društva s ograničenom odgovornošću čije je pravo glasa isključeno ne uzimaju se u obzir prilikom utvrđivanja kvoruma za odlučivanje o pitanju na koje se odnosi isključenje.

Zapisnik

Član 150.

- (1) Odluke skupštine članova društva s ograničenom odgovornošću unose se u zapisnik.
- (2) Zapisnik sadrži naročito podatke o: predsedavajućem i bilo kom licu za overu zapisnika ili za brojanje glasova; pitanjima koja su predmet glasanja; broju glasova za odluku i protiv odluke i broju uzdržanih od glasanja; prigovoru članova na vođenje sednice ili izdvojenim mišljenjima pojedinih članova, prigovoru direktora ili članova upravnog odbora na odluke.
- (3) Uz zapisnik se prilažu spisak prisutnih učesnika i dokazi o sazivanju skupštine.
- (4) Zapisnik potpisuju predsedavajući skupštine i zapisničar.
- (5) Nepostupanje u skladu sa st. 1. do 4. ovog člana ne utiče na punovažnost odluka skupštine članova društva s ograničenom odgovornošću, ukoliko se na drugi pouzdan način može utvrditi njihova autentičnost.

Knjiga odluka

Član 151.

- (1) Odluke donete na sednici skupštine članova društva s ograničenom odgovornošću unose se bez odlaganja u posebnu knjigu odluka.
- (2) Odluke iz stava 1. ovog člana punovažne su od dana donošenja, ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drukčije određeno.

Odsek 4.

Pobojnost odluka skupštine

Shodna primena

Član 152.

Odredbe ovog zakona o opštim i posebnim osnovima pobojnosti odluka skupštine akcionara, izuzecima od pobojnosti i postupku pobijanja, koje se odnose na akcionarsko društvo, shodno se primenjuju i na pobijanje odluka skupštine članova društva s ograničenom odgovornošću.

Odeljak 9.

DIREKTOR ILI UPRAVNI ODBOR

Odsek 1.

Statusna pitanja i način rada

Pojam

Član 153.

- (1) Društvo s ograničenom odgovornošću može da ima direktora ili upravni odbor.

(2) Osnivačkim aktom društva s ograničenom odgovornošću određuje se da li društvo ima direktora ili upravni odbor.

(3) Direktor društva s ograničenom odgovornošću može biti član društva ili lice koje nije član društva.

(4) Ako društvo ima upravni odbor njegovi članovi mogu biti svi članovi društva ili druga lica.

Izbor direktora ili članova upravnog odbora

Član 154.

(1) Članovi društva s ograničenom odgovornošću biraju direktora ili članove upravnog odbora na sednici skupštine, osim prvog direktora ili člana prvog upravnog odbora koji mogu biti određeni osnivačkim aktom.

(2) Osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva s ograničenom odgovornošću može se odrediti da se izbor članova upravnog odbora društva vrši kumulativnim glasanjem, u skladu sa ovim zakonom.

Broj članova upravnog odbora i popunjavanje sastava

Član 155.

(1) Broj članova upravnog odbora određuje se osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva s ograničenom odgovornošću.

(2) Ako se broj članova upravnog odbora društva s ograničenom odgovornošću smanji ispod broja članova određenog osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva, preostali članovi mogu kooptacijom dopuniti upravni odbor do potrebnog broja članova, ako je tako određeno osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva.

(3) Ako se ne izvrši kooptacija članova upravnog odbora društva s ograničenom odgovornošću u skladu sa stavom 2. ovog člana preostali članovi upravnog odbora dužni su da bez odlaganja sazovu sednicu skupštine radi izbora članova do punog broja, a do tog izbora preostali članovi obavljaju samo hitne poslove, ako tim aktima nije drukčije određeno.

Predsednik upravnog odbora

Član 156.

(1) Upravni odbor društva s ograničenom odgovornošću ima predsednika koga biraju članovi upravnog odbora većinom od ukupnog broja, ako osnivačkim aktom društva nije određena druga većina.

(2) Predsednik upravnog odbora društva s ograničenom odgovornošću zastupa društvo.

(3) Predsednik upravnog odbora društva s ograničenom odgovornošću saziva i predsedava sednicama upravnog odbora i odgovoran je za vođenje zapisnika.

(4) Osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva s ograničenom odgovornošću može se odrediti da predsjednik upravnog odbora predsjedava i sednicom skupštine članova i da je odgovoran za vođenje njenog zapisnika.

Odsek 2.

Poslovi direktora ili upravnog odbora

Delokrug

Član 157.

(1) Ako osnivačkim aktom društva s ograničenom odgovornošću nije drukčije određeno direktor ili upravni odbor nadležan je za:

- 1) zastupanje društva i vođenje poslova društva u skladu sa zakonom, osnivačkim aktom i ugovorom članova društva;
- 2) utvrđivanje predloga poslovnog plana;
- 3) sazivanje sednica skupštine članova društva i utvrđivanje predloga dnevnog reda;
- 4) sprovođenje odluka skupštine članova;
- 5) određivanje dana sa kojim se utvrđuje lista članova društva sa pravom na obaveštavanje, dan utvrđivanja dividende i dan plaćanja dividende, glasanje i druga pitanja;
- 6) zaključenje ugovora o kreditu;
- 7) utvrđivanje dana sticanja prava na učešće u dobiti i dana isplate učešća u dobiti, kao i dana sticanja prava glasa i drugih prava članova društva;
- 8) davanje i opozivanje prokure;
- 9) druga pitanja određena osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva.

(2) Ako je osnivačkim aktom društva s ograničenom odgovornošću tako određeno, direktor ili upravni odbor nadležan je i za:

- 1) izvršenje odluke o sticanju sopstvenih udela i povlačenja i poništenja udela;
- 2) utvrđivanje iznosa učešća u dobiti;
- 3) izdavanje obveznica ili drugih hartija od vrednosti.

(3) Direktor ili članovi upravnog odbora mogu vršenje poslova po pitanjima iz st. 1. i 2. preneti na druga lica, ako osnivačkim aktom nije drukčije određeno.

Odgovornost za poslovne knjige

Član 158.

Direktor ili upravni odbor društva s ograničenom odgovornošću odgovoran je za uredno vođenje poslovnih knjiga i unutrašnji nadzor poslovanja, u skladu sa zakonom.

Odsek 3.

Način rada upravnog odbora

Samostalno ili zajedničko postupanje članova

Član 159.

(1) Ako društvo s ograničenom odgovornošću zastupa ili poslove društva vodi upravni odbor, svaki član ima pravo da postupa samostalno, osim ako osnivačkim aktom društva nije drukčije određeno.

(2) Ako se osnivačkim aktom članova društva s ograničenom odgovornošću odredi da lica iz stava 1. ovog člana mogu postupati samo zajedno, potrebno je odobrenje svih lica za svaki akt ili posao, osim kad bi to zahtevalo odlaganje odluke koje bi nanelo štetu interesima društva.

(3) Ako osnivački akt ili ugovor članova društva s ograničenom odgovornošću odredi da je lice iz stava 1. ovog člana dužno da poštuje uputstva drugih lica i ako to lice smatra da data uputstva nisu prikladna, obaveštava o tome druga lica radi zajedničkog odlučivanja o poslu, osim kad bi to zahtevalo odlaganje odluke koje bi nanelo štetu interesima društva, kada može postupati samostalno o čemu obaveštava bez odlaganja ostale članove.

(4) U slučaju neslaganja lica iz stava 3. ovog člana saziva se vanredna sednica skupštine u skladu sa odredbama ovog zakona.

Sednice

Član 160.

(1) Upravni odbor društva s ograničenom odgovornošću održava najmanje četiri redovne sednice godišnje, od kojih jednu neposredno pre godišnje skupštine članova društva.

(2) Pored sednica iz stava 1. ovog člana upravni odbor društva s ograničenom odgovornošću može održavati i vanredne sednice koje saziva predsednik po sopstvenoj inicijativi ili na zahtev člana tog odbora. Ako predsednik upravnog odbora ne sazove sednicu odbora na pisani zahtev člana odbora sednicu može sazvati taj član odbora.

(3) Sazivanje vanredne sednice upravnog odbora društva s ograničenom odgovornošću vrši se pisanim pozivom koji se dostavlja svim članovima odbora, u kom se navode razlozi, vreme i mesto održavanja sednice.

(4) Sednice upravnog odbora mogu se održavati i korišćenjem konferencijske telefonske veze ili korišćenjem druge audio i vizuelne komunikacijske opreme, tako da sva lica koja učestvuju na sednici mogu da se slušaju i razgovaraju jedno sa drugim. Lica koja na ovaj način učestvuju na sednici upravnog odbora smatraju se prisutnim.

(5) Sednice upravnog odbora društva s ograničenom odgovornošću mogu se održavati i bez sprovođenja postupka iz st. 2. do 4. ovog člana ako im prisustvuju svi njegovi članovi i ako nijedan od članova ne prigovori postupku sazivanja i održavanja sednice, odnosno ako se član koji ne prisustvuje sednici pisanim putem izjasni o tome da ne prigovara na postupak sazivanja i održavanja sednice, u skladu sa osnivačkim aktom i ugovorom članova društva.

(6) Upravni odbor društva s ograničenom odgovornošću može doneti poslovnik o radu kojim bliže uređuje način rada, koji je u skladu sa osnivačkim aktom i ugovorom članova društva.

(7) Odredbe st. 1. do 6. ovog člana primenjuju se ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva s ograničenom odgovornošću nije drukčije određeno.

Odlučivanje bez sednice

Član 161.

Upravni odbor društva s ograničenom odgovornošću može odlučivati bez sednice ako su na odluku koja je predmet odlučivanja pisanu saglasnost dali svi članovi upravnog odbora koji imaju pravo glasa o tom pitanju, ako osnivačkim aktom i ugovorom članova društva nije drukčije određeno.

Kvorum i većina

Član 162.

(1) Kvorum za rad i odlučivanje upravnog odbora društva s ograničenom odgovornošću čini većina od ukupnog broja njegovih članova.

(2) Odluke upravnog odbora društva s ograničenom odgovornošću donose se većinom glasova od ukupnog broja članova odbora.

(3) Odluke upravnog odbora društva s ograničenom odgovornošću postaju punovažne danom donošenja. Odluke upravnog odbora unose se u knjigu odluka.

(4) Ako su glasovi članova upravnog odbora s ograničenom odgovornošću pri odlučivanju jednako podeljeni, odlučujući je glas predsednika upravnog odbora koji glasa poslednji.

(5) Odredbe st. 1. do 4. ovog člana primenjuju se ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva s ograničenom odgovornošću nije drukčije određeno.

Isključenje prava glasa

Član 163.

Odredbe ovog zakona o isključenju prava glasa člana društva s ograničenom odgovornošću u skupštini članova shodno se primenjuju na isključenje prava glasa člana upravnog odbora prilikom odlučivanja upravnog odbora.

Komisije

Član 164.

(1) Upravni odbor društva s ograničenom odgovornošću može obrazovati jednu ili više komisija koje sačinjavaju njegovi članovi ili druga lica.

(2) Uslovi i način rada komisija iz stava 1. ovog člana određuju se odlukom odbora u skladu sa osnivačkim aktom društva ili ugovorom članova društva.

(3) Odluke komisije iz stava 1. ovog člana upravnog odbora društva s ograničenom odgovornošću podležu saglasnosti tog odbora ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drukčije određeno.

Zapisnik

Član 165.

(1) Na sednicama upravnog odbora društva s ograničenom odgovornošću i komisija odbora vodi se zapisnik, koji se podnosi na prihvatanje na narednoj sednici odbora ili komisije. Zapisnik potpisuje predsedavajući sednici i lica koje vodi zapisnik.

(2) Zapisnik sa sednice upravnog odbora i komisija odbora društva s ograničenom odgovornošću sačinjava se najkasnije u roku od 10 dana od dana njihovog održavanja.

(3) Zapisnik sa sednice upravnog odbora i komisija odbora društva s ograničenom odgovornošću sadrži naročito: mesto i dan održavanja sednice; prisutne na sednici; dnevni red sednice; sažeti prikaz diskusije; pitanja koja su bila predmet glasanja i rezultat svakog glasanja, uključujući i označenje za svako lice da li je glasalo „za“ ili „protiv“ ili se uzdržalo od glasanja.

(4) Nepostupanje u skladu sa st. 1. do 3. ovog člana ne utiče na punovažnost odluka i drugih radnji upravnog odbora i komisija odbora društva s ograničenom odgovornošću.

Odsek 4.

Statusna odgovornost

Ostavka

Član 166.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na ostavku direktora ili članova upravnog odbora akcionarskog društva primenjuju se shodno i na ostavku direktora ili člana upravnog odbora društva s ograničenom odgovornošću.

Razrešenje

Član 167.

(1) Skupština društva s ograničenom odgovornošću može razrešiti direktora ili članove upravnog odbora društva, sa ili bez navođenja razloga za razrešenje.

(2) Razrešenje direktora ili članova upravnog odbora ne utiče na njihova prava posle razrešenja koja imaju na osnovu posebnog ugovora sa društvom, s tim da taj ugovor ne može isključiti pravo društva iz stava 1. ovog člana.

Odeljak 10.

NADZOR

Interni revizor ili odbor revizora

Član 168.

(1) Društvo s ograničenom odgovornošću ima internog revizora ili odbor revizora, ako je tako određeno osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva.

(2) Ako društvo s ograničenom odgovornošću ima odbor revizora on se sastoji od najmanje tri člana. Broj članova odbora revizora mora biti neparan. Interni revizor je fizičko lice koje ispunjava uslove propisane posebnim zakonom.

Izbor i razrešenje i shodna primena

Član 169.

(1) Internog revizora i članove odbora revizora bira skupština članova društva s ograničenom odgovornošću iz reda nezavisnih članova ako upravni odbor ima takvih članova ili iz reda drugih nezavisnih lica u smislu ovog zakona. Prvi interni revizor i članovi odbora revizora određuju se osnivačkim aktom ili posebnim aktom osnivača.

(2) Interni revizor i članovi odbora revizora društva s ograničenom odgovornošću mogu se razrešiti odlukom skupštine članova društva, sa ili bez navođenja razloga za razrešenje.

(3) Razrešenje internog revizora ili članova odbora revizora društva s ograničenom odgovornošću ne utiče na njihova prava posle razrešenja koja imaju na osnovu posebnog ugovora sa društvom, s tim da taj ugovor ne može isključiti pravo društva iz stava 2. ovog člana.

Delokrug i način rada

Član 170.

(1) Interni revizor i odbor revizora društva s ograničenom odgovornošću izveštavaju skupštinu članova društva o sledećem:

- 1) računovodstvu, izveštajima i finansijskom poslovanju društva i njegovih povezanih društava;
- 2) usklađenosti poslovanja društva sa zakonskim i drugim regulatornim zahtevima;
- 3) kvalifikovanosti, nezavisnosti i sposobnosti revizora društva, ako ga društvo ima.

(2) U izvršenju svojih dužnosti interni revizor i odbor revizora kontrolišu:

- 1) izbor i naknadu revizora;
- 2) verodostojnost i kompletnost finansijskih izveštaja društva i osnove predloga za podelu dobiti i druga plaćanja članovima društva;

- 3) verodostojnost i kompletnost izveštavanja članova društva o finansijskim i drugim informacijama;
- 4) usklađenost poslovanja društva sa odredbama ovog zakona o finansijskim pitanjima i poslovima sukoba interesa;
- 5) postupak rešavanja prigovora članova društva, članova organa društva ili drugih lica u vezi sa tač. 1. do 4. ovog stava.

(3) Interni revizor ili odbor revizora podnose izveštaj članovima društva s ograničenom odgovornošću na svakoj godišnjoj skupštini, a na vanrednoj sednici skupštine kada smatraju da je izveštavanje prikladno i nužno ili kada to traži upravni odbor.

(4) U izvršenju svojih dužnosti interni revizor ili odbor revizora društva mogu pregledati sva dokumenta društva, proveravati njihovu verodostojnost i podatke koji se u njima nalaze, zahtevati izveštaje i objašnjenja direktora ili upravnog odbora i zaposlenih i pregledati stanje imovine društva.

(5) Interni revizor i odbor revizora dostavljaju poseban izveštaj skupštini o ugovorima zaključenim između društva i direktora društva ili sa članovima upravnog odbora društva, kao i sa povezanim licima u smislu ovog zakona.

(6) U izvršenju svojih dužnosti interni revizor i odbor revizora društva s ograničenom odgovornošću mogu angažovati druga lica stručna za odgovarajuću oblast i odrediti im plaćanje razumne naknade.

(7) Interni revizor, odnosno odbor revizora poslove iz st. 1. do 6. ovog člana, kao i druge poslove, obavlja u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija, osnivačkim aktom i ugovorom članova društva.

Revizor

Član 171.

(1) Društvo s ograničenom odgovornošću može imati revizora sa nadzornim ovlašćenjima utvrđenim u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija.

(2) Revizor društva s ograničenom odgovornošću obaveštava se istovremeno sa obaveštenjem članova društva o održavanju skupštine članova društva, radi učestvovanja u radu skupštine u skladu sa zakonom.

Stručni poverenik

Član 172.

Odredbe ovog zakona o imenovanju stručnog poverenika, njegovim ovlašćenjima i izveštaju, koje se odnose na akcionarsko društvo, shodno se primenjuju i na društvo s ograničenom odgovornošću, ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drukčije određeno.

Odeljak 11.

IZMENE OSNIVAČKOG AKTA I UGOVORA ČLANOVA DRUŠTVA

Način izmene

Član 173.

- (1) Osnivački akt društva s ograničenom odgovornošću može se menjati samo jednoglasnom odlukom svih članova društva, ako tim aktom nije drukčije određeno.
- (2) Osnivačkim aktom društva s ograničenom odgovornošću može se odrediti da se taj akt menja većinom glasova, ali ne manjom većinom od obične većine glasova svih članova društva s ograničenom odgovornošću.
- (3) Ugovor članova društva s ograničenom odgovornošću može se menjati samo jednoglasnom odlukom svih članova društva, ako tim aktom nije drukčije određeno.
- (4) Ugovor članova društva s ograničenom odgovornošću može odrediti da se taj akt može menjati i većinom glasova, ali ne manjom većinom od obične većine svih glasova članova društva s ograničenom odgovornošću.
- (5) Izuzetno od st. 1. do 4. ovog člana izmene osnivačkog akta i ugovora članova društva s ograničenom odgovornošću kojima se menjaju prava nekog člana društva, vrše se uz saglasnost tog člana.
- (6) Potpisi članova društva s ograničenom odgovornošću izmenjenog osnivačkog akta društva overavaju se u skladu sa zakonom.

Odeljak 12.

AKTI I DOKUMENTA DRUŠTVA

Držanje i čuvanje

Član 174.

- (1) Svako društvo s ograničenom odgovornošću čuva sledeća dokumenta i akta:
 - 1) osnivački akt, uključujući i sve njegove izmene;
 - 2) ugovor članova društva, ako ga društvo ima, uključujući i sve njegove izmene;
 - 3) rešenje o registraciji;
 - 4) interna dokumenta odobrena od skupštine članova i upravnog odbora;
 - 5) knjigu odluka;
 - 6) akt o obrazovanju svakog ogranka društva i predstavništva (zastupništva);
 - 7) dokumenta koja dokazuju svojinu i sva druga prava društva na imovinu;

- 8) zapisnike i odluke skupštine članova i upravnog odbora društva;
- 9) zapisnike odbora revizora i druge njihove pisane naloge i zaključke;
- 10) finansijske izveštaje, izveštaje o poslovanju i izveštaj revizora;
- 11) knjigovodstvenu dokumentaciju i račune;
- 12) dokumenta o finansijskim izveštajima i izveštajima o poslovanju podneta nadležnim organima;
- 13) listu povezanih društava sa podacima o udelima ili drugim pravima u njima;
- 14) knjigu udela;
- 15) listu sa punim imenima i adresama svih članova upravnog odbora, svih lica koja su ovlašćena da zastupaju društvo i revizora društva, kao i podatke da li lica koja su ovlašćena da zastupaju društvo to čine kolektivno ili pojedinačno;
- 16) puno ime i adresu internog revizora i članova odbora revizora;
- 17) listu svih prenosa udela uključujući i zalogu i bilo koji drugi prenos licu koje time ne postaje član društva;
- 18) spisak svih ugovora koje su sa društvom zaključili direktor, članovi upravnog odbora i sa njima povezana lica u smislu ovog zakona.

(2) Društvo s ograničenom odgovornošću dužno je da čuva dokumenta i akte iz stava 1. ovog člana u svom sedištu ili u drugim mestima poznatim i dostupnim svim članovima društva.

(3) Društvo s ograničenom odgovornošću čuva osnivački akt i ugovor članova društva trajno, a ostala dokumenta iz stava 1. ovog člana najmanje pet godina, a po isteku tog roka ta dokumenta čuvaju se u skladu sa propisima o arhivskoj građi.

Shodna primena

Član 175.

Odredbe ovog zakona kojima se uređuje pristup aktima i ostalim dokumentima akcionarskog društva i pristup aktima akcionarskog društva po odluci suda, shodno se primenjuju i na pristup aktima i ostalim dokumentima društva s ograničenom odgovornošću i pristup aktima društva s ograničenom odgovornošću po odluci suda.

Odeljak 13.

PRAVA PO OSNOVU PRESTANKA SVOJSTVA ČLANA DRUŠTVA I PRESTANAK DRUŠTVA

Odsek 1.
Prestanak svojstva člana
Osnovi
Član 176.

Članu društva s ograničenom odgovornošću prestaje svojstvo člana društva:

- 1) smrću;
- 2) prestankom pravnog lica;
- 3) istupanjem (povlačenjem) u skladu sa osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva;
- 4) istupanjem (povlačenjem) uz povredu osnivačkog akta ili ugovora članova društva;
- 5) istupanjem (povlačenjem) u skladu sa sudskom odlukom;
- 6) isključenjem u skladu sa sudskom odlukom;
- 7) isključenjem u skladu sa osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva;
- 8) prenosom udela drugom licu;
- 9) u slučaju drugih događaja određenih osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva koji vode prestanku svojstva člana društva.

Odsek 2.
Istupanje i isključenje člana
Osnovna načela
Član 177.

(1) Osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva s ograničenom odgovornošću mogu se odrediti osnovi, postupak i posledice prestanka svojstva člana društva uključujući ugovornu kaznu ili naknadu štete po osnovu isključenja ili nepropisnog istupanja iz društva.

(2) Osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva s ograničenom odgovornošću ne može se unapred isključiti pravo istupanja iz društva i član društva se ne može unapred odreći tog prava, niti se tim aktom može isključiti pravo člana društva na odricanje zahteva prema društvu po osnovu nepropisnog isključenja, kao i pravo društva na zahtev protiv člana društva za nepropisno istupanje iz društva.

Istupanje člana iz opravdanog razloga
Član 178.

(1) Član društva s ograničenom odgovornošću može istupiti iz društva ako mu ostali članovi ili društvo svojim radnjama i postupcima prouzrokuju štetu, ako je sprečen u ostvarivanju svojih prava u društvu ili mu neki članovi društva ili društvo nameću nesrazmerne obaveze, kao i iz drugih opravdanih razloga.

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana, ako se njegovi razlozi za istupanje osporavaju, član društva s ograničenom odgovornošću ima pravo da pokrene postupak pred nadležnim sudom u cilju utvrđivanja opravdanosti razloga za istupanje.

(3) Član društva koji istupa iz društva iz opravdanih razloga ima pravo na naknadu tržišne vrednosti udela u roku utvrđenom osnivačkim aktom, odnosno ugovorom članova društva, kao i na naknadu prouzrokovane štete.

(4) Član društva koji istupa iz društva bez postojanja opravdanog razloga, dužan je da naknadi društvu time prouzrokovanu štetu.

Isključenje člana

Član 179.

(1) Skupština članova društva s ograničenom odgovornošću može doneti odluku da pred nadležnim sudom pokrene postupak isključenja pojedinog člana iz društva ako član društva ne ispuní obavezu unošenja ugovorenog uloga određenu osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva ili ako postoje drugi opravdani razlozi.

(2) Drugi opravdani razlozi u smislu stava 1. ovog člana postoje naročito ako član društva:

- 1) namerno ili grubom nepažnjom prouzrokuje štetu društvu ili drugim članovima društva;
- 2) namerno ili grubom nepažnjom ne postupa u skladu sa osnivačkim aktom društva ili ugovorom članova društva ili obavezama propisanim zakonom;
- 3) učestvuje u radnjama koje onemogućavaju izvršenje poslova između društva i člana društva;
- 4) svojim ponašanjem sprečava ili otežava poslovanje društva.

(3) Tužbu za isključenje člana društva s ograničenom odgovornošću može podneti društvo, kao i bilo koji član društva, u kom slučaju sud može, ako nađe da je to nužno i opravdano, suspendovati pravo glasa člana čije se isključenje traži, kao i suspendovati druga prava tog člana društva.

(4) Društvo s ograničenom odgovornošću ima pravo na naknadu štete koja mu se prouzrokuje isključenjem člana društva iz opravdanih razloga.

Posledice prestanka članstva

Član 180.

(1) Istupanjem i isključenjem člana društva s ograničenom odgovornošću prestaje njegovo svojstvo člana u društvu i sva prava koja iz toga proizlaze.

(2) Odredba stava 1. ovog člana odnosi se i na druge osnove prestanka svojstva člana društva s ograničenom odgovornošću u društvu.

(3) Član društva s ograničenom odgovornošću kome prestane svojstvo člana društva ima pravo na naknadu tržišne vrednosti svog udela u vreme prestanka svojstva člana društva.

(4) Pravo na naknadu iz stava 3. ovog člana nema član društva čije je svojstvo prestalo smrću, a njegovi naslednici imaju pravo da preuzmu njegov udeo i postanu članovi društva.

(5) Odredba stava 3. ovog člana ne primenjuje se ni na člana društva koji je prodao svoj udeo drugom licu koje preuzima njegov udeo i postaje član društva.

(6) Potraživanja društva s ograničenom odgovornošću po osnovu dugovane naknade štete člana društva, u slučaju isključenja iz opravdanih razloga ili neopravdanog istupanja, kao i po osnovu neispunjenja neke druge obaveze člana društva, prebijaju se sa potraživanjima vrednosti udela člana društva kome po ovim osnovima prestaje svojstvo člana društva.

(7) Naknada vrednosti udela člana društva s ograničenom odgovornošću kome je u skladu sa ovim zakonom prestalo svojstvo člana, ne može se vršiti ako se time povređuju odredbe ovog zakona o ograničenjima plaćanja članovima društva.

(8) U cilju obezbeđenja isplate potraživanja po osnovu istupanja odnosno isključenja člana društva s ograničenom odgovornošću, sud može suspendovati članska prava u društvu i odrediti druge privremene mere.

Odsek 3.

Prestanak društva

Osnovi

Član 181.

Društvo s ograničenom odgovornošću prestaje:

1) istekom vremena određenog u osnivačkom aktu;

2) odlukom skupštine članova;

3) statusnim promenama koje vode prestanku društva;

4) stečajem (bankrotstvom);

5) pravnosnažnom odlukom kojom se utvrđuje da je registracija društva bila ništava i određuje brisanje društva;

6) nastupanjem događaja određenog osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva.

Jednočlano društvo

Član 182.

Jednočlano društvo s ograničenom odgovornošću prestaje u slučaju stečaja ili likvidacije nad jedinim članom koji nema pravnog sledbenika, odnosno smrću člana koji nema naslednika udela.

Prestanak društva odlukom suda kao pravo manjinskih članova

Član 183.

Odredbe ovog zakona kojima se uređuje prestanak akcionarskog društva i druga pravna sredstva po zahtevu manjinskih akcionara, shodno se primenjuju i na društvo s ograničenom odgovornošću.

Glava IV

AKCIONARSKO DRUŠTVO

Odeljak 1.

POJAM

Pojam i odgovornost za obaveze

Član 184.

(1) Akcionarsko društvo u smislu ovog zakona jeste privredno društvo koje osniva jedno ili više pravnih i/ili fizičkih lica u svojstvu akcionara radi obavljanja određene delatnosti, pod zajedničkim poslovnim imenom, čiji je osnovni kapital utvrđen i podeljen na akcije.

(2) Akcionarsko društvo odgovara za svoje obaveze celokupnom imovinom.

(3) Akcionari akcionarskog društva ne odgovaraju za obaveze društva, osim do iznosa ugovorenog a neuplaćenog uloga u imovinu društva, u skladu sa ovim zakonom.

Odeljak 2.

OSNIVAČKI AKT I STATUT

Osnivački akt

Član 185.

(1) Osnivački akt akcionarskog društva sadrži naročito:

- 1) puno ime i prebivalište fizičkog lica, odnosno poslovno ime i sedište pravnog lica svakog osnivača društva;

- 2) poslovno ime i sedište društva;
- 3) delatnost;
- 4) označenje da li je društvo otvoreno ili zatvoreno;
- 5) iznos osnovnog kapitala, upisanog i uplaćenog, i način njegovog unošenja, odnosno oblik u kome se unosi ulog;
- 6) broj akcija i njihovu nominalnu vrednost, odnosno kod akcija koje nemaju nominalnu vrednost njihovu računovodstvenu vrednost, vrste i klase akcija koje je društvo ovlašćeno da izda kao i pravo akcija svake klase;
- 7) broj akcija svake vrste i klase koje su upisane i izdate;
- 8) identifikaciju osnivača koji daje nenovčane uloge, opis tih uloga i broj i vrsta akcija za te uloge;
- 9) trajanje društva, osim ako je osnovano na neodređeno vreme;
- 10) ukupni ili procenjeni iznos troškova u vezi sa osnivanjem društva koji padaju na teret društva, pre nego što je utvrđeno da društvo ispunjava uslove za početak rada;
- 11) posebne pogodnosti do dana osnivanja društva ili do momenta kad je društvo ovlašćeno da počne poslovanje, koje su date osnivačima ili drugom licu koje je učestvovalo u osnivanju društva ili poslovima koji su bili potrebni za dobijanje takvog ovlašćenja.

(2) Osnivački akt akcionarskog društva može da sadrži i:

- 1) imena i adrese prvog direktora, odnosno članova prvog upravnog odbora;
- 2) ovlašćenje upravnom odboru da izda odobrene (ovlašćene, neizdate) akcije u skladu s ovim zakonom i statutom;
- 3) ograničenja prenosa akcija zatvorenog akcionarskog društva;
- 4) druga pitanja, koja u skladu sa ovim zakonom mogu biti sastavni deo osnivačkog akta ili statuta društva.

Statut

Član 186.

(1) Akcionarsko društvo pored osnivačkog akta može da ima i statut kojim se bliže uređuje poslovanje i upravljanje društvom.

(2) Statut akcionarskog društva ne dostavlja se uz prijavu za registraciju.

- (3) Statut akcionarskog društva sačinjava se u pisanoj formi.
- (4) Statut akcionarskog društva, kao i njegove izmene i dopune, proizvodi pravno dejstvo prema akcionarima od dana njegovog donošenja, ako statutom nije drukčije određeno.
- (5) Ako osnivačkim aktom ovlašćenje za donošenje ili izmene i dopune statuta akcionarskog društva nije izričito dato skupštini akcionara, statut društva donosi ili menja upravni odbor.

Odnos osnivačkog akta i statuta

Član 187.

U slučaju neusklađenosti osnivačkog akta i statuta akcionarskog društva, primenjuje se osnivački akt društva.

Odeljak 3.

POGODNOSTI I TROŠKOVI

Posebne pogodnosti

Član 188.

- (1) Posebne pogodnosti koje se daju pojedinom osnivaču ili trećem licu unose se u osnivački akt društva, uz navođenje lica kome se daju i osnova po kome se daju, a ako se daju na određeno vreme i rok do kada se pogodnosti daju.
- (2) Posebne pogodnosti prestaju istekom vremena za koji su date ili izmenom osnivačkog akta društva kojima se ta pitanja određuju.
- (3) Ako posebne pogodnosti iz stava 1. ovog člana nisu određene osnivačkim aktom društva, bez dejstva su ugovori kojima se one uređuju. Izmenama osnivačkog akta društva posle registracije ne može se pravno valjano obezbediti da takvi ugovori deluju prema društvu.

Troškovi osnivanja

Član 189.

- (1) Osnivačkim aktom akcionarskog društva može se odrediti da troškove osnivanja društva snosi društvo ili osnivači.
- (2) Osnivači akcionarskog društva snose troškove osnivanja društva, ako osnivačkim aktom društva nije drukčije određeno.
- (3) Naknada troškova osnivanja akcionarskog društva može se odobriti osnivačima samo do visine određene osnivačkim aktom.
- (4) Ako je osnivačkim aktom određeno da akcionarsko društvo snosi troškove osnivanja, ti troškovi mogu biti plaćeni i iz osnovnog kapitala društva ili se mogu uneti u društvo kao deo uloga.

Odeljak 4.
ULOG
Kredit za akcije
Član 190.

(1) Akcionarsko društvo ne može davati zajmove, kredite ili drugu finansijsku podršku ili određena obezbeđenja za sticanje svojih akcija.

(2) Odredba stava 1. ovog člana ne odnosi se na tekuće pravne poslove finansijskih organizacija, kao ni na davanje avansa, kredita ili pružanja obezbeđenja od strane društva za sticanje akcija zaposlenima u društvu ili u povezanim društvima u smislu ovog zakona.

(3) Raspolaganja iz stava 2. ovog člana mogu se vršiti, u skladu sa ograničenjima plaćanja utvrđenim ovim zakonom.

Procena uloga u stvarima i pravima
Član 191.

(1) Ako akcionari ulažu uloge u stvarima i pravima, jedan ili više ovlašćenih procenjivača sastavljaju izveštaj o proceni pre registracije društva.

(2) Procenjivač iz stava 1. ovog člana može biti ovlašćeno fizičko lice ili privredno društvo ovlašćeno za reviziju, u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija.

(3) Izveštaj o proceni uloga u stvarima i pravima sadrži opis svakog takvog uloga, kao i opis korišćenog metoda procene utvrđujući pri tom da li vrednost do koje se došlo primenom tog metoda procene odgovara broju i nominalnoj vrednosti akcija, a kod akcija bez nominalne vrednosti računovodstvenoj vrednosti i, u slučaju potrebe, premiji emisije na akcije koje se izdaju.

(4) Ako je predmet uloga u akcionarsko društvo neko privredno društvo u izveštaj procenjivača uključuju se bilansi stanja za prethodne dve poslovne godine.

(5) Izveštaj procenjivača iz st. 3. i 4. ovog člana podnosi se registru sa prijavom za registraciju i objavljuje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

(6) Procena vrednosti uloga u stvarima i pravima u zatvorenom akcionarskom društvu vrši se u skladu sa članom 14. ovog zakona.

Vrste uloga i njihovo unošenje u društvo
Član 192.

(1) Ulog u akcionarsko društvo u zamenu za izdavanje akcija može se uneti u novcu ili u stvarima i pravima, ali ne i u radu i uslugama društvu, bilo da su izvršeni ili budući.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, nenovčani ulog u zatvoreno akcionarsko društvo može biti u izvršenom radu i uslugama za društvo, ako je to određeno osnivačkim aktom.

(3) Ugovoreni ulozi koji se unose u novcu uplaćuju se do registracije akcionarskog društva, i to najmanje 50% nominalne vrednosti upisanih akcija, odnosno 50% računovodstvene vrednosti kod akcija bez nominalne vrednosti, a ostatak se uplaćuje najkasnije u roku od dve godine od dana registracije društva.

(4) Ako se akcije ili druge hartije od vrednosti stiču unošenjem stvari i prava, njihovo plaćanje vrši se unošenjem tih stvari i prava u imovinu društva najkasnije u roku od dve godine od dana registracije društva.

Odeljak 5.

ZATVORENO I OTVORENO AKCIONARSKO DRUŠTVO

Vrste

Član 193.

(1) Akcionarsko društvo može biti zatvoreno i otvoreno.

(2) Ako u osnivačkom aktu nije navedena vrsta akcionarskog društva, akcionarsko društvo je otvoreno.

Zatvoreno društvo

Član 194.

(1) Zatvoreno akcionarsko društvo je društvo čije se akcije izdaju samo njegovim osnivačima ili ograničenom broju drugih lica, u skladu sa zakonom.

(2) Zatvoreno akcionarsko društvo može imati najviše 100 akcionara.

(3) Ako se broj akcionara zatvorenog akcionarskog društva poveća i održi iznad broja akcionara iz stava 2. ovog člana u periodu dužem od godinu dana, to društvo postaje otvoreno društvo.

(4) Zatvoreno društvo ne može vršiti upis akcija javnom ponudom ili na drugi način nuditi svoje akcije javnim putem.

(5) Zatvoreno akcionarsko društvo može postati otvoreno društvo, odnosno otvoreno akcionarsko društvo može postati zatvoreno akcionarsko društvo, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrednosti.

(6) Pretvaranje zatvorenog akcionarskog društva u otvoreno društvo, odnosno otvorenog akcionarskog društva u zatvoreno akcionarsko društvo, vrši se izmenom osnivačkog akta i ne smatra se promenom pravne forme privrednog društva, u smislu ovog zakona.

Prenos akcija zatvorenog društva

Član 195.

(1) Osnivački akt ili statut zatvorenog akcionarskog društva mogu odrediti ograničenja na prenos akcija društva, uključujući ograničenja iz člana 126. ovog zakona koja se odnose na društvo s ograničenom odgovornošću.

(2) Ako osnivačkim aktom ili statutom zatvorenog akcionarskog društva nisu određena ograničenja u prenosu akcija, smatra se da se akcije društva mogu slobodno prenositi.

Otvoreno društvo

Član 196.

(1) Akcionarsko društvo se smatra otvorenim ako osnivači učine javni poziv za upis i uplatu akcija u vreme osnivanja društva, odnosno ako takav poziv učini društvo nakon osnivanja.

(2) Javni poziv iz stava 1. ovog člana može se vršiti javnom ponudom i prospektom u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrednosti.

(3) Otvoreno akcionarsko društvo može biti kotirano i nekotirano u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrednosti.

(4) Otvoreno akcionarsko društvo ne može ograničiti prenos akcija trećim licima.

Upis i uplata akcija iz osnivačke emisije otvorenog društva

Član 197.

(1) Osnivačka (prva) emisija akcija otvorenog društva je uspela ako se ponuđene akcije iz javne ponude i prospekta upišu, u broju koji je kao uspešan upis predviđen javnom ponudom i koji je kao takav označen u prospektu, odnosno ako se upisane akcije uplate najmanje u iznosu određenom u članu 192. stav 3. ovog zakona.

(2) Ako se akcije iz javne ponude i prospekta ne upišu i uplate u skladu sa stavom 1. ovog člana, smatra se da osnivanje akcionarskog društva nije uspelo, a osnivači su obavezni da solidarno vrate upisnicima akcija uplaćene iznose, bez odlaganja.

Odeljak 6.

OSNIVAČKA SKUPŠTINA OTVORENOG DRUŠTVA

Sazivanje

Član 198.

(1) Osnivači koji osnivaju akcionarsko društvo javnim putem obavezni su, u slučaju uspele emisije, da sazovu i održe osnivačku skupštinu u roku od 60 dana od dana isteka roka za upis akcija utvrđenog u javnoj ponudi i prospektu.

(2) Osnivačka skupština saziva se pisanim pozivom svakom upisniku akcija u skladu sa ovim zakonom o sazivanju skupštine akcionara.

(3) Pisanom pozivu za sednicu osnivačke skupštine prilažu se osnivački akt, izveštaj osnivača i ovlašćenih procenjivača, uključujući i izveštaj o troškovima osnivanja, spisak akcija po upisnicima na osnovu javne ponude i listu lica koja su u svojstvu osnivača eventualno preuzela akcije bez upisa na osnovu te ponude uz naznačenje broja i vrste akcija koje je preuzelo svako od tih lica.

(4) Sud u vanparničnom postupku može, na zahtev osnivača koji poseduju najmanje 1/10 upisanih akcija, da produži rok za 30 dana za održavanje skupštine akcionara.

Podobnost za odlučivanje

Član 199.

(1) Svi upisnici potpuno uplaćenih akcija imaju pravo da učestvuju sa pravom glasa na osnivačkoj skupštini.

(2) Kvorum za održavanje osnivačke skupštine i pravovaljano odlučivanje je obična većina uplaćenih akcija koje daju pravo glasa o pitanjima iz njene nadležnosti.

(3) Osnivačku skupštinu akcionarskog društva otvara osnivač sa najvećim brojem uplaćenih akcija, a ako je više takvih upisnika akcija, upisnik koji je prvi uplatio upisane akcije.

(4) Lice iz stava 3. ovog člana sastavlja spisak prisutnih upisnika akcija, odnosno njihovih punomoćnika i utvrđuje da li su ispunjeni svi uslovi za održavanje skupštine iz st. 1. i 2. ovog člana.

(5) Ako osnivačka skupština nema kvorum iz stava 2. ovog člana, osnivači mogu ponovo sazvati skupštinu na isti način, s tim što između prvog i drugog sazivanja treba da protekne najmanje osam, a najviše 15 dana.

Posledice neodržavanja

Član 200.

(1) Ako osnivači akcionarskog društva ne sazovu osnivačku skupštinu u roku iz člana 198. ovog zakona, odnosno ako osnivačka skupština nije održana u skladu s ovim zakonom ili nije donela propisane odluke, smatra se da osnivanje društva nije uspelo, kada osnivači odgovaraju solidarno upisnicima akcija za povraćaj uplaćenih iznosa.

(2) Osnivači oglasom objavljenim na isti način kao i javna ponuda, pozivaju upisnike akcija da preuzmu svoje uplate, u roku od 15 dana po proteku krajnjeg roka za održavanje osnivačke skupštine, u skladu sa članom 198. ovog zakona.

(3) Ako osnivači ne postupe u skladu sa stavom 2. ovog člana, odluku o objavljivanju oglasa na zahtev nekog od upisnika akcija donosi sud u vanparničnom postupku.

Tok

Član 201.

(1) Osnivačka skupština akcionarskog društva bira predsednika, zapisničara i dva brojača glasova, posle čega se čitaju izveštaji o osnivanju i izveštaji o proceni.

(2) Prilozi i izveštaji iz stava 1. ovog člana čitaju se samo ako to zatraže upisnici akcija koji imaju najmanje 10% svih glasova prisutnih ili zastupljenih upisnika akcija na skupštini.

(3) Zapisnik o radu osnivačke skupštine akcionarskog društva vodi zapisničar i potpisuje predsednik skupštine, zapisničar, oba brojača glasova i osnivači društva.

Delokrug

Član 202.

(1) Osnivačka skupština akcionarskog društva:

- 1) utvrđuje da li su propisno upisane i uplaćene akcije, odnosno da li su uneti nenovčani ulozi, u skladu sa ovim zakonom i osnivačkim aktom;
- 2) bira prvog direktora društva, odnosno članove prvog upravnog odbora, ako to osnivači nisu izvršili u osnivačkom aktu;
- 3) odlučuje o posebnim pravima koja pripadaju osnivačima i odobrava posebne pogodnosti s osnivačima ili drugim licima;
- 4) donosi odluku o prihvatanju procene vrednosti nenovčanih uloga (ulozi u stvarima i pravima);
- 5) odlučuje o odobravanju ugovora koji su osnivači zaključili pre registracije društva, a koji su u vezi s osnivanjem društva;
- 6) utvrđuje iznos troškova osnivanja društva.

(2) Ako je broj upisanih akcija u odnosu na ponuđeni broj akcija iz javne ponude veći, osnivačka skupština može odlučiti da prihvati upisani višak ili njegov deo, pri čemu upisnici akcija koji su ranije upisali akcije imaju pravo prvenstva, a ako je više lica istovremeno upisalo te akcije onda prihvata upisani višak srazmerno upisanim akcijama tih upisnika koje nisu višak.

(3) Ako osnivačka skupština donese odluku o prihvatanju viška upisanih akcija, akcionari koji su upisali akcije imaju pravo glasa na osnivačkoj skupštini od momenta donošenja te odluke na toj skupštini, ako su akcije upisane, u skladu sa ovim zakonom.

Odlučivanje

Član 203.

(1) Na osnivačkoj skupštini svaka obična akcija daje pravo na jedan glas.

(2) Osnivačka skupština donosi odluke većinom glasova akcionara sa običnim akcijama, ako ovim zakonom ili osnivačkim aktom i u skladu s njim javnom ponudom i prospektom nije određen veći broj glasova.

(3) Osnivačka skupština akcionarskog društva o prihvatanju procene uloga u stvarima i pravima glasa odvojeno za svaki takav ulog. Osnivači i upisnici akcija na osnovu uloga u stvarima ili u pravima nemaju o tom pitanju pravo glasa i njihovi glasovi ne računaju se u kvorum glasova niti za potrebnu većinu za donošenje odluke.

(4) Izmena odredbe osnivačkog akta o iznosu osnovnog kapitala (prihvatanje viška upisanih akcija) vrši se saglasnošću svih upisnika uplaćenih akcija, ako osnivačkim aktom i u skladu sa njim javnom ponudom i prospektom nije drukčije određeno.

(5) Na osnivačkoj skupštini osnivači koji su imali troškove osnivanja društva nemaju pravo glasa pri odobrenju troškova osnivanja društva, a lica koja imaju posebne ugovore sa društvom koji podležu odobrenju te skupštine nemaju pravo glasa pri odlučivanju o tom pitanju.

Odeljak 7.

AKCIJE I DRUGE HARTIJE OD VREDNOSTI

Obične i preferencijalne akcije

Član 204.

(1) Akcionarsko društvo može izdavati: obične (redovne) i preferencijalne (povlašćene) akcije.

(2) Akcionarsko društvo mora imati bar jednu običnu akciju.

(3) Obične akcije predstavljaju uvek jednu klasu akcija.

(4) Preferencijalne akcije mogu biti podeljene u dve ili više klasa sa različitim pravima (različite stope dividendi ili različita participativna ili kumulativna prava na dividende ili različita prava na isplatu imovine društva pri likvidaciji).

(5) Obične akcije imaju istu nominalnu vrednost ili su bez nominalne vrednosti.

(6) Preferencijalne akcije iste klase imaju istu nominalnu vrednost.

(7) Akcionarsko društvo ne može izdavati akcije na donosioca.

Odobrene (neizdate) i izdate akcije

Član 205.

(1) Akcionarsko društvo pored izdatih akcija može da ima i odobrene (neizdate, ovlašćene) akcije.

(2) Broj odobrenih običnih akcija i broj odobrenih preferencijalnih akcija svake klase određuju se osnivačkim aktom akcionarskog društva. Broj odobrenih akcija akcionarskog društva ne može da bude veći od 50% od broja izdatih običnih akcija u vreme kada je ovaj broj određen osnivačkim aktom društva.

(3) Akcionarsko društvo može da izda sve ili samo deo svojih odobrenih običnih akcija, a odobrene preferencijalne akcije bilo koje klase može da ne izda, da izda deo ili sve.

(4) Odluka o broju, vremenu i drugim uslovima bilo kog izdavanja akcija, donosi se na skupštini akcionara, osim ako u osnivačkom aktu akcionarskog društva ovo ovlašćenje nije preneto na upravni odbor društva, u kom slučaju on može doneti odluku u skladu sa osnivačkim aktom.

(5) Ovlašćenje iz stava 4. ovog člana obuhvata izdavanje odobrenih akcija radi povećanja osnovnog kapitala novim ulozima, novčanim ili nenovčanim, zavisno od datog ovlašćenja, u skladu sa odredbama ovog zakona kojima se uređuje povećanje osnovnog kapitala novim ulozima, ali ni u kom slučaju ne uključuje izdavanje odobrenih akcija po osnovu povećanja osnovnog kapitala iz sredstava društva u skladu sa ovim zakonom.

(6) Ovlašćenje upravnog odbora za izdavanje bilo koje vrste odobrenih akcija ne može se dati za period duži od pet godina od utvrđivanja broja odobrenih akcija u osnivačkom aktu, s tim što skupština akcionara može taj petogodišnji period obnoviti jednom ili više puta od skupštine akcionara, i to na period koji ne može biti duži od pet godina.

(7) Izdavanje akcija akcionarskog društva vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrednosti.

Registracija emisije i pravo uvida

Član 206.

(1) Osnivači otvorenog akcionarskog društva, odnosno otvoreno akcionarsko društvo, upisuju emisije akcija i drugih hartija od vrednosti izdatih javnom ponudom, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrednosti i aktima Komisije za hartije od vrednosti.

(2) Akcionarsko društvo upisuje izdate akcije i druge hartije od vrednosti i identitet akcionara kod Centralnog registra za hartije od vrednosti, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrednosti i drugim aktima Komisije za hartije od vrednosti.

(3) Akcionarsko društvo može upisati izdate akcije i druge hartije od vrednosti i identitet akcionara i u knjigu akcija akcionarskog društva.

(4) Upis iz stava 3. ovog člana sadrži naročito: puno ime i prebivalište, odnosno poslovno ime i sedište; poreski identifikacioni broj svakog akcionara i suvlasnika akcija, zastupnika akcija i drugih hartija od vrednosti; iznos ugovorenih i uplaćenih uloga svakog akcionara, dodatne uloge pored prvobitnih uloga; zaloge akcija; prenos akcija uključujući i ime prenosioca i sticaoca, kao i promene ovih podataka.

(5) Knjiga akcija iz stava 3. ovog člana može se voditi i u elektronskoj formi.

(6) Knjigu akcija iz stava 3. ovog člana može po ovlašćenju društva voditi i finansijska organizacija ili neka druga specijalizovana organizacija.

(7) Akcionarsko društvo dužno je da obavesti Centralni registar hartija od vrednosti o podacima iz st. 3. i 4. ovog člana, uključujući i promene tih podataka u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrednosti.

(8) Akcionar ima pravo uvida u knjigu akcija i pravo na kopiranje.

(9) Direktor ili upravni odbor akcionarskog društva, odgovoran je za ispravan i blagovremen upis akcija društva, kao i za vođenje knjige akcija i za njenu tačnost, za štetu prouzrokovanu akcionaru ili trećem licu propuštanjem izvršenja ove dužnosti.

Upis akcija

Član 207.

(1) Akcionarom se u odnosu prema akcionarskom društvu i trećim licima smatra lice koje je upisano u Centralni registar hartija od vrednosti, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrednosti.

(2) Datum prijema zahteva za upis u knjigu akcija od strane akcionarskog društva smatra se datumom upisa akcija u tu knjigu, bez obzira na vreme upisa ako su sve potrebne informacije za ovaj upis obezbeđene.

(3) Ako ima nesklada između knjige akcija i Centralnog registra hartija od vrednosti merodavan je upis u Centralni registar.

(4) Upis akcija na ime u nematerijalizovanom obliku u Centralnom registru hartija od vrednosti vrši se na način uređen zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrednosti.

Prava akcionara običnih akcija

Član 208.

(1) Svaka obična akcija akcionarskog društva daje akcionaru ista prava, u skladu sa ovim zakonom, osnivačkim aktom i statutom društva, koja uključuju naročito:

- 1) pravo pristupa pravnim aktima i drugim dokumentima i informacijama društva;
- 2) pravo učešća u radu skupštine društva;
- 3) pravo glasa u skupštini društva tako da jedna akcija uvek daje pravo na jedan glas;
- 4) pravo na isplatu dividendi, posle isplate dividendi na sve izdate preferencijalne akcije u punom iznosu;
- 5) pravo učešća u raspodeli likvidacionog viška po likvidaciji društva, a nakon isplate poverilaca i akcionara bilo kojih preferencijalnih akcija;
- 6) pravo prečeg sticanja akcija iz novih emisija i zamenljivih obveznica;
- 7) pravo raspolaganja akcijama svih vrsta u skladu sa zakonom.

(2) Obične akcije akcionarskog društva ne mogu se pretvoriti u preferencijalne akcije ili druge hartije od vrednosti.

(3) Prava iz stava 1. tač. 4. i 5. ovog člana mogu se prenositi ugovorom od strane akcionara na treća lica.

Prava akcionara sa preferencijalnim akcijama

Član 209.

- (1) Preferencijalne akcije akcionarskog društva svake klase daju akcionaru ista prava.
- (2) Prava akcionara sa preferencijalnim akcijama određuju se osnivačkim aktom društva.
- (3) Prava akcionara sa preferencijalnim akcijama uključuju naročito prednost u odnosu na obične akcije u pogledu prvenstva isplate dividende (koja kod preferencijalnih akcija može biti participativna i kumulativna u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrednosti) i kod prvenstva naplate kod likvidacije društva.
- (4) Prava akcionara sa preferencijalnim akcijama mogu uključivati i pravo pretvaranja tih akcija u obične akcije ili u drugu klasu preferencijalnih akcija pod uslovima i u slučajevima određenim osnivačkim aktom, kao i pravo prodaje tih akcija akcionarskom društvu po utvrđenoj ceni i drugim uslovima određenim osnivačkim aktom.
- (5) Akcionari sa preferencijalnim akcijama imaju i pravo jednog glasa po akciji na bilo kojoj skupštini akcionara o pitanjima koja zahtevaju grupno glasanje akcionara date klase preferencijalnih akcija, u skladu sa ovim zakonom.
- (6) Osnivačkim aktom akcionarskog društva može se odrediti da akcionari preferencijalnih akcija imaju pravo glasa sa akcionarima koji imaju obične akcije na skupštini akcionara ako:
 - 1) se takva preferencijalna akcija pretvara u običnu akciju (kada mogu imati broj glasova jednak broju glasova običnih akcija u koje se mogu pretvoriti);
 - 2) ako dividende na preferencijalne akcije koje su stečene i čija je isplata zahtevana nisu isplaćene, do njihove isplate.
- (7) Akcionari sa preferencijalnim akcijama nemaju pravo glasa u skupštini akcionara sa akcionarima koji imaju obične akcije, osim u slučajevima iz stava 6. ovog člana.
- (8) Broj glasova akcionara sa preferencijalnim akcijama ne može biti jednak ili preći broj glasova akcionara sa običnim akcijama.
- (9) Akcionari sa preferencijalnim akcijama imaju prava prisustva i učešća u raspravi u skupštini akcionara.
- (10) Akcionari sa preferencijalnim akcijama imaju ista prava kao i akcionari običnih akcija u pogledu pristupa aktima, drugim dokumentima i informacijama u posedu društva.

Zamenljive obveznice, obveznice i varanti

Član 210.

(1) Akcionarsko društvo može emitovati osim akcija i druge hartije od vrednosti, uključujući i zamenljive obveznice i varante, ako osnivačkim aktom društva nije drukčije određeno.

(2) Pod varantima u smislu ovog zakona podrazumevaju se hartije od vrednosti koje njihovom imaoću daju pravo na sticanje određenog broja akcija određene vrste i klase i po određenoj ceni.

(3) Zamenljive obveznice i varanti ne mogu se izdati u većem broju od broja odobrenih (neizdatih) akcija.

(4) Akcionarsko društvo obaveštava Centralni registar hartija od vrednosti o broju odobrenih akcija koje su potrebne da bi se obezbedila prava imalaca tih hartija od vrednosti.

(5) Akcionarsko društvo dužno je da održi broj odobrenih akcija iz stava 4. ovog člana određene vrste i klase koji će biti dovoljan da obezbedi prava imalaca tih hartija.

(6) Odluku o izdavanju zamenljivih obveznica ili varanata sa određenjem broja, vremena, cene sticanja i drugih uslova izdavanja donosi skupština akcionara, ako se osnivačkim aktom ili odlukom skupštine društva, u skladu sa ovim zakonom ne ovlasti upravni odbor za donošenje takve odluke.

(7) Odluku o izdavanju obveznica sa određenjem broja, vremena, cene sticanja i drugih uslova izdavanja donosi skupština akcionara, ako osnivačkim aktom ili odlukom skupštine društva, u skladu sa ovim zakonom, nije ovlašćen upravni odbor da donese takvu odluku.

(8) Zamenljive obveznice ne mogu se izdati po vrednosti koja je manja od nominalne vrednosti akcija za koje se zamenjuju, odnosno računovodstvene vrednosti u slučaju akcija bez nominalne vrednosti.

(9) Izdavanje obveznica i zamenljivih obveznica vrši se u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje tržište hartija od vrednosti i aktima Komisije za hartije od vrednosti.

(10) Imaoci zamenljivih obveznica i varanata imaju ista prava akcionara na informisanje i prava uvida u poslovne knjige i dokumenta društva, osim ako je u odluci o emisiji ovih hartija od vrednosti drukčije određeno ili ako je sa njima drukčije ugovoreno.

Dividende na delimično plaćene akcije

Član 211.

Dividenda za delimično plaćene akcije isplaćuje se srazmerno uplaćenom iznosu za akcije, računajući od dana sticanja prava na dividende.

Vrednost po kojoj se mogu izdavati akcije i druge hartije od vrednosti

Član 212.

(1) Akcije se ne mogu izdavati za emisionu cenu koja je niža od njihove nominalne vrednosti, odnosno računovodstvene vrednosti kada se akcije izdaju bez nominalne vrednosti.

(2) Akcije se mogu izdavati po emisionoj ceni iznad njihove nominalne ili računovodstvene vrednosti po kojoj se izdaju tako da iznos iznad ove vrednosti predstavlja premiju emisije, sa namenom utvrđenom zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija.

(3) Akcionarsko društvo može izdavati akcije po emisionoj ceni koja je niža od tržišne vrednosti izdavanja koju utvrdi upravni odbor, u skladu sa ovim zakonom za:

- 1) izdavanje akcija po vrednosti utvrđenoj za varante ili za zamenljive obveznice;
- 2) izdavanje običnih akcija u skladu sa postupkom utvrđenim ovim zakonom za izvršenje prava prečeg upisa akcija postojećih akcionara po vrednosti koja ne može biti niža od 90% od njihove tržišne vrednosti;
- 3) izdavanje akcija u postupku reorganizacije društva;
- 4) izdavanje akcija brokeru ili drugom posredniku u cilju njihove preprodaje po tržišnoj vrednosti, po vrednosti koja može biti manja od tržišne vrednosti ali ne više od iznosa posredničke provizije utvrđene kao procenat od vrednosti po kojoj se izdaju akcije, s tim da ona ne može preći 10% tržišne vrednosti tih akcija.

(4) Akcionarsko društvo izdaje varante ili zamenljive obveznice čija vrednost u vreme njihovog izdavanja nije manja od tržišne vrednosti, osim za:

- 1) izdavanje u skladu sa postupkom utvrđenim ovim zakonom radi izvršenja prava prečeg upisa novoizdatih akcija imalaca tih varanata ili zamenljivih obveznica po vrednosti koja ne može biti niža od 90% od tržišne vrednosti tih akcija;
- 2) izdavanje brokeru ili drugom posredniku u cilju njihove preprodaje po vrednosti koja može biti manja od tržišne vrednosti ne više od iznosa posredničke provizije, utvrđene kao procenat od vrednosti po kojoj se izdaju akcije, s tim da ona ne može preći 10% ukupne vrednosti tih varanata ili zamenljivih obveznica.

Pravo prečeg upisa novoizdatih akcija

Član 213.

(1) Akcionar ima pravo prečeg upisa akcija iz novih emisija akcija akcionarskog društva srazmerno nominalnoj vrednosti posedovanih akcija u momentu izdavanja, odnosno srazmerno računovodstvenoj vrednosti akcija bez nominalne vrednosti.

(2) Akcionari iz stava 1. ovog člana ostvaruju pravo prečeg upisa u skladu sa osnivačkim aktom društva, statutom ili odlukom upravnog odbora društva.

(3) Pod akcijama iz novih emisija, u smislu stava (1) ovog člana, podrazumevaju se i akcije koje su ranije izdate i koje je društvo ponovo steklo kao sopstvene akcije, kao i varanti i zamenljive obveznice.

(4) Pod izdavanjem akcija u smislu ovog zakona smatra se i izdavanje preuzimaocu emisije ili drugim finansijskim organizacijama radi dalje prodaje, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrednosti.

(5) O nameri izdavanja akcija iz stava 1. ovog člana društvo u pisanoj formi obaveštava sve akcionare, u skladu sa ovim zakonom.

(6) Obaveštenje iz stava 5. ovog člana sadrži naročito: broj akcija koje se izdaju; predloženu cenu ili metod za njeno utvrđivanje; rok i način korišćenja prava prečeg upisa. Rok u kome se može ostvariti pravo prečeg upisa akcija ne može biti kraći od 30 dana od dana slanja pisanog obaveštenja.

(7) Akcionar sa običnim akcijama, imalac varanta i zamenljivih obveznica, ima pravo prečeg upisa novih emisija akcija, ako osnivačkim aktom nije drukčije određeno.

(8) Lica iz stava 7. ovog člana nemaju pravo prečeg upisa:

- 1) preferencijalnih akcija, osim preferencijalnih akcija koje su zamenljive u obične akcije ili koje nose pravo upisa ili sticanja običnih akcija;
- 2) odobrenih akcija određenih osnivačkim aktom akcionarskog društva koje se izdaju u roku od šest meseci od registracije društva.

(9) Pravo prečeg upisa akcija iz novih emisija akcija iz stava 8. ovog člana nema akcionar sa preferencijalnim akcijama.

(10) Akcije koje su predmet prava prečeg upisa koje nisu stečene od postojećih akcionara, imalaca varanata i zamenljivih obveznica mogu biti izdate bilo kom licu u periodu od godinu dana od dana slanja poslednje ponude licima sa tim pravom, odnosno od dana objavljivanja obaveštenja u skladu sa ovim zakonom, po ceni koju odredi upravni odbor s tim da ne bude niža od 90% od cene određene za izvršenje prava prečeg upisa.

(11) Akcije iz novih emisija koje nisu stečene u skladu sa st. 7. i 10. ovog člana u roku od godinu dana od dana emisije mogu upisivati akcionari, imaoци varanata i zamenljivih obveznica po pravu prečeg upisa, u skladu sa st. 1, 2, 7. do 9. ovog člana.

(12) Pravo prečeg upisa može se ograničiti ili ukinuti osnivačkim aktom, statutom društva ili odlukom skupštine akcionara na predlog upravnog odbora. Upravni odbor podnosi skupštini akcionara pisani izveštaj sa navođenjem razloga za ograničenje ili ukidanje ovog prava i obrazloženje predložene cene izdavanja. Odluka skupštine akcionara o ukidanju ili ograničenju prava prečeg upisa registruje se i objavljuje u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

(13) Upravni odbor akcionarskog društva može ograničiti ili isključiti pravo prečeg upisa pri izdavanju novih emisija akcija, u skladu sa ovlašćenjima iz člana 205. st. 4. do 6. ovog zakona.

Akcije sa više vlasnika

Član 214.

(1) Akcija može imati jednog ili više vlasnika (u daljem tekstu: suvlasnici akcije). Suvlasnici akcije smatraju se jednim akcionarom.

(2) Suvlasnici akcije ostvaruju pravo glasa i druga prava u društvu samo preko zajedničkog punomoćnika, ako osnivačkim aktom ili statutom akcionarskog društva nije drukčije određeno. Suvlasnici akcije o određivanju zajedničkog punomoćnika obaveštavaju društvo pisanim putem radi upisa u knjigu akcija i Centralni registar hartija od vrednosti.

(3) Obaveštenje dato od društva zajedničkom punomoćniku suvlasnika akcije smatra se da je dato svim suvlasnicima akcije. Ako suvlasnici akcije propuste da odrede zajedničkog punomoćnika i ako o tome ne obaveste društvo, obaveštenje koje društvo da bilo kom suvlasniku smatra se da je dato svim suvlasnicima akcije.

(4) Suvlasnici akcije solidarno su odgovorni prema društvu za obaveze koje se odnose na akcije.

(5) Pravne radnje akcionarskog društva prema jednom suvlasniku imaju dejstvo prema svim suvlasnicima.

Odeljak 8.

DIVIDENDE I DRUGE ISPLATE AKCIONARIMA

Odsek 1.

Principi

Opšta načela

Član 215.

(1) Akcionarsko društvo može odobriti plaćanje dividendi na svoje akcije godišnje u skladu sa odlukama redovne godišnje skupštine ili u bilo koje vreme između godišnjih skupština, osim ako je osnivačkim aktom društva drukčije određeno.

(2) Odluku akcionarskog društva o odobrenju plaćanja dividendi može da donese i upravni odbor ako je to određeno osnivačkim aktom društva ili ako ga za to ovlasti skupština akcionara, u skladu sa osnivačkim aktom.

(3) Po usvajanju finansijskog izveštaja za prethodnu poslovnu godinu dobit te godine raspoređuje se sledećim redom:

- 1) za pokriće gubitaka prenesenih iz ranijih godina;
- 2) za zakonske rezerve, ako su one predviđene posebnim zakonom;
- 3) za dividendu u skladu sa ovim zakonom;
- 4) za statutarne rezerve i druge rezerve, ako ih društvo utvrdi opštim aktom.

(4) Posle donošenja odluke o isplati dividende akcionar kome ona treba da bude isplaćena postaje poverilac društva za iznos pripadajuće dividende.

(5) Dividenda iz stava 3. tačka 3) ovog člana na akcije bilo koje vrste ili klase plaća se svim akcionarima srazmerno nominalnoj vrednosti akcija, odnosno srazmerno računovodstvenoj vrednosti kod akcija bez nominalne vrednosti, osim u slučaju delimično plaćenih akcija u skladu sa članom 211. ovog zakona.

(6) Sporazum ili ugovor kojim društvo daje nekim akcionarima posebne pogodnosti u pogledu isplate dividende, ništav je.

Način plaćanja

Član 216.

(1) Dividende se mogu plaćati u novcu i u akcijama ili drugim hartijama od vrednosti akcionarskog društva ili akcijama tog društva u drugim društvima, kao i u drugoj imovini, osim ako je osnivačkim aktom društva drukčije određeno.

(2) Dividende koje se plaćaju u akcijama društva bilo koje vrste ili klase podležu sledećim pravilima:

1) dividende se plaćaju izdavanjem odgovarajućih akcija pro-rata;

2) ako akcije određene vrste i klase treba da se izdaju kao akcije za dividende druge vrste ili klase akcija, a akcije u kojima se plaća dividenda već postoje, dividenda se ne može tako platiti dok nije odobrena kvalifikovanom većinom glasova akcija vrsta i klasa u kojima dividenda treba da bude plaćena.

(3) Iznos dividende koja se plaća u akcijama jednak je nominalnoj vrednosti akcija koje se izdaju za plaćanje dividende.

Ograničenja plaćanja privremenih dividendi otvorenog društva

Član 217.

Otvoreno akcionarsko društvo tokom poslovne godine može plaćati dividende pod uslovom da:

1) se iz privremenih i za tu namenu sačinjenih računa vidi da su raspoloživa sredstva dovoljna za plaćanje;

2) iznos koji se isplaćuje ne pređe ukupnu dobit od kraja poslednje poslovne godine za koju je sačinjen finansijski izveštaj uvećan za neraspoređenu dobit i iznose povučene iz rezervi koje se mogu koristiti za te namene, a umanjen za utvrđene gubitke i iznos koji se mora uneti u rezerve, u skladu sa posebnim zakonom, osnivačkim aktom ili statutom društva.

Titulari prava na dividende i druga plaćanja

Član 218.

Osnivačkim aktom akcionarskog društva može da se odredi dan ili metod određivanja dana kojim se utvrđuje lista akcionara koji imaju pravo na dividende ili na druga plaćanja, uključujući i plaćanja likvidacionog udela. Ako osnivačkim aktom akcionarskog društva nije određen dan ili

metod određivanja dana dividende, taj dan ili metod određivanja dana dividende utvrđuju se odlukom upravnog odbora. Dividende i druga plaćanja vrše se licima koja su bila akcionari društva na taj dan (dan dividende).

Postupak za odobrenje i isplatu dividende

Član 219.

(1) Odluka o odobrenju dividendi sadrži:

- 1) iznos dividendi;
- 2) dan dividendi za koji se sačinjava lista akcionara ovlašćenih za isplatu dividende;

(2) Ako posle dana dividendi a pre dana plaćanja dividendi akcionar prenese svoje akcije po osnovu kojih ima pravo na dividende zadržava pravo na isplatu dividende.

Odsek 2.

Sticanje i režim sopstvenih akcija

Zabrana upisa svojih akcija i akcija kontrolnog društva

Član 220.

(1) Akcionarsko društvo ne može upisivati svoje akcije, direktno ili indirektno preko drugog lica koje ih stiće za njegov račun.

(2) Podređeno društvo ne može upisivati akcije kontrolnog društva, u skladu sa ovim zakonom, direktno ili indirektno preko drugog lica koje ih stiće za njegov račun.

(3) Ako je drugo lice upisalo ili steklo akcije na način suprotan st. 1. i 2. ovog člana smatra se da ih je preuzelo za svoj račun i biće lično odgovorno za uplatu tržišnog iznosa vrednosti takvih akcija i u slučaju da ima drukčiji sporazum sa društvom za čiji račun su one upisane ili stečene.

(4) Svaki sporazum o naknadi ili obeštećenju lica iz stava 3. ovog člana, ništav je.

Opšta pravila u vezi sa sticanjem sopstvenih akcija

Član 221.

(1) Sopstvene akcije u smislu ovog zakona su akcije koje akcionarsko društvo stiće od svojih akcionara.

(2) Akcionarsko društvo može sticati sopstvene akcije ili druge hartije od vrednosti koje je samo izdalo od njihovih imalaca, direktno ili indirektno, preko drugog lica koje ih stiće u svoje ime a za račun tog društva, u skladu sa ograničenjima iz osnivačkog akta i ograničenjima plaćanja utvrđena ovim zakonom.

(3) Akcionarsko društvo može steći svoje preferencijalne akcije kao sopstvene akcije ili druge hartije od vrednosti koje nisu obične akcije, delimično ili u celosti.

(4) Akcionarsko društvo može steći samo deo običnih akcija, kao sopstvene akcije.

(5) Otvoreno akcionarsko društvo može steći akcije koje je izdalo tako da ukupna nominalna vrednost, odnosno računovodstvena vrednost kod akcija bez nominalne vrednosti tako stečenih akcija, uključujući i ranije stečene akcije koje društvo drži i akcije koje su stečene indirektno, ne pređe 10% njegovog osnovnog kapitala, osim u slučaju:

- 1) ako društvo ima rezerve koje se mogu koristiti za ove namene i ako ih koristi za ova sticanja;
- 2) sticanja akcija bez naknade koje su u potpunosti plaćene;
- 3) sticanja akcija u postupku prinudne prodaje na osnovu sudske odluke za plaćanje duga akcionarskom društvu od strane akcionara, ako nema drugog načina naplate;
- 4) statusnih promena.

(6) Otvoreno akcionarsko društvo ne može sticati sopstvene akcije sporazumom sa akcionarom već samo putem ponude svim akcionarima pro-rata, u skladu sa ovim zakonom.

(7) Akcionarsko društvo može plaćati sticanje sopstvenih akcija ili drugih hartija od vrednosti novcem i akcijama koje ima u drugim društvima, drugim hartijama od vrednosti ili drugom imovinom.

(8) Akcionarsko društvo stiče sopstvene akcije ili druge hartije od vrednosti po njihovoj vrednosti utvrđenoj u skladu sa ovim zakonom, osim ako osnivačkim aktom ili ugovorom između akcionarskog društva i imaoca hartije od vrednosti, u vreme kad su te hartije od vrednosti izdate, nije drukčije određeno.

Postupak odobrenja sticanja sopstvenih akcija

Član 222.

(1) Odluku o sticanju sopstvenih akcija ili drugih hartija od vrednosti akcionarskog društva donosi skupština akcionara.

(2) Odluka skupštine akcionara iz stava 1. ovog člana sadrži: maksimalan broj akcija koje se stiču, trajanje perioda za koji je dato ovlašćenje za izvršenje odluke koji ne može preći 18 meseci i kupovnu cenu (ili način njenog utvrđivanja), kao i ime akcionara čije se akcije stiču, osim ako se akcije stiču od svih akcionara pro-rata.

(3) Odlukom iz stava 1. ovog člana može se ovlastiti upravni odbor da odredi vreme sticanja, broj akcija koje se imaju steći, kao i da utvrdi otkupnu cenu, postupak sticanja i druga pitanja, pod uslovom da ove odluke od strane upravnog odbora ne budu u neskladu sa nalogima navedenim u odluci skupštine i da se akcionari o tom sticanju izveste na prvoj sledećoj sednici.

(4) Izuzetno od stava 1. ovog člana, upravni odbor, ako osnivačkim aktom nije određeno da je to delokrug skupštine akcionara, donosi odluku za sticanje:

- 1) varanata, zamenljivih obveznica ili drugih hartija od vrednosti koje nisu akcije;

2) do 5% bilo koje klase akcija koje se izdaju jedino radi dodele zaposlenima u društvu ili povezanom društvu u smislu ovog zakona;

3) akcija ili drugih hartija od vrednosti, ako je sticanje nužno da se spreči veća i neposredna šteta za društvo.

(5) U slučaju iz stava 4. ovog člana upravni odbor akcionarskog društva dužan je da na prvoj skupštini podnese detaljan izveštaj o razlozima, broju i nominalnoj vrednosti, odnosno računovodstvenoj vrednosti kod akcija bez nominalne vrednosti, procentu stečenih sopstvenih akcija u odnosu na osnovni kapital, kao i ceni po kojoj su te akcije stečene.

Postupak sticanja akcija pro-rata od svih akcionara

Član 223.

(1) Ako akcionarsko društvo stiče sopstvene akcije određene vrste ili klase od svih akcionara dužno je da pisane ponude dostavi svim akcionarima, u skladu sa ovim zakonom.

(2) Ponuda iz stava 1. ovog člana sadrži: broj akcija koje stiče; kupovnu cenu (ili način njenog utvrđivanja); postupak plaćanja i datum plaćanja; kao i postupak i krajnji rok za sve akcionare za ponudu njihovih akcija na prodaju društvu. Ako društvo ima više od 500 akcionara, poslednji dan mora biti najmanje 30 dana od dana dostavljanja poslednje ponude.

(3) Ako ukupan broj akcija ponuđenih na prodaju akcionarskom društvu prelazi broj akcija koje društvo stiče, društvo će steći akcije od svakog akcionara srazmerno broju akcija koje akcionar ponudi na prodaju, osim u slučaju potrebe da se izbegne sticanje delimične akcije.

(4) Ako ukupan broj akcija koje su ponuđene akcionarskom društvu na prodaju prelazi broj akcija koje je društvo ponudilo za sticanje, akcionarsko društvo može odlučiti da stekne i veći broj akcija do ukupnog broja ponuđenog za prodaju od strane akcionara ili nekog drugog broja koji je veći od prvobitno predviđenog a manji od ponuđenog.

Status stečenih sopstvenih akcija

Član 224.

(1) Akcionarsko društvo koje stekne sopstvene akcije može ih ponovo preneti drugim licima, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrednosti.

(2) Sopstvene akcije koje akcionarsko društvo stekne do iznosa od 10% dužno je da proda (otuđi) u roku od jedne godine od dana sticanja, a akcije koje stekne u skladu sa ovim zakonom preko iznosa od 10% od osnovnog kapitala dužno je da proda (otuđi) u roku od tri godine od dana sticanja.

(3) Ako se sopstvene akcije ne otuđe u rokovima iz stava 2. ovog člana, upravni odbor društva je obavezan da ih bez posebne odluke skupštine poništi, u skladu sa odredbama ovog zakona koje uređuju smanjenje osnovnog kapitala u redovnom postupku.

(4) Ako se poništenjem sopstvenih akcija smanjuje osnovni kapital, poništenje tih akcija vrši se na način iz stava 3. ovog člana.

(5) Za vreme posedovanja stečenih sopstvenih akcija od strane društva:

- 1) nominalna vrednost takvih akcija, odnosno računovodstvena vrednost kod akcija bez nominalne vrednosti, može ostati uključena u osnovni kapital društva ili se isključiti iz tog kapitala, u kom slučaju se za taj iznos povećavaju rezerve koje se ne mogu isplatiti akcionarima;
- 2) sopstvene akcije ne daju pravo glasa niti se računaju u kvorum skupštine akcionara;
- 3) sopstvene akcije ne daju pravo na dividendu ili druga primanja.

Uzimanje akcija u zalogu

Član 225.

(1) Akcionarsko društvo može, direktno ili indirektno, uzeti u zalogu svoje akcije ili založiti plaćeni iznos akcija, ako je ukupni iznos potraživanja obezbeđenih zalogom akcija niži od uplaćene vrednosti akcija.

(2) Uzimanje akcija akcionarskog društva u zalogu, odnosno zalaganje plaćenih iznosa, od društva čije su akcije ili od lica koje deluje u svoje ime a za račun tog društva, podleže ograničenjima propisanim odredbama ovog zakona za sticanje sopstvenih akcija.

Upis u Centralni registar i knjigu akcija sticanja sopstvenih akcija i zaloge

Član 226.

Sticanje sopstvenih akcija, direktno ili indirektno, kao i uzimanje akcija u zalogu, odnosno zalaganje plaćenih iznosa, akcionarsko društvo prijavljuje Centralnom registru hartija od vrednosti radi upisa, a ako akcionarsko društvo vodi knjigu akcija, upis se vrši i u tu knjigu.

Odsek 3.

Povlačenje i poništenje preferencijalnih akcija, varanata i zamenljivih obveznica

Osnov povlačenja i poništenja

Član 227.

(1) Osnivačkim aktom akcionarskog društva može se predvideti:

- 1) da akcionarsko društvo ima obavezu i/ili pravo da svoje preferencijalne akcije jedne ili više klasa, ako raspolaže odgovarajućim rezervama koje se mogu upotrebiti za te namene, povuče i poništi u određenom periodu ili u određenim slučajevima, u celini ili delom;
- 2) da su akcionari dužni da te akcije prodaju akcionarskom društvu pod uslovima i na način iz tačke 1) ovog člana;

(2) Akcionarsko društvo može da izda i varante ili zamenljive obveznice, pod uslovima koji obezbeđuju da društvo ima obavezu i/ili pravo, kad raspolaže odgovarajućim rezervama koje se mogu upotrebiti za te namene, da povuče i poništi takve hartije od vrednosti u određenom periodu ili u određenim slučajevima, u celini ili delom.

(3) Akcionarsko društvo povlači i poništava preferencijalne akcije, varante i zamenljive obveznice srazmerno broju akcija klase u pitanju koje poseduje svaki imalac, osim kad bi to zahtevalo podelu akcije.

(4) Ako akcionarsko društvo nema dovoljno namenskih rezervi za izvršenje odluke o otkupu varanata i zamenljivih obveznica, otkup se vrši čim se utvrdi da društvo ima dovoljno namenskih rezervi.

(5) Osnivačkim aktom akcionarskog društva može se odrediti model za utvrđivanje otkupne cene.

(6) Varanti i zamenljive obveznice otkupljuju se po vrednosti utvrđenoj u vreme njihovog izdavanja.

Cena

Član 228.

Preferencijalne akcije otkupljuju se po njihovoj tržišnoj vrednosti, a u slučaju da ona ne postoji po vrednosti koju utvrđuje upravni odbor u skladu sa ovim zakonom ili ovlašćeni procenjivač izabran od strane skupštine akcionara, upravnog odbora ili nesaglasnih akcionara, u skladu sa ovim zakonom, sa liste koja se vodi kod nadležnog suda.

Upis u Centralni registar i knjigu akcija

Član 229.

Otkup preferencijalnih akcija, varanata i zamenljivih obveznica, akcionarsko društvo prijavljuje Centralnom registru hartija od vrednosti radi upisa, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrednosti, a ako akcionarsko društvo vodi knjigu akcija, otkup upisuje i u tu knjigu.

Odsek 4.

Ograničenja isplate

Ograničenja plaćanja dividendi i drugih plaćanja

Član 230.

(1) Zatvoreno akcionarsko društvo ne može vršiti isplate svojim akcionarima ako bi posle izvršene isplate neto imovina društva bila manja od njegovog osnovnog kapitala, uvećanog za rezerve koje se mogu koristiti za isplate akcionarima, u skladu s ovim zakonom ili zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija.

(2) Otvoreno akcionarsko društvo ne može vršiti isplate svojim akcionarima u slučaju smanjenja osnovnog kapitala u redovnom postupku, u skladu sa ovim zakonom, ako bi:

- 1) posle izvršene isplate neto imovina društva bila manja od njegovog osnovnog kapitala, uvećanog za rezerve koje se mogu koristiti za isplate akcionarima, u skladu sa ovim zakonom ili zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija;
- 2) u slučaju dividendi, iznos dividendi prešao iznos dobiti društva u protekloj poslovnoj godini uvećanoj za neraspoređenu dobit i iznos povučen iz rezervi uvećan za iznos koji se mora uneti u rezerve u tekućoj godini, u skladu sa statutom, ovim zakonom ili zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija.

(3) Pored ograničenja plaćanja u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana, zatvoreno i otvoreno akcionarsko društvo ne mogu vršiti plaćanja svojim akcionarima ako:

- 1) bi nakon izvršenih plaćanja društvo bilo nesposobno za plaćanje svojih dugova koji dospevaju u redovnom poslovanju društva ili
- 2) na dan plaćanja bilo koja dospela dividenda na preferencijalne akcije ne bi bila isplaćena u celosti.

(4) Izuzetno od st. 1. do 3. ovog člana akcionarsko društvo može izvršiti plaćanja svojim akcionarima, ako iz finansijskih izveštaja pripremljenih u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija, proizlazi da je isplata razumna u datim okolnostima. Osnivačkim aktom ili statutom društva može da se odredi da se za ovakvu isplatu traže posebni finansijski izveštaji, preciziranja standarda računovodstvene prakse i navođenja metoda procene.

Odgovornost akcionara i članova organa društva za zabranjene isplate

Član 231.

(1) Akcionar akcionarskog društva je odgovoran za vraćanje društvu isplate koje suprotno ovom zakonu primi od društva, ako je znao ili je prema okolnostima morao da zna da je isplata zabranjena.

(2) Pored akcionara u slučaju iz stava 1. ovog člana odgovara i direktor društva ili članovi upravnog odbora, u skladu sa odredbama ovog zakona kojima se uređuje njihova imovinska odgovornost.

Odsek 5.

Zajam i kapital

Zajam umesto kapitala

Član 232.

(1) Akcionar akcionarskog društva koji društvu u vreme poslovne krize ne poveća sopstveni kapital kao dobar privrednik, već društvu da zajam, može u stečajnom postupku ostvarivati zahtev za povraćaj zajma samo kao stečajni poverilac sa neobezbeđenim potraživanjem, u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečajni postupak.

(2) Treće lice koje akcionarskom društvu u vreme iz stava 1. ovog člana da zajam umesto da mu akcionari pribave sopstveni kapital, a kome akcionar društva da neko obezbeđenje za povraćaj zajma, može u stečajnom postupku protiv društva ostvarivati zahtev za povraćaj zajma za iznos koji nije uspeo namiriti iz dobijenog obezbeđenja, kao stečajni poverilac sa neobezbeđenim potraživanjem.

(3) Odredbe st. 1. i 2. ovog člana primenjuju se i na druge pravne poslove akcionara akcionarskog društva i trećih lica koji odgovaraju davanju zajma iz st. 1. i 2. ovog člana.

(4) Odredbe st. 1. do 3. ovog člana ne primenjuju se na akcionare društva čiji akcionarski kapital ne prelazi 1/10 osnovnog kapitala društva i koji nije direktor, ili član upravnog odbora društva.

(5) Ako akcionarsko društvo u poslednjoj godini pre podnošenja predloga za otvaranje stečajnog postupka nad društvom ili nakon podnošenja tog predloga, u slučajevima iz st. 1. do 3. ovog člana vrati zajam, akcionar društva koji je dao obezbeđenje za povraćaj zajma dužan je tako isplaćeni iznos vratiti društvu.

(6) Obaveza iz stava 5. ovog člana postoji do iznosa datog obezbeđenja akcionara za povraćaj zajma u vreme vraćanja zajma.

(7) Akcionar društva se oslobađa obaveze iz stava 5. ovog člana ako predmet datog obezbeđenja poveriocu stavi na raspolaganje društvu.

(8) Odredbe st. 1. do 7. shodno se primenjuju i na druge pravne poslove davanja zajma u smislu obligacionih odnosa.

Odeljak 9.

OSNOVNI KAPITAL

Odsek 1.

Osnovna načela

Minimalni osnovni kapital

Član 233.

(1) Novčani ulog osnovnog kapitala zatvorenog akcionarskog društva na dan uplate iznosi najmanje 10.000 (deset hiljada) evra u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu.

(2) Novčani ulog osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva na dan uplate iznosi najmanje 25.000 (dvadesetpet hiljada) evra u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu.

(3) Posebnim zakonom za osnivanje finansijskih, osiguravajućih organizacija, kao i privrednih društava koja obavljaju zakonom određene delatnosti kao akcionarska društva može se odrediti veći novčani deo minimalnog osnovnog kapitala.

(4) Registracija povećanja i smanjenja osnovnog kapitala zatvorenog akcionarskog društva vrši se, po pravilu, jednom godišnje i to u roku od 30 dana od dana održavanja godišnje skupštine akcionara društva.

(5) Na povećanje i smanjenje osnovnog kapitala kao i na održanje tog kapitala i održavanje skupštine akcionara kod gubitka koji ne prelazi 50% osnovnog kapitala zatvorenog akcionarskog društva, shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o povećanju, smanjenju i održavanju osnovnog kapitala, kao i odredbe o održavanju skupštine akcionara otvorenog akcionarskog društva.

Minimalna nominalna vrednost akcija

Član 234.

(1) Akcionarsko društvo može izdavati obične akcije sa nominalnom vrednošću akcija i bez te vrednosti, odnosno preferencijalne akcije sa nominalnom vrednošću.

(2) Najniža nominalna vrednost akcija ne može biti manja od iznosa koji se dobija kada se dinarska protivvrednost od pet evra zaokruži do najvišeg broja deljivog sa 10 u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu na dan podnošenja prijave za upis osnivanja akcionarskog društva, odnosno podnošenja prijave za upis promene osnovnog kapitala društva koji je registrovan.

(3) Akcije u ukupnoj vrednosti ne mogu se izdavati na iznos koji je manji od najnižeg iznosa osnovnog kapitala iz člana 233. ovog zakona. Ova vrednost obračunava se kao nominalna vrednost, odnosno kod akcija bez te vrednosti, računovodstvena vrednost.

(4) Akcije se ne mogu izdavati za iznos koji je niži od nominalne vrednosti, odnosno računovodstvene vrednosti kod akcija bez nominalne vrednosti.

(5) Akcije bez nominalne vrednosti jednako učestvuju u osnovnom kapitalu društva, s tim što iznos osnovnog kapitala po jednoj akciji ne može biti manji od iznosa iz stava 2. ovog člana. Na akcije bez nominalne vrednosti shodno se primenjuje stav 4. ovog člana.

(6) Učešće akcija u osnovnom kapitalu određuje se odnosom vrednosti tih akcija i ukupne vrednosti svih uplaćenih akcija.

(7) Vrednost akcija iz stava 6. ovog člana jednaka je zbiru vrednosti akcija sa nominalnom vrednošću i računovodstvenoj vrednosti akcija bez nominalne vrednosti.

Podela i spajanje akcija

Član 235.

(1) Akcionarsko društvo može podeliti svaku akciju bilo koje klase na dve ili više akcija iste klase i istovremeno smanjiti nominalnu vrednost akcija te klase, čime se ne menja osnovni kapital.

(2) Akcionarsko društvo može sve akcije bilo koje klase spojiti u manji broj akcija date klase i istovremeno povećati njihovu nominalnu vrednost, čime se ne menja osnovni kapital.

(3) Akcionarsko društvo može poništiti sopstvene akcije koje je steklo ili otkupilo na teret rezervi, u kom slučaju se ukupna nominalna vrednost ostalih akcija povećava za iznos upotrebljenih rezervi, čime se ne menja osnovni kapital društva.

(4) Spajanje i podela akcija iz st. 1. do 3. ovog člana akcionarsko društvo može da vrši ako se time ne povređuju prava imalaca varanata kao ni imalaca zamenljivih obveznica.

(5) U slučaju da spajanjem akcija ostaju delovi akcije čija je nominalna vrednost manja od vrednosti iz člana 234. stav 2. ovog zakona, društvo je dužno da ih otkupi po tržišnoj vrednosti, a ako nema tržišne vrednosti po vrednosti koja se utvrdi od strane nezavisnog procenjivača, u skladu s ovim zakonom.

(6) Odredbe st. 1. do 4. ovog člana shodno se primenjuju i na akcionarska društva koja su izdala akcije bez nominalne vrednosti.

(7) Spajanje i podela akcija povlači promenu osnivačkog akta u delu kojim je određen broj i nominalna vrednost akcija, što se vrši u skladu sa ovim zakonom.

Održavanje vrednosti osnovnog kapitala

Član 236.

(1) Vrednost neto imovine akcionarskog društva stalno se održava na nivou koji je jednak ili veći od zakonom propisane vrednosti minimalnog osnovnog kapitala uređene članom 233. ovog zakona.

(2) Ako se osnovni kapital akcionarskog društva iz bilo kojih razloga smanji ispod vrednosti iz stava 1. ovog člana, akcionarsko društvo dužno je da ga obezbedi u roku od šest meseci od dana tog smanjenja, osim ako u tom roku ne promeni pravnu formu privrednog društva.

(3) Ako društvo ne postupi u roku i na način iz stava 2. ovog člana otvara se postupak likvidacije.

Odsek 2.

Povećanje osnovnog kapitala

Pododsek 1.

Osnovna načela

Donošenje odluke

Član 237.

(1) Osnovni kapital otvorenog akcionarskog društva povećava se odlukom skupštine akcionara, osim u slučaju odobrenog kapitala kada takvu odluku može doneti i upravni odbor, u skladu sa članom 205. st. 4. do 6. ovog zakona.

(2) Odlukom o povećanju osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva menja se osnivački akt.

(3) Odlukom o povećanju osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva određuje se iznos povećanja, način povećanja, početak učestvovanja u raspodeli dobiti, vreme uplate odnosno unošenja uloga u imovinu društva, kao i druga pitanja u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrednosti.

(4) Odluka o novoj emisiji akcija po osnovu novih uloga može se doneti tek nakon potpune uplate već upisanih akcija iz prethodne uspele emisije, osim ako je osnivačkim aktom ili odlukom o emisiji predviđeno da se osnovni kapital može povećati ako je uneseno najmanje 9/10 upisanih akcija.

(5) Ograničenje iz stava 4. ovog člana ne primenjuje se kod povećanja osnovnog kapitala pri statusnim promenama, kao i u slučaju povećanja osnovnog kapitala ulozima u stvarima i pravima i kod povećanja osnovnog kapitala izdavanjem akcija zaposlenima u društvu i povezanim društvima.

Načini povećanja

Član 238.

(1) Osnovni kapital otvorenog akcionarskog društva može se povećati:

1) novim ulozima;

2) pretvaranjem zamenljivih obveznica u akcije i upisom akcija po osnovu prava imalaca varanata na takav upis (uslovno povećanje);

3) iz sredstava društva.

(2) Pri povećanju osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva vrši se izdavanje novih akcija ili se povećava nominalna vrednost postojećih akcija.

Vrste emisije

Član 239.

(1) Akcije otvorenog akcionarskog društva pri povećanju osnovnog kapitala mogu se izdavati putem zatvorene emisije i otvorene (javne) emisije.

(2) Zatvorena emisija akcija u smislu stava 1. ovog člana je emisija namenjena postojećim akcionarima i imalcima varanata i zamenljivih obveznica i/ili ograničenom broju profesionalnih investitora, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrednosti.

(3) Otvorena emisija iz stava 1. ovog člana je emisija namenjena licima koja nemaju pravo prečeg upisa, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrednosti.

(4) Zatvoreno akcionarsko društvo može da vrši zatvorenu emisiju, a otvoreno akcionarsko društvo pored otvorene emisije može da vrši i zatvorenu emisiju.

Vrednost akcija iz nove emisije

Član 240.

Akcije iz nove emisije izdaju se po tržišnoj vrednosti utvrđenoj ovim zakonom.

Pododsek 2.

Povećanje osnovnog kapitala novim ulozima

Povećanje osnovnog kapitala ulozima u novcu, stvarima i pravima

Član 241.

(1) Osnovni kapital otvorenog akcionarskog društva povećava se novim ulozima koji mogu biti novčani ili nenovčani (stvari i/ili prava), u skladu sa odlukom o povećanju tog kapitala.

(2) Ako se ulažu stvari i/ili prava u odluci o povećanju osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva navode se predmet ili pravo koje društvo stiče ulaganjem, lice od kojeg ih društvo stiče, broj i nominalna vrednost, odnosno računovodstvena vrednost i broj akcija bez nominalne vrednosti koje se stiču takvim ulaganjem.

(3) Ako se ne navedu podaci iz stava 2. ovog člana, prema otvorenom akcionarskom društvu su bez dejstva ugovori o unosu stvari i prava i pravne radnje učinjene da bi se oni ispunili. Posle registracije povećanja osnovnog kapitala društva, nepostupanje na način iz stava 2. ovog člana ne utiče na valjanost toga povećanja, a akcionar koji je uneo taj ulog dužan je u ovom slučaju da uplati nominalnu vrednost akcija ili veći emisioni iznos, odnosno pripadajuću računovodstvenu vrednost za akcije bez nominalne vrednosti.

(4) Uloge u stvarima i pravima procenjuje jedan ili više nezavisnih procenjivača u skladu sa ovim zakonom.

Registracija i objavljivanje odluke

Član 242.

(1) Odluka o povećanju osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva novim ulozima registruje se i objavljuje u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata. Upis akcija po osnovu ove odluke ne može početi pre njene registracije i objavljivanja.

(2) Odluka o povećanju osnovnog kapitala ne može se registrovati posle isteka roka od šest meseci od usvajanja.

Upis novih akcija

Član 243.

(1) Akcije iz emisije kojom se osnovni kapital otvorenog akcionarskog društva povećava novim ulozima upisuju se i izdaju, u skladu s ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrednosti.

(2) Emisija iz stava 1. ovog člana po osnovu povećanja je uspela ako se ispune uslovi iz odluke o emisiji i objavljenog prospekta, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrednosti.

(3) Upisane akcije iz emisije iz stava 1. ovog člana novim ulozima uplaćuju se u skladu s odlukom o emisiji i sa ovim zakonom.

(4) Akcije otvorenog akcionarskog društva po osnovu novih uloga mogu se izdavati i preuzimaocima emisije, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrednosti.

(5) Ako se nove akcije pri povećanju osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva novim ulozima izdaju po višoj emisioj ceni od nominalne vrednosti taj višak predstavlja premiju emisije.

(6) Ako se akcije nove emisije pri povećanju osnovnog kapitala emituju iznad nominalne vrednosti odnosno računovodstvene vrednosti kod akcija bez nominalne vrednosti, višak mora da bude uplaćen pre registracije povećanja osnovnog kapitala.

Obaveštavanje Komisije za hartije od vrednosti i upis u Centralni registar

Član 244.

(1) Ako je emisija akcija po osnovu novih uloga uspela u skladu sa ovim zakonom, o tome se obaveštava Komisija za hartije od vrednosti, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrednosti.

(2) Po prijemu rešenja Komisije za hartije od vrednosti o uspešnosti emisije akcija po osnovu novih uloga, obaveštava se bez odlaganja Centralni registar hartija od vrednosti, radi upisa novoizdatih akcija po ovom osnovu i njihovih akcionara, odnosno radi upisa povećanja nominalne vrednosti postojećih akcija ili njihove računovodstvene vrednosti kod akcija bez nominalne vrednosti.

(3) Ako otvoreno akcionarsko društvo vodi knjigu akcija, promene iz stava 1. ovog člana upisuju se i u knjigu akcija.

Sticanje akcija i izdavanje potvrda

Član 245.

(1) Akcije ili potvrde o akcijama izdaju se upisnicima akcija srazmerno uplaćenim ulozima odnosno unetim ulozima u imovinu društva po osnovu povećanja osnovnog kapitala takvim ulozima.

(2) Nove akcije ili potvrde o akcijama mogu se izdavati posle upisa u Centralni registar hartija od vrednosti. Nove akcije ili potvrde o akcijama izdate pre ovog upisa ništave su, a za štetu iz takvog izdavanja imaocima akcija solidarno odgovaraju izdavalac i upravni odbor društva.

(3) Pod izdavanjem akcija ili potvrda o akcijama u smislu stava 1. ovog člana smatra se upis na odgovarajuće račune akcionara u Centralnom registru hartija od vrednosti i izdavanje izvoda sa tih računa.

Registracija i objavljivanje povećanja kapitala

Član 246.

(1) Povećanje osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva novim ulozima registruje se i objavljuje, u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

(2) Osnovni kapital otvorenog akcionarskog društva je povećan danom objavljivanja registracije povećanja toga kapitala.

Pododsek 3.

Uslovno povećanje osnovnog kapitala

Pretpostavke

Član 247.

(1) Skupština akcionara pri donošenju odluke o emisiji zamenljivih obveznica i varanata može istovremeno doneti odluku o uslovnom povećanju osnovnog kapitala za iznos kojim bi se pokrila prava imalaca ovih hartija za njihovu konverziju u akcije (uslovno povećanje kapitala).

(2) Iznos osnovnog kapitala iz stava 1. ovog člana ne može preći polovinu osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva koji postoji u momentu donošenja te odluke.

(3) Odluka skupštine akcionara suprotna odluci o uslovnom povećanju osnovnog kapitala, ništava je.

Sadržaj odluke

Član 248.

U odluci o uslovnom povećanju osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva navodi se:

1) namena uslovnog povećanja osnovnog kapitala;

2) lica koja se mogu koristiti pravom prvenstva pri upisu akcija (imaoci varanata i zamenljivih obveznica);

3) rok u kome se ostvaruje uslovno povećanje kapitala i uslovi za korišćenje prava;

4) cena po kojoj se izdaju akcije ili metode po kojima se ona može odrediti radi ostvarivanja prava imalaca varanata;

5) raspodela prava iz tačke 2) ovog člana, vreme za koje se imaoci tog prava mogu koristiti tim pravom, kao i vreme čekanja da ga prvi put koriste, a koje ne može biti kraće od dve godine od dana donošenja odluke.

Registracija i objavljivanje odluke

Član 249.

(1) Odluka o uslovnom povećanju osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva prijavljuje se radi registracije i objavljivanja, u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

(2) Postupak zamene zamenljivih obveznica u akcije i upisa akcija imalaca varanata ne može početi pre registracije i objavljivanja registracije iz stava 1. ovog člana.

Izjava o ostvarenju prava upisa i zamene

Član 250.

(1) Prava upisa imalaca zamenljivih obveznica izvršavaju se njihovom pisanom izjavom da ih pretvaraju u akcije. Davanje ove izjave zamenjuje upis akcija i plaćanje akcija.

(2) Prava upisa akcija imalaca varanata izvršavaju se njihovom pisanom izjavom o upisu akcija društva pri novoj emisiji radi povećanja osnovnog kapitala novim ulozima, u skladu sa ovim zakonom.

(3) U izjavi iz st. 1. i 2. ovog člana navodi se broj akcija koje se upisuju i njihova nominalna vrednost, odnosno kod akcija bez nominalne vrednosti njihov broj, klasa akcija ako se izdaju akcije više klasa, podaci iz člana 191. ovog zakona ako se unose stvari i prava, kao i dan donošenja odluke.

(4) Izjava o upisu akcija koja ne sadrži podatke iz stava 3. ovog člana ili koja sadrži ograničenje obaveze davaoca izjave, ništava je.

(5) Ako se i pored ništavosti izjave o pravu upisa izdaju akcije, davalac izjave ne može se pozivati na ništavost izjave ako je na osnovu nje ostvarivao prava kao akcionar i ispunjavao obaveze akcionara.

(6) Prema akcionarskom društvu ne deluju ograničenja koja nisu sadržana u izjavi o pravu upisa.

Obaveštavanje Komisije za hartije od vrednosti i upis u Centralni registar

Član 251.

(1) O okončanju postupka iz člana 250. ovog zakona obaveštava se Komisija za hartije od vrednosti, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrednosti.

(2) Po prijemu rešenja Komisije za hartije od vrednosti, obaveštava se bez odlaganja Centralni registar hartija od vrednosti, radi upisa novoizdatih akcija po ovom osnovu i njihovih akcionara.

(3) Ako otvoreno akcionarsko društvo vodi knjigu akcija, podaci iz stava 2. ovog člana upisuju se i u tu knjigu.

Sticanje akcija i izdavanje potvrde o akcijama

Član 252.

(1) Nove akcije ili potvrde o akcijama kod uslovnog povećanja osnovnog kapitala mogu se izdavati posle upisa u Centralni registar hartija od vrednosti. Nove akcije ili potvrde o akcijama izdate pre upisa u Centralni registar hartija od vrednosti ništave su, a za štetu iz takvog izdavanja imaoćima akcija solidarno odgovaraju izdavalac i upravni odbor društva.

(2) Pod izdavanjem akcija i sticanjem potvrda o akcijama u smislu stava 1. ovog člana, smatra se upis na odgovarajuće račune akcionara u Centralnom registru hartija od vrednosti i izdavanje izvoda sa tih računa.

(3) Upravni odbor otvorenog akcionarskog društva kod uslovnog povećanja osnovnog kapitala izdaje akcije, odnosno potvrde o akcijama u skladu sa stavom 1. ovog člana samo radi ispunjenja cilja donete odluke.

(4) Upravni odbor otvorenog akcionarskog društva izdaje akcije u zamenu za zamenljive obveznice pod uslovom da se razlika između većeg iznosa za koji su izdate te obveznice i iznosa za koji su izdate te obveznice, pokrije iz ostalih rezervi, ako se rezerve mogu upotrebiti za tu namenu, ili dodatnom uplatom lica koje je ovlašćeno za zamenu obveznice.

Registracija i objavljivanje povećanja kapitala

Član 253.

(1) Zastupnici otvorenog akcionarskog društva u roku od 30 dana po isteku poslovne godine, podnose prijavu za registraciju povećanja osnovnog kapitala po osnovu ukupnog iznosa akcija izdatih u toj godini zamenom zamenljivih obveznica i ostvarenjem prvenstvenog prava upisa akcija imalaca varanata.

(2) Uz prijavu iz stava 1. ovog člana za registraciju, prilažu se i drugi dokazi i isprave utvrđeni zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

(3) Povećanje osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva pretvaranjem zamenljivih obveznica u akcije i upisom akcija od strane imalaca varanata objavljuje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata. Počev od tog momenta smatra se da je osnovni kapital akcionarskog društva povećan po ovom osnovu.

Pododsek 4.

Povećanje osnovnog kapitala iz sredstava društva

Pretpostavke

Član 254.

(1) Skupština otvorenog akcionarskog društva može odlučiti da se osnovni kapital društva poveća pretvaranjem rezervi i neraspoređene dobiti u osnovni kapital društva.

(2) Odluka iz stava 1. ovog člana sadrži iznos povećanja osnovnog kapitala, iznos sredstava rezervi, rezerve koje se pretvaraju u osnovni kapital, označenje da li se izdaju nove akcije za taj iznos ili se povećava nominalna vrednost, odnosno kod akcija bez nominalne vrednosti računovodstvena vrednost postojećih akcija i rok za ostvarenje prava akcionara.

(3) Rezerve i neraspoređena dobit akcionarskog društva ne mogu se pretvoriti u osnovni kapital ako je u bilansu uspeha na kojem se zasniva odluka iskazan gubitak. Rezerve za određenu namenu mogu se pretvoriti u neraspoređenu dobit samo ako je to u skladu sa tom namenom.

(4) Odluka o povećanju osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva iz sredstava društva zasniva se na poslednjim finansijskim izveštajima prethodne poslovne godine ako su potvrđeni od revizora i usvojeni najviše osam meseci pre podnošenja prijave ove odluke za registraciju.

(5) Ako skupština otvorenog akcionarskog društva ne imenuje posebne revizore za finansijske izveštaje iz stava 4. ovog člana, smatra se da je imenovan onaj revizor kojeg je za reviziju poslednjih finansijskih izveštaja odredila skupština akcionara ili prema okolnostima slučaja i revizor koga imenuje sud u vanparničnom postupku, u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija.

Imaoci prava po osnovu povećanja osnovnog kapitala iz sredstava društva

Član 255.

(1) Pravo na besplatne akcije po osnovu povećanja osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva iz sredstava društva raspoloživih za te namene imaju akcionari društva na dan donošenja te odluke prema evidenciji u Centralnom registru hartija od vrednosti, odnosno akcionari društva na dan utvrđen u toj odluci, srazmerno njihovom učešću u postojećem osnovnom kapitalu društva.

(2) Odluka skupštine akcionara koja nije u skladu sa stavom 1. ovog člana, ništava je.

(3) Pravo iz stava 1. ovog člana imaju i:

- 1) upisnici akcija, odnosno akcionari sa delimično plaćenim akcijama srazmerno učešću njihovog uplaćenog dela u osnovnom kapitalu društva;
- 2) imaoci zamenljivih obveznica otvorenog akcionarskog društva srazmerno nominalnoj vrednosti, odnosno računovodstvenoj vrednosti akcija kod društava sa akcijama bez nominalne vrednosti koje im pripadaju zamenom zamenljivih obveznica u akcije.

(4) Pravo iz stava 1. ovog člana pripada i sopstvenim akcijama društva srazmerno njihovom učešću u postojećem osnovnom kapitalu društva.

Pravo na deo akcije

Član 256.

(1) Ako se pri povećanju osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva iz sredstava društva stekne pravo na deo jedne nove akcije u postojećem osnovnom kapitalu društva, to pravo se može prenositi i naslediti.

(2) Prava iz nove akcije mogu se koristiti ako se prava iz stava 1. ovog člana koja zajedno daju celu akciju sjedine kod jednog akcionara ili ako više imalaca prava na deo akcije zajedno čine celu akciju odluče da zajedno koriste ta prava.

Pravo na dividendu i podelu likvidacione mase

Član 257.

(1) Nove akcije stečene po osnovu povećanja osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva iz sredstava društva, odnosno deo povećanja nominalne vrednosti ili računovodstvene vrednosti kod akcija bez nominalne vrednosti po ovom osnovu, učestvuju u pravu na dividendu ili u podeli likvidacione mase za celu poslovnu godinu u kojoj je doneta odluka o povećanju osnovnog kapitala akcionarskog društva iz sredstava društva, ako odlukom o povećanju osnovnog kapitala po ovom osnovu nije drukčije određeno.

(2) Odlukom o povećanju osnovnog kapitala iz sredstava otvorenog akcionarskog društva može se odrediti da nove akcije učestvuju u odlučivanju o raspodeli dobiti društva i podeli dividendi akcionarima i u poslovnoj godini koja je istekla pre donošenja te odluke, ako se ova odluka donese pre nego što se donese odluka o podeli dobiti za poslovnu godinu koja je prethodila godini u kojoj se donosi odluka o povećanju osnovnog kapitala po ovom osnovu.

Obaveštavanje Komisije za hartije od vrednosti i upis u Centralni registar

Član 258.

(1) O okončanju postupka iz čl. 254. i 255. ovog zakona obaveštava se Komisija za hartije od vrednosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrednosti.

(2) Po prijemu rešenja Komisije za hartije od vrednosti iz stava 1. ovog člana, obaveštava se bez odlaganja Centralni registar hartija od vrednosti, radi upisa novoizdatih akcija po ovom osnovu i njihovih akcionara, odnosno radi upisa povećanja nominalne vrednosti postojećih akcija ili njihove računovodstvene vrednosti kod akcija bez nominalne vrednosti.

(3) Ako otvoreno akcionarsko društvo vodi knjigu akcija, podaci iz stava 2. ovog člana upisuju se i u knjigu akcija.

Sticanje akcija i izdavanje potvrda

Član 259.

(1) Nove akcije ili potvrde o akcijama po osnovu povećanja osnovnog kapitala iz sredstava društva mogu se u obliku izvoda iz Centralnog registra hartija od vrednosti davati akcionarima posle upisa iz člana 258. stav 2. ovog zakona.

(2) Nove akcije ili potvrde o akcijama date akcionarima pre upisa u Centralni registar hartija od vrednosti iz stava 1. ovog člana, ništave su, a za štetu od tog davanja imaocima akcija solidarno odgovaraju izdavalac i upravni odbor.

(3) Pod izdavanjem akcija i potvrda o akcijama u smislu stava 1. ovog člana smatra se upis na odgovarajuće račune akcionara u Centralnom registru hartija od vrednosti i izdavanje izvoda sa tih računa.

Registracija odluke o povećanju, povećanja osnovnog kapitala i objavljivanje

Član 260.

(1) Odluka o povećanju osnovnog kapitala iz sredstava otvorenog akcionarskog društva registruje se i objavljuje, u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

(2) Odluka o povećanju osnovnog kapitala iz sredstava otvorenog akcionarskog društva ništava je ako se ne registruje u roku od tri meseca od dana donošenja.

(3) Rok iz stava 2. ovog člana zastaje ako je pokrenut sudski spor o pobijanju odluke skupštine akcionara u skladu sa ovim zakonom.

(4) Osnovni kapital otvorenog akcionarskog društva povećan je iz sredstava društva danom registracije.

Odsek 3.

Smanjenje osnovnog kapitala

Pododsek 1.

Osnovno načelo

Odluka

Član 261.

(1) Odluku o smanjenju osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva poništenjem sopstvenih akcija donosi upravni odbor društva, a odluku o smanjenju osnovnog kapitala i poništenju akcija po drugim osnovima utvrđenim osnivačkim aktom društva donosi skupština akcionara, ako osnivačkim aktom ili statutom društva nije drukčije određeno.

(2) Odlukom o smanjenju osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva utvrđuje se obim, cilj, vrsta i način sprovođenja smanjenja osnovnog kapitala.

(3) Odlukom o smanjenju osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva menja se osnivački akt.

Vrste smanjenja

Član 262.

(1) Osnovni kapital otvorenog akcionarskog društva može se smanjiti u redovnom postupku, pojednostavljenom postupku i postupku smanjenja radi pretvaranja u rezerve.

(2) Smanjenje osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva po jednom osnovu može se vršiti istovremeno sa povećanjem njegovog osnovnog kapitala po drugom osnovu.

Pododsek 2.

Smanjenje u redovnom postupku

Načini

Član 263.

Smanjenje osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva u redovnom postupku vrši se:

- 1) poništenjem stečenih sopstvenih akcija i povlačenjem i poništenjem akcija u posedu akcionara;
- 2) smanjivanjem nominalne vrednosti akcija ili računovodstvene vrednosti kod akcija bez nominalne vrednosti;
- 3) isplatom uplaćenog iznosa akcionarima za akcije koje nisu u potpunosti uplaćene i neizdavanjem tih akcija.

Poništenje sopstvenih akcija i povlačenje i poništenje akcija

Član 264.

(1) Pri smanjenju osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva prvo se poništavaju sopstvene akcije koje se u skladu sa članom 224. st. 3. i 4. ovog zakona moraju poništiti.

(2) Ako društvo nema sopstvenih akcija, osnovni kapital otvorenog akcionarskog društva može se smanjiti povlačenjem akcija od akcionara i njihovim poništenjem u skladu sa čl. 227. do 229. ovog zakona.

(3) Povlačenje i poništenje akcija od akcionara i smanjenje osnovnog kapitala u redovnom postupku po tom osnovu može se vršiti u skladu sa odredbama ovog zakona o zaštiti prava poverilaca otvorenog akcionarskog društva.

(4) Stav 3. ovog člana ne primenjuje se u slučajevima kada ne dolazi do smanjenja tog kapitala i to:

- 1) kada se radi o povlačenju i poništenju akcija koje su u potpunosti uplaćene a poništavaju se istovremeno kada su date besplatno na raspolaganje društvu;
- 2) kada se akcije koje su u potpunosti uplaćene povlače i poništavaju isplatom na teret sredstava koja su raspoloživa za te namene, a u skladu sa ograničenjima plaćanja uređenim članom 230. ovog zakona;
- 3) u slučaju akcija bez nominalne vrednosti kad je skupština odlučila da se povlačenjem i poništenjem akcija povećava učešće preostalih akcija u osnovnom kapitalu društva, odnosno kod akcija sa nominalnom vrednošću kada se uz poništenje povučenih akcija poveća nominalna vrednost nepovučenih izdatih akcija do iznosa koji je dovoljan da se izbegne smanjenje osnovnog kapitala, a povučene i poništene akcije su stečene iz sredstava koja su raspoloživa za te namene, a u skladu sa članom 230. ovog zakona;
- 4) u slučaju istovremenog izdavanja novih akcija u nominalnoj vrednosti povučenih akcija, odnosno računovodstvenoj vrednosti povučenih akcija kod akcija bez nominalne vrednosti, u skladu sa odredbama ovog zakona o minimalnom osnovnom kapitalu društva.

Shodna primena

Član 265.

Na smanjenje osnovnog kapitala smanjenjem nominalne vrednosti, odnosno računovodstvene vrednosti kod akcija bez nominalne vrednosti, kao i na smanjenje upisanog kapitala akcionarskog društva po osnovu isplate uplaćenog iznosa akcionarima za akcije koje nisu u potpunosti uplaćene i neizdavanjem tih akcija, shodno se primenjuju odredbe člana 264. ovog zakona.

Načelo ravnopravnosti

Član 266.

(1) Odlukom o smanjenju osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva u redovnom postupku ne može se povrediti princip ravnopravnosti akcionara iste klase.

(2) Ravnopravnost akcionara iste klase obezbeđuje se srazmernim povlačenjem i poništenjem akcija od akcionara, odnosno srazmernim smanjenjem nominalne vrednosti odnosno računovodstvene vrednosti svih akcija akcionara date klase akcija, kao i povlačenjem i poništenjem akcija i smanjenjem osnovnog kapitala kupovinom od akcionara na berzi i drugim organizovanim tržištima ili javnom ponudom akcionarima u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrednosti, osnivačkim aktom i odlukom skupštine o smanjenju osnovnog kapitala. Ponuda za kupovinu akcija radi povlačenja i poništenja sadrži naznaku broja akcija koje se otkupljuju.

(3) Ako je iznos smanjenja osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva odlukom o smanjenju određen kao fiksni iznos, a sprovođenjem postupka povlačenja i poništenja akcija od akcionara na berzi ili drugim organizovanim tržištima ili putem javne ponude, ne ostvari se taj iznos, mora se izmeniti odluka skupštine o iznosu smanjenja ili izabrati novi način smanjenja osnovnog kapitala.

(4) Ravnopravnost akcionara iste klase obezbeđuje se i smanjenjem osnovnog (upisanog) kapitala otvorenog akcionarskog društva neizdavanjem neplaćenih akcija akcionarima koji su u docnji sa plaćanjem i isplatom akcionarima iznosa koje su uplatili društvu za te akcije, u skladu sa ovim zakonom.

Registracija i objavljivanje odluke o smanjenju

Član 267.

Odluka o smanjenju osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva u redovnom postupku prijavljuje se radi registracije i objavljivanja u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

Objava odluke i zaštita poverilaca

Član 268.

(1) Odluka o smanjenju osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva u redovnom postupku posle registracije objavljuje se dva puta u razmaku od 30 dana, sa pozivom poveriocima da prijave svoja potraživanja.

(2) Poverioci čija su nedospela potraživanja nastala pre poslednje objave registracije odluke o smanjenju osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva mogu tražiti obezbeđenje tih potraživanja (ili isplatu potraživanja iako nisu dospela ako je tako određeno predmetnom odlukom), u roku od 90 dana od dana druge objave registracije te odluke. Obezbeđenje ne mogu tražiti poverioci koji u slučaju stečaja imaju pravo prvenstvenog namirenja iz stečajne mase dužnika, kao ni drugi poverioci sa obezbeđenim potraživanjem.

(3) U slučaju smanjenja osnovnog kapitala u redovnom postupku otvorenog akcionarskog društva, isplate akcionarima moguće su po proteku 90 dana od druge objave upisa te odluke u registar i posle pružanja obezbeđenja ili podmirenja potraživanja poveriocima koji su blagovremeno prijavili potraživanja.

Obaveštavanje Centralnog registra

Član 269.

(1) O sprovedenom smanjenju osnovnog kapitala otvoreno akcionarsko društvo obaveštava bez odlaganja Centralni registar hartija od vrednosti radi upisa na odgovarajuće račune akcionara smanjenja broja akcija po osnovu povlačenja i poništaja akcija ili radi upisa smanjenja nominalne ili računovodstvene vrednosti kod akcija bez nominalne vrednosti, odnosno radi brisanja upisanih akcija koje su delimično uplaćene i čijim je akcionarima isplaćen ranije uplaćeni iznos.

(2) Ako otvoreno akcionarsko društvo vodi knjigu akcija, smanjenje osnovnog odnosno upisanog kapitala u skladu sa stavom 1. ovog člana upisuje se i u knjigu akcija.

Registracija smanjenja osnovnog kapitala, objavljivanje i dejstvo

Član 270.

(1) Smanjenje osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva u redovnom postupku prijavljuje se za registraciju i objavljuje u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

(2) Smanjenje osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva u redovnom postupku ne može se registrovati pre ispunjenja zahteva poverilaca iz člana 268. ovog zakona i pre upisa u Centralni registar iz člana 269. ovog zakona.

(3) Osnovni kapital otvorenog akcionarskog društva smanjen je danom objavljivanja registracije tog smanjenja za nominalni ili računovodstveni iznos povučenih i poništenih akcija, odnosno za iznos smanjenja nominalne vrednosti akcija, odnosno računovodstvene vrednosti kod akcija bez nominalne vrednosti.

(4) Registrovani upisani kapital otvorenog akcionarskog društva smanjen je danom objavljivanja registracije smanjenja tog kapitala uključujući i smanjenje za iznos isplate akcionarima delimično uplaćenih akcija.

Pododsek 3.

Smanjenje u pojednostavljenom postupku

Princip

Član 271.

(1) Osnovni kapital otvorenog akcionarskog društva može se smanjiti na pojednostavljen način radi izravnavanja sa nižom vrednošću neto imovine, da bi se pokrili gubici, a u odluci o smanjenju osnovnog kapitala navodi se da se kapital smanjuje sa tim ciljem.

(2) Smanjenje osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva u pojednostavljenom postupku radi pokrivanja gubitaka može se vršiti samo ako društvo ne raspolaže neraspoređenom dobiti i rezervama koje se mogu koristiti za te namene.

(3) Na smanjenje osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva u pojednostavljenom postupku ne primenjuju se odredbe ovog zakona o pozivu poveriocima i zaštiti prava poverilaca kod smanjenja osnovnog kapitala u redovnom postupku.

(4) Na smanjenje osnovnog kapitala iz stava 1. ovog člana, u pojednostavljenom postupku, shodno se primenjuju čl. 263. do 267. i čl. 269. i 270. ovog zakona.

Pododsek 4

Smanjenje pretvaranjem u rezerve

Limit

Član 272.

(1) Na smanjenje osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva u slučaju prenosa u rezerve koje ne prelazi 10% osnovnog kapitala za pokrivanje budućih gubitaka društva ili za povećanje osnovnog kapitala iz sredstava društva ne primenjuju se odredbe ovog zakona o pozivu poveriocima i zaštiti prava poverilaca pri smanjenju osnovnog kapitala u redovnom postupku.

(2) Pri smanjenju osnovnog kapitala iz stava 1. ovog člana u rezerve se unosi iznos jednak nominalnoj vrednosti povučениh i poništenih akcija po ovom osnovu smanjenja osnovnog kapitala, a kod akcija bez nominalne vrednosti iznos jednak računovodstvenoj vrednosti.

(3) Na smanjenje osnovnog kapitala iz stava 1. ovog člana shodno se primenjuju čl. 263. do 267. i čl. 269. i 270. ovog zakona.

Pododsek 5.

Iskaz osnovnog kapitala nakon smanjenja

Pravilo

Član 273.

(1) U finansijskom izveštaju za poslednju poslovnu godinu koja prethodi poslovnoj godini u kojoj je doneta odluka o smanjenju osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva, osnovni kapital i rezerve iz dobiti iskazuju se u visini u kojoj bi trebalo da budu da je isto smanjenje osnovnog kapitala izvršeno u toj prethodnoj godini.

(2) Odluka o usvajanju finansijskog izveštaja donosi se istovremeno sa odlukom o smanjenju osnovnog kapitala.

(3) Finansijski izveštaj otvorenog akcionarskog društva ne može da se objavi u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrednosti pre nego što se odluka o smanjenju osnovnog apitala registruje.

Pododsek 6

Istovremeno smanjenje i povećanje

Najveći iznos smanjenja

Član 274.

(1) Osnovni kapital otvorenog akcionarskog društva može da se smanji smanjenjem u redovnom postupku samo do iznosa minimalnog osnovnog kapitala ovog društva propisanog članom 233. stav 2. ovog zakona. U slučaju smanjenja osnovnog kapitala ispod propisanog minimalnog iznosa osnovnog kapitala pokreće se postupak likvidacije ili stečaja društva u skladu sa zakonom.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, moguće je i smanjenje osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva u redovnom postupku ispod tog minimuma ako se istovremeno sa odlukom o smanjenju osnovnog kapitala po jednom osnovu donese i odluka o povećanju tog kapitala po drugom osnovu tako da osnovni kapital dostigne propisani minimalni iznos, s tim da se to povećanje ne ostvaruje ulozima u stvarima i pravima.

(3) Odluke o smanjenju osnovnog kapitala u redovnom postupku i o istovremenom povećanju osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva ništave su ako se povećanje, odnosno smanjenje osnovnog kapitala ne registruje najkasnije u roku od šest meseci od dana donošenja. Ovaj rok ne teče za vreme dok teče spor po tužbi za pobijanje odluke o smanjenju ili o povećanju osnovnog kapitala i dok se za to ne dobije odobrenje državnog organa, ako je davanje tog odobrenja propisano.

(4) Odredbe člana 234. ovog zakona o minimalnoj nominalnoj vrednosti akcija primenjuju se i kad se vrši istovremeno smanjenje i povećanje osnovnog kapitala.

Odeljak 10.

SKUPŠTINA AKCIONARA

Odsek 1.

Opšte pravilo

Ostvarivanje prava akcionara

Član 275.

- (1) Skupštinu akcionarskog društva čine akcionari.
- (2) Svaki akcionar, u skladu sa statutom, lično ili preko punomoćnika ima pravo učestvovanja u radu skupštine akcionara, pravo glasa ako ima akcije sa pravom glasa, pravo podnošenja predloga i dobijanja odgovora u vezi sa pitanjem iz dnevnog reda, kao i pravo postavljanja pitanja u vezi sa dnevnim redom u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Odredbe člana 136. st. 2. do 4. ovog zakona o jednočlanom društvu s ograničenom odgovornošću primenjuju se shodno i na akcionarsko društvo sa jednim akcionarom.
- (4) Skupštini akcionara, po pravilu, prisustvuju i učestvuju u radu direktor ili članovi upravnog odbora, članovi nadzornog odbora, kao i revizor.

Odsek 2.

Vrste skupštine

Godišnja skupština

Član 276.

- (1) Skupština akcionara saziva se i održava jednom godišnje (godišnja skupština) najkasnije u roku od tri meseca od dana podnošenja upravnom odboru finansijskih izveštaja za svaku finansijsku godinu ili šest meseci posle završetka poslovne godine.
- (2) Godišnja skupština održava se na dan i u vreme utvrđeno osnivačkim aktom, odnosno odlukom upravnog odbora u skladu sa ovim zakonom i osnivačkim aktom.
- (3) Godišnja skupština akcionara održava se u sedištu društva, ako osnivačkim aktom akcionarskog društva nije drukčije određeno.
- (4) Neodržavanje godišnje skupštine u vreme iz stava 2. ovog člana ne utiče na valjanost drugih radnji akcionarskog društva.

Vanredna skupština i njeno sazivanje od strane manjinskih akcionara

Član 277.

- (1) Akcionarsko društvo može sazvati i vanrednu skupštinu akcionara, i to:
 - 1) na zahtev upravnog odbora ili bilo kog drugog lica koje je ovlašćeno osnivačkim aktom da sazove vanrednu skupštinu;
 - 2) na zahtev likvidatora društva, ako je društvo u likvidaciji;
 - 3) po pisanom zahtevu akcionara sa najmanje 10% akcija sa pravom glasa o pitanju predloženom za vanrednu skupštinu.

(2) Zahtev iz stava 1. tačka 3) ovog člana mora biti datiran, potpisan od strane svih akcionara koji ga podnose i mora da sadrži predlog dnevnog reda, kao i podatke: za identifikovanje tih akcionara; o broju akcija koje svaki od njih poseduje; o cilju ili ciljevima zbog kojih se skupština saziva.

(3) Zahtev iz stava 1. tačka 3) ovog člana za sazivanje skupštine smatra se da je primljen u akcionarskom društvu ako je uručen i adresovan na upravni odbor društva u sedište društva označeno u osnivačkom aktu.

(4) Dan na koji se utvrđuje lista akcionara koji su ovlašćeni da podnesu zahtev za vanrednu skupštinu je datum stavljanja prvog potpisa na taj zahtev.

(5) Upravni odbor akcionarskog društva dužan je da donese odluku o prihvatanju ili odbijanju sazivanja vanredne skupštine najkasnije u roku od 10 dana od dana prijema zahteva. Upravni odbor dužan je da na adresu navedenu u zahtevu, najkasnije u roku od sedam dana od dana donošenja ove odluke, obavesti o tome svako lice koje je zahtevalo sazivanje vanredne skupštine. Odluka o odbijanju sazivanja vanredne skupštine obavezno sadrži razloge odbijanja.

(6) Zahtev za sazivanje skupštine koji je podneo ovlašćeni podnosilac, može biti odbijen:

- 1) ako nije podnet u skladu sa stavom 1. tačka 3) i st. 2. do 5. ovog člana;
- 2) ako akcionari koji su podneli zahtev ne poseduju ili ne zastupaju propisani procenat glasova;
- 3) ako nijedno od predloženih pitanja za dnevni red vanredne skupštine nije u delokrugu skupštine.

(7) Vanredna skupština može odlučivati jedino o pitanjima navedenim u zahtevu podnetom u skladu sa stavom 1. tačka 3) i st. 2. do 4. ovog člana.

Skupština po nalogu suda

Član 278.

(1) Ako se godišnja skupština akcionarskog društva ne održi u propisanom roku, nadležni sud u vanparničnom postupku može naložiti njeno održavanje na zahtev akcionara koji ima pravo da prisustvuje i da glasa na godišnjoj skupštini ili direktora, odnosno člana upravnog odbora društva. Sud ima ovlašćenje da imenuje privremenog zastupnika sa ovlašćenjem da sazove i predsedava sednici skupštine i utvrdi mesto i datum održavanja, kao i dnevni red sednice u skladu s ovim zakonom.

(2) Ako se vanredna skupština akcionarskog društva ne održi najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema zahteva ili na dan koji utvrdi upravni odbor u skladu sa članom 277. stav 5, nadležni sud u vanparničnom postupku može naložiti njeno održavanje po zahtevu bilo kog akcionara koji je potpisnik zahteva za sazivanje.

(3) U slučajevima iz st. 1. i 2. ovog člana sud u vanparničnom postupku dužan je da donese rešenje u roku od 48 sati od prijema zahteva.

(4) Troškove održavanja bilo koje skupštine akcionara po nalogu suda snosi akcionarsko društvo.

Vanredna skupština zatvorenog akcionarskog društva

Član 279.

Vanredna skupština akcionara zatvorenog akcionarskog društva održava se i bez sazivanja i objavljivanja dnevnog reda u skladu sa ovim zakonom ako joj prisustvuju svi akcionari sa pravom glasa i ako se nijedan akcionar tome ne protivi, ako osnivačkim aktom i statutom nije drukčije određeno.

Vanredna skupština akcionarskog društva u slučaju poslovanja sa gubitkom

Član 280.

Skupština akcionarskog društva obavezno se saziva bez odlaganja, ako se kod izrade finansijskih izveštaja ili u drugim slučajevima utvrdi da akcionarsko društvo posluje sa gubitkom koji ne prelazi iznos od 50% osnovnog kapitala.

Odsek 3.

Postupak sazivanja, obaveštavanja i rada

Pravila

Član 281.

(1) Pisani poziv za sednicu skupštine akcionara upućuje se svakom akcionaru najkasnije 30 dana i najranije 60 dana pre dana održavanja sednice skupštine, a pisani poziv svakom akcionaru za vanrednu skupštinu daje se najkasnije 15 dana i najranije 30 dana pre dana sednice skupštine. Poziv se dostavlja poštom ili elektronskom poštom, ako je akcionar dao pisanu saglasnost za obaveštenje elektronskom poštom, svakom akcionaru koji ima pravo glasa na skupštini. Poziv dostavlja ili organizuje dostavljanje predsednik upravnog odbora ili drugi član odbora ili drugo lice koje je ovlašćeno da sazove skupštinu.

(2) Akcionarsko društvo uz pisani poziv iz stava 1. ovog člana dostavlja finansijske izveštaje, zajedno sa izveštajem revizora, izveštajem nadzornog odbora ako odbor postoji, izveštajem upravnog odbora o poslovanju društva, tekst bilo kog predloga za promene osnivačkog akta, opis bilo kog ugovora ili drugog pravnog posla predloženog za odobrenje, kao i druge akte u skladu sa osnivačkim aktom društva, ovim zakonom, zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrednosti i drugim zakonom.

(3) Dan dostavljanja poziva iz stava 1. ovog člana u smislu ovog zakona smatra se dan slanja poštom preporučenom pošiljkom ili elektronskom poštom.

(4) Izuzetno od stava 1. ovog člana otvoreno akcionarsko društvo, ako je tako određeno osnivačkim aktom, može umesto upućivanja individualnog poziva svakom akcionaru da objavljuje poziv za sednicu skupštine akcionara bez prekida i na internet stranici društva tokom vremena iz stava 1. ovog člana i uz to da objavi poziv u najmanje jednom dnevnom listu koji se distribuira na teritoriji Republike Srbije u tiražu od najmanje 100.000 primeraka, najmanje 30

dana i najviše 60 dana pre održavanja, u slučaju godišnje skupštine, i ne manje od 15 dana ni više od 30 dana pre dana održavanja, u slučaju vanredne skupštine.

(5) Obaveštenje o godišnjoj skupštini iz stava 4. ovog člana obavezno sadrži vreme i mesto održavanja, predlog dnevnog reda sednice skupštine sa naznakom pitanja o kojima se glasa na skupštini i predloga odluka o kojima se odlučuje na toj sednici (posebno uključujući izbor članova upravnog odbora i predlog za raspodelu dividendi), kao i navod da društvo obezbeđuje kopiju finansijskog izveštaja, zajedno sa izveštajem revizora, izveštajem nadzornog odbora ako postoji, izveštajem upravnog odbora o poslovanju društva, tekst bilo kog predloga za promene osnivačkog akta, opis bilo kog ugovora ili drugog pravnog posla predloženog za odobrenje, kao i druga akta u skladu sa osnivačkim aktom društva, ovim zakonom, zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrednosti i drugim zakonom, svakom akcionaru koji to zahteva, u sedištu društva u redovno radno vreme.

(6) Obaveštenje o vanrednoj skupštini iz stava 4. ovog člana obavezno sadrži vreme i mesto održavanja sednice skupštine, opis razloga zbog kog se saziva i dnevni red koji predlažu lica koja sazivaju ili zahtevaju njeno sazivanje.

Odustanak akcionara od obaveštenja

Član 282.

Ako je zakonom, osnivačkim aktom ili statutom obavezno pisano obaveštavanje akcionara i ako akcionar odustane od tog obaveštavanja pisanim putem obaveštenje iz člana 281. stav 4. ovog zakona ima pravno dejstvo poslatog pisanog poziva.

Pravo prigovora

Član 283.

(1) Akcionar koji prisustvuje skupštini nema pravo prigovora na izostanak obaveštenja ili nedostatak obaveštenja o sazivanju sednice skupštine.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana akcionar koji prisustvuje sednici skupštine može staviti obrazložen prigovor na obaveštenja koje ne sadrži sve priloge u skladu sa članom 281. st. 5. i 6. ovog zakona u pisanoj formi na početku te sednice ili za vreme njenog održavanja ili preduzimajući neku radnju na skupštini zato što propisno obaveštenje nije dato.

(3) O prigovoru iz stava 2. ovog člana odlučuje se na način određen statutom društva i poslovníkom skupštine.

Dnevni red

Član 284.

(1) Na sednici skupštine akcionara može se odlučivati samo o tačkama dnevnog reda koje su valjano objavljene i uvrštene u dnevni red u skladu sa ovim zakonom, a može se raspravljati i o drugim pitanjima.

(2) Akcionar ili akcionari koji imaju najmanje 10% akcija sa pravom glasa za izbor upravnog odbora društva mogu predložiti i zahtevati da se najviše dva nova pitanja uključe u dnevni red skupštine.

(3) Predlog iz stava 2. ovog člana mora se sačiniti u pisanoj formi u roku od sedam dana od dana objave godišnjeg saziva sednice skupštine odnosno u roku od pet dana od dana objave saziva sednice vanredne skupštine.

(4) Predlog iz st. 2. i 3. ovog člana koji se dostavlja upravnom odboru u sedištu društva, sadrži razloge za davanje predloga, uključujući i predlog odluke kao i imena akcionara koji daju predlog i broj glasova kojim raspolažu.

(5) Akcionar iz stava 2. ovog člana ne može da se računa u više od jedne grupe koja poseduje navedeni procenat glasova.

(6) Ako upravni odbor akcionarskog društva propusti da odgovori na zahtev akcionara u skladu sa stavom 2. ovog člana, ili ako on odbije zahtev, nadležni sud u vanparničnom postupku ima ovlašćenje, po zahtevu bilo kog od tih akcionara, da naloži da se njihovom zahtevu udovolji, o čemu donosi odluku u roku od 48 časova posle prijema zahteva.

Predsednik skupštine

Član 285.

(1) Radom skupštine akcionara predsedava predsednik skupštine.

(2) Predsednik skupštine bira se na početku sednice ako je predlog u skladu sa ovim zakonom uvršten u dnevni red.

(3) Predsednik skupštine bira se u skladu sa statutom društva.

(4) Pravila postupka skupštine akcionara na predlog predsednika skupštine donosi skupština.

Lista akcionara i dan utvrđivanja sastava skupštine

Član 286.

(1) Osnivački akt akcionarskog društva može da odredi način utvrđivanja datuma za određivanje liste akcionara koji su ovlašćeni da dobiju pisano obaveštenje o skupštini, da traže sazivanje vanredne skupštine, da glasaju, da podnose predloge u skladu sa ovim zakonom i da preduzimaju bilo koje druge radnje (dan utvrđenja akcionara).

(2) Ako osnivački akt akcionarskog društva ne sadrži datum ili način određivanja dana iz stava 1. ovog člana, upravni odbor svojom odlukom određuje taj dan. Ako upravni odbor propusti da donese odluku o danu utvrđivanja akcionara, taj dan je:

1) u slučaju redovne skupštine, dan na koji je dato obaveštenje prvo dato;

2) u slučaju vanredne skupštine, dan na koji je prvi zahtev potpisan i datiran od akcionara.

(3) Dan utvrđivanja akcionara ne može biti dan koji prethodi danu održavanja skupštine više od 60 dana, odnosno manje od 10 dana pre dana održavanja skupštine.

(4) Lista akcionara pozvanih na sednicu skupštine sastavlja se, na osnovu dana utvrđenja akcionara izvodom iz Centralnog registra hartija od vrednosti i mora biti dostupna u sedištu društva svim akcionarima koji imaju pravo glasa na skupštini, radi ostvarivanja prava uvida i kopiranja kao i mogućnosti stavljanja prigovora na bilo koje neispravnosti na listi.

(5) U listi akcionara navodi se ime i prezime akcionara, odnosno poslovno ime, adresa svakog akcionara i broj glasova koje svaki akcionar poseduje.

Lično glasanje ili glasanje preko punomoćnika

Član 287.

(1) Akcionar može da glasa lično ili preko jednog punomoćnika, u skladu sa zakonom i statutom akcionarskog društva.

(2) Akcionar može dati punomoćje u pisanoj formi određenom licu, sa određivanjem njegovog punog imena i podacima o broju, vrsti i klasi posedovanih akcija za koje se daje punomoćje. Punomoćje se može dati i elektronskim putem pod uslovom da je obezbeđena autentičnost te izjave, ako se tako odredi osnivačkim aktom ili statutom društva.

(3) Punomoćje se daje punomoćniku i dostavlja u sedište akcionarskog društva.

(4) Punomoćje se daje po pravilu za jednu skupštinu, a važi i za ponovljenu skupštinu, koja je odložena zbog nedostatka kvoruma, vremena ili iz drugih razloga.

(5) Ako punomoćje sadrži uputstva ili naloge za ostvarivanje prava glasa punomoćnik je dužan da postupa po njima, a ako punomoćje ne sadrži uputstvo punomoćnik ostvaruje pravo glasa savesno i u najboljem interesu akcionara.

(6) Direktor ili članovi upravnog odbora, članovi izvršnog odbora i kontrolni akcionari, ne mogu biti punomoćnici za akcionare zaposlene u društvu i povezana lica u smislu ovog zakona.

(7) Ako akcionar koji ima pravo glasa na skupštini prenese akcije na novog akcionara pre dana održavanja sednice skupštine, a nakon dana utvrđivanja akcionara u skladu sa članom 286. ovog zakona, zadržava pravo učestvovanja na sednici i pravo glasa.

(8) Punomoćnik je dužan da obavesti akcionare koji su mu dali punomoćje o glasanju u skupštini.

(9) Odgovornost punomoćnika akcionara za ostvarivanje prava glasa za akcionare u skladu sa st. 5. i 8. ovog člana ne može se unapred isključiti ili ograničiti.

(10) Akcionar koji je dao punomoćje može ga opozvati u bilo koje vreme pre glasanja na sednici skupštine pisanim opozivom dostavljenim akcionarskom društvu i punomoćniku ili prećutno ličnim prisustvom i glasanjem na skupštini akcionara.

Komisija za glasanje

Član 288.

(1) Predsednik skupštine akcionara imenuje zapisničara, dva akcionara koji overavaju zapisnik i članove komisije za glasanje, ako osnivačkim aktom, statutom ili drugim opštim aktom društva nije drukčije određeno.

(2) Komisija za glasanje koja se sastoji od najmanje tri člana:

- 1) utvrđuje spisak prisutnih i zastupanih akcionara i njihovih punomoćnika i verifikuje identitet punomoćnika;
- 2) utvrđuje ukupan broj glasova i broj glasova svakog akcionara i svakog punomoćnika;
- 3) utvrđuje valjanost svakog punomoćja i uputstva u svakom punomoćju;
- 4) broji glasove;
- 5) utvrđuje i objavljuje rezultate glasanja;
- 6) predaje glasačke listiće arhivi društva na čuvanje;
- 7) vrši i druge poslove u skladu sa bilo kojim pravilima postupka skupštine akcionara.

(3) Komisija za glasanje dužna je da postupa nepristrasno i savesno prema svim akcionarima i o svom radu podnosi potpisani pisani izveštaj koji je dokaz rezultata glasanja skupštine akcionara, ali koji može da ospori bilo koji akcionar ako postupa u dobroj veri.

(4) Kod akcionarskih društava koja imaju više od 50 akcionara, članovi komisije za glasanje ne mogu biti direktor ili članovi upravnog odbora, članovi izvršnog odbora, kandidati za nove članove ovih organa, kao i povezana lica u smislu ovog zakona.

Odsek 4.

Informisanje akcionara i delokrug rada

Posebno informisanje akcionara

Član 289.

(1) Na svakoj godišnjoj skupštini akcionara, upravni odbor akcionarskog društva dužan je dati ažuran i kompletan izveštaj akcionarima o stanju i poslovima društva, uključujući naročito izveštaj o finansijskom stanju društva.

(2) Ako društvo stekne sopstvene akcije, upravni odbor u izveštaju o finansijskom stanju društva navodi i razloge sticanja, broj i nominalnu vrednost stečenih akcija, odnosno računovodstvenu vrednost kod akcija bez nominalne vrednosti, označenje da li ih je društvo steklo sa ili bez naknade i uz navođenje iznosa, broj sopstvenih akcija koje društvo već drži i broj tih akcija koje je ponovo izdalo.

(3) Ako je akcionaru uskraćeno obaveštenje u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana, može zahtevati da se to navede u zapisniku sa sednice skupštine akcionara, kao i razlog uskraćivanja obaveštenja.

(4) Akcionar ima pravo da kod nadležnog suda traži ostvarivanje prava na obaveštavanje u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana, u roku od 15 dana od dana održavanja skupštine akcionara na kojoj je davanje predmetnog obaveštenja odbijeno.

Delokrug i knjiga odluka

Član 290.

(1) Skupština akcionara odlučuje o:

- 1) izmenama osnivačkog akta, uključujući naročito i promene koje ustanovljavaju, povećavaju ili smanjuju odobreni broj akcija ili promene prava ili povlastica bilo koje vrste ili klase akcija, povećavaju ili smanjuju osnovni kapital, ali ne uključujući promene koje može izvršiti upravni odbor u skladu sa ovim zakonom;
- 2) statusnim promenama, promeni pravne forme u drugu formu privrednog društva i sticanje i raspolaganje imovinom velike vrednosti, u skladu sa ovim zakonom;
- 3) raspodeli dobiti i pokriću gubitaka, ako osnivačkim aktom ili statutom nije drukčije određeno;
- 4) usvajanju finansijskih izveštaja, kao i izveštaja upravnog odbora, izveštaja revizora i nadzornog odbora, ako postoji, u vezi sa finansijskim izveštajima;
- 5) politici naknada i nagradama članovima upravnog odbora;
- 6) izboru i razrešenju članova upravnog odbora društva;
- 7) prestanku društva;
- 8) izboru i razrešenju revizora;
- 9) pitanjima podnetim skupštini akcionara na odlučivanje od strane upravnog odbora društva, u skladu sa ovim zakonom;
- 10) izdacima po osnovu nagrađivanja direktora društva ili članova upravnog odbora putem izdavanja akcija, varanata i drugih finansijskih i nefinansijskih davanja;
- 11) drugim pitanjima navedenim u ovom zakonu ili osnivačkom aktu društva.

(2) Odluke donete na sednici skupštine akcionara unose se bez odlaganja u knjigu odluka.

Usvajanje godišnjih finansijskih izveštaja i izveštaja o poslovanju društva

Član 291.

(1) Upravni odbor akcionarskog društva podnosi godišnjoj skupštini akcionara na usvajanje finansijske izveštaje i izveštaje o poslovanju, izveštaj revizora kao i druge izveštaje u skladu sa zakonom.

(2) Usvajanje od strane skupštine akcionara finansijskih izveštaja ili drugih izveštaja ne utiče na prava akcionara ako se kasnije pokaže da su bili netačni ili pogrešni.

Odsek 5.

Postupak rada i odlučivanja

Kvorum

Član 292.

(1) Kvorum za sednicu skupštine akcionara čine akcionari koji poseduju većinu od ukupnog broja akcija sa pravom glasa o predmetnom pitanju (obična većina), ukoliko osnivačkim aktom ili statutom društva nije određen veći broj glasova. U kvorum se računaju i glasovi akcionara koji u skladu sa ovim zakonom mogu glasati i pisanim putem.

(2) Ako je sednica skupštine akcionarskog društva odložena zbog nedostatka kvoruma, može biti ponovo sazvana sa istim dnevnim redom najkasnije 15 dana od dana odlaganja (ponovljena sednica skupštine). Kvorum za ponovljenu sednicu skupštine čini 1/3 od ukupnog broja glasova akcija sa pravom glasa, ako osnivačkim aktom nije određen veći broj glasova.

(3) Ako na ponovljenoj sednici skupštine nema potrebnog kvoruma ili se ona ne održi u propisanom roku, saziva se i održava nova sednica skupštine u skladu sa ovim zakonom.

(4) Kvorum na sednici skupštine akcionara utvrđuje se pre otvaranja rasprave o tačkama dnevnog reda.

(5) Promena osnivačkog akta kojom se menja utvrđeni kvorum ili se menjaju uslovi glasanja može biti usvojena istim glasovima koji se traže za kvorum i uslove glasanja koji su postojeći ili su predloženi promenom osnivačkog akta ako je predloženi kvorum veći od postojećeg.

(6) Ako skupština akcionara ima utvrđeni kvorum za određena pitanja, može odlučivati samo o tačkama dnevnog reda za koji postoji kvorum. Propisno sazvana skupština može odlučivati i o vremenu održavanja ponovljene sednice skupštine u skladu sa st. 2. i 3. ovog člana.

(7) Ako je osnivačkim aktom akcionarskog društva ili ovim zakonom predviđeno glasanje akcionara određene klase o određenim pitanjima, kvorum za glasanje utvrđuje se u skladu sa st. 1. do 6. ovog člana.

Većina za odlučivanje

Član 293.

(1) Ako na sednici skupštine postoji kvorum, odluke se donose običnom većinom glasova akcionara prisutnih lično ili preko punomoćnika koji imaju pravo glasa o određenom pitanju, osim ako je ovim zakonom ili osnivačkim aktom za glasanje o pojedinim pitanjima određen veći broj glasova ili glasova klase akcija.

(2) Kada je ovim zakonom propisana kvalifikovana većina za donošenje odluke o određenom pitanju, ta većina predstavlja pozitivno glasanje najmanje 2/3 glasova akcionara koji poseduju akcije sa pravom glasa o tom pitanju.

(3) Osnivačkim aktom ili statutom društva može da se odredi da se odluke iz stava 2. ovog člana donose većinom glasova svih akcija sa pravom glasa o određenom pitanju ali ne manjom većinom od obične većine ukupnog broja akcija sa pravom glasa i ne manjom od obične većine svih akcija svake klase akcija sa pravom glasa o tom pitanju.

Pravo glasa

Član 294.

(1) Svaka izdata obična akcija daje pravo jednog glasa o svim pitanjima o kojima se glasa na skupštini akcionara, a svaka izdata preferencijalna akcija kada daje pravo glasa to pravo mora biti u okviru ograničenja iz člana 209. stav 6. ovog zakona, u skladu sa osnivačkim aktom društva, ako nije drukčije uređeno ovim zakonom.

(2) Akcije koje drži akcionarsko društvo kao sopstvene akcije, ne daju pravo glasa. Hartije od vrednosti koje nisu akcije ne daju pravo glasa.

(3) Akcije akcionarskog društva ne daju pravo glasa na sednici skupštine društva ako je njihov akcionar, direktno ili indirektno, drugo društvo u kome ovo akcionarsko društvo ima, direktno ili indirektno, akcije ili udele po osnovu kojih kontroliše glasanje od strane tog drugog društva (podređeno društvo).

Ugovori o glasanju

Član 295.

(1) Ugovor kojim se akcionar ili punomoćnik obavezuje da će glasati po uputstvima akcionarskog društva ili člana upravnog odbora, direktora ili člana izvršnog odbora, ništav je.

(2) Ugovor kojim se akcionar obavezuje da će koristiti pravo glasa na određeni način ili da neće glasati, u zamenu za pogodnosti ili druge usluge koje mu odobri društvo ili član upravnog odbora, direktor ili član izvršnog odbora društva, ništav je.

Telefonske sednice

Član 296.

Sednice skupštine akcionara akcionarskog društva koje nema više od deset akcionara mogu se održavati i korišćenjem konferencijske veze ili korišćenjem druge audio i vizuelne komunikacijske opreme, tako da sva lica koja učestvuju na sednici mogu da se slušaju i razgovaraju jedno sa drugim, pa se za lica koja na ovaj način učestvuju na sednici smatra da su lično prisutna sednici.

Način glasanja

Član 297.

(1) Glasanje na sednici skupštine akcionara je tajno putem glasačkih listića koji mogu biti prilagođeni potrebi kompjuterske obrade ako akcionarsko društvo ima više od 100 akcionara ili ako to zahtevaju akcionari sa najmanje 10% prisutnih ili zastupanih akcija sa pravom glasa o određenom pitanju, kada se odlučuje o:

- 1) izboru ili razrešenju direktora ili članova upravnog odbora, revizora i likvidacionog upravnika;
- 2) finansijskim izveštajima, izveštajima o poslovanju i usvajanju sistema nagrađivanja direktora ili članova upravnog odbora društva.

(2) Glasački listić sadrži:

- 1) poslovno ime društva, datum i vreme održavanja sednice skupštine;
- 2) pitanja o kojima se glasa po redosledu iz dnevnog reda;
- 3) odredbu o glasanju „za“, „protiv“ ili „uzdržan“ o svakom pitanju;
- 4) u slučaju glasanja za direktora ili članove upravnog odbora društva ime svakog kandidata i naziv organa u koji se bira.

(3) U slučaju glasanja putem glasačkih listića:

- 1) glas o drugim pitanjima osim izbora organa društva računa se samo ako akcionar naznači jednu od tri moguće opcije u stavu 2. tačka 3. ovog člana;
- 2) glas o izboru ili razrešenju direktora ili članova upravnog društva društva bez kumulativnog glasanja, u skladu sa ovim zakonom, računa se samo ako akcionar glasa za broj kandidata koji ne prelazi ukupan broj članova koji se bira i
- 3) glas o izboru ili razrešenju direktora ili članova upravnog odbora društva sa kumulativnim glasanjem računa se samo ako akcionarov ukupan broj glasova za sve kandidate ne pređe ukupan broj glasova koje ima taj akcionar.

(4) Ako glasački listić sadrži više pitanja o kojima se glasa, nepunovažnost glasanja o jednom pitanju ne utiče na punovažnost glasanja o drugim pitanjima.

(5) Glasanje na skupštini akcionara u slučajevima koji nisu obuhvaćeni stavom 1. ovog člana društva vrši se javno dizanjem ruke ili drugim javnim postupkom.

Glasačka prava nekih vrsta držalaca akcija ili akcionara

Član 298.

(1) Pravo glasa na osnovu akcija datih u zalogu ima akcionar kao zalagodavac.

(2) Pravo glasa na osnovu akcija ili udela koje akcionarsko društvo ima u drugom društvu, može ostvarivati punomoćnik ili zakonski zastupnik.

(3) Pravo glasa na osnovu akcija preminulog lica, maloletnika ili drugog lica koje nema poslovnu sposobnost, može vršiti zakonski zastupnik tog lica, bez prenosa tih akcija na ime tog zastupnika.

(4) Pravo glasa na osnovu akcija koje za stečajnog dužnika drži stečajni ili likvidacioni upravnik kod likvidacije društva, može vršiti bez prenosa tih akcija na svoje ime ako je ovlašćenje za to dato odgovarajućom sudskom odlukom u kojoj je takvo lice ovlašćeno.

Stupanje na snagu odluke skupštine

Član 299.

Odluka skupštine akcionara stupa na snagu danom donošenja, osim u sledećim slučajevima:

1) ako u odluci nije određen neki drugi datum;

2) kada zakon izričito uređuje da odluka stupa na snagu kad se registruje i objavi, u kom slučaju je dan registrovanja, odnosno njenog objavljivanja, dan stupanja na snagu.

Isključenje prava glasa

Član 300.

(1) Akcionar ne može glasati u skupštini akcionara kad se odlučuje o:

1) njegovom oslobađanju ili smanjenju njegovih obaveza prema društvu;

2) pokretanju ili odustajanju od spora protiv njega;

3) odobravanju poslova u kojima postoji sukob interesa između njega i društva u skladu sa ovim zakonom.

(2) Ograničenje iz stava 1. ovog člana važi i za povezana lica u smislu ovog zakona.

(3) Ograničenje prava glasa za akcionara društva i njegovog zastupnika, odnosno punomoćnika iz stava 1. ovog člana ne primenjuje se kad se odlučuje o njegovom izboru ili razrešenju kao člana upravnog odbora, direktora, člana nadzornog odbora ili likvidatora društva.

(4) Glasovi akcionara čije je pravo glasa isključeno u konkretnom slučaju ne uzimaju se u obzir ni prilikom utvrđivanja kvoruma za odlučivanje.

Zapisnik

Član 301.

(1) Svaka odluka skupštine akcionara unosi se u zapisnik koji vodi zapisničar.

(2) Predsednik skupštine akcionara odgovoran je za uredno sačinjavanje zapisnika.

(3) Zapisnik sednice skupštine akcionara sačinjava se najkasnije 15 dana od dana njenog održavanja.

(4) Zapisnik sa sednice skupštine akcionara sadrži naročito: mesto i dan održavanja sednice skupštine, dnevni red, ime i prezime zapisničara, predsedavajućeg i članova komisije za glasanje, kvorum, rezultat glasanja „za“, „protiv“ i „uzdržan“ za svaku odluku, način glasanja, sažeti prikaz diskusije, kao i listu donetih odluka na skupštini akcionara.

(5) Sastavni deo zapisnika sednice skupštine akcionara je spisak učesnika i dokazi o propisnom sazivanju.

(6) Zapisnik sednice skupštine akcionara potpisuju predsednik skupštine, dva imenovana akcionara (overači zapisnika) i zapisničar.

(7) Nepostupanje u skladu sa st. 1. do 6. ovog člana ne utiče na valjanost odluka skupštine akcionara i drugih radnji društva, ukoliko se na drugi način može utvrditi njihova autentičnost.

Odsek 6.

Pobijanje odluka skupštine akcionara

Pododsek 1.

Opšti osnov pobijanja

Osnovi

Član 302.

(1) Pobijanje odluka skupštine akcionara vrši se pred nadležnim sudom:

- 1) ako je odluka doneta na sednici skupštine koja nije sazvana u skladu sa ovim zakonom, osnivačkim aktom ili statutom;
- 2) ako odluka nije doneta na način utvrđen ovim zakonom, osnivačkim aktom ili statutom;
- 3) ako je odluka suprotna zakonu, osnivačkom aktu ili statutu;
- 4) u drugim slučajevima utvrđenim ovim zakonom.

(2) Tužbu iz stava 1. ovog člana može da podnese: svaki akcionar koji je na sednici skupštine glasao protiv predmetne odluke, kao i akcionar koji nije bio propisno pozvan na sednicu skupštine ili je onemogućen na drugi način da bude na njoj.

(3) Tužbu iz stava 1. ovog člana može podneti i svaki član upravnog i nadzornog odbora.

(4) Tužba za pobijanje odluke skupštine akcionara ne sprečava njenu registraciju, ali registar može odložiti upis ako to oceni opravdanim.

(5) Ako je izvršena registracija odluke koja je predmet pobijanja, sud može na predlog lica iz st. 2. i 3. ovog člana doneti rešenje da se registruje zabeležba spora.

Pododsek 2.

Posebni osnovi pobijanja

Pobijanje izbora direktora ili članova upravnog odbora

Član 303.

(1) Odluka o izboru direktora ili članova upravnog odbora akcionarskog društva može se pobijati osim u slučaju iz člana 302. ovog zakona, kao i ako:

- 1) je upravni odbor sastavljen protivno odredbama zakona, osnivačkog akta ili statuta;
- 2) skupština akcionara u upravni odbor izabere lice koje nije bilo predloženo u skladu sa zakonom, osnivačkim aktom ili statutom;
- 3) skupština akcionara u upravni odbor izabere više članova nego što je to određeno zakonom ili statutom;
- 4) izabrano lice za direktora ili člana upravnog odbora u vreme izbora ne ispunjava propisane uslove za taj izbor.

(2) Odredba stava 1. ovog člana shodno se primenjuje i na pobijanje izbora članova nadzornog odbora, odbora revizora, internog revizora i članova izvršnog odbora.

Pobojnost odluke o usvajanju finansijskih izveštaja

Član 304.

(1) Odluka o usvajanju finansijskih izveštaja, osim u slučajevima iz člana 302. ovog zakona, može se pobijati ako:

- 1) je sadržaj finansijskih izveštaja suprotan propisima kojima se isključivo ili pretežno štite interesi poverilaca akcionarskog društva;
- 2) nije obavljena revizija finansijskih izveštaja koja se obavlja u skladu sa zakonom ili to nisu obavila za to ovlašćena lica.

(2) Pobojnost odluka skupštine akcionara o utvrđivanju finansijskih izveštaja, kao i pobojnost odluka upravnog odbora o utvrđivanju predloga tih izveštaja imaju za posledicu pobojnost odluka skupštine o raspodeli dobiti donete na osnovu tih pobojnih odluka.

Pododsek 3.

Isključenje pravila o pobijanju

Izuzeci

Član 305.

Odluka skupštine akcionara, ne može se pobijati ako:

- 1) nepostupanje po odredbama osnivačkog akta ili statuta ima za posledicu manju povredu prava tužioca ili drugog lica, ili ako takvo nepostupanje nema neke značajnije pravne posledice;
- 2) pobijanje bitno ograničava prava trećih lica stečena u dobroj veri;
- 3) je osnov pobijanja odluke skupštine sazivanje suprotno zakonu, osnivačkom aktu i statutu, koje je otklonjeno u skladu sa čl. 282. i 283. ovog zakona.

Pododsek 4
Postupak pobijanja
Tužba i postupak
Član 306.

- (1) Tužba za pobijanje odluke skupštine akcionara podnosi se protiv društva.
- (2) Tužba iz stava 1. ovog člana podnosi se u roku od 30 dana od dana saznanja za donetu odluku, a najkasnije u roku od šest meseci, odnosno kod kotiranih društava u roku od tri meseca od dana donošenja.
- (3) Ako je tužilac bio prisutan na sednici skupštine akcionara na kojoj je odluka doneta, rok iz stava 2. ovog člana počinje teći prvog narednog dana od dana kada je zaključena sednica skupštine akcionara na kojoj je odluka doneta, a ako tužilac nije prisustvovao sednici na kojoj je doneta odluka, rok počinje prvog narednog dana od dana kada je za odluku mogao saznati.
- (4) Akcionarsko društvo po tužbi iz stava 1. ovog člana može zastupati poseban punomoćnik koga odredi skupština akcionara u skladu sa osnivačkim aktom ili statutom ili prema okolnostima slučaja i sud u vanparničnom postupku.
- (5) Sud može na zahtev akcionarskog društva po slobodnoj oceni da naloži tužiocu da položi obezbeđenje za pokriće moguće štete koja bi se tužbom prouzrokovala društvu.
- (6) Sud može da donese i privremenu meru radi sprečavanja izvršenja donete odluke za koju se tužbom traži pobijanje, ako je verovatno da bi se njenim izvršenjem društvu mogla pričiniti znatna šteta.
- (7) Ako se vodi više postupaka za pobijanje odluke skupštine akcionara, postupci se spajaju. Postupak po tužbi za pobijanje odluke skupštine akcionara je hitan.
- (8) Sud može da odredi primereni rok za usklađivanje odluke skupštine akcionara povodom koje je pokrenut postupak za pobijanje sa zakonom, osnivačkim aktom ili statutom, ako oceni da je to potrebno i moguće, u protivnom, kao i u slučaju kada po proteku ostavljenog roka usklađivanje nije izvršeno, sprovodi postupak pobijanja po podnetoj tužbi.
- (9) U slučaju da društvo istakne prigovor manje povrede prava, odnosno prigovor nepostojanja značajnije pravne posledice iz člana 305. ovog zakona, sud ostavlja rok njegovom upravnom odboru da o tome pruži odgovarajuće dokaze. Ukoliko upravni odbor ne postupi po nalogu suda

u ostavljenom roku, sud odbacuje prigovor i nastavlja postupak kao da prigovor o isključenju prava na pobijanje predmetne odluke skupštine akcionara nije ni dat.

(10) Svaki akcionar može da bude umešač u sporu.

(11) Presuda kojom se pobija odluka skupštine akcionara deluje u korist i protiv svakog akcionara i obavezujuća je za odnose između akcionara i društva, kao i društva i članova organa društva.

(12) Ako je tužba za pobijanje odluke skupštine akcionara odbijena zbog nepostojanja osnova da se napadnuta odluka pobije, društvu solidarno odgovaraju za prouzrokovanu štetu tužiocima koji su podneli tužbu zlonamerno ili zbog grube nepažnje.

(13) Ako je odluka skupštine akcionara koja je pobijena bila registrovana, sud po službenoj dužnosti dostavlja registru i presudu kojom je ona oglašena ništavom, radi registracije i objavljivanja. Presuda se registruje i objavljuje na isti način kao što je objavljena i odluka koja je pobijena.

(14) Ako se odluka skupštine akcionara koja je pobijena odnosi na promenu osnivačkog akta, registru se uz presudu podnosi potpuni tekst osnivačkog akta sa overenim potpisom ovlašćenog lica, kako treba da glasi, uzimajući u obzir presudu suda i sve dotadašnje izmene tog akta.

Odeljak 11.

UPRAVNI ODBOR I IZVRŠNI ODBOR

Odsek 1.

Opšte pravilo za direktora ili upravni odbor

Obaveznost

Član 307.

(1) Zatvoreno akcionarsko društvo ima direktora ili upravni odbor.

(2) Otvoreno akcionarsko društvo ima upravni odbor.

(3) Odredbe ovog zakona o upravnom odboru otvorenog akcionarskog društva primenjuju se i na direktora zatvorenog akcionarskog društva kad nema upravni odbor.

Odsek 2.

Statusna pitanja upravnog odbora

Broj članova

Član 308.

(1) Broj članova upravnog odbora otvorenog akcionarskog društva utvrđuje se osnivačkim aktom.

(2) U otvorenom akcionarskom društvu upravni odbor ima najmanje tri člana i najviše 15 članova.

Izbor i kumulativno glasanje

Član 309.

(1) Članovi upravnog odbora akcionarskog društva:

1) biraju se od strane akcionara na svakoj godišnjoj skupštini, i

2) mogu se birati od strane akcionara na bilo kojoj vanrednoj skupštini koja je sazvana radi tog izbora.

(2) Kandidate za izbor članova upravnog odbora predlažu postojeći upravni odbor, akcionari ili komisija za imenovanje upravnog odbora, ako je obrazovana (ovlašćeni predlagači).

(3) Broj glasova koje za svakog člana upravnog odbora ima svaki akcionar jednak je broju posjedovanih akcija.

(4) U otvorenom akcionarskom društvu članovi upravnog odbora biraju se kumulativnim glasanjem ako osnivačkim aktom ili statutom društva nije drukčije određeno.

(5) Pod kumulativnim glasanjem u smislu stava 4. ovog člana podrazumeva se glasanje u kome svaki akcionar ili punomoćnik sa pravom glasa, broj glasova kojim raspolaže množi sa brojem članova upravnog odbora koji se biraju i može sve te glasove dati jednom kandidatu ili ih raspodeliti bez ograničenja svim kandidatima.

(6) Osnivačkim aktom ili statutom zatvorenog akcionarskog društva može se odrediti kumulativno glasanje za izbor članova upravnog odbora društva.

Nezavisni i neizvršni članovi upravnog odbora

Član 310.

(1) Kotirana otvorena akcionarska društva moraju u upravnom odboru imati većinu neizvršnih članova upravnog odbora od kojih su najmanje dva nezavisna člana.

(2) Ovlašćeni predlagači iz člana 309. stav 2. predlažu najmanje tri kandidata za neizvršne članove upravnog odbora.

(3) Nezavisni član upravnog odbora jeste lice koje samo ili sa članovima porodice, u dve prethodne godine:

1) nije bilo zaposleno u društvu;

- 2) nije isplatilo društvu niti primilo od društva isplate veće od 10.000 evra u dinarskoj protivvrednosti;
- 3) nije vlasnik više od 10% akcija ili udela, direktno ili indirektno, u licu koje je isplatilo ili primilo od društva iznos veći od iznosa iz tačke 2) ovog stava;
- 4) ne poseduje direktno ili indirektno (uključujući i druga sa njima povezana lica u smislu ovog zakona) akcije društva koje predstavljaju više od 10% osnovnog kapitala društva;
- 5) nije bilo direktor društva ili član upravnog odbora, osim ako to nije bio kao nezavisni član;
- 6) nije bilo revizor društva.

(4) Neizvršni član upravnog odbora je lice koje nije član izvršnog odbora u smislu ovog zakona.

Mandat i popunjavanje sastava

Član 311.

(1) Mandat direktora ili članova upravnog odbora akcionarskog društva, uključujući i članove koji se biraju za upražnjeno mesto člana, ističe na prvoj sledećoj godišnjoj skupštini nakon njihovog izbora.

(2) Upraznjeno mesto u upravnom odboru popunjava se kooptacijom na prvoj narednoj sednici odbora, ako osnivačkim aktom ili statutom društva nije drukčije određeno.

(3) Ako broj članova upravnog odbora akcionarskog društva padne ispod polovine broja određenog u osnivačkom aktu ili statutu društva i ako upravni odbor ne popuni upražnjena mesta u skladu sa stavom 2. ovog člana, preostali članovi upravnog odbora sazivaju skupštinu akcionara radi popunjavanja upražnjenih mesta.

Predsednik

Član 312.

(1) Predsednika upravnog odbora akcionarskog društva bira između svojih članova upravni odbor većinom od ukupnog broja, ako osnivačkim aktom ili statutom nije određena druga većina.

(2) Upravni odbor akcionarskog društva može da razreši i izabere novog predsednika u bilo koje vreme.

(3) Predsednik upravnog odbora akcionarskog društva može da ima prava i obaveze predsednika društva ako je tako određeno osnivačkim aktom i statutom.

(4) Predsednik upravnog odbora akcionarskog društva je generalni direktor društva, ako osnivačkim aktom ili statutom društva nije drukčije određeno.

(5) Predsednik upravnog odbora akcionarskog društva saziva i predsedava sednicama odbora i odgovoran je za vođenje i čuvanje zapisnika sa sednica.

(6) Do izbora predsednika upravnog odbora akcionarskog društva, kao i u slučaju odsutnosti izabranog predsednika odbora, sednicama predsedava drugi član odbora izabran na tim sednicama većinom prisutnih članova.

Odsek 3.

Delokrug i način rada

Delokrug

Član 313.

(1) Upravni odbor akcionarskog društva nadležan je naročito za odlučivanje o pitanjima koja se odnose na:

- 1) kontrolu tačnosti finansijskih izveštaja i informacija;
- 2) upravljanje razvojem društva i strategijom i nadziranjem izvršnih direktora i administracije društva;
- 3) utvrđivanje ili odobravanje poslovnog plana društva;
- 4) sazivanje sednice skupštine akcionara i utvrđivanje predloga dnevnog reda;
- 5) daje i opoziva prokuru;
- 6) utvrđivanje predloga odluka skupštine akcionara i kontrola njihovog sprovođenja;
- 7) određivanje dana sa kojim se utvrđuje lista akcionara sa pravom učešća na skupštini;
- 8) izdavanje akcija u okviru limita utvrđenog osnivačkim aktom i ovim zakonom;
- 9) izdavanje zamenljivih obveznica, obveznica, varanata ili drugih hartija od vrednosti, u okviru limita predviđenog osnivačkim aktom i ovim zakonom;
- 10) utvrđivanje vrednosti akcija i druge imovine u skladu sa ovim zakonom;
- 11) izbor i razrešenje izvršnih direktora, odobravanje uslova ugovora koje društvo zaključuje sa njima i utvrđivanje njihove naknade;
- 12) utvrđivanje iznosa i dana dividende, dana plaćanja i postupka plaćanja dividendi, kad mu osnivački akt društva da takvo ovlašćenje i
- 13) donošenje odluka o drugim pitanjima u skladu sa ovim zakonom, osnivačkim aktom ili statutom društva.

(2) Pitanja iz delokruga upravnog odbora akcionarskog društva mogu se preneti u delokrug skupštine akcionara samo odlukom upravnog odbora, ako osnivačkim aktom ili statutom društva nije drukčije određeno.

Odgovornost za poslovne knjige

Član 314.

Direktor i upravni odbor akcionarskog društva odgovorni su za vođenje poslovnih knjiga i unutrašnji nadzor poslovanja, u skladu sa zakonom.

Sednice

Član 315.

(1) Upravni odbor akcionarskog društva održava najmanje četiri redovne sednice godišnje, od kojih jednu najkasnije dva meseca pre godišnje skupštine akcionara.

(2) Pored redovnih sednica, upravni odbor akcionarskog društva može održavati i vanredne sednice koje saziva predsednik po sopstvenoj inicijativi ili na zahtev jedne trećine članova upravnog odbora. Ako predsednik upravnog odbora ne sazove sednicu odbora, na pisani zahtev trećine članova upravnog odbora sednicu mogu sazvati i ti članovi.

(3) Pisani poziv za sednicu upravnog odbora akcionarskog društva dostavlja se svim članovima najkasnije osam dana pre datuma održavanja vanredne sednice, osim ako se sednica zakazuje u hitnim slučajevima utvrđenim statutom kada taj rok može biti i kraći. Prisustvo člana upravnog odbora sednici na koju nije uredno pozvan otklanja nedostatak postupka sazivanja sednice, osim ako taj član prisustvuje sednici odbora radi davanja prigovora zbog nezakonito sazvane sednice odbora.

(4) Upravni odbor akcionarskog društva može doneti poslovnik kojim se bliže uređuje način rada odbora, osim ako to nije određeno osnivačkim aktom ili statutom društva.

Konferencijske sednice i odlučivanje bez sednice

Član 316.

(1) Sednice upravnog odbora akcionarskog društva mogu se održavati i korišćenjem konferencijske veze ili korišćenjem druge audio i vizuelne komunikacijske opreme, tako da sva lica koja učestvuju na sastanku mogu da se čuju i razgovaraju jedno sa drugim, ako osnivačkim aktom ili statutom društva to nije isključeno. Smatra se da su lica koja na ovaj način učestvuju na sednici, prisutna sednici.

(2) Ako osnivački akt ili statut akcionarskog društva određuju da se odluke upravnog odbora akcionarskog društva donose na sednici, bilo koja odluka odbora koja može biti doneta na sednici može biti doneta i bez sednice ako nijedan član odbora ne izrazi svoju nesaglasnost u pisanoj formi, koja se odnosi na donetu odluku ili preduzetu radnju.

Komisije upravnog odbora

Član 317.

(1) Radi uvida, istraživanja, davanja preporuka ili preduzimanja drugih radnji o pitanjima koja su u delokrugu upravnog odbora, upravni odbor otvorenog akcionarskog društva obavezno obrazuje dve komisije, koje imaju najmanje tri člana.

(2) Komisije iz stava 1. ovog člana donose odluke većinom glasova od ukupnog broja članova.

(3) Komisije iz stava 1. ovog člana su:

1) komisija za imenovanja predlaže lica za članove upravnog odbora ili članove izvršnog odbora i daje preporuke za takva lica za ceo odbor, uključujući i preporuke kandidata za članstvo u odboru i uključenje u dnevni red za sledeću godišnju skupštinu akcionara;

2) komisija za naknade predlaže politiku društva u vezi sa naknadama upravnom odboru i izvršnom odboru i revizorima, daje preporuke u vezi sa politikom naknada i iznosom za svakog člana odbora u celom upravnom odboru, uzimajući u obzir ukupne naknade, plate, nagrade, troškove i zarade zaposlenima, a takođe uzimajući u obzir standarde naknada propisane zakonom.

(4) Uslovi za izbor, broj članova, mandat, razrešenje, naknade, sednice i druga bitna pitanja statusa članova komisije upravnog odbora, utvrđuju se odlukom odbora ili statutom društva.

Kodeks ponašanja

Član 318.

(1) Upravni odbor kotiranog akcionarskog društva može da donese svoj pisani kodeks ponašanja ili da prihvati neki drugi kodeks, koji kao minimum pokriva standarde stručnosti i nezavisnosti direktora odnosno članova upravnog odbora, moralne standarde u njihovom ponašanju, odgovornost direktora, odnosno članova upravnog odbora uključujući prisustvo sednicama, pažnju u proučavanju materijala i pravila za objavljivanje i uvid u moguće sukobe interesa sa društvom, politiku naknada direktorima, odnosno članovima upravnog odbora, planiranje zamene za članove upravnog odbora i članove izvršnog odbora, kao i druga pitanja upravljanja koja smatra značajnim.

(2) Akcionarsko društvo kodeks ponašanja objavljuje na svojoj internet stranici i čini ga dostupnim u štampanoj formi svakom akcionaru koji to zahteva.

(3) Na svakoj godišnjoj skupštini upravni odbor akcionarskog društva izveštava skupštinu o usklađenosti organizacije i delovanja sa kodeksom ponašanja i objašnjava svaku neusklađenost društva sa kodeksom ponašanja ako je do nje došlo.

Odsek 4.

Odlučivanje

Kvorum i većina za donošenje odluka

Član 319.

(1) Kvorum za rad i odlučivanje upravnog odbora akcionarskog društva čini većina od ukupnog broja članova društva, ako osnivačkim aktom ili statutom nije određen veći broj.

(2) Smatra se da je odluka upravnog odbora akcionarskog društva doneta ako se za nju izjasni većina prisutnih članova, ako osnivačkim aktom ili statutom nije određen veći broj članova za odluku.

(3) Odluke upravnog odbora unose se bez odlaganja u knjigu odluka.

(4) Odluke upravnog odbora akcionarskog društva stupaju na snagu danom donošenja.

(5) Ako su glasovi upravnog odbora akcionarskog društva pri odlučivanju jednako podeljeni, odlučujući je glas predsednika, osim ako osnivačkim aktom ili statutom akcionarskog društva nije drukčije određeno.

Isključenje prava glasa

Član 320.

Odredbe ovog zakona o isključenju prava glasa akcionara u skupštini akcionara, shodno se primenjuje i na isključenje prava glasa člana prilikom odlučivanja u upravnom odboru.

Zapisnik

Član 321.

(1) Na sednicama upravnog odbora akcionarskog društva vodi se zapisnik, koji se podnosi odboru na usvajanje na prvoj narednoj sednici. Zapisnik potpisuje predsednik odbora ili drugo lice koje je predsedavalo sednicom odbora i zapisničar koji ga je vodio.

(2) Zapisnik sa sednice upravnog odbora akcionarskog društva sačinjava se najkasnije u roku od 10 dana od dana održavanja sednice.

(3) Zapisnik sa sednice upravnog odbora akcionarskog društva obavezno sadrži vreme i mesto njenog održavanja, podatke o članovima koji prisustvuju sednici i o odsutnim članovima, dnevni red sednice, pitanja koja su bila predmet glasanja i rezultat svakog glasanja, sažet prikaz rasprave o pitanjima iz dnevnog reda, uključujući i ime svakog lica koje je glasalo „za“ ili „protiv“ ili koje se uzdržalo od glasanja i odluke koje su donete.

(4) Propuštanje postupanja u skladu sa st. 1. do 3. ovog člana ne utiče na valjanost drugih radnji i odluka navedenih u zapisniku upravnog odbora akcionarskog društva.

Odsek 5.

Izvršni odbor

Pojam

Član 322.

(1) Otvoreno akcionarsko društvo ima izvršni odbor.

- (2) Zatvoreno akcionarsko društvo može imati izvršni odbor.
- (3) Upravni odbor bira članove izvršnog odbora.
- (4) Članovi izvršnog odbora u smislu ovog zakona su izvršni direktori.
- (5) Izvršni odbor bira se iz reda lica koji su članovi upravnog odbora ili drugih lica, s tim da članovi ovog odbora čine manje od polovine članova upravnog odbora.
- (6) Delokrug izvršnog odbora uključuje sprovođenje odluka upravnog odbora akcionarskog društva i sva pitanja povezana sa vođenjem poslova i tekućim poslovima društva, osim pitanja koja su u nadležnosti upravnog odbora i skupštine akcionara.
- (7) Izvršni odbor akcionarskog društva dužan je da poštuje sva ograničenja svojih ovlašćenja propisana zakonom, osnivačkim aktom ili bilo kojom odlukom skupštine akcionara ili upravnog odbora društva.
- (8) Osnivačkim aktom akcionarskog društva, statutom ili odlukom upravnog odbora društva, mogu se odrediti posebne funkcije, ovlašćenja, dužnosti i nazivi za članove izvršnog odbora, kao i posebni postupci za sazivanje i održavanje sednica izvršnog odbora i donošenje odluka.
- (9) Članovi izvršnog odbora akcionarskog društva mogu biti razrešeni od strane upravnog odbora društva u bilo koje vreme, sa ili bez postojanja posebnog razloga, kad je to po oceni odbora u najboljem interesu društva, s tim da takvo razrešenje ne može povrediti ugovorna prava razrešenog lica.

Generalni direktor i zastupanje društva

Član 323.

- (1) Generalnog direktora akcionarskog društva bira upravni odbor.
- (2) Generalni direktor akcionarskog društva je predsednik izvršnog odbora.
- (3) Generalni direktor akcionarskog društva saziva sednice izvršnog odbora i predsedava njima, organizuje njegov rad i stara se o vođenju zapisnika sa tih sednica.
- (4) Generalni direktor zastupa akcionarsko društvo posle registracije i objavljivanja registracije bez posebnog punomoćja.
- (5) Akcionarsko društvo pored generalnog direktora mogu zastupati i drugi članovi upravnog odbora odnosno izvršnog odbora ako je tako određeno osnivačkim aktom društva.
- (6) Ako više lica iz st. 4. i 5. ovog člana zastupa društvo mogu postupati pojedinačno, osim ako osnivačkim aktom nije drukčije određeno, registrovano i objavljeno, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

Odsek 6.

Posebne dužnosti upravnog odbora i izvršnog odbora

Izveštaj upravnog odbora skupštini i izvršnog odbora upravnom odboru

Član 324.

(1) Upravni odbor akcionarskog društva izveštava skupštinu akcionara o:

- 1) nameravanoj poslovnoj politici i o drugim načelnim pitanjima koja se odnose na vođenje poslova, uključujući i odstupanje od ranije utvrđenih razloga za to, najmanje jednom godišnje;
- 2) ekonomičnosti, rentabilnosti i solventnosti društva, na godišnjoj skupštini;
- 3) poslovanju društva i njegovom finansijskom stanju šestomesečno;
- 4) značajnim poslovnim događajima, odnosno poslovima koji bi mogli biti od velikog značaja za rentabilnost poslovanja i za solventnost društva, kako bi skupština o njima mogla blagovremeno da zauzme stav.

(2) Izveštaj iz stava 1. ovog člana ima isti sadržaj za kontrolno društvo i sva podređena društva u smislu ovog zakona.

(3) Na zahtev skupštine akcionara upravni odbor društva je dužan da dostavlja izveštaje o drugim pitanjima koja su od značaja za poslovanje društva.

(4) Izveštaji upravnog odbora akcionarskog društva koji se dostavljaju skupštini akcionara moraju biti sačinjeni u pisanoj formi, potpuni i istiniti.

(5) Upravni odbor akcionarskog društva, odnosno svaki član upravnog odbora može u bilo koje vreme tražiti od izvršnog odbora da ga izvesti o poslovima koji bi mogli biti od većeg uticaja na poslovanje društva i na poslovne odnose sa drugim društvima, kao i o bilo kojem drugom pitanju u skladu sa ovim zakonom.

(6) Izvršni odbor akcionarskog društva dužan je da stalno i potpuno informiše upravni odbor društva u vezi sa pitanjima iz stava 5. ovog člana.

Odsek 7.

Primanja članova upravnog odbora i članova izvršnog odbora

Načela za primanja

Član 325.

(1) Nezavisni članovi upravnog odbora ne mogu biti u radnom odnosu u društvu.

(2) Članovi izvršnog odbora su u radnom odnosu u društvu.

(3) Neizvršni članovi upravnog odbora mogu biti u radnom odnosu u društvu.

(4) Članovi upravnog odbora koji nisu u radnom odnosu u društvu, izvršavaju svoje dužnosti na osnovu posebno zaključenog ugovora sa društvom kojim se određuje visina naknade za rad, kao i druga pitanja koja se odnose na međusobna prava i obaveze člana i društva.

(5) Na ugovor iz stava 4. ovog člana prethodnu saglasnost daje skupština akcionara.

(6) Ugovor sa članovima izvršnog odbora koji sadrži elemente iz stava 4. ovog člana odobrava skupština akcionara. U slučaju otvorenog akcionarskog društva iznos naknade koja se plaća članovima upravnog odbora akcionarskog društva i članovima izvršnog odbora društva može se uključiti u finansijske izveštaje podnete godišnjoj skupštini akcionara i objaviti u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrednosti.

Odsek 8.

Odgovornost članova upravnog odbora i članova izvršnog odbora

Pododsek 1.

Statusna odgovornost

Ostavka

Član 326.

(1) Član upravnog odbora i član izvršnog odbora akcionarskog društva može u svako doba podneti ostavku davanjem pisanog obaveštenja upravnom odboru ili predsedniku tog odbora.

(2) Ostavka ima pravno dejstvo od dana podnošenja, osim ako u njoj nije naveden neki kasniji datum.

(3) Ostavkom prestaje članstvo u upravnom odboru. Za prestanak članstva po ovom osnovu nije potrebna posebna odluka organa društva.

(4) Ostavka se može opozvati samo uz saglasnost upravnog odbora akcionarskog društva.

(5) Odredbe st. 1. do 4. ovog člana shodno se primenjuju i na ostavku člana izvršnog odbora akcionarskog društva.

Razrešenje

Član 327.

(1) Član upravnog odbora akcionarskog društva može biti razrešen odlukom skupštine akcionara, sa ili bez navođenja razloga, ako akcionari smatraju da je to u najboljem interesu društva.

(2) Razrešenje člana upravnog odbora ima pravno dejstvo ako ga odobri najmanje većina glasova akcija sa pravom glasa za izbor člana upravnog odbora na skupštini akcionara, s tim da:

- 1) član upravnog odbora ne može biti razrešen na skupštini akcionara osim ako je u obaveštenju o skupštini akcionara iz člana 281. stav 5. ovog zakona navedeno da je svrha skupštine pored ostalog glasanje o razrešenju člana upravnog odbora na skupštini;
- 2) ako akcionarsko društvo ima kumulativno glasanje za izbor člana upravnog odbora, a ne razrešavaju se svi članovi odbora, član upravnog odbora može biti razrešen ako bi glasovi za njegovo razrešenje bili dovoljni za njegov izbor u slučaju kumulativnog glasanja za izbor celog odbora.

(3) Razrešenje člana upravnog odbora akcionarskog društva ne može povrediti prava koja nisu u vezi sa svojstvom člana upravnog odbora posle razrešenja koje član upravnog odbora može imati na osnovu ugovora sa akcionarskim društvom. Izbor ili status lica kao člana upravnog odbora ne može biti osnov za bilo koje takvo pravo člana upravnog odbora društva.

(4) Član izvršnog odbora akcionarskog društva može biti razrešen odlukom upravnog odbora društva sa ili bez navođenja razloga ako odbor veruje da je to u najboljem interesu akcionarskog društva, u kom slučaju se shodno primenjuje odredba stava 3. ovog člana.

Pododsek 2.

Imovinska odgovornost člana upravnog odbora i člana izvršnog odbora

Slučajevi posebne imovinske odgovornosti

Član 328.

(1) Član upravnog odbora akcionarskog društva koji prisustvuje sednici odbora na kojoj je doneta odluka smatra se da je saglasan sa takvom odlukom, osim ako izrazi svoju nesaglasnost i ako tu nesaglasnost unese u zapisnik sednice ili ako je pošalje pisanim putem odmah posle sednice licu koje je predsedavalo sednicom ili je vodilo zapisnik sednice. Lice koje je odsutno sa sednice smatra se da je saglasno sa odlukom osim ako svoju nesaglasnost na isti način ne izrazi odmah nakon obaveštenja o odluci.

(2) Članovi upravnog odbora akcionarskog društva i članovi izvršnog odbora akcionarskog društva naročito su odgovorni društvu za štetu prouzrokovanu povredom svojih dužnosti, ako su povredom zakona:

- 1) vratili ulog akcionaru;
- 2) platili kamate ili dividende akcionaru;
- 3) prouzrokovali da društvo upisuje, daje u zalogu, stiče i poništava sopstvene akcije ili povlači i poništava akcije;
- 4) odobrili zajam ili kredit;
- 5) izvršili plaćanje u vreme likvidacije društva;
- 6) prouzrokovali da društvo posle odluke o prestanku vodi poslove, osim poslova koji su nužni za likvidaciju ili stečaj društva;

7) povredili dužnosti prema društvu navedene u čl. 32. do 34. i čl. 36. i 38. ovog zakona.

(3) Povredom dužnosti iz stava 2. ovog člana stiče se osnov za razrešenje članova upravnog odbora akcionarskog društva i članova izvršnog odbora društva.

Odeljak 12.

NADZOR

Odsek 1.

Osnovna načela

Nadzorni odbor, interni revizor i odbor revizora

Član 329.

(1) Osnivačkim aktom ili statutom otvorenog akcionarskog društva može se odrediti, a kod kotiranog akcionarskog društva mora se odrediti, da društvo ima internog revizora, nadzorni odbor ili odbor revizora.

(2) Nadzorni odbor je obavezan organ u akcionarskim društvima koja obavljaju delatnost za koju je to propisano posebnim zakonom.

(3) Osnivačkim aktom ili statutom zatvorenog akcionarskog društva može se odrediti da društvo ima internog revizora ili odbor revizora.

(4) Nadzorni odbor ili odbor revizora imaju najmanje tri člana. Broj članova nadzornog odbora ili odbora revizora mora biti neparan.

(5) Interni revizor je fizičko lice.

Izbor i razrešenje nadzornog odbora

Član 330.

(1) Članovi nadzornog odbora akcionarskog društva ne mogu biti članovi upravnog odbora društva, a svi članovi nadzornog odbora moraju da ispunjavaju uslove propisane za nezavisnog člana upravnog odbora.

(2) Predsednika i članove nadzornog odbora akcionarskog društva bira skupština akcionara, osim prvih članova koji se određuju osnivačkim aktom društva.

(3) Izbor i razrešenje članova nadzornog odbora akcionarskog društva vrši se u skladu sa članom 309. st. 4. i 5. i članom 327. ovog zakona.

Izbor i razrešenje internog revizora i članova odbora revizora

Član 331.

(1) Internog revizora i članove odbora revizora akcionarskog društva bira upravni odbor iz reda nezavisnih članova upravnog odbora akcionarskog društva, a ako odbor nema takve članove ili nema dovoljan broj, nedostajući broj bira skupština društva.

(2) Prvi interni revizor i članovi odbora revizora određuju se osnivačkim aktom ili posebnom odlukom osnivača.

(3) Interni revizor i članovi odbora revizora akcionarskog društva razrešavaju se na isti način na koji su i birani.

(4) Razrešenje revizora i internog revizora akcionarskog društva ne može povrediti prava koja nisu u vezi sa tim svojstvom i koja mogu imati na osnovu ugovora sa akcionarskim društvom.

(5) Lica koja se biraju za revizora moraju da ispunjavaju uslove propisane zakonom.

Delokrug i način rada

Član 332.

(1) Nadzorni odbor, interni revizor i odbor revizora akcionarskog društva izveštavaju skupštinu akcionara o sledećem:

- 1) računovodstvenoj praksi, izveštajima i praksi finansijskog izveštavanja društva i njegovih povezanih društava;
- 2) usklađenosti poslovanja društva sa zakonskim i drugim zahtevima regulatornih tela;
- 3) kvalifikovanosti, nezavisnosti i sposobnosti nezavisnog revizora društva;
- 4) ugovorima sklopljenim između društva i članova upravnog odbora društva, kao i sa povezanim licima u smislu ovog zakona.

(2) Nadzorni odbor, interni revizor i odbor revizora akcionarskog društva kontrolišu i raspravljaju sa upravnim odborom društva, kao i sa revizorom društva, kada to smatraju potrebnim o pitanjima iz stava 1. ovog člana, a naročito o:

- 1) izboru i naknadi za rad revizora;
- 2) verodostojnosti i potpunosti finansijskih izveštaja društva i predloga za raspodelu dobiti i drugim plaćanjima akcionarima;
- 3) verodostojnosti i potpunosti izveštavanja akcionara društva o finansijskim i drugim činjenicama;
- 4) usklađenosti organizacije i delovanja društva sa kodeksom ponašanja;
- 5) celishodnosti poslovne politike društva i njene usklađenosti sa zakonom;

6) postupanju po prigovorima akcionara, organa društva li drugih lica.

(3) Nadzorni odbor, interni revizor ili odbor revizora akcionarskog društva podnose izveštaj akcionarima na svakoj godišnjoj skupštini akcionara, a na vanrednoj skupštini ako to skupština od njih zatraži.

(4) U izvršenju svojih dužnosti nadzorni odbor, interni revizor ili odbor revizora akcionarskog društva mogu pregledati sva dokumenta društva, proveravati njihovu verodostojnost i istinitost u njima sadržanih podataka, zahtevati izveštaje i objašnjenja od upravnog odbora i zaposlenih i pregledati stanje imovine društva.

(5) U izvršenju svojih dužnosti nadzorni odbor, interni revizor i odbor revizora akcionarskog društva mogu angažovati stručnjake pravne ili druge struke i odrediti im naknadu za rad po osnovu angažovanja.

(6) Na sednice i druge radnje nadzornog odbora i odbora revizora akcionarskog društva shodno se primenjuju odredbe čl. 315. do 317. i 319. do 321. ovog zakona.

Revizor

Član 333.

(1) Akcionarsko društvo ima revizora čiji su položaj i ovlašćenja utvrđeni zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija.

(2) Revizor akcionarskog društva obaveštava se, istovremeno sa obaveštavanjem akcionara društva, o održavanju skupštine akcionara ili odlučivanju bez sednice radi učestvovanja u radu skupštine u skladu sa statutom i zakonom.

Stručni poverenik

Član 334.

(1) Na predlog manjinskih akcionara akcionarskog društva koji raspolažu sa najmanje 20% osnovnog kapitala društva, skupština akcionara može da izabere stručnog poverenika radi pregleda finansijskih izveštaja kao i poslovnih knjiga društva u poslednje tri godine. U glasanju o njegovom izboru ne može u svoje ni u tuđe ime učestvovati član upravnog odbora ili nadzornog odbora društva, ako se ispitivanje stručnog poverenika odnosi na ocenu rada nekog od ovih organa ili nekog njihovog člana ili je u vezi sa pokretanjem sudskog spora između društva i nekog od tih lica.

(2) Ako skupština akcionara po zahtevu akcionara iz stava 1. ovog člana ne donese odluku o izboru stručnog poverenika na zahtev tih akcionara, sud u vanparničnom postupku imenuje jednog ili više stručnih poverenika, ako se učini verovatnim postojanje povrede zakona ili osnivačkog akta.

(3) Zahtev iz stava 2. ovog člana podnosi se sudu u roku od 15 dana od dana održavanja skupštine akcionara na kojoj je odbijen predlog da se izabere stručni poverenik.

(4) Pre imenovanja stručnog poverenika za akcionarsko društvo sud uzima izjave članova upravnog odbora i nadzornog odbora.

(5) Sud može imenovanje stručnog poverenika usloviti polaganjem primerenog obezbeđenja od podnosioca zahteva.

(6) Za stručnog poverenika može se izabrati lice koje ispunjava uslove propisane zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija.

(7) Mandat, prava, dužnosti i odgovornosti i druga pitanja statusa stručnog poverenika određuju se u statutu akcionarskog društva ili odlukom o njegovom izboru.

(8) U vanparničnom postupku na zahtev akcionarskog društva sud može doneti rešenje kojim nalaže Centralnom registru hartija od vrednosti da izvrši zabeležbu zabrane prenosa akcija akcionara koji je pokrenuo vanparnični postupak za imenovanje stručnog poverenika do završetka rada poverenika.

Ovlašćenja stručnog poverenika

Član 335.

(1) Stručni poverenik ovlašćen je da pregleda poslovne knjige i dokumentaciju akcionarskog društva i da traži obaveštenja i izjave od članova upravnog odbora i nadzornog odbora društva, kao i od lica zaposlenih u društvu kako bi utvrdio stanje poslovanja u društvu. Lica od kojih stručni poverenik zatraži obaveštenja i izjave dužni su da ih daju bez odlaganja i istinito.

(2) Naknadu za rad stručnog poverenika koga bira skupština akcionara određuje skupština, a naknadu za rad stručnog poverenika koga imenuje sud, određuje sud.

Izveštaj stručnog poverenika

Član 336.

(1) Stručni poverenik je dužan da izveštaj o izvršenoj posebnoj reviziji, bez odlaganja, dostavi upravnom odboru i nadzornom odboru akcionarskog društva, u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija.

(2) Akcionari društva koji su podneli zahtev za imenovanje stručnog poverenika od strane suda imaju pravo na uvid u njegov izveštaj i u dokumentaciju koja mu je priložena.

(3) Izveštaj i dokumentacija iz stava 2. ovog člana stavlja se na raspolaganje zainteresovanim licima koja imaju pravo na uvid u poslovnim prostorijama društva.

(4) Upravni odbor i nadzorni odbor akcionarskog društva dužni su da na prvoj narednoj sednici skupštine društva podnesu izveštaj stručnog poverenika i da zatraže da ona o njemu odluči nakon čitanja tog izveštaja u celini.

(5) Ako iz izveštaja stručnog poverenika proizlazi da su učinjene bitne povrede zakona, osnivačkog akta ili statuta društva, saziva se bez odlaganja vanredna skupština akcionara. Na

osnovu nalaza stručnog poverenika i sud može po zahtevu manjinskih akcionara iz člana 277. stav 1. tačka 3. ovog zakona naložiti društvu da u određenom roku održi skupštinu.

(6) Na skupštini akcionarskog društva koja raspravlja o nalazu stručnog poverenika, upravni odbor i nadzorni odbor društva izjašnjavaju se o svim utvrđenim nepravilnostima i o merama koje predlaže stručni poverenik ili koje sami nameravaju preduzeti. Nadzorni odbor akcionarskog društva izjašnjava se i o pravu društva na naknadu štete.

(7) Ako se iz izveštaja stručnog poverenika utvrdi ispravnost finansijskih izveštaja, odnosno da su poslovne knjige uredno vođene, smatra se da zahtev za sprovođenje posebne revizije nije bio opravdan.

(8) U slučaju iz stava 7. ovog člana akcionari društva koji su zlonamerno ili grubom nepažnjom tražili da se sprovede posebna revizija solidarno odgovaraju društvu za štetu koja mu je time pričinjena.

Odeljak 13.

SEKRETAR DRUŠTVA

Izbor i status

Član 337.

(1) Otvoreno akcionarsko društvo ima sekretara, koga bira upravni odbor društva.

(2) Mandat sekretara otvorenog akcionarskog društva utvrđuje se statutom.

(3) Zarada i druga prava sekretara otvorenog akcionarskog društva uređuju se ugovorom između sekretara i upravnog odbora društva, na predlog predsednika.

(4) Sekretar akcionarskog društva je odgovoran za vođenje knjiga akcionara, za pripremu sednica i vođenje zapisnika skupštine akcionara i sednica upravnog odbora, izvršnog odbora i nadzornog odbora društva, registra zapisnika sednica skupštine akcionara, registra zapisnika sednica upravnog odbora i nadzornog odbora društva i čuvanje dokumenata utvrđenih ovim zakonom i statutom akcionarskog društva, osim finansijskih izveštaja.

(5) Sekretar otvorenog akcionarskog društva odgovoran je za organizovanje rada i praćenje izvršavanja odluka skupštine akcionara, upravnog odbora i nadzornog odbora društva.

Odeljak 14.

IZMENA OSNIVAČKOG AKTA

Odsek 1.

Izmena odlukom upravnog odbora

Član 338.

Osnivački akt akcionarskog društva može da se izmeni odlukom upravnog odbora bez održavanja skupštine akcionara:

1) ako se izmene i dopune odnose na promene lica ovlašćenih za zastupanje društva ili druge izmene kojima se ne diraju prava bilo kog akcionara;

2) ako se izmene i dopune odnose na povećanje broja izdatih akcija i osnovnog kapitala po osnovu izdavanja akcija od strane upravnog odbora društva u skladu sa ovlašćenjima iz člana 205. st. 4. do 6. ovog zakona.

Izmena odlukom skupštine akcionara

Član 339.

(1) Osnivački akt može se izmeniti kvalifikovanom dvotrećinskom većinom akcionara akcija sa pravom glasa po predlogu pravnog odbora.

(2) Uz predlog upravnog odbora iz stava 1. ovog člana dostavlja se i pisano obrazloženje predloženih izmena, izjava upravnog odbora da će izmene biti uključene u dnevni red skupštine, kao i obaveštenje o pravu nesaglasnih akcionara na naknadu vrednosti svojih akcija u skladu sa ovim zakonom.

(3) Ako akcionari sa preferencijalnim akcijama imaju pravo glasanja kao klasa akcija o izmenama osnivačkog akta, smatra se da je ta izmena usvojena ako je za izmenu glasala kvalifikovana većina svake klase akcija, koja je ovlašćena da glasa grupno, kao i ukoliko je za izmenu glasala kvalifikovana većina od ukupnog broja akcija koje imaju pravo glasa.

Registracija izmene osnivačkog akta

Član 340.

(1) Izmene i dopune osnivačkog akta akcionarskog društva smatraju se donetim danom donošenja.

(2) Izmene i dopune osnivačkog akta akcionarskog društva registruju se i objavljuju u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

Odeljak 15.

PITANJA O KOJIMA GLASAJU AKCIONARI PREFERENCIJALNIH AKCIJA

Glasanje klase akcija (grupno glasanje)

Član 341.

Akcionari ma koje klase akcija imaju pravo da glasaju kao grupa o pitanjima koja se odnose na:

1) povećavanje ili smanjenje ukupnog broja odobrenih akcija te grupe (klase);

2) izmenu bilo kog prava ili privilegije akcija te grupe (klase);

- 3) utvrđivanje prava imalaca bilo kojih drugih akcija na zamenu ili konverziju njihovih akcija u akcije klase koju drži ta klasa (grupa);
- 4) izmenu akcija akcionara te klase u različit broj akcija ili u akcije druge klase;
- 5) izdavanje nove klase akcija koje imaju prava ili preferencije nadređene ili u suštini jednake pravima te grupe, ili na povećanje prava ili preferencije bilo koje klase akcija koje imaju prava ili preferencije u suštini iste ili nadređene pravima te grupe (klase), ili na povećanje prava i preferencije bilo koje klase akcija koje imaju prava i preferencije ispod ovih te grupe (klase), ako ih to povećanje čini u biti istim ili iznad ovih te grupe;
- 6) limitiranje ili negiranje postojećeg prava prečeg upisa akcija te klase;
- 7) poništavanje ili na druge načine koji pogađaju kumulativne dividende akcija te grupe (klase);
- 8) limitiranje ili negiranje prava glasa akcija te grupe (klase);
- 9) druge načine kojima se menjaju prava ili preferencije akcija akcionara te klase tako da ih pogađaju.

Odeljak 16.

AKTA I DOKUMENTA DRUŠTVA

Vrste

Član 342.

(1) Akcionarsko društvo čuva sledeća akta i dokumenta:

- 1) osnivački akt i sve njegove izmene;
- 2) statut, ako ga društvo ima, i sve njegove izmene;
- 3) rešenje o registraciji;
- 4) interna dokumenta koja su odobrena od strane skupštine i drugih organa društva;
- 5) akt o obrazovanju svakog ogranka društva i zastupništva;
- 6) dokumenta koja dokazuju svojinska i druga prava društva;
- 7) zapisnike i odluke skupštine akcionara, upravnog odbora i nadzornog odbora;
- 8) pisane naloge i odluke izvršnog odbora;
- 9) zapisnike odbora revizora i njihove pisane naloge i zaključke;
- 10) finansijske izveštaje, izveštaje o poslovanju i izveštaj revizora;

- 11) prospekt za izdavanje akcija i drugih hartija od vrednosti;
- 12) knjigovodstvenu dokumentaciju i račune;
- 13) listu povezanih društava u smislu ovog zakona sa podacima o akcijama i udelima u njima, u smislu ovog zakona;
- 14) knjigu akcija;
- 15) listu sa punim imenima i adresama svih članova upravnog odbora i svih lica koja su ovlašćena da zastupaju društvo, kao i obaveštenje o tome da li lica ovlašćena da zastupaju društvo to čine zajedno ili pojedinačno;
- 16) listu sa punim imenima i adresama članova nadzornog odbora, članova odbora revizora, internog revizora i revizora ako ga društvo ima;
- 17) listu svih prenosa akcija od akcionara, uključujući i zalogu i druge prenose akcija kojima sticalac ne postaje akcionar;
- 18) spisak ugovora koje su sa društvom zaključili članovi upravnog odbora, izvršnog odbora i nadzornog odbora.

(2) Akcionarsko društvo dužno je da čuva dokumenta i akta iz stava 1. ovog člana u svom sedištu ili u drugim mestima poznatim i dostupnim akcionarima društva.

(3) Akcionarsko društvo čuva osnivački akt i njegove izmene trajno, a ostala dokumenta iz stava 1. ovog člana najmanje pet godina, a posle toga ta dokumenta čuvaju se u skladu sa propisima o arhivskoj građi.

Pristup aktima

Član 343.

(1) Akcionarsko društvo dužno je, ako posebnim zakonom nije drukčije propisano, da akta iz člana 342. ovog zakona stavi na raspolaganje svakom akcionaru ili ranijem akcionaru za period u kome je bio akcionar društva, radi kopiranja i ostvarivanja prava uvida i to u radno vreme društva u prostorijama društva.

(2) Akcionarsko društvo može odrediti da lice koje zahteva pristup aktima treba da se identifikuje, kao i da dokaže status akcionara pre obezbeđenja tražene informacije.

Pristup aktima po odluci suda

Član 344.

(1) Ako članovi upravnog odbora akcionarskog društva odbiju da stave na raspolaganje akta u skladu sa članom 343. ovog zakona, u roku od pet dana od dana podnošenja pisanog zahteva, lice koje ima pravo na uvid može tražiti u vanparničnom postupku od suda da mu omogući ostvarenje ovog prava.

(2) Po zahtevu iz stava 1. ovog člana, sud donosi odluku u roku od tri dana od dana podnošenja zahteva.

(3) Lice koje dobije tražene informacije u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana ne može da ih objavi ili prezentira na način kojim bi nanelo štetu društvu.

(4) Izuzetno od stava 3. ovog člana objavljivanje akata i poverljivih informacija dozvoljeno je ako je tako uređeno zakonom.

Odeljak 17.

PRESTANAK DRUŠTVA I DRUGE MERE SUDA

Razlozi za prestanak

Član 345.

Akcionarsko društvo prestaje:

- 1) protekom vremena za koje je osnovano;
- 2) pravnosnažnom odlukom skupštine akcionara koja se donosi kvalifikovanom većinom;
- 3) pravnosnažnom odlukom nadležnog suda kojom se utvrđuje da je registracija društva bila ništava i određuje brisanje društva po službenoj dužnosti;
- 4) odlukom stečajnog veća o otvaranju i zaključenju stečajnog postupka kojom se odbija otvaranje glavnog stečajnog postupka zbog nemogućnosti da se iz stečajne mase pokriju troškovi stečajnog postupka;
- 5) bankrotstvom (stečajem);
- 6) u drugim slučajevima utvrđenim zakonom i osnivačkim aktom društva koji su navedeni kao osnov za prestanak društva.

Prestanak društva i druge mere suda po zahtevu manjinskih akcionara

Član 346.

(1) Po zahtevu manjinskih akcionara koji u akcionarskom društvu poseduju najmanje 20% akcija osnovnog kapitala društva nadležni sud može naložiti prestanak društva ili druge mere ako:

- 1) članovi upravnog odbora društva ne mogu da vode poslove društva, bilo zbog podele ili drugih razloga, a akcionari društva ne mogu da prekinu blokadu, tako da se poslovi društva ne mogu više voditi u interesu akcionara društva;
- 2) su akcionari blokirani u odlučivanju i na najmanje dve uzastopne godišnje skupštine ne uspeju da izaberu članove upravnog odbora društva, tako da se poslovi društva ne mogu voditi u interesu društva;

3) članovi upravnog odbora društva, kao i članovi drugih organa društva deluju protivzakonito, nepošteno ili prevarno prema akcionarima koji podnose takav zahtev;

4) se imovina društva rasipa i umanjuje.

(2) Po podnetom zahtevu iz stava 1. ovog člana sud može da pokrene postupak prestanka društva ili ako se radi o otklonjivom osnovu ostaviti rok do godinu dana za otklanjanje nepravilnosti.

(3) Ako se u roku iz stava 2. ovog člana ne otklone nepravilnosti, pokreće se postupak prestanka društva likvidacijom u skladu sa ovim zakonom, kada sud ima ovlašćenje da odredi i likvidacionog upravnika.

(4) Ako sud ne pokrene postupak prestanka društva može naložiti jednu ili više mera, a naročito:

1) razrešenje bilo kog člana upravnog odbora ili izvršnog odbora;

2) izbor člana upravnog odbora ili izvršnog odbora društva;

3) imenovanje privremenog zastupnika društva;

4) reviziju računovodstvenih izveštaja društva i popis imovine društva;

5) plaćanje dividende;

6) kupovinu akcija manjinskih akcionara koji su podneli zahtev za kupovinu od strane društva po vrednosti utvrđenoj od strane suda na osnovu nalaza nezavisnog procenjivača;

7) naknadu štete bilo kom licu kome je prouzrokovana.

(5) Zahtev manjinskih akcionara iz stava 1. ovog člana podnosi se protiv akcionarskog društva.

Deo četvrti

LIKVIDACIJA PRIVREDNOG DRUŠTVA

Odeljak 1.

POJAM I POKRETANJE POSTUPKA

Pojam

Član 347.

Likvidacija privrednog društva sprovodi se u skladu sa ovim zakonom kada društvo ima dovoljno finansijskih sredstava za pokriće svih svojih obaveza, a naročito:

- 1) ako mu je izrečena mera zabrane obavljanja delatnosti zbog toga što ne ispunjava uslove za obavljanje delatnosti a u roku određenom u izrečenoj meri ne ispuni te uslove, odnosno ne promeni delatnost;
- 2) ako prestanu da postoje prirodni i drugi uslovi za obavljanje delatnosti;
- 3) istekom vremena za koje je osnovano;
- 4) ako se broj osnivača, odnosno članova privrednog društva, osim kod akcionarskog društva i društva s ograničenom odgovornošću svede na jedan, a u roku od šest meseci, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno, registru se ne prijavi novi član;
- 5) ako nije organizovano u skladu sa ovim zakonom;
- 6) ako ne obavlja delatnost duže od dve godine neprekidno;
- 7) u slučaju ništavosti osnivanja društva u skladu sa zakonom.

Odluka

Član 348.

(1) Likvidacija privrednog društva sprovodi se odlukom ortaka, članova ili akcionara, i to:

- 1) u slučaju ortačkog društva, jednoglasnom odlukom svih ortaka, ako osnivačkim aktom društva nije određeno odlučivanje većinom glasova;
- 2) u slučaju komanditnog društva, jednoglasnom odlukom svih komplementara, ako osnivačkim aktom društva nije određeno odlučivanje većinom glasova;
- 3) u slučaju društva s ograničenom odgovornošću, odlukom koju donosi skupština članova društva u skladu sa članom 146. stav 2. ovog zakona;
- 4) u slučaju akcionarskog društva, odlukom koju donosi skupština akcionara društva, kvalifikovanom većinom u skladu sa članom 293. stav 2. ovog zakona.

(2) Odredbe ovog zakona, osnivačkog akta, ugovora ortaka ili članova društva i statuta akcionarskog društva koje se odnose na obaveštavanje i postupak odlučivanja primenjuju se i na odlučivanje o likvidaciji društva.

Registracija i objavljivanje

Član 349.

Odluka o pokretanju postupka likvidacije privrednog društva registruje se i objavljuje u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

Odeljak 2.

LIKVIDACIJA I POVERIOCI

Individualno obaveštenje poznatim poveriocima

Član 350.

(1) Privredno društvo dostavlja poznatim poveriocima pisano obaveštenje sa kopijom registracione prijave o pokretanju postupka prestanka društva likvidacijom.

(2) Obaveštenje iz stava 1. ovog člana sadrži naročito:

- 1) poštansku adresu gde se upućuje prijava potraživanja poverilaca;
- 2) rok u kome privredno društvo u likvidaciji mora primiti prijavu, koji ne može biti kraći od 120 dana od dana dostavljanja pisanog obaveštenja;
- 3) upozorenje da će potraživanje biti prekludirano ako prijava potraživanja ne bude podneta u određenom roku.

(3) Potraživanje protiv privrednog društva u likvidaciji je prekludirano ako nije prijavljeno privrednom društvu u likvidaciji u roku iz stava 2. tačka 2) ovog člana ili ako poverilac čije je potraživanje osporeno od društva u likvidaciji ne pokrene postupak pred sudom u roku od 30 dana od dana prijema odluke o osporavanju potraživanja.

(4) Potraživanje iz stava 3. ovog člana ne obuhvata potraživanje koje je nastalo posle nastupanja dejstva odluke o likvidaciji privrednog društva.

Objava obaveštenja svim poveriocima

Član 351.

(1) Privredno društvo u likvidaciji objavljuje obaveštenje o odluci o likvidaciji u skladu sa članom 349. ovog zakona.

(2) Obaveštenje iz stava 1. ovog člana mora da:

- 1) bude objavljeno najmanje tri puta u vremenskim razmacima ne manjim od 15 dana niti dužim od 30 dana;
- 2) sadrži pozivanje na odredbe ovog člana;
- 3) sadrži poštansku adresu gde se šalje prijava potraživanja od strane poverioca;
- 4) sadrži upozorenje da će potraživanje biti prekludirano ako ga poverilac ne prijavi, odnosno ne pokrene sudski postupak u skladu sa ovim zakonom.

(3) Potraživanja poverilaca biće prekludirana:

- 1) ako se ne prijave u roku od 30 dana od dana objavljivanja poslednjeg obaveštenja iz stava 2. tačka 1) ovog člana;
- 2) ako potraživanje bude osporeno a poverioci ne pokrenu postupak pred nadležnim sudom u roku od 30 dana od dana prijema obaveštenja o osporavanju tih potraživanja.

Odeljak 3.

STATUS DRUŠTVA I LIKVIDACIONI UPRAVNIK

Status društva za vreme likvidacije

Član 352.

(1) Privredno društvo ne može preduzimati nove poslove, već samo poslove vezane za sprovođenje likvidacionog postupka kao što su prodaja imovine, plaćanje poverilaca, naplata potraživanja i druge poslove nužne za likvidaciju društva.

(2) U postupku likvidacije privrednog društva ne plaćaju se dividende niti se imovina društva raspodeljuje ortacima, članovima ili akcionarima pre plaćanja svih potraživanja poverilaca.

Likvidacioni upravnici

Član 353.

(1) U postupku likvidacije delatnosti i poslove privrednog društva vode lica koja su imala ista ovlašćenja i pre likvidacije, ako društvo ne izabere drugo lice ili lica.

(2) Lice ili lica koja imaju ovlašćenja u postupku likvidacije privrednog društva nazivaju se likvidacioni upravnici.

(3) Na zahtev bilo kog lica iz stava 1. ovog člana sud može iz opravdanih razloga imenovati drugog likvidacionog upravnika radi zamene upravnika izabranog od strane društva ili zajedničkog postupanja sa njima.

Razrešenje likvidacionog upravnika

Član 354.

Likvidacioni upravnik može biti razrešen na isti način na koji je izabran, odnosno imenovan.

Registracija i objavljivanje izbora, imenovanja i razrešenja likvidacionog upravnika

Član 355.

Izbor, određivanje ili razrešenje likvidacionog upravnika registruje se i objavljuje u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

Poslovi likvidacionog upravnika

Član 356.

(1) Likvidacioni upravnik privrednog društva završava tekuće poslovanje društva, naplaćuje potraživanja, izmiruje obaveze i unovčava imovinu društva.

(2) U okviru svojih ovlašćenja likvidacioni upravnik privrednog društva odgovoran je za vođenje poslova društva.

(3) Likvidacioni upravnik zastupa privredno društvo u likvidaciji.

Odeljak 4.

LIKVIDACIONI BILANSI

Likvidacioni bilans stanja i finansijski izveštaji

Član 357.

(1) Likvidacioni upravnik privrednog društva sastavlja bilans stanja najkasnije tri meseca po otvaranju postupka likvidacije (početni likvidacioni bilans stanja) i podnosi ga ortacima ili komplementarima ili skupštini članova ili akcionara na usvajanje. U bilansu stanja navodi se stanje aktive i pasive društva, neophodne radnje za sprovođenje likvidacije i vreme potrebno za završetak likvidacije.

(2) Sva imovina privrednog društva uključuje se u bilans stanja iz stava 1. ovog člana po njenoj tržišnoj ceni ili procenjenoj vrednosti.

(3) Likvidacioni upravnik privrednog društva podnosi privremeni izveštaj o svojim radnjama, sa obrazloženjem razloga zbog kojih se likvidacija nastavlja a nije završena, kao i finansijski izveštaj, najkasnije u roku od tri meseca po isteku svake poslovne godine, ako likvidacija traje duže od godinu dana.

Obustava likvidacije i sprovođenje stečaja

Član 358.

(1) Ako likvidacioni upravnik utvrdi da imovina privrednog društva nije dovoljna za to da se podmire sva potraživanja poverilaca, dužan je da odmah obustavi postupak likvidacije i pokrene postupak stečaja (bankrotstva).

(2) Ako je likvidacija obustavljena u skladu sa stavom 1. ovog člana, likvidacioni upravnik o tome izveštava registar radi registracije i objavljivanja u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

Izveštaj o sprovođenju likvidacije i predlog za deobu likvidacionog ostatka

Član 359.

(1) Posle podmirenja dugova privrednog društva, likvidacioni upravnik sastavlja izveštaj o sprovedenoj likvidaciji, završni likvidacioni bilans i predlog o podeli likvidacionog ostatka društva.

(2) Završni likvidacioni bilans stanja privrednog društva sadrži prikaz izvora priliva i njihovu upotrebu, spisak imovine koja je otuđena i prilive koji su tako ostvareni, izjašnjenje da li postoje još neka pitanja koja treba rešavati i predlog njihovog rešavanja, iznos troškova likvidacije i naknade likvidacionom upravniku.

(3) Izveštaj i završni likvidacioni bilans privrednog društva usvajaju ortaci, odnosno skupština članova ili akcionara, ako u odluci o pokretanju postupka likvidacije ili u odluci nadležnog suda nije drukčije određeno.

Odeljak 5.

ISPLATE VLASNICIMA DRUŠTVA I OKONČANJE LIKVIDACIJE

Isplate ortacima, članovima ili akcionarima

Član 360.

(1) Imovina privrednog društva u likvidaciji koja preostane posle izmirenja potraživanja poverilaca i drugih potraživanja raspodeljuje se od strane likvidacionog upravnika ortacima, članovima i akcionarima.

(2) Ako osnivačkim aktom, ugovorom ortaka, statutom društva ili odlukom nadležnog suda nije drukčije određeno, raspodela iz stava 1. ovog člana vrši se u skladu sa pravilima prioriteta, i to:

- 1) za plaćanje ortaka, članova ili akcionara sa preferencijalnim akcijama koji imaju pravo prioriteta na plaćanje u likvidaciji u skladu sa osnivačkim aktom, ugovorom ortaka, članova ili akcionara društva;
- 2) za plaćanje ortacima (u slučaju ortačkog društva ili komanditnog društva), članovima (u slučaju društva s ograničenom odgovornošću) srazmerno udelima u društvu i akcionarima (u slučaju akcionarskog društva) srazmerno posedovanim akcijama u društvu.

(3) Komanditori komanditnog društva, članovi društva s ograničenom odgovornošću i akcionari akcionarskog društva koji su primili isplate u dobroj veri nakon što je privredno društvo u likvidaciji postupilo u svemu u skladu sa postupkom iz člana 350. i/ili člana 351. obavezni su na povraćaj primljenog ako je to potrebno za namirenje poverilaca društva.

(4) U slučaju spora u vezi sa raspodelom imovine društva u likvidaciji ortacima, članovima ili akcionarima društva, likvidacioni upravnik odlaže raspodelu do konačnog rešenja spora, osim ako odlukom suda nije drukčije određeno.

Naknada likvidacionom upravniku

Član 361.

(1) Likvidacioni upravnik ima pravo da mu se primereno nadoknade troškovi koje je imao u sprovođenju likvidacije kao i na isplatu naknade za rad. Visinu troškova i naknade za rad određuju ortaci, odnosno skupština članova ili akcionara, a u slučaju spora sud.

(2) U pogledu potraživanja iz stava 1. ovog člana likvidacioni upravnik smatra se poveriocem društva u likvidaciji.

(3) Troškovi i naknade za rad likvidacionog upravnika plaćaju se za vreme trajanja likvidacije, ako to ne utiče na podmirenje obaveza prema poveriocima društva.

Okončanje likvidacije

Član 362.

(1) Posle okončanja postupka likvidacije privrednog društva i odobrenja finansijskog izveštaja sastavljenog sa danom završetka likvidacije i izveštaja o sprovođenju likvidacije od ortaka, komplementara, odnosno skupštine članova ili akcionara, likvidacioni upravnik bez odlaganja dostavlja ove izveštaje i odgovarajuće odluke u sedište društva i registar, zajedno sa zahtevom da društvo bude brisano iz registra u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

(2) Ako se posle okončanja postupka likvidacije privrednog društva ortaci ili komplementari ne sastanu ili se sednica skupštine članova društva ili akcionara zbog nedostatka kvoruma ne održi, likvidacioni upravnik završava postupak u skladu sa stavom 1. ovog člana i bez odobrenja finansijskog izveštaja i izveštaja o sprovođenju postupka likvidacije od strane ortaka ili komplementara ili skupštine članova odnosno akcionara.

(3) Poslovne knjige i dokumenta privrednog društva koje je prestalo likvidacijom čuvaju se u skladu sa propisima kojima se uređuje arhivska građa.

(4) Podatak o tome kod koga se čuvaju poslovne knjige i dokumentacija privrednog društva registruje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

(5) Zainteresovana lica mogu pregledati knjige i dokumenta društva koje je prestalo likvidacijom, koja se u skladu sa zakonom smatraju javnim i dostupnim.

(6) Ako se naknadno utvrdi da je potrebno sprovesti dalje radnje po okončanju likvidacije privrednog društva, sud na predlog lica koje za to ima pravni interes, ponovo imenuje ranijeg ili novog likvidacionog upravnika.

Odgovornost likvidacionog upravnika za štetu

Član 363.

(1) Likvidacioni upravnik odgovara ortacima, članovima i akcionarima privrednog društva kao i poveriocima privrednog društva za štetu koju im prouzrokuje u izvršenju svojih dužnosti, u skladu sa čl. 32. do 34. i čl. 36. i 37. ovog zakona.

(2) Likvidacioni upravnik ne odgovara poveriocima, kao ni ortacima, članovima društva ili akcionarima za bilo kakve gubitke privrednog društva, obaveze ili smanjenja vrednosti imovine koja su nastala kao rezultat donošenja savesnih i razumnih poslovnih odluka u vezi sa sprovođenjem postupka likvidacije privrednog društva.

(3) Zahtevi po osnovu odgovornosti likvidacionog upravnika za štetu iz stava 1. ovog člana zastarevaju u roku od jedne godine od dana brisanja privrednog društva iz registra.

(4) Ako je više likvidacionih upravnika odgovorno za istu štetu, oni odgovaraju solidarno.

Odgovornost ortaka, članova i akcionara po okončanju likvidacije

Član 364.

(1) Ortaci ortačkog društva i komplementari komanditnog društva za eventualno neizmirene obaveze ovih društava u likvidacionom postupku odgovaraju posle okončanja tog postupka i brisanja društva iz registra solidarno.

(2) Komanditori komanditnog društva, članovi društva sa ograničenom odgovornošću i akcionari akcionarskog društva za eventualno neizmirene obaveze ovih društava u likvidacionom postupku, odgovaraju posle okončanja tog postupka i brisanja društva iz registra solidarno do visine primljenog iznosa iz likvidacionog ostatka.

Obaveštenje poreskog organa

Član 365.

Likvidacioni upravnik privrednog društva obaveštava odgovarajući poreski organ o prestanku društva dostavljanjem izveštaja o likvidaciji i drugih izveštaja i dokumenata u skladu sa zakonom.

Deo peti

POVEZIVANJE PRIVREDNIH DRUŠTAVA

Odeljak 1.

POVEZANA DRUŠTVA

Pojam i vrste

Član 366.

(1) Povezana privredna društva čine dva ili više društava u skladu sa ovim zakonom, koja se međusobno povezuju, i to:

- 1) putem učešća u osnovnom kapitalu ili ortačkim udelima (društva povezana kapitalom);
- 2) putem ugovora (društva povezana ugovorom);
- 3) putem kapitala i putem ugovora (mešovito povezana društva).

(2) Povezana privredna društva iz stava 1. ovog člana obuhvataju jedno kontrolno (matično) i jedno ili više podređenih (zavisnih) društava.

(3) Povezana privredna društva (putem kapitala, ugovora, mešovita) organizuju se kao koncern, holding, grupa društava ili drugi oblik organizovanja u skladu sa ovim zakonom.

(4) Povezana privredna društva, u smislu ovog zakona, organizuju se kao koncern kada kontrolno društvo ima za pretežnu delatnost neku poslovnu delatnost pored delatnosti upravljanja podređenim društvima.

(5) Povezana privredna društva, u smislu ovog zakona, organizuju se kao holding kada kontrolno društvo ima isključivo delatnost upravljanja i finansiranja podređenim društvima.

(6) Povezana privredna društva u smislu ovog zakona organizuju se kao grupa društava kada kontrolno društvo obavlja delatnosti iz st. 4. i 5. ovog člana.

(7) Zabranjeno je povezivanje privrednih društava suprotno propisima kojima se uređuje zaštita konkurencije.

Kontrolno učešće u kapitalu

Član 367.

(1) Kontrolni član ili akcionar društva s ograničenom odgovornošću ili akcionarskog društva u smislu ovog zakona jeste lice koje samo ili sa drugim licima koja sa njim deluju zajedno (zajedničko delovanje):

- 1) ima više od 50% glasačkih prava u privrednom društvu, što u akcionarskom društvu označava vlasništvo i pravo glasa sa više od 50% običnih akcija (većinsko učešće);
- 2) na drugi način vrši kontrolni uticaj nad upravljanjem i vođenjem poslova privrednog društva na osnovu svog svojstva člana ili akcionara (ili na osnovu zaključenog ugovora u skladu sa ovim zakonom).

(2) Lice koje samo ili sa jednim ili više drugih lica ima više od 20% glasova u skupštini privrednog društva ima značajno učešće u smislu ovog zakona.

Zajedničko delovanje

Član 368.

(1) Zajedničko delovanje, u smislu ovog zakona, jeste:

- 1) akt dva ili više lica preduzet na osnovu međusobnog sporazuma u cilju sticanja, ustupanja ili izvršenja glasačkih prava u određenom licu;
- 2) korišćenje glasačkih prava radi izvršenja zajedničkog uticaja na upravljanje, poslovne operacije tog lica, na izbor statutarnih organa tog lica (ili većine njegovih članova) ili vršenje tog uticaja na drugi način.

(2) Lica koja u smislu stava 1. ovog člana deluju zajedno su:

- 1) pravno lice i njegov organ upravljanja ili član tog organa, lica koja su direktno potčinjena upravnom odboru ili izvršnom odboru tog pravnog lica i zastupnici i likvidacioni upravnici tog društva ili povezana lica sa njima u smislu ovog zakona;
- 2) lica koja čine povezana društva u smislu ovog zakona.

(3) Lica koja u smislu stava 1. ovog člana deluju zajedno su:

- 1) društvo s ograničenom odgovornošću i njegovi članovi ili samo njegovi članovi;
- 2) ortačko društvo i njegovi ortaci ili samo njegovi ortaci;
- 3) komanditno društvo i njegovi komplementari ili svi njegovi ortaci;
- 4) povezana lica u smislu ovog zakona;
- 5) druga društva i drugi oblici organizovanja u skladu sa zakonom kojim se uređuje njihov pravni položaj.

Odeljak 2.

POSEBNA PRAVILA ZA DRUŠTVA POVEZANA KAPITALOM

Obaveštavanje zavisnog društva

Član 369.

(1) Privredno društvo ili drugo lice koje postaje ili prestaje biti kontrolni član ili kontrolni akcionar drugog društva u smislu ovog zakona dužno je da obavesti o tome to društvo, Komisiju za hartije od vrednosti i organizaciju koja je odgovorna za zaštitu konkurencije, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita konkurencije.

(2) Obaveza društva ili drugog lica iz stava 1. ovog člana postoji i u drugim situacijama u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrednosti.

Isticanje u poslovnom imenu

Član 370.

Podređeno društvo u svom poslovnom imenu, memorandumu i drugim poslovnim dokumentima ističe i poslovno ime kontrolnog društva.

Odgovornost kontrolnog društva i direktora

Član 371.

(1) Na odgovornost kontrolnog društva podređenom društvu shodno se primenjuje član 32. do 34. i čl. 36. i 37. ovog zakona.

(2) Direktori kontrolnog društva odgovorni su podređenom društvu u skladu sa čl. 32. do 34. i čl. 36. i 37. ovog zakona.

Izveštaj članovima i akcionarima podređenog društva

Član 372.

(1) Upravni odbor podređenog društva dužan je da za godišnju skupštinu akcionara ili članova društva pripremi pisani izveštaj o odnosima sa ostalim članicama društava povezanih kapitalom u prethodnoj poslovnoj godini kao sastavni deo izveštaja o poslovanju društva.

(2) Ako je revizija finansijskih izveštaja podređenog društva po zakonu kojim se uređuje računovodstvo i revizija obavezna, to važi i za reviziju izveštaja njegovog upravnog odbora o odnosima društva sa drugim članicama društava povezanih kapitalom.

(3) Članovi ili akcionari društava povezanih kapitalom u smislu ovog zakona moraju imati celovitu informaciju o strukturi grupe, sistemu upravljanja, licima koja upravljaju grupom, poslovima koji se obavljaju unutar grupe, kao i o principima rešavanja sukoba interesa pojedinog društva i drugih povezanih društava.

Odeljak 3.

PRAVILA ZA DRUŠTVA POVEZANA POSEBNIM UGOVOROM

Ugovor o posebnim odnosima kontrolnog i podređenog društva i prenosu dobiti

Član 373.

(1) Ako kontrolno i podređeno društvo zakluče ugovor o posebnim odnosima koji obuhvataju upravljanje u podređenom društvu od strane kontrolnog ili o prenosu dobiti podređenog društva kontrolnom društvu, kontrolno društvo odgovora za štetu koju prouzrokuje podređenom društvu neizvršenjem ili nepravilnim izvršenjem zaključenog ugovora u skladu sa ovim zakonom.

(2) Ugovor iz stava 1. ovog člana registruje se kod podređenog društva i objavljuje u skladu sa zakonom kojim se reguliše registracija privrednih subjekata čime postaje punovažan.

(3) Ugovor iz stava 1. ovog člana postaje punovažan registracijom i objavljivanjem te registracije u skladu sa ovim zakonom.

Sadržina ugovora i shodna primena

Član 374.

(1) Ugovor iz člana 373. ovog zakona, sačinjava se u pisanoj formi, i sadrži naročito: prava i obaveze kontrolnog društva; mere zaštite podređenog društva; obim prenosa dobiti i kompenzacije podređenom društvu; pokrivanje gubitaka podređenog društva od strane kontrolnog društva; zaštitu ostalih akcionara ili članova podređenog društva; kao i mere zaštite poverilaca podređenog društva po prestanku ugovora.

(2) Na odgovornost kontrolnog društva za naknadu prouzrokovane štete podređenom društvu, kao i na tu odgovornost direktora kontrolnog društva i podređenog društva i lica koja sa njima

deluju zajedno, primenjuje se član 371. ovog zakona, što ne ograničava i ne isključuje druga pravna sredstva za povredu ugovora u skladu sa zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi.

Odobrenje ugovora o posebnim odnosima kontrolnog i podređenog društva i prenosu dobiti

Član 375.

(1) Ugovor iz člana 373. ovog zakona usvajaju skupštine kontrolnog i svih podređenih društava kvalifikovanom većinom u skladu sa članom 293. stav 2. ovog zakona.

(2) Ako je ugovorna strana ortačko ili komanditno društvo, sa ugovorom moraju da se saglase svi ortaci sa neograničenom odgovornošću, osim ako je osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka drukčije određeno.

(3) Svakom akcionaru ili članu društva mora biti ostavljeno dovoljno vremena pre skupštine akcionara ili članova društva ili tokom sednice da u prostorijama društva izvrše:

1) uvid u predloženi tekst ugovora;

2) uvid u druge značajne informacije u vezi sa ugovorom i informacije o poslovanju svih drugih društava koja su ugovorne strane.

(4) Primerak zaključenog ugovora iz člana 373. ovog zakona prilaže se uz zapisnik sa sednice skupštine društva.

Prestanak i registracija prestanka

Član 376.

(1) Ugovor iz člana 373. ovog zakona prestaje otkazom, istekom roka ili na drugi način u skladu sa tim ugovorom i zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi.

(2) Prestanak ugovora iz člana 373. ovog zakona registruje se i objavljuje u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

Deo šesti

REORGANIZACIJA PRIVREDNOG DRUŠTVA

Glava I

STATUSNE PROMENE

Odeljak 1.

OSNOVNA NAČELA

Pojam reorganizacije

Član 377.

Pod reorganizacijom privrednog društva u smislu ovog zakona podrazumeva se statusna promena privrednog društva i promena pravne forme privrednog društva.

Pojam statusne promene

Član 378.

(1) Pod statusnom promenom privrednog društva u smislu ovog zakona podrazumeva se spajanje, podele i odvajanje.

(2) U statusnoj promeni privrednog društva mogu se kombinovati statusne promene spajanja i podele ili statusne promene spajanja i odvajanja.

(3) Odluka o statusnoj promeni ne može se pobijati zbog utvrđene srazmere zamene akcija ili udela u skladu sa ovim zakonom.

(4) Ako u statusnoj promeni učestvuju privredna društva različite pravne forme, na statusnu promenu primenjuju se i odredbe ovog zakona o promeni pravne forme društva čija se pravna forma menja statusnom promenom.

(5) Privredna društva ne mogu vršiti statusne promene suprotno zakonu kojim se uređuje zaštita konkurencije.

Finansijski izveštaj

Član 379.

(1) Svako privredno društvo koje učestvuje u statusnoj promeni sačinjava finansijski izveštaj (zaključni račun) prema stanju na dan obračuna spajanja, podele i odvajanja u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija.

(2) Prijava za registraciju statusne promene podnosi se najkasnije u roku od osam meseci od dana obračuna iz stava 1. ovog člana.

Statusne promene u likvidaciji

Član 380.

Statusne promene mogu se vršiti i ako je jedno ili više privrednih društava, koja se spajaju ili dele, u likvidaciji, pod uslovom da ta društva nisu počela sa podelom imovine svojim akcionarima ili članovima i da donesu odluku o okončanju postupka likvidacije.

Odeljak 2.

VRSTE STATUSNIH PROMENA

Spajanje

Član 381.

(1) Spajanje privrednog društva u smislu ovog zakona jeste:

- 1) spajanje uz pripajanje;
- 2) spajanje uz osnivanje.

(2) Spajanje uz pripajanje jeste statusna promena kojom jedno društvo prestaje da postoji bez likvidacije (u daljem tekstu: društvo prestalo pripajanjem) prenoseći drugom postojećem društvu celu svoju imovinu i obaveze (u daljem tekstu: društvo sticalac), u zamenu za izdavanje akcija ili udela akcionarima ili članovima društva prestalog spajanjem od strane društva sticaoca, a ako je potrebno i novčanu doplatu koja ne prelazi 10% nominalne vrednosti tako izdatih akcija ili njihove računovodstvene vrednosti kod akcija bez nominalne vrednosti.

(3) Spajanje uz osnivanje jeste statusna promena kojom dva ili više privrednih društava prestaju da postoje bez likvidacije (u daljem tekstu: društvo prestalo spajanjem) prenoseći celu svoju imovinu i obaveze u zamenu za izdavanje od novog društva (u daljem tekstu: novo društvo) akcija ili udela akcionarima ili članovima prestalog društva i ako je potrebno, novčanu doplatu, koja ne prelazi 10% nominalne vrednosti tako izdatih akcija ili njihove računovodstvene vrednosti kod akcija bez nominalne vrednosti.

Podela

Član 382.

(1) Podela privrednog društva u smislu ovog zakona jeste:

- 1) podela uz pripajanje;
- 2) podela uz osnivanje;
- 3) podela uz pripajanje i podela uz osnivanje.

(2) Podela uz pripajanje jeste statusna promena kojom privredno društvo prestaje da postoji bez likvidacije (u daljem tekstu: društvo prestalo podelom) prenoseći na dva ili više postojećih društava sa kojima se spaja uz pripajanje (u daljem tekstu: društva sticaoci) svu imovinu i obaveze u zamenu za izdavanje akcija ili udela društva sticaoca akcionarima ili članovima društva prestalog podelom i, ako je potrebno, novčano plaćanje koje ne prelazi 10% nominalne vrednosti tako izdatih akcija ili njihove računovodstvene vrednosti kod akcija bez nominalne vrednosti.

(3) Podela uz osnivanje jeste statusna promena kojom privredno društvo prestaje da postoji bez likvidacije (u daljem tekstu: društvo prestalo podelom) prenoseći na dva ili više novih društava koja se time osnivaju (u daljem tekstu: nova društva) ili prenoseći na dva ili više društava koja se spajaju sa do tada postojećim društvom u nova društva svu imovinu i obaveze u zamenu za izdavanje akcija ili udela novih društava akcionarima ili članovima društva prestalog podelom i ako je potrebno, novčanu doplatu koja ne prelazi 10% nominalne vrednosti tako izdatih akcija ili njihove računovodstvene vrednosti kod akcija bez nominalne vrednosti.

Odvajanje

Član 383.

(1) Odvajanje privrednog društva u smislu ovog zakona jeste:

- 1) odvajanje uz pripajanje;
- 2) odvajanje uz osnivanje;
- 3) odvajanje uz pripajanje i odvajanje uz osnivanje.

(2) Odvajanje uz pripajanje jeste statusna promena kojom privredno društvo deljenik prenosi jedan ili više delova svoje imovine i pripadajući deo obaveza (u daljem tekstu: društvo deljenik) na jedno ili više postojećih društava pri čemu to društvo ostaje da postoji kao pravno lice (u daljem tekstu: društva sticaoci), a svi ili deo njegovih akcionara, odnosno članova, uz očuvanje principa ravnopravnosti, postaju akcionari odnosno članovi društva sticaoca uz zamenu akcija/udela akcionarima ili članovima društva deljenika (i za taj iznos smanjenja njegovog osnovnog kapitala bez primene odredaba ovog zakona o smanjenju tog kapitala u redovnom postupku) za akcije/udele društva sticaoca i ako je potrebno, novčano plaćanje koje ne prelazi 10% nominalne vrednosti tako izdatih akcija ili njihove računovodstvene vrednosti kod akcija bez nominalne vrednosti.

(3) Odvajanje uz osnivanje jeste statusna promena kojom privredno društvo deljenik prenosi jedan ili više delova svoje imovine i pripadajući deo obaveza (u daljem tekstu: društvo deljenik) na jedno ili više time novoosnovanih društava ili na jedno ili više društava sa kojima se spaja u novoosnovano društvo (u daljem tekstu: novo društvo), uz zamenu akcija/udela društva deljenika (i za taj iznos smanjenja njegovog osnovnog kapitala bez primene odredaba ovog zakona o smanjenju tog kapitala u redovnom postupku) za izdavanje akcija ili udela novih društava koja se time osnivaju akcionarima ili članovima društva deljenika i ako je potrebno, novčano plaćanje, koje ne prelazi 10% nominalne vrednosti tako izdatih akcija ili njihove računovodstvene vrednosti kod akcija bez nominalne vrednosti.

(4) Na odvajanje uz pripajanje i odvajanje uz osnivanje, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno, shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o podeli uz pripajanje i podeli uz osnivanje.

Odeljak 3.

SPAJANJE UZ PRIPAJANJE AKCIONARSKIH DRUŠTAVA U REDOVNOM POSTUPKU

Odsek 1.

Priprema

Ugovor o spajanju uz pripajanje

Član 384.

(1) Upravni odbori akcionarskih društava pripremaju nacrt ugovora o spajanju uz pripajanje u pisanoj formi.

(2) Ugovor o spajanju uz pripajanje sadrži podatke o:

- 1) vrsti, poslovnom imenu društva, sedištu i adresi svakog društva prestalog pripajanjem i društava sticaoca;
- 2) srazmeri zamene akcija i iznosu bilo kog novčanog plaćanja;
- 3) tačnom opisu načina dodele akcija akcionarima društva prestalog pripajanjem pri njihovoj zameni;
- 4) danu od kojeg akcionari društva prestalog pripajanjem stiču pravo da učestvuju u dobiti društva sticaoca po osnovu zamenjenih akcija, a po potrebi i o drugim posebnim uslovima za ostvarivanje tog prava;
- 5) danu od kog se smatra da su poslovi društva prestalog pripajanjem preduzeti za račun društva sticaoca (dan obračuna pripajanja);
- 6) posebnim pravima koja društvo sticalac daje imiocima akcija za koje su vezana posebna prava i imiocima drugih hartija od vrednosti koje je izdalo društvo prestalo pripajanjem ili o predloženim merama u vezi sa tim;
- 7) pravima datim direktoru ili članu upravnog odbora bilo kog društva koje učestvuje u spajanju uz pripajanje;
- 8) druge podatke koje sadrži osnivački akt društva u skladu sa ovim zakonom.

(3) Sastavni deo ugovora iz stava 1. ovog člana su i predlog izmena osnivačkog akta i predlog statuta društva sticaoca posle spajanja pripajanjem.

Izveštaj upravnog odbora

Član 385.

(1) Upravni odbor svakog od društava učesnika u spajanju uz pripajanje sačinjava detaljan pisani izveštaj sa objašnjenjem ugovora o spajanju uz pripajanje, analizom rentabilnosti i tržišnog položaja oba učesnika i sa ukazivanjem na zakonske i ekonomske osnove za spajanje uz pripajanje i objašnjenjem srazmere zamene akcija.

(2) Izveštaj iz stava 1. ovog člana, ako je to potrebno, sadrži i opis posebnih teškoća koje su nastale u proceni imovine ili kapitala društava koja se spajaju uz pripajanje.

(3) Upravni odbor svakog od društva koje učestvuje u spajanju uz pripajanje informiše skupštinu akcionara o značajnijim promenama imovine i obaveza između dana potpisivanja ugovora o spajanju uz pripajanje i dana održavanja skupštine društva koje učestvuje u spajanju uz pripajanje.

Izveštaj revizora

Član 386.

(1) Ugovor o spajanju uz pripajanje i izveštaj upravnog odbora podležu reviziji jednog ili više revizora svakog društva koje učestvuje u spajanju uz pripajanje koga imenuje nadležni sud u vanparničnom postupku po podnetom zajedničkom predlogu upravnih odbora tih društava.

(2) Revizor spajanja uz pripajanje sastavlja pisani izveštaj o reviziji spajanja uz pripajanje koji se podnosi društvima koja učestvuju u spajanju uz pripajanje najkasnije u roku od dva meseca od dana postavljenja i koji sadrži naročito:

- 1) obrazloženi prikaz svih važnih delova imovine i obaveza za društva koja učestvuju u ovoj statusnoj promeni;
- 2) podatke o primenjenom metodu procene vrednosti svih društava koja učestvuju u spajanju uz pripajanje, radi utvrđivanja srazmere zamene akcija, koja je predložena u nacrtu ugovora o spajanju uz pripajanje, razloge zbog kojih je primenjen taj metod i obrazloženje iz kojeg treba da se vidi da li je taj metod primeren okolnostima tog slučaja;
- 3) podatke o posebnim teškoćama u proceni vrednosti društava koja učestvuju u spajanju uz pripajanje, ako ih je bilo.

(3) Revizor je ovlašćen da od svih društava koja učestvuju u spajanju uz pripajanje zatraži sve podatke i isprave potrebne za uspešno obavljanje revizije, kao i da preduzme sve ostale radnje potrebne za proveru istinitosti podataka i isprava dobijenih od tih društava, u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija.

Izveštaj nadzornog odbora

Član 387.

Ako društva koja učestvuju u spajanju uz pripajanje imaju nadzorni odbor, izveštaj upravnog odbora i izveštaj revizora o ugovoru o spajanju uz pripajanje dostavlja se i nadzornom odboru koji o tim izveštajima sačinjava svoj pisani izveštaj.

Odsek 2.

Odlučivanje

Objavljivanje ugovora

Član 388.

Nacrt ugovora o spajanju uz pripajanje dostavlja se registru i objavljuje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata i to za svako društvo koje prestaje spajanjem uz pripajanje i društvo sticaoca najkasnije 30 dana pre dana određenog za održavanje skupštine akcionara koja o njemu odlučuje.

Uvid u isprave

Član 389.

(1) Privredno društvo koje učestvuje u spajanju uz pripajanje dužno je da u prostorijama svog sedišta omogući akcionarima, najkasnije 30 dana pre dana održavanja skupštine akcionara koja treba da odluči o spajanju uz pripajanje, uvid u isprave, i to u:

- 1) nacrt ugovora o spajanju uz pripajanje;
- 2) izmene osnivačkog akta i statuta društva sticaoca;
- 3) finansijske izveštaje svih društava koja se spajaju uz pripajanje u poslednje tri godine;
- 4) poseban računovodstveni izveštaj koji izražava stanje društva najviše tri meseca pre dana u kojem je sačinjen nacrt ugovora o spajanju uz pripajanje, ako se poslednji finansijski izveštaj tog društva odnosi na poslovnu godinu koja se završila više od šest meseci pre sačinjavanja nacrta ugovora o spajanju uz pripajanje;
- 5) izveštaje upravnog odbora o spajanju uz pripajanje svih društava koja učestvuju u spajanju uz pripajanje ili njihov zajednički izveštaj;
- 6) izveštaj o reviziji spajanja uz pripajanje svih društava koja učestvuju u tom postupku ili zajednički izveštaj o reviziji;
- 7) izveštaj nadzornog odbora svih društava koja učestvuju u spajanju uz pripajanje, ako postoji nadzorni odbor.

(2) Poseban računovodstveni izveštaj iz stava 1. tačka 4) ovog člana sastavlja se primenom istog metoda i u istom obliku (izgledu) kao poslednji finansijski izveštaj.

(3) Procene vrednosti u posebnom računovodstvenom izveštaju mogu da se zasnivaju samo na promenama u knjigovodstvu društava koja učestvuju u spajanju uz pripajanje, u odnosu na stanje izraženo u poslednjem finansijskom izveštaju bez sprovođenja popisa sredstava i inventara.

(4) U posebnom računovodstvenom izveštaju se iskazuju knjigovodstvena smanjenja i povećanja vrednosti sredstava do kojih je došlo u vremenu posle poslednjeg finansijskog izveštaja, kao i značajnije promene stvarne vrednosti sredstava društava koja učestvuju u spajanju uz pripajanje, koje nisu izražene u knjigama.

(5) Društva koja učestvuju u spajanju uz pripajanje dužna su da svakom akcionaru, na njegov zahtev, predaju besplatan prepis ili kopiju svake isprave iz stava 1. ovog člana u celini ili izvode iz njih.

Usvajanje ugovora odlukom skupštine

Član 390.

(1) Odluka o usvajanju ugovora o spajanju uz pripajanje donosi se na skupštini akcionara svakog društva koje učestvuje u spajanju uz pripajanje kvalifikovanom većinom u skladu sa članom 293. stav 2. ovog zakona.

(2) Ako u društvima koja učestvuju u spajanju uz pripajanje ima više klasa akcija, odluka o usvajanju ugovora o spajanju uz pripajanje donosi se i od strane akcionara svake klase akcija čija su prava povređena tom odlukom na glasanju grupe te klase u skladu sa stavom 1. ovog člana.

(3) Nacrt ugovora o spajanju uz pripajanje usvajaju u istovetnom tekstu skupštine svih društava koja učestvuju u spajanju uz pripajanje.

(4) Potpisi ovlašćenih zastupnika društava koja učestvuju u spajanju uz pripajanje na odluci o usvajanju ugovora o spajanju uz pripajanje overavaju se.

(5) Sa odlukom o odobrenju ugovora o spajanju uz pripajanje usvajaju se, na isti način, i sve potrebne izmene osnivačkog akta i statuta društva sticaoca.

(6) Ugovor o spajanju uz pripajanje prilaže se uz zapisnik skupštine svakog društva koje učestvuje u spajanju uz pripajanje.

Spajanje uz pripajanje bez odluke skupštine društva sticaoca

Član 391.

(1) Spajanje uz pripajanje može se vršiti na osnovu odluke upravnog odbora društva sticaoca, bez odluke njegove skupštine akcionara, pod uslovom da:

- 1) nacrt ugovora o spajanju uz pripajanje bude objavljen u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata i to najkasnije 30 dana pre dana kada bi sednica skupštine akcionara društva koje prestaje spajanjem uz pripajanje trebalo da bude održana;
- 2) akcionarima društva sticaoca u njegovom sedištu bude omogućen uvid u nacrt ugovora o spajanju uz pripajanje, finansijske izveštaje svih društava koja učestvuju u spajanju uz pripajanje u poslednje tri godine, poseban računovodstveni izveštaj za tekuću godinu, izveštaj upravnog odbora, izveštaj o reviziji spajanja uz pripajanje i izveštaj nadzornog odbora ako ga ima najkasnije 30 dana pre dana održavanja skupštine akcionara društva koje prestaje pripajanjem na kojoj se odlučuje o spajanju uz pripajanje;
- 3) jedan ili više akcionara društva sticaoca sa najmanje 5% učešća u njegovom osnovnom kapitalu ne zahteva održavanje skupštine akcionara tog društva radi odlučivanja o spajanju uz pripajanje u roku od 30 dana od dana održavanja skupštine društva koje prestaje pripajanjem na kojoj je usvojen nacrt ugovora o spajanju uz pripajanje.

(2) Uslovi iz stava 1. ovog člana moraju se ispuniti kumulativno.

Odsek 3.

Sprovođenje spajanja uz pripajanje

Povećanje kapitala

Član 392.

(1) Povećanje osnovnog kapitala društva sticaoca kod spajanja uz pripajanje sprovodi se u skladu sa odredbama ovog zakona o povećanju osnovnog kapitala akcionarskog društva novim ulozima, osim što se na dodelu akcija tog društva akcionarima društava prestalih pripajanjem ne primenjuju odredbe o:

- 1) zabrani povećanja osnovnog kapitala dok se upisani ulozi u celosti ne unesu u osnovni kapital;
- 2) uslovima za upis novih akcija, odobrenju Komisije za hartije od vrednosti za emisiju akcija, javnoj ponudi, prospektu, dokazima da su uplaćeni novčani ulozi odnosno uneseni nenovčani ulozi u osnovni kapital društva kao prilozi prijavi za registraciju i druge odredbe nespojive sa zamenom akcija u spajanju uz pripajanje društava;
- 3) pravima postojećih akcionara društava koja učestvuju u spajanju uz pripajanje na prvenstvo upisa novih akcija u odnosu na treća lica.

(2) Akcionari koji su u društvima prestalim pripajanjem upisali akcije pre zamene, ali ih do zamene za akcije društva sticaoca nisu u celosti uplatili, nastavljaju sa uplatom upisanih akcija u tom društvu pod uslovima po kojima su ih upisali pre zamene do visine nominalne vrednosti upisanih akcija, odnosno računovodstvene vrednosti akcija kod akcija bez nominalne vrednosti, osim ako ugovorom o spajanju uz pripajanje nije drukčije određeno.

Zabrana stvaranja prividnog kapitala

Član 393.

(1) Ako društva koja prestaju pripajanjem imaju akcije, direktno ili indirektno, u društvu sticaocu ili obrnuto, povećanje osnovnog kapitala društva sticaoca za iznos akcija, koje ima u tim društvima, kao i za iznos akcija, koje ta društva imaju u društvu sticaocu nije dopušteno.

(2) Akcije društava koja prestaju pripajanjem u društvu sticaocu, kao i obrnuto, smatraju se sopstvenim akcijama društva sticaoca posle registracije spajanja uz pripajanje.

(3) Društvo sticalac ne može u spajanju uz pripajanje da izdaje svoje akcije za:

- 1) akcije u društvima prestalim pripajanjem, čiji je vlasnik to društvo, bilo lično ili preko trećeg lica, koje ih drži za njegov račun;
- 2) sopstvene akcije društava prestalih pripajanjem, bilo da su to akcije tih društava direktno ili indirektno preko trećeg lica, koje ih drži za njihov račun.

(4) Sopstvenim akcijama iz stava 2. ovog člana društvo sticalac raspolaže u skladu sa članom 224. stav 2. ovog zakona.

(5) Društvo sticalac može, uz saglasnost društava prestalih pripajanjem, da akcionarima tih društava zameni njihove akcije za akcije društva sticaoca koje ta društva koja prestaju pripajanjem imaju u njemu, umesto da im izda nove akcije radi zamene u spajanju uz pripajanje u skladu sa srazmerom zamene akcija utvrđenom ugovorom o spajanju uz pripajanje.

Osnovni kapital društva sticaoca

Član 394.

Vrednosti iskazane u finansijskom izveštaju društava koja prestaju pripajanjem iskazuju se u finansijskom izveštaju društva sticaoca posle spajanja uz pripajanje, u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija.

Odsek 4.

Zaštita poverilaca

Pravo na obezbeđenje i namirenje

Član 395.

(1) Poverioci čija su potraživanja nastala do objave nacrtu ugovora o spajanju uz pripajanje imaju pravo da, u roku od 30 od dana te objave, pisanim putem zahtevaju obezbeđenje ili namirenje nenamirenih punovažnih potraživanja, kako dospelih tako i nedospelih, od društva koje učestvuje u postupku spajanja uz pripajanje koje im je dužnik.

(2) Poverioci koji nisu zahtevali obezbeđenje ili namirenje potraživanja u roku iz stava 1. ovog člana, imaju pravo da u roku od šest meseci od dana objavljivanja registracije spajanja uz pripajanje, pisanim putem zahtevaju obezbeđenje nedospelih potraživanja ako učine verovatnim da se spajanjem uz pripajanje ugrožava njihovo namirenje.

(3) Poverioci koji imaju dovoljno obezbeđena potraživanja, kao i poverioci koji bi u stečaju imali prava prvenstvenog namirenja nemaju prava iz st. 1. i 2. ovog člana.

(4) U objavama iz st. 1. i 2. ovog člana poverioci se obaveštavaju o pravu na obezbeđenja ili namirenja koje imaju povodom spajanja uz pripajanje.

(5) Obezbeđenje potraživanja za poverioce društava koja prestaju pripajanjem i poverioce društva sticaoca može da bude dato različitim instrumentima obezbeđenja.

(6) Upravni odbor društva sticaoca dužan je da upravlja imovinom svakog od društava koja su prestala pripajanjem odvojeno sve dok se poveriocima iz st. 1. i 2. ovog člana potraživanja ne namire ili dovoljno ne obezbede.

(7) Poverioci svakog društva koje učestvuje u spajanju uz pripajanje imaju prednost u namirenju potraživanja iz imovine tog društva koje im je prvobitni dužnik u odnosu na poverioce ostalih društava koja se spajaju uz pripajanje.

(8) Poverioci koji smatraju da je spajanjem uz pripajanje ugroženo namirenje njihovih potraživanja mogu nadležnom sudu podneti tužbu za pobijanje odluke o spajanju uz pripajanje.

(9) Ako upravni odbor društva sticaoca radi zaštite prava poverilaca ne postupi u skladu sa st. 1. do 7. ovog člana, sud može da poništi spajanje uz pripajanje po tužbi poverilaca, ako utvrdi da je spajanjem uz pripajanje bitnije ugroženo namirenje njihovih potraživanja.

Zaštita imalaca obveznica

Član 396.

Odredbe člana 395. ovog zakona, primenjuju se i na potraživanja imalaca obveznica i drugih hartija od vrednosti, koje su izdala društva koja prestaju pripajanjem, osim ako je drukčije određeno u odluci o emisiji ovih hartija od vrednosti ili ako je drukčije ugovoreno sa njihovim imaocima u skladu sa članom 210. stav 10. ovog zakona.

Zaštita imalaca posebnih prava

Član 397.

(1) Društvo sticalac imaocima hartija od vrednosti sa posebnim pravima, koje je izdalo društvo prestalo pripajanjem, a koje nisu akcije, kao što su zamenljive obveznice, varanti, obveznice i druge hartije od vrednosti, obezbeđuje najmanje ista posebna prava posle spajanja uz pripajanje, osim ako je drukčije predviđeno u odluci o emisiji ovih hartija od vrednosti ili ako je drukčije ugovoreno sa njihovim imaocima u skladu sa članom 210. stav 10. ovog zakona.

(2) Ako društvo sticalac ne postupi u skladu sa stavom 1. ovog člana dužno je da imaocima hartija od vrednosti sa posebnim pravima isplati posebnu novčanu naknadu za gubitak ili izmenu tih prava, prema njihovoj tržišnoj vrednosti, a ako nemaju tržišnu vrednost, prema vrednosti koju potvrdi revizor spajanja uz pripajanje.

Odsek 5.

Okončanje

Prijava za upis

Član 398.

(1) Privredno društvo koje prestaje pripajanjem i društvo sticalac, podnose prijavu za registraciju spajanja uz pripajanje, u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

(2) Ako je pokrenut postupak pobijanja odluke o spajanju uz pripajanje registar ne prekida postupak registracije spajanja uz pripajanje ako oceni da preovlađuje interes za hitnim odlučivanjem i da su ispunjeni ostali uslovi za registraciju spajanja uz pripajanje.

(3) Pri odlučivanju o preovlađivanju interesa za hitnim odlučivanjem registar vodi računa o pravima koja se štite u postupku za pobijanje, verovatnosti uspeha tužioca, kao i o šteti koja bi tim društvima nastala usled odlaganja upisa spajanja uz pripajanje.

Registracija i objavljivanje

Član 399.

(1) Registracija spajanja uz pripajanje i objavljivanje registracije, vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

(2) Društvo sticalac povećava osnovni kapital istovremeno sa upisom spajanja uz pripajanje i registruje ovo povećanje po osnovu spajanja uz pripajanje osnovnog kapitala društva sticaoca.

(3) Društvo sticalac akcije koje daje akcionarima društva prestalog pripajanjem upisuje u Centralni registar hartija od vrednosti na ime akcionara tih društava.

Dejstvo

Član 400.

Registracijom spajanja uz pripajanje nastupaju sledeće pravne posledice:

1) imovina društva koje prestaje pripajanjem, uključujući i nenamirena potraživanja prema trećim licima, prelazi na društvo sticaoca;

2) dugovi i druge obaveze društva koje prestaje pripajanjem prema trećim licima prelaze na društvo sticaoca, kao novog dužnika;

3) uzajamna potraživanja između društva koje prestaje pripajanjem i društva sticaoca, koja još nisu namirena, gase se usled sjedinjavanja dužnika i poverioca u istom licu;

4) akcionari društva koje prestaje pripajanjem postaju akcionari društva sticaoca;

5) društvo koje se spaja uz pripajanje prestaje da postoji bez sprovođenja postupka likvidacije;

6) akcije koje je društvo koje prestaje pripajanjem izdalo povlače se i poništavaju uz zamenu za akcije društva sticaoca i novac, ako ugovor o spajanju uz pripajanje tako predviđa;

7) prava trećih lica, kao što je zaloga, plodouživanje ili drugo pravo, kojima se ograničava svojina na akcijama društva koje prestaje pripajanjem, prelaze na akcije koje je istim akcionarima izdalo društvo sticalac umesto opterećenih akcija ili na potraživanje novčane naknade, koje se priznaje, pored ili umesto zamene akcija, u skladu sa ugovorom o spajanju uz pripajanje;

8) dozvole, koncesije, druge povlastice i oslobođenja data ili priznata društvu prestalom pripajanjem prelaze na društvo sticaoca, osim ako je propisima kojim se uređuje njihovo davanje drukčije određeno;

9) punomoćnicima akcionara društva koje prestaje pripajanjem u skupštini društva sticaoca, članovima njegovog upravnog odbora i nadzornog odbora i revizoru, prestaju te dužnosti u društvu sticaocu, a mogu da ih nastave u tom društvu samo u skladu sa ugovorom o spajanju uz pripajanje;

10) lica zaposlena u društvu prestalom pripajanjem nastavljaju da rade u društvu sticaocu u skladu sa propisima o radu i ugovorom o spajanju uz pripajanje.

Odeljak 4.

SPAJANJE UZ PRIPAJANJE AKCIONARSKOG DRUŠTVA U POJEDNOSTAVLJENOM POSTUPKU

Pojam

Član 401.

(1) Spajanje uz pripajanje akcionarskog društva u pojednostavljenom postupku je spajanje uz pripajanje jednog ili više podređenih društava, u kojima društvo sticalac ima najmanje 90% akcija sa pravom glasa, samo na osnovu odluke skupštine društva prestalog pripajanjem, a bez odluke skupštine društva sticaoca i bez revizije spajanja uz pripajanje.

(2) Odluka skupštine društva sticaoca iz stava 1. ovog člana i izveštaj upravnog odbora, izveštaj o reviziji spajanja uz pripajanje i izveštaj nadzornog odbora nisu potrebni, pod uslovom da:

- 1) nacrt ugovora o spajanju uz pripajanje bude objavljen najkasnije 30 dana pre dana održavanja skupštine akcionara podređenog društva, na kojem se odlučuje o spajanju uz pripajanje, a ako je to društvo otvoreno akcionarsko društvo, objavljivanje se vrši i najmanje u jednim dnevnim novinama koje se prodaju na celom području Republike Srbije u tiražu od najmanje 100.000 primeraka;
- 2) akcionarima društva sticaoca u njegovom sedištu bude omogućen uvid u nacrt ugovora o spajanju uz pripajanje, finansijske izveštaje svih društava koja prestaju pripajanjem u poslednje tri godine i poseban računovodstveni izveštaj za tekuću godinu, ako je takav izveštaj obavezan za spajanje uz pripajanje, najmanje 30 dana pre dana održavanja skupštine akcionara društva prestalog pripajanjem na kojem se odlučuje o spajanju uz pripajanje;
- 3) jedan ili više akcionara društva sticaoca sa najmanje 5% akcija sa pravom glasa o spajanju uz pripajanje, ne zahteva održavanje skupštine tog društva radi odlučivanja o spajanju uz pripajanje, u roku od 30 dana od dana održavanja skupštine društva koje prestaje pripajanjem na kojoj je usvojen nacrt ugovora o spajanju uz pripajanje.

(3) Smatra se da društvo sticalac ima 90% učešća u osnovnom kapitalu podređenog društva i kad ga jedno ili više drugih lica drže u svoje ime, a za njegov račun.

(4) Na pitanja spajanja uz pripajanje akcionarskog društva u pojednostavljenom postupku koja nisu uređena u st. 1. do 3. ovog člana, primenjuju se odredbe ovog zakona o spajanju uz pripajanje u redovnom postupku.

Spajanje uz pripajanje potpuno podređenog društva

Član 402.

(1) Potpuno podređeno društvo može odlukom svoje skupštine da se spoji uz pripajanje kontrolnom društvu, kao svom jedinom akcionaru, i društvu sticaocu u skladu sa članom 401. ovog zakona o spajanju uz pripajanje u pojednostavljenom postupku.

(2) Kad se potpuno podređeno društvo spaja uz pripajanje sa kontrolnim društvom ne primenjuju se odredbe ovog zakona o odgovornosti članova upravnog odbora, nadzornog odbora i revizora, niti društvo sticalac, kao jedini akcionar društva koje prestaje pripajanjem, postaje sebi akcionar, kao ni druge odredbe koje su nespojive sa prirodom ovog spajanja uz pripajanje.

Odeljak 5.

SPAJANJE UZ PRIPAJANJE DRUŠTAVA S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Shodna primena

Član 403.

(1) Na spajanje uz pripajanje društava s ograničenom odgovornošću shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o spajanju uz pripajanje akcionarskog društva, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

(2) Član društva s ograničenom odgovornošću iz stava 1. ovog člana, smatra se akcionarom, a njegov udeo u osnovnom kapitalu društva koje učestvuje u spajanju uz pripajanje skupom svih akcija koje jedan akcionar ima u akcionarskom društvu.

Priprema skupštine

Član 404.

(1) U pripremi skupštine članova upravni odbor ili direktor društava s ograničenom odgovornošću koja učestvuju u spajanju uz pripajanje ne dostavlja registru i ne objavljuje nacrt ugovora o spajanju uz pripajanje u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

(2) Upravni odbor ili direktor društva s ograničenom odgovornošću koje učestvuje u spajanju uz pripajanje besplatno dostavlja lično svakom članu društva, najkasnije 15 dana pre dana održavanja sednice skupštine članova koja odlučuje o spajanju uz pripajanje, sledeće isprave:

- 1) nacrt ugovora o spajanju uz pripajanje;
- 2) finansijske izveštaje društava koja učestvuju u spajanju uz pripajanje u poslednje tri godine;
- 3) poseban računovodstveni izveštaj koji izražava stanje društava koja učestvuju u spajanju uz pripajanje najviše tri meseca pre dana sačinjavanja nacrta ugovora o spajanju uz pripajanje, ako se poslednji finansijski izveštaj tih društava odnosi na poslovnu godinu koja se završila više od šest meseci pre sačinjavanja nacrta ugovora o spajanju uz pripajanje;
- 4) izveštaje direktora ili upravnog odbora o spajanju uz pripajanje svakog društva koje učestvuje u spajanju uz pripajanje ili njihov zajednički izveštaj;

5) izveštaj revizora, ako je revizija za to društvo obavezna, u skladu sa zakonom o računovodstvu i reviziji.

Odeljak 6.

SPAJANJE UZ PRIPAJANJE AKCIONARSKOG DRUŠTVA I DRUŠTVA S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Shodna primena

Član 405.

(1) Jedno ili više akcionarskih društava može da se spaja uz pripajanje sa društvom s ograničenom odgovornošću, kao što i jedno ili više društava s ograničenom odgovornošću može da se spaja uz pripajanje sa akcionarskim društvom.

(2) Odredbe ovog zakona o spajanju uz pripajanje akcionarskih društava shodno se primenjuju i na spajanje uz pripajanje iz stava 1. ovog člana.

Akcionarsko društvo kao društvo koje prestaje pripajanjem

Član 406.

(1) Ako je društvo s ograničenom odgovornošću društvo sticalac, a akcionarsko društvo društvo koje prestaje pripajanjem tom društvu, ugovorom o spajanju uz pripajanje se utvrđuje nominalna vrednost udela koji se dodeljuje svakom akcionaru tog društva kao novom članu u društvu s ograničenom odgovornošću.

(2) Ako se otvoreno akcionarsko društvo spaja uz pripajanje društvu s ograničenom odgovornošću, u tom spajanju uz pripajanje mora da ispuni uslove za pretvaranje u zatvoreno društvo uređene ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrednosti, radi zaštite akcionara i imalaca drugih hartija od vrednosti koje je javno izdalo.

(3) Ako društvo s ograničenom odgovornošću kao društvo sticalac akcionarima akcionarskog društva koje prestaje pripajanjem, zamenjuje akcije dodelom sopstvenih udela, umesto da im dodeli nove udele, dužno je ugovorom o spajanju uz pripajanje da navede sve akcionare kao svoje nove članove kojima dodeljuje sopstvene udele, kao i nominalnu vrednost svakog tako dodeljenog udela.

Društvo s ograničenom odgovornošću kao društvo koje prestaje pripajanjem

Član 407.

Ako je akcionarsko društvo društvo sticalac, a društvo s ograničenom odgovornošću društvo koje prestaje pripajanjem, ugovorom o spajanju uz pripajanje utvrđuje se nominalna vrednost udela svakog člana tog društva i broj akcija, koji mu se prema srazmeri predviđenoj ugovorom o spajanju uz pripajanje dodeljuje u društvu sticaocu.

Odeljak 7.

SPAJANJE UZ OSNIVANJE

Spajanje uz osnivanje akcionarskih društava

Član 408.

(1) Na spajanje uz osnivanje akcionarskih društava shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o spajanju uz pripajanje akcionarskih društava, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

(2) Spojena društva iz stava 1. ovog člana smatraju se društvima koja prestaju pripajanjem, novo društvo društvom sticajem, a ugovor o spajanju uz osnivanje je ugovor o spajanju uz pripajanje.

(3) Spajanje uz osnivanje ne može se vršiti bez odluke skupštine društava prestalih spajanjem niti se može vršiti primenom odredaba ovog zakona o pripajanju u pojednostavljenom postupku.

(4) Ugovor o spajanju uz osnivanje je osnivački akt novog društva nastalog spajanjem postojećih društava.

(5) U ugovor o spajanju uz osnivanje upisuju se kao ugovornici spojena društva sa podacima o poslovnim imenu, sedištu, pravnoj formi i delatnosti svakog od njih i ako spajanjem prestaju da postoje, a njihovi akcionari postaju akcionari novog društva.

(6) Ugovor o spajanju uz osnivanje, pored elemenata ugovora o spajanju uz pripajanje utvrđenih ovim zakonom, sadrži i elemente predviđene za osnivački akt akcionarskog društva.

(7) U ugovor o spajanju uz osnivanje, kao osnivački akt novog društva, unose se odredbe o posebnim pravima, troškovima osnivanja, ulozima u stvarima i pravima i njihovom unošenju u novo društvo iz osnivačkih akata društava prestalih spajanjem.

(8) Na osnivanje novog društva shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o osnivanju akcionarskog društva, s tim što za zamenu akcija društava prestalih spajanjem za akcije novog društva nije potrebno odobrenje Komisije za hartije od vrednosti, osim ako se istovremeno sa spajanjem uz osnivanje te akcije prvi put javno nude na prodaju.

(9) Društva koja prestaju spajanjem uz osnivanje podnose prijavu za registraciju prestanka spajanja i prijavu osnivanja novog društva.

(10) Danom registracije novog društva, društva prestala uz spajanje brišu se iz registra.

Spajanje uz osnivanje društava s ograničenom odgovornošću

Član 409.

Na spajanje uz osnivanje društava s ograničenom odgovornošću shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o spajanju uz pripajanje društava s ograničenom odgovornošću i odredbe o spajanju uz osnivanje akcionarskih društava.

Spajanje uz osnivanje između akcionarskih društava i društava s ograničenom odgovornošću

Član 410.

(1) Jedno ili više akcionarskih društava i jedno ili više društava s ograničenom odgovornošću mogu se spajati uz osnivanje.

(2) Na spajanje uz osnivanje iz stava 1. ovog člana shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o spajanju uz pripajanje između akcionarskih društava i društava s ograničenom odgovornošću.

(3) Spojena društva se smatraju društvima koja prestaju pripajanjem, novo društvo društvom sticaocem, a ugovor o spajanju uz osnivanje je ugovor o spajanju uz pripajanje, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

(4) Ako se spajanjem iz stava 1. ovog člana osniva novo društvo s ograničenom odgovornošću na učešće akcionarskog društva u spajanju uz osnivanje shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o spajanju uz pripajanje akcionarskog društva društvu s ograničenom odgovornošću. Ako se spajanjem uz osnivanje osniva novo akcionarsko društvo, na učešće društva s ograničenom odgovornošću u spajanju uz osnivanje shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o spajanju uz pripajanje društva sa ograničenom odgovornošću akcionarskom društvu.

(5) Spajanje uz osnivanje ne može se vršiti bez odluke skupštine društava koja prestaju spajanjem, niti se mogu primenjivati odredbe ovog zakona o spajanju uz pripajanje u pojednostavljenom postupku.

(6) Ugovor o spajanju uz osnivanje je osnivački akt novog društva koje nastaje spajanjem postojećih.

(7) U ugovor o spajanju uz osnivanje kao osnivači novog društva upisuju se društva prestala spajanjem, sa podacima o poslovnom imenu, sedištu, obliku i delatnosti svakog od njih iako spajanjem prestaju, a njihovi akcionari ili članovi postaju akcionari ili članovi novog društva.

(8) Ugovor o spajanju uz osnivanje pored elemenata ugovora o spajanju uz pripajanje utvrđenih ovim zakonom, sadrži i elemente osnivačkog akta akcionarskog društva ili društva s ograničenom odgovornošću.

(9) U ugovor o spajanju uz osnivanje kao osnivački akt novog akcionarskog društva unose se odredbe o posebnim pravima, troškovima osnivanja, ulozima u stvarima i pravima i njihovom unošenju u društvo iz osnivačkih akata društava koja prestaju spajanjem.

(10) Na spajanje uz osnivanje novog akcionarskog društva shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o osnivanju akcionarskog društva, s tim što za zamenu akcija društava prestalih uz spajanje za akcije novog društva nije potrebno odobrenje Komisije za hartije od vrednosti, osim ako se istovremeno sa spajanjem prvi put te akcije javno nude na prodaju.

(11) Ugovor o spajanju uz osnivanje novog društva s ograničenom odgovornošću pored elemenata ugovora o spajanju uz pripajanje utvrđenih ovim zakonom, sadrži i elemente predviđene ovim zakonom za osnivački akt društva s ograničenom odgovornošću.

(12) Na registraciju i objavljivanje registracije spajanja akcionarskog društva i društva s ograničenom odgovornošću, shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o registraciji i objavljivanju registracije osnivanja akcionarskih društava.

Odeljak 8.

PODELA UZ PRIPAJANJE AKCIONARSKIH DRUŠTAVA

Odsek 1.

Osnovna načela

Shodna primena

Član 411.

Na podelu uz pripajanje akcionarskih društava shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o spajanju uz pripajanje, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

Odsek 2.

Nacrt ugovora o podeli uz pripajanje

Oblik i sadržina

Član 412.

(1) Upravni odbor društva prestalog podelom sačinjava ugovor o podeli uz pripajanje u pisanom obliku.

(2) Nacrt ugovora iz stava 1. ovog člana sadrži podatke o:

- 1) poslovnom imenu, obliku i sedištu svakog društva učesnika podele;
- 2) srazmeri zamene akcija i iznos bilo kog novčanog plaćanja;
- 3) načinu dodele akcija društva sticaoca;
- 4) danu od kojeg akcionari društva prestalog podelom stiču pravo da učestvuju u dobiti društva sticaoca po osnovu zamenjenih im akcija, kao i sve posebne uslove za ostvarivanje tog prava, ako tih uslova ima;
- 5) danu od kog se smatra da su poslovi društva koje se deli preduzeti za račun društva sticaoca (dan obračuna);
- 6) posebnim pravima koja društvo sticalac obezbeđuje imaoocima preferencijalnih akcija i drugih povlašćenih hartija od vrednosti, koje je izdalo društvo prestalo podelom ili mere predložene u vezi s tim;
- 7) o pravima koje imaju ili podelom dobijaju direktor ili članovi upravnog odbora društava učesnika u podeli;
- 8) imovini i obavezama društva koje se deli, a koje se prenose svakom društvu sticaocu;

9) načinu dodele akcija društva sticaoca akcionarima društva prestalog podelom i kriterijum na kome se zasniva ova dodela.

(3) Sastavni deo nacrta ugovora iz stava 1. ovog člana je predlog izmena osnivačkih akata i predlog izmena statuta društava sticalaca.

Neraspoređena sredstva i dugovi

Član 413.

(1) Sredstva društva prestalog podelom koja ugovorom o podeli nisu dodeljena nijednom društvu sticaocu, niti mogu da se dodele na osnovu uslova podele iz tog ugovora, dodeljuju se svim društvima sticaocima srazmerno učešću svakog od njih u neto imovini društva prestalog podelom utvrđenoj ugovorom o podeli.

(2) Za obaveze društva prestalog podelom koje ugovorom o podeli nisu raspoređene nijednom društvu sticaocu, niti mogu da se rasporede na osnovu uslova podele iz tog ugovora, solidarno odgovaraju sva društva sticaoci.

Odsek 3.

Odlučivanje

Odluka

Član 414.

(1) Ugovor o podeli uz pripajanje usvaja se na sednicama skupština akcionara društava koja učestvuju u podeli uz pripajanje, kvalifikovanom većinom u skladu sa članom 293. stav 2. ovog zakona.

(2) Ako u društvu koje je prestalo podelom ima više klasa akcija, ugovor o podeli uz pripajanje usvajaju akcionari svake klase akcija čija su prava povređena podelom uz pripajanje na glasanju grupe te klase akcija u skladu sa stavom 1. ovog člana.

(3) Potpisi na ugovoru ovlašćenih zastupnika svakog društva koje učestvuje u podeli uz pripajanje overavaju se.

(4) Ugovor o podeli uz pripajanje prilaže se zapisniku skupštine svakog društva koje učestvuje u podeli uz pripajanje.

Podela bez odluka skupština društava sticalaca

Član 415.

(1) Podela uz pripajanje može biti izvršena i na osnovu odluke upravnog odbora društava sticalaca, bez odluke skupštine akcionara tih društava, pod uslovom da:

1) je ugovor o podeli uz pripajanje objavljen u skladu sa članom 388. ovog zakona najmanje mesec dana pre sednice skupštine akcionara društva prestalog podelom na kojoj treba da se donese odluka o podeli uz pripajanje;

- 2) akcionarima svakog društva sticaoca je omogućeno da ostvare uvid u sva dokumenta navedena u članu 401. ovog zakona;
- 3) jedan ili više akcionara nekog društva sticaoca čije je kapital učešće najmanje 5% nije zahtevao održavanje skupštine akcionara radi donošenja odluke o podeli uz pripajanje, u roku od 30 dana od dana održavanja skupštine društva prestalog podelom na kojoj je usvojen nacrt ugovora o podeli uz pripajanje.

(2) Uslovi iz stava 1. ovog člana moraju se ispuniti kumulativno.

Odsek 4.
Sprovođenje
Zamena akcija
Član 416.

Na zamenu akcija društva prestalog podelom akcijama društava sticalaca, shodno se primenjuje član 400. stav 1. tačka 6) ovog zakona o zameni akcija i o povlačenju i poništenju akcija u slučaju spajanja uz pripajanje.

Odsek 5.
Zaštita poverilaca
Solidarna odgovornost
Član 417.

Za obaveze društva prestalog podelom uz pripajanje koje su postojale pre registracije podele i njenog objavljivanja solidarno odgovara svako društvo sticalac, osim ako je sa određenim poveriocem drukčije ugovoreno.

Odsek 6.
Okončanje
Prijava za registraciju
Član 418.

(1) Društvo prestalo podelom i svako društvo sticalac podnose prijavu za registraciju podele uz pripajanje u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

(2) Ako je pokrenut postupak pobijanja odluke o podeli, registar ne prekida postupak registracije, ako oceni da preovlađuje interes za hitnim odlučivanjem i da su ispunjeni ostali uslovi za registraciju podele.

(3) Pri odlučivanju o preovlađivanju interesa iz stava 2. ovog člana registar vodi računa o pravima koja se štite u postupku za poništaj, verovatnosti uspeha tužioca, kao i o šteti koja bi društvima učesnicima podele nastala danom odlaganja registracije podele.

Registracija i objavljivanje

Član 419.

Registracija podele i objavljivanje registracije vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

Dejstvo

Član 420.

Danom registracije podele uz pripajanje nastupaju sledeće pravne posledice:

- 1) imovina društva prestalog podelom, uključujući i nenamirena potraživanja kao i druga prava i obaveze prema trećim licima u skladu sa ugovorom o podeli prelazi na društva sticaoce;
- 2) akcionari društva prestalog podelom postaju akcionari jednog ili više društava sticalaca, u skladu sa ugovorom o podeli uz pripajanje;
- 3) lica zaposlena u društvu prestalom podelom, nastavljaju da rade u društvima sticaocima u skladu sa propisima o radu i ugovorom o podeli uz pripajanje;
- 4) društvo koje se deli prestaje da postoji.

Odeljak 9.

PODELA UZ OSNIVANJE AKCIONARSKOG DRUŠTVA

Osnovno načelo

Član 421.

- (1) Na podelu uz osnivanje novog društva shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o podeli uz pripajanje, o osnivanju odgovarajućeg oblika društva, kao i o spajanju uz osnivanje novog društva.
- (2) Ugovor o podeli uz osnivanje kao osnivački akt novog društva usvaja skupština akcionara društva koje prestaje podelom.
- (3) U ugovor o podeli uz osnivanje kao osnivač navodi se društvo prestalo podelom, sa podacima o poslovnom imenu, sedištu, pravnoj formi i delatnosti tog društva i svakog novog društva nastalog na toj osnovi, a akcionari društva prestalog podelom postaju akcionari novog društva.

Odeljak 10.

ODVAJANJE UZ PRIPAJANJE I ODVAJANJE UZ OSNIVANJE AKCIONARSKOG DRUŠTVA

Shodna primena

Član 422.

(1) Na odvajanje uz pripajanje akcionarskog društva shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o podeli uz pripajanje, a na odvajanje uz osnivanje akcionarskog društva shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o podeli uz osnivanje novih društava, odnosno spajanju sa postojećim društvom i osnivanju novih društava na toj osnovi, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

(2) Nacrt ugovora o odvajanju uređuje i način smanjenja osnovnog kapitala i akcija društva deljenika po osnovu smanjenja zbog odvajanja iz stava 1. ovog člana.

(3) Uz nacrt ugovora o odvajanju akcionarskog društva, prilaže se zaključni račun društva deljenika i početni bilans novog društva odnosno društava sticalaca, kao i početni bilans društva deljenika iz kojeg se vidi stanje njegove imovine i obaveza posle odvajanja.

(4) Od dana kad se sastavlja zaključni i početni bilans odnosno deobni bilans iz stava 3. ovog člana do dana podnošenja prijave za registraciju ne sme proći više od osam meseci.

(5) Osnivački akt akcionarskog društva deljenika menja se u skladu sa odredbama ovog zakona o izmenama osnivačkog akta datog društva.

(6) U slučaju odvajanja uz osnivanje ili odvajanja uz pripajanje akcionarskih društava, osnivanje ili spajanje uz pripajanje registruje se tek pošto se upiše smanjenje osnovnog kapitala društva deljenika.

Odeljak 11.

PODELA I ODVAJANJE DRUŠTAVA S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Shodna primena

Član 423.

Odredbe ovog zakona o podeli i odvajanju akcionarskih društava shodno se primenjuju i na podelu i odvajanje društava s ograničenom odgovornošću.

Odeljak 12.

PODELA AKCIONARSKOG DRUŠTVA I ODVAJANJE OGRANKA (DELA) DRUŠTVA U DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU, I OBRNUTO

Kombinovana podela

Član 424.

(1) Podela akcionarskog društva i odvajanje ogranka akcionarskog društva u dva ili više društava s ograničenom odgovornošću ili kombinovanje ove dve pravne forme društava, kao i podela i odvajanje dela društva s ograničenom odgovornošću u dva ili više akcionarskih društava ili kombinovanje ove dve pravne forme društava, mogu se vršiti u skladu sa ovim zakonom.

(2) Odredbe ovog zakona o podeli i odvajanju akcionarskih društava i društava s ograničenom odgovornošću shodno se primenjuju i na podele i odvajanja iz stava 1. ovog člana.

Odeljak 13.

STATUSNE PROMENE I ORTAČKO I KOMANDITNO DRUŠTVO

Spajanje, podela i odvajanje sa učešćem ortačkog i komanditnog društva

Član 425.

(1) Ortačko i komanditno društvo mogu se spajati sa društvom s ograničenom odgovornošću i sa akcionarskim društvom.

(2) Na spajanje ortačkog i komanditnog društva sa društvom s ograničenom odgovornošću i akcionarskim društvom shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o spajanju društava s ograničenom odgovornošću, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

(3) Na učešće akcionarskog društva u spajanju sa ortačkim i komanditnim društvom, bez obzira na to da li je akcionarsko društvo društvo sticalac, društvo prestalo spajanjem uz pripajanje ili društvo prestalo spajanjem uz osnivanje, shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o spajanju akcionarskog društva, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

(4) Ako se otvoreno akcionarsko društvo spaja uz pripajanje ortačkom ili komanditnom društvu ili se sa njim spaja u novo ortačko ili komanditno društvo, u spajanju uz pripajanje odnosno spajanju uz osnivanje mora da ispuni uslove za pretvaranje u zatvoreno društvo uređeno ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrednosti.

(5) Odluka o spajanju sa učešćem ortačkog ili komanditnog društva donosi se u svakom društvu učesniku u spajanju uz saglasnost onih članova odnosno akcionara, koji nakon spajanja postaju solidarno odgovorni prema trećim licima za obaveze društva koje je pravni sledbenik u spajanju.

(6) Na podelu i odvajanje ortačkog i komanditnog društva, kao i na podelu i odvajanje društva s ograničenom odgovornošću i akcionarskog društva po osnovu čega nastaje jedno ili više ortačkih ili komanditnih društava, shodno se primenjuju st. 1. do 6. ovog člana i odredbe o podeli i odvajanju društva s ograničenom odgovornošću i akcionarskog društva.

Glava II

PROMENA PRAVNE FORME PRIVREDNIH DRUŠTAVA

Odeljak 1.

OSNOVNA NAČELA

Pojam

Član 426.

Promena pravne forme je prelazak iz jedne pravne forme u drugu, u skladu sa ovim zakonom.

Promena pravne forme u postupku likvidacije

Član 427.

(1) Privredno društvo nad kojim se sprovodi postupak likvidacije može promeniti pravnu formu do početka deobe i isplate likvidacionog ostatka ortacima, članovima ili akcionarima, koji preostane pošto se podmire poverioci društva.

(2) U slučaju donošenja odluke iz stava 1. ovog člana privredno društvo je dužno da obustavi postupak likvidacije, da to registruje i objavi.

Registracija i objavljivanje

Član 428.

(1) Promena pravne forme privrednog društva registruje se i objavljuje.

(2) Posle promene pravne forme privredno društvo nastavlja da posluje kao isto pravno lice, ali druge pravne forme.

Shodna primena i izuzetak od pobijanja odluke

Član 429.

(1) Na promenu pravne forme privrednog društva primenjuju se shodno odredbe ovog zakona o osnivanju date forme privrednog društva ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

(2) Odluka o promeni pravne forme ne može se pobijati zbog nepravilno utvrđene srazmere zamene akcija ili udela, u skladu sa ovim zakonom.

Odeljak 2.

VRSTE PROMENA PRAVNE FORME

Odsek 1.

Promena pravne forme akcionarskog društva u društvo s ograničenom odgovornošću

Član 430.

(1) Akcionarsko društvo može promeniti pravnu formu u društvo s ograničenom odgovornošću na sledeći način:

- 1) upravni odbor akcionarskog društva utvrđuje predlog odluke o promeni pravne forme utvrđene ovim zakonom. Odluku o promeni pravne forme usvaja skupština akcionara;

2) akcionarsko društvo obaveštava akcionare o sazivu sednice skupštine u skladu sa članom 281. ovog zakona najmanje 30 dana pre dana održavanja skupštine akcionara.

(2) Obaveštenje iz stava 1. ovog člana sadrži naročito: razlog sazivanja skupštine, mesto u sedištu društva gde akcionari stavljaju na uvid sledeća dokumenta:

- 1) predlog odluke o promeni pravne forme i izveštaj upravnog odbora akcionarskog društva koji objašnjava uslove i zakonsku i ekonomsku osnovanost za promenu pravne forme, kao i opis bilo kog problema koji je nastao u vezi sa uslovima promene pravne forme;
- 2) preporuku upravnog odbora akcionarskog društva u vezi sa odlukom o promeni pravne forme i razloge za takvu preporuku;
- 3) obaveštenje o pravima akcionara da ne prihvate odluku o promeni pravne forme i o pravu na traženje procene i otkupa njihovih akcija od strane društva, u skladu sa ovim zakonom.

(3) Odluka o promeni pravne forme usvaja se na skupštini akcionara akcionarskog društva koje menja pravnu formu kvalifikovanom većinom u skladu sa članom 293. stav 2. ovog zakona.

(4) Ako u društvu koje menja pravnu formu ima više klasa akcija, odluku o promeni pravne forme usvajaju akcionari kvalifikovanom većinom iz stava 3. ovog člana svake klase akcija čija se prava umanjuju promenom pravne forme na glasanju grupe te klase akcija.

(5) Uz odluke o promeni pravne forme skupština akcionara usvaja izmenu osnivačkog akta u skladu sa st. 3. i 4. ovog člana.

Sadržaj odluke o promeni pravne forme

Član 431.

Odluka o promeni pravne forme sadrži naročito:

- 1) poslovno ime, sedište i adresu akcionarskog društva koje menja pravnu formu i društva s ograničenom odgovornošću u koju formu se akcionarsko društvo pretvara;
- 2) uslove promene pravne forme;
- 3) način i uslove konverzije akcija akcionarskog društva u postupku promene pravne forme u udele u društvu s ograničenom odgovornošću ili u novac ili drugu imovinu, kao i način kojim se ove akcije ili druga sredstva plaćanja ustupaju akcionarima akcionarskog društva;
- 4) druge podatke u skladu sa zakonom, osnivačkim aktom, statutom ili ugovorom članova društva.

Registracija i objavljivanje

Član 432.

(1) Posle okončanja postupka promene pravne forme akcionarskog društva u društvo s ograničenom odgovornošću u skladu sa članom 430. ovog zakona, akcionarsko društvo podnosi prijavu sa priložima, u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata, o promeni pravne forme, radi registracije i objavljivanja.

(2) Po ispunjenosti uslova iz stava 1. ovog člana, registruje se i objavljuje odluka o promeni pravne forme akcionarskog društva i osnivački akt društva s ograničenom odgovornošću.

Pravne posledice promene pravne forme

Član 433.

Registracijom promene pravne forme akcionarskog društva u društvo s ograničenom odgovornošću nastaju sledeće pravne posledice:

1) društvo koje učestvuje u postupku promene pravne forme je društvo koje se u odluci o promeni pravne forme identifikuje kao društvo s ograničenom odgovornošću, a akcionarsko društvo prestaje da postoji;

2) društvo s ograničenom odgovornošću preuzima svu imovinu i obaveze akcionarskog društva;

3) sudski i drugi postupci i potraživanja protiv akcionarskog društva nastavljaju se protiv društva s ograničenom odgovornošću, koje je pravni sledbenik akcionarskog društva;

4) akcije akcionarskog društva konvertuju se u udele društva s ograničenom odgovornošću, obveznice, novac ili drugu imovinu, u skladu sa članom 431. ovog zakona;

5) titularima zamenljivih obveznica, varanata, drugih obveznica i drugih sličnih hartija od vrednosti, koje nisu akcije, obezbeđuju se najmanje ista posebna prava nakon promene pravne forme, osim ako je odlukom o izdavanju tih hartija drukčije predviđeno ili ako je drukčije ugovoreno sa njihovim imaočima, u skladu sa članom 210. stav 10. ovog zakona.

Odsek 2.

Promena pravne forme akcionarskog društva u ortačko ili komanditno društvo

Pretpostavke

Član 434.

(1) Akcionarsko društvo može promeniti pravnu formu u ortačko ili komanditno društvo jednoglasnom odlukom svih akcionara koji stiču status ortaka s neograničenom odgovornošću.

(2) U odluci skupštine akcionarskog društva o promeni pravne forme toga društva u komanditno društvo navodi se koji akcionari imaju status komanditora, a koji komplementara.

Dejstvo registracije i objavljivanja

Član 435.

Registracijom i objavljivanjem registracije promene pravne forme akcionarskog društva u ortačko ili komanditno društvo:

- 1) akcionarsko društvo nastavlja kao ortačko ili komanditno društvo i time prestaje da postoji kao akcionarsko;
- 2) ortačko ili komanditno društvo je pravni sledbenik akcionarskog društva;
- 3) prestaju sva ovlašćenja organa akcionarskog društva;
- 4) nastupaju druge pravne posledice, u skladu s prirodom ortačkog ili komanditnog društva nastalog promenom pravne forme akcionarskog društva.

Odsek 3.

Promena pravne forme društva s ograničenom odgovornošću u akcionarsko društvo

Odluka o promeni pravne forme

Član 436.

(1) Odredbe ovog zakona o promeni pravne forme akcionarskog društva u društvo s ograničenom odgovornošću shodno se primenjuju i na promenu pravne forme društva s ograničenom odgovornošću u akcionarsko društvo, ako odredbama ovog zakona koje se odnose na društvo sa ograničenom odgovornošću nije drukčije uređeno.

(2) Odredbe ovog zakona o minimalnom osnovnom kapitalu akcionarskog društva i minimalnoj nominalnoj vrednosti akcije, primenjuju se i na promenu pravne forme društva s ograničenom odgovornošću u akcionarsko društvo.

Izbor organa i registracija

Član 437.

(1) Sa odlukom o promeni pravne forme društva s ograničenom odgovornošću u akcionarsko društvo, za registraciju, prilaže se i odluka o izboru upravnog odbora akcionarskog društva.

(2) Registracija promene pravne forme društva s ograničenom odgovornošću u akcionarsko društvo objavljuje se, u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

Konverzija udela u akcije

Član 438.

(1) Nakon registracije promene pravne forme društvo s ograničenom odgovornošću nastavlja kao akcionarsko društvo. Udeli društva s ograničenom odgovornošću postaju akcije akcionarskog društva. Prava trećih lica na udelima u društvu s ograničenom odgovornošću pretvaraju se u prava trećih lica na akcijama.

(2) Udeli društva s ograničenom odgovornošću zamenjuju se za akcije poništenjem u knjizi udela i upisom u Centralni registar hartija od vrednosti.

(3) Za konverziju udela u akcije, kao i za spajanje udela nije potrebno odobrenje Komisije za hartije od vrednosti.

Promena pravne forme društva s ograničenom odgovornošću u ortačko društvo ili komanditno društvo

Član 439.

Na promenu pravne forme društva s ograničenom odgovornošću u ortačko društvo ili komanditno društvo shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o promeni pravne forme akcionarskog društva u ortačko ili komanditno društvo.

Odsek 4.

Promena pravne forme ortačkog i komanditnog društva u društvo s ograničenom odgovornošću i akcionarsko društvo

Pretpostavke

Član 440.

(1) Ortačko društvo i komanditno društvo mogu odlukom svih ortaka ortačkog društva, odnosno svih komplementara promeniti pravnu formu u društvo s ograničenom odgovornošću i akcionarsko društvo.

(2) Ortaci ortačkog i komanditnog društva koji odgovaraju solidarno za obaveze društva, ostaju sa istom odgovornošću za obaveze koje je društvo preuzelo do registracije i objavljivanja registracije promene pravne forme, u skladu sa ovim zakonom.

(3) Na dejstvo promene pravne forme ortačkog ili komanditnog društva u društvo s ograničenom odgovornošću ili akcionarsko društvo shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o promeni pravne forme tih privrednih društava.

Promena pravne forme ortačkog društva u komanditno i obrnuto

Član 441.

(1) Promena pravne forme ortačkog društva u komanditno i obrnuto, pored ispunjenja opštih uslova za promenu pravne forme privrednog društva u skladu sa ovim zakonom, punovažna je ako svi ortaci društva prihvate takvu promenu pravne forme.

(2) Na dejstvo promene pravne forme ortačkog društva u komanditno i obrnuto, shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o promeni pravne forme tih privrednih društava.

Deo sedmi

STICANJE I RASPOLAGANJE IMOVINOM VELIKE VREDNOSTI

Pojam

Član 442.

(1) Pod sticanjem i raspolaganjem imovinom velike vrednosti privrednog društva, u smislu ovog zakona, smatra se prenos ili više povezanih prenosa čiji je predmet sticanje ili raspolaganje od strane privrednog društva imovine čija tržišna vrednost u momentu donošenja odluke predstavlja najmanje 30% od knjigovodstvene vrednosti imovine iskazane u poslednjem godišnjem bilansu stanja.

(2) Sticanje ili raspolaganje u smislu ovog zakona označava sticanje ili raspolaganje bilo kojim načinom, uključujući naročito prodaju, zakup, razmenu, zalogu ili hipoteku.

(3) Imovina u smislu st. 1. i 2. ovog člana uključuje naročito nepokretnosti, pokretne stvari, svojinu i druga prava, posebno i prava industrijske svojine ili ugovorna prava, akcije kao i druge udele u drugim društvima ili novac.

Postupak sticanja i raspolaganja imovinom velike vrednosti akcionarskog društva

Član 443.

(1) Sticanje ili raspolaganje imovinom velike vrednosti akcionarskog društva može se izvršiti na sledeći način:

- 1) upravni odbor akcionarskog društva usvaja odluku kojom preporučuje zaključenje tog posla;
- 2) akcionarsko društvo obaveštava akcionare u skladu sa članom 281. ovog zakona o sazivanju skupštine najkasnije 30 dana pre dana koji je određen za održavanje sednice.

(2) Obaveštenje iz stava 1. tačka 2) ovog člana sadrži razlog sazivanja skupštine.

(3) Sastavni deo obaveštenja iz stava 1. tačka 2) ovog člana je:

- 1) izveštaj o uslovima posla sticanja i raspolaganja imovinom velike vrednosti;
- 2) preporuka upravnog odbora u vezi sa poslom sticanja i raspolaganja imovinom velike vrednosti, uključujući i razloge takve preporuke;
- 3) obaveštenje o pravima akcionara o neprihvatanju ugovora, kao i o pravu na procenu i naknadu vrednosti njihovih akcija po tom osnovu u skladu sa ovim zakonom.

(4) Odluku o zaključenju posla sticanja i raspolaganja imovinom velike vrednosti donosi skupština akcionara koji imaju pravo glasa o tom pitanju kvalifikovanom većinom i kvalifikovanom većinom akcionara svake klase akcija čija se prava menjaju ovim poslom.

(5) Uz zapisnik sa sednice skupštine akcionara iz stava 4. ovog člana prilaže se i primerak ugovora o sticanju ili raspolaganju imovinom velike vrednosti.

Deo osmi

POSEBNA PRAVA NESAGLASNIH AKCIONARA I ČLANOVA

Prava akcionara na neslaganje i na otkup akcija od strane akcionarskog društva

Član 444.

(1) Akcionar može da traži od društva plaćanje iznosa jednakog tržišnoj vrednosti njegovih akcija ako glasa protiv ili se uzdrži od glasanja za:

- 1) promene osnivačkog akta društva koje pogađaju njegova prava, o čemu je imao pravo glasa u skladu sa članom 341. ovog zakona;
- 2) reorganizaciju privrednog društva u formi statusnih promena, o čemu je imao pravo glasa;
- 3) reorganizaciju privrednog društva u vidu promene pravne forme, o čemu je imao pravo glasa;
- 4) posao sticanja ili raspolaganja imovinom velike vrednosti, o čemu je imao pravo glasa;
- 5) bilo koju drugu odluku društva koja menja prava akcionara, ako je osnivačkim aktom društva određeno da akcionar ima pravo na nesaglasnost i na naknadu tržišne vrednosti akcija ili udela od društva u skladu sa ovim zakonom.

(2) Akcionar koji ima pravo iz stava 1. ovog člana, ne može osporavati odluku društva na kojoj zasniva svoje pravo u skladu sa stavom 1. ovog člana, osim ako je ta odluka prevarna ili ako je protivna zakonu ili predstavlja povredu člana 32. ovog zakona.

(3) Tržišna vrednost iz stava 1. ovog člana računa se na dan kada je doneta predmetna odluka društva na skupštini akcionara, ne uzimajući u obzir bilo kakvo očekivano povećanje ili smanjenje vrednosti kao posledicu te odluke.

(4) Ako je odluka na osnovu koje nastaju prava iz stava 1. ovog člana predmet glasanja na skupštini akcionara, poziv za sednicu i glasanje mora sadržati obaveštenje da akcionari imaju ili mogu imati takva prava i upućivanje na ta prava.

(5) Akcionar društva koji namerava da koristi svoje pravo na traženje otkupa akcija iz stava 1. ovog člana dužan je da pre odlučivanja na sednici skupštine uputi društvu pisano obaveštenje o nameri da koristi to pravo ako se na skupštini donese predmetna odluka. Akcionar koji ne uputi ovo obaveštenje u prekluzivnom roku od 30 dana ili koji glasa za predloženu odluku nema pravo na otkup akcija u skladu sa ovim zakonom.

(6) Ako je odluka na kojoj se zasnivaju prava iz stava 1. ovog člana usvojena na skupštini akcionara, akcionari koji su podneli obaveštenje o nameri traženja otkupa akcija od društva u skladu sa stavom 5. ovog člana, dužni su da pošalju društvu pisani zahtev za otkup akcija sa navođenjem svog imena odnosno poslovnog imena, prebivališta odnosno sedišta i broja i klase akcija čiji se otkup zahteva, u roku od 30 dana od dana donošenja odluke skupštine.

(7) Po prijemu zahteva akcionara iz stava 6. ovog člana, društvo plaća akcije u vrednosti za koju veruje da je tržišna vrednost, u roku od 30 dana od dana prijema zahteva.

(8) Ako se akcionaru isplate iznosi na koje ima pravo u vezi sa stavom 1. ovog člana, a akcionar smatra da je plaćeni iznos niži od tržišne vrednosti akcija utvrđene u skladu sa ovim zakonom ili ako društvo propusti da izvrši plaćanje naknade, ima pravo da podnese zahtev za procenu vrednosti akcija od strane nadležnog suda, podnošenjem takvog zahteva sudu u roku od 30 dana od dana isplate ili od dana docnje u isplati.

(9) Akcionar koji koristi prava iz stava 1. ovog člana navodi u tužbi svoju procenu tržišne vrednosti akcija, a društvo bez odlaganja o tužbi obaveštava druge nesaglasne akcionare u skladu sa članom 281. ovog zakona.

(10) Po podnetoj tužbi iz stava 9. ovog člana sud može za utvrđivanje tržišne vrednosti akcija odrediti ovlašćenog procenjivača ili drugog stručnjaka u cilju utvrđivanja saglasnosti cene koju je odredilo društvo sa tržišnom vrednošću akcija, kao i da naloži društvu isplatu te vrednosti i snošenje troškova i naknade procene.

(11) Odluka suda iz stava 10. ovog člana odnosi se na sve nesaglasne akcionare, ako je dosuđena vrednost veća od iznosa koje je akcionarsko društvo ponudilo u skladu sa stavom 7. ovog člana i objavljuje se u skladu sa članom 281. ovog zakona.

Utvrđivanje tržišne vrednosti

Član 445.

(1) U smislu ovog zakona tržišna vrednost akcija jeste njihova prosečna cena koja se redovno objavljuje na berzi ili drugom odgovarajućem tržištu, u periodu koji neposredno prethodi danu za koji se utvrđuje, a koji nije kraći od tri niti duži od šest meseci. U slučaju da se akcijama ne trguje redovno ili ne postoji odgovarajuće tržište, njihova tržišna vrednost utvrđuje se na osnovu procenjene vrednosti kapitala društva primenom odgovarajućih metoda procene.

(2) Tržišna vrednost udela utvrđuje se na osnovu procenjene vrednosti kapitala društva primenom odgovarajućeg metoda procene.

(3) Tržišna vrednost akcija i udela utvrđuje se odlukom upravnog odbora društva, izuzev slučajeva kad se ovim zakonom ili osnivačkim aktom propisuje da se utvrđuje procenom od strane suda uz korišćenje nezavisnog procenjivača ili drugog lica ili tela.

(4) Ako jedan ili više članova upravnog odbora akcionarskog društva ima lični interes u izvršenju posla na čijoj osnovi je plaćena tržišna vrednost akcionaru, tu vrednost mogu da utvrde samo članovi upravnog odbora koji nemaju lični interes u skladu sa članom 34. ovog zakona.

(5) Lica koja utvrđuju tržišnu vrednost iz st. 1. i 2. ovog člana mogu angažovati nezavisnog procenjivača za ovo procenjivanje, a dužni su da angažuju nezavisnog procenjivača u slučaju da je plaćanje zahtevano u skladu sa članom 444. ovog zakona.

Prava članova društva s ograničenom odgovornošću i ortaka ortačkog i komanditnog društva na neslaganje i otkup udela od strane društva

Član 446.

(1) Posebna prava akcionara predviđena čl. 444. i 445. ovog zakona, mogu se predvideti i kao prava članova u osnivačkom aktu društva s ograničenom odgovornošću, ortačkog i komanditnog društva, ugovoru članova društva ili ugovoru ortaka društva ili u ugovoru o reorganizacijama ovih društava (spajanje, podele, odvajanje i promena pravne forme).

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana, čl. 444. i 445. primenjuju se shodno na članove i ortake, odnosno njihove udele i naknadu ovih udela u tim društvima, do ograničenja predviđenog tim aktima.

Prinudna prodaja

Član 447.

(1) Lice koje u postupku preuzimanja javnom ponudom otkupi najmanje 95% akcija ciljnog društva u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrednosti u odnosu na ukupan broj akcija ima pravo da kupi i akcije na koje se javna ponuda odnosila od akcionara koji nisu prihvatili prodaju akcija po toj ponudi (nesaglasni akcionar), pod uslovima iz javne ponude.

(2) Ako ponudilac ne otkupi akcije iz stava 1. ovog člana u roku od 180 dana od dana isticanja javne ponude, gubi to pravo (prinudna kupovina).

(3) Radi ostvarenja prava akcionara iz stava 1. ovog člana ponudilac nesaglasnom akcionaru upućuje pisani zahtev za prinudnu prodaju njegovih akcija najkasnije u roku od 120 dana od dana isteka krajnjeg roka iz javne ponude, uz navođenje uslova kupovine akcija iz javne ponude, a kopiju tog zahteva upućuje upravnom odboru ciljnog društva, u protivnom gubi pravo na prinudni otkup akcija.

(4) Akcionar iz stava 1. ovog člana koji je u javnoj ponudi za preuzimanje dao akcionarima ciljnog društva pravo izbora između naknade u novcu ili u hartijama od vrednosti ili drugim oblicima imovine, to pravo mora dati i nesaglasnom akcionaru u pisanom zahtevu.

(5) Ako akcionar iz stava 1. ovog člana ne primi odgovor o prihvatanju zahteva za prinudnu prodaju u roku od 30 dana od dana podnošenja tog zahteva, ima pravo da ciljnom društvu pošalje obaveštenje o otkupu akcija nesaglasnog akcionara i da tom društvu uplati naknadu ili preda druge oblike imovine iz tog zahteva uz ovlašćenje da tu naknadu ili druge oblike imovine ustupi nesaglasnom akcionaru.

(6) Nakon prijema pisanog obaveštenja iz stava 5. ovog člana ciljno društvo je dužno da upiše u Centralni registar hartija od vrednosti ponudioca kao akcionara prinudno otkupljenih akcija, kao i u registar u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata i da primljenu naknadu drži u svoje ime a za račun nesaglasnog akcionara, dok je ne primi taj akcionar.

Prinudna kupovina

Član 448.

(1) Akcionar koji stekne 95% akcija drugog društva (većinski akcionar), obavezan je da kupi akcije preostalih akcionara na njihov zahtev (manjinski akcionar).

(2) Manjinski akcionar iz stava 1. ovog člana može podneti pisani zahtev većinskom akcionaru najkasnije u roku od šest meseci od dana sticanja većinskog paketa od 95% akcija, obaveštavajući ga o vrsti, klasi i broju akcija koje nudi na prodaju.

(3) Većinski akcionar iz stava 1. ovog člana dužan je da najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema zahteva za prinudnu kupovinu pošalje pisani odgovor na taj zahtev.

(4) Većinski akcionar iz stava 1. ovog člana dužan je da otkupi akcije manjinskih akcionara po ceni poslednje akcije po kojoj je stekao 95% akcija.

(5) Prinudna kupovina registruje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata i upisuje u Centralni registar hartija od vrednosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrednosti.

Sudska zaštita

Član 449.

Po zahtevu nesaglasnog akcionara podnetom u roku od 30 dana od dana prijema pisanog zahteva za prinudnu prodaju nadležni sud je dužan da u vanparničnom postupku u roku od 30 dana od dana prijema zahteva zabrani ponudiocu iz javne ponude za preuzimanje tu kupovinu pod uslovima koji su različiti od uslova iz javne ponude za preuzimanje.

Deo deveti

KAZNENE ODREDBE

Privredni prestupi privrednog društva i odgovornog lica

Član 450.

(1) Novčanom kaznom od 10.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup privredno društvo:

- 1) ako obavlja delatnost suprotno ovom zakonu (član 5. stav 2);

- 2) ako suprotno ovom zakonu zloupotrebi pravno lice (član 15. stav 1);
- 3) ako u svom poslovanju koristi skraćeno ili modifikovano poslovno ime, suprotno ovom zakonu (član 19);
- 4) ako zastupnik privrednog društva zaključi pravni posao izvan delatnosti društva navedenih u osnivačkom aktu (član 25. stav 4);
- 5) ako suprotno ovom zakonu povredi dužnost nekonkurencije privrednom društvu (član 36);
- 6) ako suprotno ovom zakonu ne uplati u propisanom roku najmanje polovinu novčanog dela osnovnog kapitala (čl. 112. st. 1. i čl. 192. st. 3);
- 7) ako smanji osnovni kapital suprotno ovom zakonu (čl. 113, 233. st. 5, čl. 261. do 274);
- 8) ako suprotno ovom zakonu ne održava vrednost osnovnog kapitala (čl. 113, čl. 233. stav 5. i čl. 236);
- 9) ako ne vodi knjigu udela i knjigu odluka na način utvrđen ovim zakonom (čl. 119, čl. 136. st. 3. i 4, čl. 151, čl. 290. st. 2);
- 10) ako suprotno ovom zakonu pruža finansijsku podršku za sticanje udela ili akcija (čl. 123. st. 1. i čl. 190. st. 1);
- 11) ako vrši plaćanja svojim članovima i akcionarima suprotno ovom zakonu (čl. 133. i 230);
- 12) ako ne vodi poslovne knjige u skladu sa ovim zakonom (čl. 158. i 314);
- 13) ako izda akcije u iznosu manjem od iznosa propisanog ovim zakonom (član 234);
- 14) ako ne drži i ne čuva akta i dokumenta na način propisan ovim zakonom (čl. 174. i 342);
- 15) ako za vreme likvidacije preduzima nove poslove ili plaća dividende ortacima, članovima ili akcionarima (član 352);
- 16) ako ne sastavi izveštaj o sprovedenoj likvidaciji, završni likvidacioni bilans i predlog o podeli likvidacionog ostatka u slučaju propisanom ovim zakonom (član 357);
- 17) ako ne sačini pisani izveštaj o odnosima sa ostalim članicama društva, kao sastavni deo izveštaja o poslovanju društva (član 372);
- 18) ako suprotno ovom zakonu povredi zabranu stvaranja prividnog kapitala (član 393);

- 19) ako stiče i raspolaže imovinom velike vrednosti na način suprotan ovom zakonu (član 443);
- 20) ako povredi prava akcionara na neslaganje i na otkup akcija suprotno ovom zakonu (čl. 444. i 446);
- 21) ako suprotno ovom zakonu povredi pravo akcionara na prinudnu prodaju akcija (član 447);
- 22) ako se ne uskladi sa odredbama ovog zakona ili se ne uskladi u propisanom roku, ako ovim zakonom nije drukčije određeno (član 452).

(2) Za radnje iz stava 1. ovog člana, kazniće se za privredni prestup i odgovorno lice u privrednom društvu novčanom kaznom od 2.000 do 200.000 dinara.

Prekršaj privrednog društva i odgovornog lica

Član 451.

(1) Novčanom kaznom od 10.000 do 1.000.000 dinara, kazniće se za prekršaj privredno društvo:

- 1) ako osnivački akt nema sadržinu utvrđenu ovim zakonom (čl. 7. st. 5, čl. 55. st. 1, čl. 92. st. 1. i čl. 106. st. 1. i čl. 185. st. 1);
- 2) ako zastupnik privrednog društva ne poštuje ograničenja ovlašćenja na zastupanje propisana ovim zakonom (član 25. stav 1);
- 3) ako zaključi ugovor ili drugi pravni posao u slučaju postojanja sukoba interesa (član 34);
- 4) ako ne čuva poslovnu tajnu (član 38);
- 5) ako povredi zabranu izbora suprotno ovom zakonu (član 45);
- 6) ako ne izabere lice ovlašćeno na zastupanje (čl. 73, 91, 159. i 323);
- 7) ako izmeni i dopuni osnivački akt suprotno ovom zakonu (čl. 55. st. 3, čl. 93, 173, 338. i 339);
- 8) ako ne vrati upisnicima uplaćene iznose u slučaju neuspelog osnivanja društva (član 200);
- 9) ako ne sazove osnivačku skupštinu na način propisan ovim zakonom (član 198);
- 10) ako ne sazove sednicu skupštine na način propisan ovim zakonom (čl. 138, 139, 276, 277. i 280).

(2) Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u privrednom društvu novčanom kaznom od 500 do 50.000 dinara.

Deo deseti

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Postojeća privredna društva i preduzetnici

Član 452.

(1) Danom stupanja na snagu ovog zakona, postojeća privredna društva, preduzetnici i drugi oblici povezivanja i organizovanja za obavljanje privredne delatnosti, nastavljaju da rade na način i pod uslovima pod kojima su upisani u registar.

(2) Privredna društva, preduzetnici i drugi oblici povezivanja i organizovanja za obavljanje privredne delatnosti dužni su da svoju pravnu formu, organe, akcionare i članove, osnovni kapital, akcije i udele, poslovno ime, memorandume, delove preduzeća sa određenim ovlašćenjima u pravnom prometu, kao i svoje opšte akte i osnivačke ugovore usklade sa odredbama ovog zakona u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

(3) Ako se postojeća privredna društva, preduzetnici i drugi oblici povezivanja i organizovanja za obavljanje privredne delatnosti organizuju kao društvo s ograničenom odgovornošću ili akcionarsko društvo, nisu dužna da uz prijavu za prevođenje u registar podnose dokaz o ispunjenju uslova u pogledu novčanog dela osnovnog kapitala utvrđenog ovim zakonom.

(4) Postojeća privredna društva, preduzetnici i drugi oblici povezivanja i organizovanja za obavljanje privredne delatnosti, koji ne postupe na način i u roku iz stava 2. ovog člana, prestaju sa radom posle sprovedenog postupka likvidacije o trošku subjekta likvidacije, koji po službenoj dužnosti pokreće registar i brišu se iz registra.

Postojeća javna preduzeća

Član 453.

(1) Danom stupanja na snagu ovog zakona, postojeća javna preduzeća nastavljaju sa radom u skladu sa propisima koji su bili na snazi do dana stupanja na snagu ovog zakona i osnivačkim aktom.

(2) Usklađivanje organizacije javnih preduzeća sa odredbama ovog zakona izvršiće se u rokovima određenim propisima iz stava 1. ovog člana.

Započeti postupci

Član 454.

Ako su registru do dana stupanja na snagu ovog zakona podnete prijave osnivanja ili promene osnivača, ortaka, akcionara i člana društva, isključenja ortaka ili člana društva, kao i prijave

postupka izbora organa i donošenja opštih akata privrednih društava i drugih oblika organizovanja za obavljanje privredne delatnosti, postupak po ovim prijavama okončaće se po odredbama propisa koji su bili na snazi u vreme podnošenja te prijave registru.

Ograničenja osnivanja

Član 455.

(1) Od dana stupanja na snagu ovog zakona, osnivači i ortaci ortačkog i komplementari komanditnog društva ne mogu biti:

- 1) društvena preduzeća;
- 2) preduzeća sa većinskim društvenim kapitalom;
- 3) društvo s ograničenom odgovornošću, odnosno akcionarsko društvo koja nemaju najmanje jednog člana, odnosno najmanje jednog akcionara sa značajnim učešćem kapitala u smislu ovog zakona.

(2) Od dana stupanja na snagu ovog zakona, osnivači i ortaci ortačkog i komplementari komanditnog društva ne mogu biti ni privredna društva čiji su osnivači preduzeća ili privredna društva iz stava 1. tačka 3) ovog člana.

Prestanak važenja postojećih propisa

Član 456.

Danom stupanja na snagu ovog zakona, prestaje da važi Zakon o preduzećima („Službeni list SRJ“, br. 29/96, 33/96, 29/97, 59/98, 74/99, 9/2001 i 36/2002), osim čl. 392. do 399. i čl. 400a, 400b, 400v i 421a koji ostaju na snazi do isteka rokova za privatizaciju utvrđenih zakonom kojim se uređuje privatizacija.

Stupanje na snagu

Član 457.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“.